

MËSOJ FENË TIME

PËR KLASËN E 9-TË

MËSOJ FENË TIME

PËR KLASËN E 9-TË

Titulli Original:
DINIMI ÖĞRENIYORUM İSLAM

Përktheu:
Ilir HOXHA

Redaktor:
Irida HOTI

Përgatitën:
Faruk SALMAN
Nazif YILMAZ
Dr. Recep ÖZDIREK
Dr. Faruk KANGER

Dizajn:
Rasim ŞAKİROĞLU

Vizatimet:
Mehmet SALDAMLI
Şaban AYDIN
Yasir Buğra ERYILMAZ
Suat KARADAĞ
İbrahim Esat GÜVEN

Botimi I:
2023

PROGRESI BOTIME:
Sheshi "2 Prilli", Rr: Studenti
Shkodër, Shqipëri
Mob: +355 67 340 6182

PARATHËNIE

Falënderimet e pafundme i takojnë Allahut të Madhëruar, i Cili dha nderin dhe lumturinë e të qenit mysliman! Salavatet dhe selamet më të përzemërta i takojnë të Dërguarit të Allahut (a.s.), i cili e jetoi në mënyrën më të bukur këtë fe hyjnore dhe ia mësoi atë njerëzimit! Po ashtu, përshëndesim me selam edhe familjen e tij të nderuar dhe shokët e tij fisnik, të cilët nuk kursyen as pasuritë dhe as jetët e tyre në rrugën e Allahut!

I Dërguari i Allahut (a.s.), ishte mësuesi më i madh që i mësoi njerëzimit fenë Islame. Ndërsa Libri me të cilin mësoi ai, është mrekullia e pashoqe Kurani Fisnik. Profeti ynë (a.s.), edhe e lexoi, edhe e shpjegoi Kuranin. Po ashtu, ai i përjetoi dhe i zbatoi në mënyrën më të bukur parimet, adhurime dhe moralin e Kuranit Fisnik. Pas tij, sahabët, dijetarët dhe njerëzit e devotshëm bënë përpjekje të mëdha për ta jetuar këtë fe dhe për ta përcjellë atë tek brezat pasardhës. Në këtë mënyrë, Islami ka ardhur në ditët tona dorë pas dore dhe zemër pas zemre. Dhe tani, radhën për ta mësuar e kemi ne!

Libri “Mësoj Fenë time”, u përgatit për klasat e 9-ta.

Ky libër përbëhet nga katër kapituj kryesorë:

Në kapitullin e parë do të mësojmë për besimin tonë.

Në kapitullin e dytë do të mësojmë adhurimet tona.

Në kapitullin e tretë do të mësojmë një periudhë nga jeta shembullore e Profetit tonë të dashur (a.s.).

Në kapitullin e katërt do të mësojmë edukatën dhe moralin e bukur që do të zotërojë çdo mysliman.

Dëshirojmë që ta mësojmë sa më mirë jetën e të Dërguarit të Allahut (a.s.) dhe të bëhemi prej besimtarëve të dashur të Allahut dhe të Dërguarit të Tij (a.s.).

Shpresojmë që zemra t’u mbushet me besim, jeta me Islam dhe shpirti me mirësi. Melekët qofshin bashkudhëtarët tuaj dhe njerëzit e mirë shokët tuaj! Allahu i Madhëruar ju ndihmoftë dhe ju dhëntë mirësi!

رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ

O Zoti im! Na e lehtëso dhe mos na e vështirëso punën, o Zoti im, na jep sukses!

PËRMBAJTJA

UDHËZUESI I JETËS SONË: BESIMI NË LIBRAT / 9

Tregim: Hapi krahët e imagjinatës	10
Njeriu ka nevojë për shpalljen	13
Librat hyjnorë	14
Teurati (Tora)	15
Zeburi (Psalmet).....	15
Inxhili (Ungjilli)	16
Kurani Famëlartë.....	16
Ato që përfitojmë prej librave hyjnorë	17
Të njohim librin tonë: Ndërtimi i brendshëm i Kuranit Fisnik.....	20
Fillimi i shpalljes	21
Shkrimi dhe mësimi përmendsh i Kuranit Famëlartë	23
Mbledhja e Kuranit Fisnik në një libër të vetëm	23
Shumimi i kopjeve të Kuranit si libër.....	24
Mirësitë e leximit të Kuranit Famëlartë	25
Temat që trajton Kurani Fisnik	26
Profeti ynë (a.s.) dhe Kurani Fisnik	30
PYETJE	33

PERSONALITETE SHEMBULLORE: BESIMI NË PROFETËT / 37

Tregim: Profetët (të dërguarit e Allahut).....	38
Udhërrëfyesit tanë	43
Profetët dhe atributet e tyre	44
Mesazhet e përbashkëta të profetëve	46
Ato që përfitojmë nga besimi në profetët	47
Në jetën e profetëve, gjejmë shembujt më të bukur për ne	50
Ademi (alejhis-selam).....	50
Nuhu (alejhis-selam).....	51

Ibrahimi (alejhis-selam).....	52
Jusufi (alejhis-selam).....	53
Musai (alejhis-selam)	54
Isai (alejhis-selam)	56
Muhamedi (alejhis-selam).....	57
Profeti ynë (a.s.) dhe profetët e tjerë	60
PYETJE	63

KLIMA E MËSHIRËS DHE E ADHURIMIT RAMAZANI DHE AGJËRIMI / 67

Tregim: Agjërimi i parë.....	68
Çfarë është agjërimi?	71
Për kë është farz agjërimi?.....	71
Cilat janë kushtet e pranimit të agjërimit?	71
Disa koncepte në lidhje me Ramazanin.....	72
Duke u kujdesur për agjërimin, edhe agjërimi na kujdeset për ne	73
Çfarë përfitojmë nga agjërimi?.....	75
Llojet e agjërimit.....	78
Agjërimi kaza.....	80
Agjërimi kefaretit.....	80
Shkaqet që e prishin agjërimin	81
Shkaqet që shkaktojnë njëherësh agjërimin keffaret dhe kaza.....	81
Shkaqet që imponojnë vetëm agjërimin kaza	82
Shkaqet që nuk e prishin agjërimin.....	83
Kur mund të ndërpritet agjërimi?.....	84
Fidja e agjërimit	85
Sadakaja e fitrit	85
Agjërimi i zotimit	86
Namazi i teravisë.....	86
Itikafi.....	87
Nata e Kadrit.....	88
Bajrami i Ramazanit	88
Jeta e Profetit tone në Muajin e Ramazanit	89
Poezi: Ramazani	92
PYETJE	93

URA MES TË VARFËRVE DHE TË PASURVE: ZEKATI / 95

Tregim: Provimi i falënderimit	96
Kush është pronari i vërtetë i pasurisë?	98
Sadakaja dhe zekati	99
Çfarë është zekati?	101
Dobitë e zekatit	102
Tregim: Ka që jep edhe më shumë se ju!	106
Për kë është farz zekati?	108
Cilat janë parametrat e të qenit i pasur në pikëpamje të Islamit?	108
Cilat nevoja konsiderohen themelore ose bazike?	108
Nisabi i mallrave për të cilat jepet zekati dhe sasia e zekatit	109
Tzekati dhe nisabi i mallrave tregtar	109
Nisabi dhe zekati i kafshëve	110
Nisabi dhe zekati i prodhimeve bujqësore	111
Tregim: Kopshti i shkretuar	112
Kujt i jepet zekati?	114
Kujt nuk i jepet zekati?	115
Tregim: Të japim nga ato që duam	116
Çfarë duhet të kemi kujdes gjatë dhënies së zekatit?	117
Të jetosh me mundin e krahëve është më mirë se sa të lypësh?	119
Bujaria dhe bamirësia e profetit Muhamed (a.s.)	120
Poezi: Gati për tetë parajsat	122
PYETJE	123

JETA E PROFETIT (A.S.) / 125

1. BETEJA E UHUDIT (VITI 625)	126
a) Idhujtarët e etur për hakmarrje	126
b) Armiku po afrohej	127
c) Tradhtia e hipokritëve	127
e) Martirizimi i xhaxhait të Profetit (a.s.), Hamzait (r.a.)	129

f) U vra i Dërguari i Allahut?	130
2. NDODHIA E REXHIT DHE FATKEQËSIA E PUSIT MAUNE (VITI 625)	131
a) Mësuesit vetëmohues të Islamit	131
b) Tradhti pas tradhtie	133
3. ALKOOLI DHE KUMARI JANË PUNË TË SHEJTANIT.....	134
TREGIM: u turpërua!	135
4. DJALOSHI NË GJURMËT E PROFETIT TË FUNDIT.....	136
a) Adhuronim zjarrin	136
b) U habita	136
c) Rruga për në Sham.....	137
d) Në gjurmët e Profetit të fundit	139
e) Thotë se është profet	139
5. MBULESA QË TË MBRON NGA VEPRAT E TURPSHME DHE GJYNAHET.....	140
6. BETEJA E HENDEKUT (VITI 627)	141
a) Lufta për asgjësimin e myslimanëve.....	141
b) Hapja e hendekut.....	141
c) Ditë të vështira	143
d) Përfundimi i rrethimit.....	144
7. PAQJA E HUDEJBIJES (VITI 628)	146
a) Malli për Qaben.....	146
b) Paniku i mekasve	146
c) Takimet për paqe	146
d) Besatimi në Riduan	148
e) Nënshkrimi i marrëveshjes së paqes	148
f) Ngjarja e hidhur.....	149
TREGIM: Çelësi i xhenetit	150
8. DËRGIMI I KORRIERËVE DHE LETRAVE ME FTESAT ISLAME (VITI 628-629)	151
a) Ftesa Islame drejtuar mbretit Bizantin, Herakliut.....	152
b) Ftesa Islame drejtuar mbretit të Persisë, Husrev Pervizit	153
c) Letra drejtuar Nexhashiut të Abisinisë, As'hames	153

9. MARRJA E HAJBERIT (VITI 628)	154
a) Jahuditë e Hajberit kërkojnë luftë	154
b) Marrja e kalave të Hajberit	154
c) Atentati i hakmarrjes ndaj Profetit (a.s.).....	156
10. VIZITA NË QABE PAS SHUMË VITESH (VITI 629)	157
11. BETEJA E MUTES (VITI 629)	159
a) Vrasja e korrierit të Profetit (a.s.)	159
b) Forca e armikut dhe trimëria e pashoqe e myslimanëve	161
c) Koha për të rënë dëshmorë	161
TREGIM: jetimët e xhaferrit	163
PYETJE	164

ETIKA DHE RREGULLAT QË E ZBUKUROJNË MYSLIMANIN EDUKATA ISLAME / 171

EDUKATA E VËLLAZËRISË	172
Kështu është vëllazëria!	174
Tregim: NJË HISTORI E PASHOQE	175
RESPEKTI NDAJ TË MËDHENJVE	176
Ky është respekt!	178
Tregim: SIKUR TË MERRNIN MËSIM	179
EDUKATA E HYRJES DHE DALJES NË SHTËPI	180
Tregim: DUHET TË MARRËSH LEJE	181
EDUKATA E SHKËMBIMIT TË DHURATAVE	183
Tregim: KËMISHA E VETME	185

UDHËZUESI I JETËS SONË

BESIMI NË LIBRAT

- ✽ *Njeriu ka nevojë për shpalljen*
- ✽ *Librat hyjnorë*
- ✽ *Ato që përfitojmë prej librave hyjnorë*
- ✽ *Shpallja e parë*
- ✽ *Libri ynë, Kurani Kerim*
- ✽ *Profeti ynë i dasbur dhe Kurani Kerim*

HAPI KRAHËT E IMAGJINATËS!

Bekiri iu afrua babait të tij që po lexonte Kuran dhe duke treguar Librin e shenjtë tha:

- “I dashur baba! Di që ky Kuran që po lexon është fjala e Allahut të Madhëruar, por dua ta njoh edhe më shumë e më nga afër atë. A më tregon diçka më tepër rreth Kuranit Famëlartë?”

Babai i Bekirit, duke mos mundur ta fshihte gëzimin ndaj dëshirës së djalit, nisi t’i fliste këshu mbi Kuranin Famëlartë:

- Biri im! Kurani Famëlartë është libri i shenjtë i myslimanëve. Allahu në çdo periudhë u ka dërguar shpallje njerëzve dhe u ka treguar se ç’pret e ç’dëshiron prej tyre. Mirëpo, me kalimin e një kohe të gjatë, këto shpallje humbën dhe njerëzit filluan të sillleshin në kundërshtim me dëshirën e Allahut.

Krijuesi i Madhëruar, gjithmonë dëshiron të mirën për robërit e Vet. Dhe për këtë arsye, i dërgoi njerëzimit shpallje të reja duke ia përcjellë me anë të një profeti të ri. Ndërsa, shpallja e fundit që Allahu dërgoi, është Kurani Famëlartë. Pas tij nuk dërgoi dhe nuk do të dërgojë asnjë shpallje tjetër. Këtë na e bën të ditur edhe vetë Kurani Famëlartë në ajetet e tij.

- Atëherë, Kurani është libri i të gjithëve, pra i mbarë njerëzimit, apo jo baba?

- Të lumtë biri im! E the shumë bukur. Kurani Famëlartë është libri që duhet t’i besojnë dhe t’i përmbahen të gjithë njerëzit që nga koha e Profetit tonë të dashur (a.s.), e deri në ditën e kiametit.

- I dashur baba! A ka ndonjë fjalë të thënë

nga Profeti ynë (a.s.), në Kuranin Famëlartë?

- Jo biri im. Në Kuranin Famëlartë gjenden vetëm fjalët e Allahut të Madhëruar. Ah sikur ta dish se çfarë përpikërie e kujdesi ka treguar Profeti ynë (a.s.), që të mos ngatërrohen asse-si fjalët e tij me fjalët e Kuranit Famëlartë!

Profeti ynë, për një periudhë kohe e ndaloi shkrimin dhe ruajtjen e fjalëve të tij dhe urdhëroi kështu: “Ai që i ka shkruar, le t’i grisë!” Më vonë, kur kaloi rreziku i ngatërimit të fjalëve të Kuranit me fjalët e Profetit, e lejoi shkrimin e tyre nga ata që kishin dëshirë.

- I dashur baba! Jam shumë kurioz të di se si i është shpallur Kurani Famëlartë Profetit tonë të dashur (a.s.).?

- Është një melek që u ka sjellë shpalljet e Allahut të gjithë profetëve. Emri i tij është Xhebrail. Pra, edhe Profetit tonë (a.s.), Kuranin Famëlartë ia ka sjellë Xhebraili (a.s.).

- Vallë, po si ia ka sjellë?

- Sigurisht që duhet t’ia ketë sjellë të mbështjellë në ndonjë pako të bukur, apo jo?

- Jo, biri im! Kurani Famëlartë nuk ka ardhur në formën e një libri të shkruar, por në një mënyrë krejt të veçantë që quhet “vahj”.

- Vahj; do të thotë, fjalim i fshehtë ose pëshpëritje. Mënyra e komunikimit të shpalljeve të Allahut nga ana e Xhebrailit, Profetit tonë (a.s.), quhet vahj. Xhebraili, ajetet që i sillte me urdhërin e Allahut, ia mësonte Profetit tonë (a.s.). Ndërsa Profeti (a.s.), këto ajete ua diktonte me shkrim dhe ua mësonte përmendsh myslimanëve të tjerë.

- Ah, sikur të kishim lindur edhe ne në kohën e Profetit tonë, o baba! Të shikonim e të përjetonim nga afër zbritjen dhe përcjelljen e Kuranit nga Profeti (a.s.), gjer në mendjet dhe zemrat tona! T'i dëgjonim vargjet e Kuranit nga goja e Profetit tonë të dashur duke e parë nga afër fytyrën e tij të bukur!

- Nëse dëshiron, mund të hapim krahët e imagjinatës e të fluturojmë drejt atyre ditëve... Si mendon, a je dakord për një shëtitje të tillë?

- Dakord baba i dashur!

- Atëherë bëhu gati!

- Hajde bismil-lah!

Destinacioni ynë, Medine... Po fluturojmë për në qytetin e Profetit të mbarë njerëzimit.

-Mbylli sytë!..

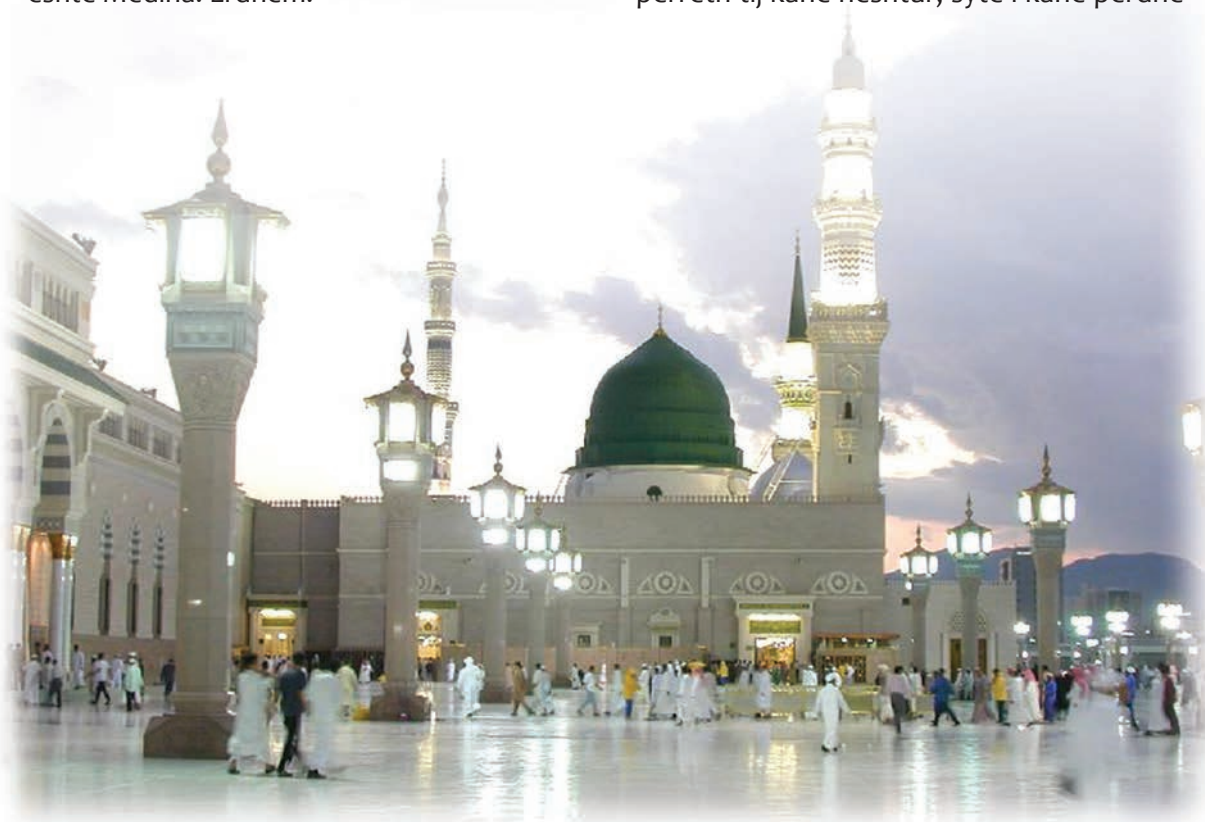
Ja erdhëm. Mund t'i hapësh sytë tani. Këtu është Medina. Erdhëm!

Tani eja të kërkojmë për Profetin tonë. Nuk besoj ta kemi të vështirë për ta gjetur. E them këtë, ngaqë në të shumtën e kohës ai gjendet në mesxhidin e tij. Eja të hedhim një sy atje, më parë.

Po, po këtu qenka! Eja afrohu... Ja shiko. Ai që është ulur midis këtij grupi njerëzish, është Profeti ynë. A nuk e njohe? Shiko! Ja, ai me fytyrë të pastër dhe sy të zinj. Me qafë të gjatë dhe vetulla të harkuara. Me mjekër të dendur e flokë me dredha. Me lëkurë të mëndafshtë e trup të bukur. E njohe apo jo? Ja pra, ai është Profeti ynë i dashur!

Oh! Paskemi ardhur në çastin e duhur, biri im... Ishe kurioz të dije se si i vinin ajetet e Kuranit Fisnik Profetit tonë (a.s.)? Mendoj se këtë do ta shohim tani së bashku.

Shiko. Lëkura e bardhë e Profetit (a.s.), është zverdhur paksa. Ndërsa ballin e tij e kanë mbuluar bulëzat e djersës. Ata që ndodhen përreth tij kanë heshtur, sytë i kanë përdhe

dhe nuk nxjerrin zë. Profeti po sjell një mesazh tjetër nga Allahu. Për këtë arsye edhe duket i lodhur e i zhytur në mendime.

Ja shiko. I hapi sytë. Po i shkëlqejnë! Edhe fytyra e tij e bekuar u shndrit nga drita e shpalljes...

Pa shikoj shokët e Profetit! E di që ne atyre u themi sahabët? Sahabët kanë një interes të veçantë për mesazhet e reja që vijnë nga Allahu i Madhëruar. Ata po presin duke shikuar nga goja si gonxhe e Profetit (a.s.). Kjo gonxhe do të hapet tani dhe do të përhapë aromën e saj më të mirë. Ja, shiko. Ai po flet:

- Allahu i Madhëruar më shpalli një tjetër ajet. Shkruesit e shpalljes le ta shkruajnë këtë ajet në suren Bekare. Po lexoj me ngadalë. Dëgjoni me kujdes e me vëmendje! Mësojeni për vete dhe ua mësoni edhe atyre që nuk ndodhen këtu!

Allahu i Madhëruar urdhëron e thotë:

“Mirësia nuk është të kthyerit e fytyrës suaj nga lindja dhe perëndimi, por është cilësi e atij që beson Allahun, Ditën e Fundme, melekët, Librin dhe profetët. Mirësia është po ashtu e atij që me vullnet jep nga pasuria e vet për të afërmit, jetimët, të varfërit, udhëtarët e mbetur rrugës, lypësit dhe për lirimin e të robëruarve; e atij që fal namazin dhe jep zekatin; e atyre që plotësojnë premtimet, kur marrin përsipër diçka; e atyre që durojnë në kohë skamjeje, sëmundjeje e lufte. Këta janë besimtarët e vërtetë dhe këta janë ata që e kanë frikë Allahun”. (Surja Bekare, ajeti 177)

- E shikon, biri im? Kur Allahu i Madhëruar dërgon ndonjë ajet, Profeti ynë (a.s.), ua mëson dhe ua dikton me shkrim sahabeve të tij. Kur Profeti të largohet, sahabët do t'i lexojnë këto ajete midis njëri-tjetrit, do t'i mësojnë përmendsh dhe do t'ua mësojnë atyre që nuk ndodheshin të pranishëm.

- Faleminderit për këtë udhëtim imagjinar

baba...! Më ngjau sikur e jetova me të vërtetë atë kohë.

Dua të di edhe diçka tjetër. Për sa kohë i zbriti Kurani Fisnik Profetit tonë të dashur (a.s.)?

- Vahji i parë i erdhi Profetit në vitin 610, në qytetin e Mekes. Ndërsa i tëri zgjati gjithsej 23 vjet. 13 vjet në Meke dhe 10 në Medine.

- I dashur baba! Nuk desha të të shqetësoj më tepër gjatë leximit të Kuranit, por nuk mund të duroj pa të bërë edhe këtë pyetje të fundit; Përse Kurani Fisnik nuk erdhi njëherësh, por në një periudhë kohore prej 23 vjetësh?

- Në mënyrë që myslimanët ta përvetësojnë sa më mirë atë që thuhet në ajetet e tij. Nëse do të vinte njëherësh, do të ishte më e vështirë të shkruhej e kësisoj edhe të mësohej. Prandaj Kurani vazhdoi të zbritej pjesë pjesë, pas ndonjë ndodhie të asaj kohe ose kur i bëheshin pyetje të rëndësishme Profetit (a.s.).

Gjatë kësaj periudhe relativisht të gjatë kohore, myslimanët e shkrinë Kuranin në shpirtin e tyre. E jetuan atë në mënyrën më të bukur dhe e mbrojtën në mënyrë që të mos i ndërrohej qoftë edhe një shkronjë e vetme.

Tani e kemi radhën ne, biri im. Edhe ne do ta lexojmë Kuranin. Do t'i mësojmë urdhrat dhe ndalesat e Allahut. Do t'i përmbahemi këshillave të tij. Fenë tonë do ta jetojmë në mënyrën më të mirë e më të pastër dhe Kuranin do t'ua trashëgojmë brezave të rinj në të njëjtën formë.

Tashmë Bekiri e kuptoi më mirë se përse babai i tij i jepte kaq rëndësi leximit të Kuranit. Sepse ai është një mesazh pastërtisht i qartë, dërguar njerëzimit nga Allahut (xh.sh.). Ai është një libër që duhet të lexohet duke u menduar, duke e kuptuar dhe jetuar.

M. Jashar Kandemir

NJERIU KA NEVOJË PËR SHPALLJEN

Një nga organet më të rëndësishme të trupit tonë është syri. Krijesat rreth nesh i shohim e i shquajmë, së pari me anë të syve tanë. Gjithashtu edhe të dhënat për këto krijesa i përftojmë me anë të syve. Mirëpo, ekzistojnë dy kufinj në lidhje me sytë tanë. I pari ka lidhje me dritën, pa praninë e së cilës syri ynë nuk mund ta shikojë botën përreth. I dyti ka të bëjë me faktin që syri ynë nuk ka aftësinë të shohë gjithçka. Normalisht, ne nuk mund t'i shohim qeniet e vogla mikroskopike, si mikrobet, ato met e të ngjashmet me to. Për t'i parë këto qenie, përdorim mikroskop ose mjete të tjera.

Cilësia më e rëndësishme që na ndan nga çdo krijesë tjetër, është mendja, të arsyetuarit. Me anë të mendjes ne arrijmë të bëjmë dallimin e të ndajmë të mirën nga e keqja. Ne përdorim arsyetimin si funksion thelbësor i mendjes, për të dalluar nëse një gjë është e dobishme apo jo. Por megjithëatë, edhe mendja jonë është e kufizuar ashtu si sytë. Për të ndarë të mirën nga e keqja e të dobishmen nga e dëmshmja, nuk na mjafton vetëm mendja. Kështu që, siç kemi nevojë për dritën që të shohim, po ashtu kemi nevojë edhe për “dritën e vahjit (shpalljes)” me qëllim që ta përdorim mendjen në drejtimin e duhur dhe në maksimumin e potencialit të saj. Gjithashtu, ne kemi nevojë për shpalljen edhe në çështjet që nuk mund t'i kuptojmë drejtpërsëdrejti vetëm me anë të mendjes sonë të kufizuar, siç janë: bota tjetër, xheneti e xhehenemi.

Shpallja nga ana e Allahut, është një dritë që i tregon rrugën mendjes dhe ndriçon rrugën e krejt jetës sonë. Në sajë të vahjit (shpalljes), njo-

him Krijuesin e gjithësisë dhe arrijmë të kuptojmë qëllimin e krijimit tonë. Udhëzuesin e shpalljes e përdorim edhe për të gjetur përgjigjen e pyetjeve të tilla si:

- ❖ Cili është qëllimi i jetës?
- ❖ Si duhet të jetë rregulli i jetës sonë në këtë botë?
- ❖ Cilat janë detyrat dhe përgjegjësitë tona kun - rejt Allahut?
- ❖ Ç'do të bëhemi pas vdekjes?
- ❖ A do të ketë ringjallje?
- ❖ Ku dhe si do të japim llogari për veprat tona në këtë botë?
- ❖ Po në tjetrën?gibi sorularin cevabını bulmak için de vahyin kılavuzluğundan faydalanırız.

Allahu i Madhëruar ka komunikuar me njerëzit me anë të librave dhe profetëve që u ka dërguar atyre. Të gjithë profetët, duke filluar që nga Ademi (a.s.), kanë sjellë tek ne fjalët dhe mesazhet e Allahut të Madhëruar. Këto fjalë dhe mesazhe, të cilat Allahu ua ka komunikuar njerëzve me anë të profetëve, quhen vahj (shpallje).

LIBRAT HYJNORË

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“... ata që besojnë në atë që të është shpallur ty (o Muhamed) dhe në atë që është shpallur përpara teje...”

(Bekare, 4)

Një nga kushtet e besimit është edhe besimi në librat që ka dërguar Allahu dhe besimi në vërtetësinë e përmbajtjes së tyre.

Allahu i Madhëruar, kur dëshiron të njoftojë profetët e Vet për diçka, e realizon këtë drejtpërsëdrejti ose me anë të engjëllit të Tij të shpalljes. Kurse profetët, udhëzimet dhe informatat që kanë marrë me anë të vahjit (shpalljes), ua komunikojnë njerëzve. Librat që përmbajnë urdhrat, ndalesat dhe këshillat e Zotit të Madhëruar, emërtohen “libra hynorë”. Kushtet e besimit, adhurimet dhe rregullat e sjelljes në këtë jetë, i mësojmë pikërisht prej këtyre librave. Gjatë gjithë jetës ne mendohe mi t’i përmbahemi urdhëresave që përmbajnë këta libra dhe të fitojmë kënaqësinë e Allahut.

Zoti ynë, sipas nevojave të njerëzimit, urdhrat dhe ndalesat e Tij, disa profetëve ua ka dërguar në formë fletësh (suhuf) dhe disa të tjerëve në formë libri.

Këto fletushka janë rreth 100;
10 fletushkat e Ademit (a.s.)
50 fletushkat e Shitit (a.s.)
30 fletushkat e Idrisit (a.s.)
10 fletushkat e Ibrahimit (a.s.)

Përveç fletushkave që ka dërguar Allahu i Madhëruar, katër profetëve të mëdhenj u ka dhënë libra. Këta katër libra janë:

TEURATI (TORA)

Ky libër i është zbritur Profetit Musa (a.s.). Kurani Fisnik na njofton se Teurati është një nga librat e shenjtë që është zbritur për t'u treguar rrugën e drejtë njerëzve. Për këtë arsye, ne besojmë se Teurati origjinal është një libër hyjnor që përmban fjalët e Allahut të Madhëruar.

Teurati u është dërguar Bijve të Izraelit dhe u është kumtuar atyre me anë të Musait (a.s.). Mirëpo, Bijtë e Izraelit (hebrenjtë), nuk mundën ta ruanin ashtu siç erdhi në fillim prej Allahut. Kështu, Teurati i vërtetë humbi. Edhe pse pas një kohe shumë të gjatë, Teurati është riformuar përsëri nga dijetarët hebrenj. Gjatë asaj kohe, ky libër ka pësuar shumë ndryshime nga dora e

njeriut. Për këtë arsye, megjithëse ai është një libër i dërguar prej Allahut, me kalimin e kohës, origjinaliteti i tij është prishur. Teurati që ndodhet sot në duart e hebrenjve, për shkak se në të janë bërë shumë ndryshime, tashmë e ka humbur veçorinë e të qenit libër hyjnor.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Para Kuranit është shpallur Libri i Musait, një udhërrëfyes dhe mëshirë për gjithë njerëzimin...”

(Ahkaf, 12)

ZEBURI (PSALMI)

Ky libër i është zbritur Daudit (a.s.). Ai e lexonte Zeburin me zërin e tij të bukur dhe ata që e dëgjonin prekeshin shumë. Sot, Zeburi është një pjesë e Teuratit. Zeburi i sotëm është një libër këshillash të shkruara në formë poezish që nuk përmban as urdhra e as ndalesa.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“... Ne i kemi ngritur disa profetë mbi të tjerët dhe Daudit i kemi dhënë Zeburin.”

(Isra, 55)

INXHILI (UNJILLI)

Ky libër i është zbritur Isait (a.s.). Originali i këtij libri është zbritur, po ashtu si dy të parët, nga Allahu. Edhe ky libër, ashtu si Teurati e Zeburi, është ndryshuar nga njerëzit. Inxhili nuk ishte shkruar ende gjatë periudhës së Isait (a.s.). Më vonë u shkruan shumë Inxhile. Ndërsa në vitin 325, klerikët e krishterë mbledhën një këshill në qytetin e Iznikut dhe, midis të gjitha versioneve të Inxhileve, ranë dakord që të pranohen vetëm katër prej tyre. Këto janë Inxhilet e shkruara sipas Mateut, Markut, Lukës dhe Gjonit të cilët mbajnë edhe emrin përkatës të autorit. Pra, këta janë Inxhilet që përdoren në ditët e sotme.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Ne dërguam Isain, të birin e Merjemes, si vërtetues të Teuratit që kishte ardhur para tij. Dhe i dhamë atij Inxhilin...”

(Maide, 46)

KURANI FAMËLARTË

Ky është libri i fundit hyjnor i dërguar prej Allahut. Kurani i zbriti Profetit tonë të dashur Muhamedit (a.s.).

Një pjesë e librave hyjnorë kanë humbur dhe një pjesë tjetër është prishur dhe deformuar si rrjedhojë e ndërhyrjes së njerëzve. Mirëpo, Zoti i Madhëruar i komunikoi njerëzimit të gjitha mesazhet dhe principet që ndodheshin në librat e mëparshëm dhe ato për të cilat ka më shumë nevojë njerëzimi me anë të Kuranit Fisnik.

Ne si myslimanë, kemi për detyrë t'i besojmë librat e mëparshëm, në formën e tyre origjinale dhe jo në formën në të cilën ndodhen sot. Ne duhet t'i pranojmë të gjithë

librat e shenjtë për të cilët na ka njoftuar Allahu i Madhëruar në Kuran. Gjithashtu, besojmë se prej tyre, vetëm Kurani Fisnik ka ardhur deri në ditët e sotme pa u pris hur dhe pa u deformuar.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Sigurisht, Ne e kemi shpallur Kuranin dhe, sigurisht, Ne do ta ruajmë atë.”

(Hixhr, 9)

ATO QË PËRFITOJMË PREJ LIBRAVE HYJNORË

LIBRAT HYJNORË

- ✿ Na mundësojnë që të jemi vazhdimisht të lidhur me Zotin e Madhëruar.
- ✿ Na mësojnë qëllimin e ardhjes dhe detyrat tona në këtë botë.
- ✿ Na ndihmojnë t'i mbrojmë parimet themelore të fesë nga prishja e deformimi.
- ✿ Shërbejnë për t'u transmetuar brezave të rinj pjesë të rëndësishme të historisë njerëzore me qëllim që të marrin mësim prej tyre.

Letrën e ardhur prej dikujt që e duam shumë, e lexojmë disa herë pa u mërzitur. Ndërsa shprehjet që na pëlqejnë, nuk i harrojmë gjatë gjithë jetës. Edhe librat hyjnorë që përmbajnë fjalën e Allahut të Madhëruar janë si një letër e dërguar për gjithë njerëzimin. Një letër që vjen prej Allahut të Madhëruar në çdo varg të saj përmban me mijëra urtësi e bukuri. Kur e lexojmë atë, është njësoj sikur po flasim me Zotin tonë. Sa herë që i lexojmë dhe i dëgjojmë këto fjalë hyjnore të zbritura në sipërfaqen e tokës prej atmosferës së pafundësisë, përjetojmë ndjesi të reja shpirtërore. Leximi i saj na e shton dashurinë për Allahun e Madhëruar dhe na bën që të jemi vazhdimisht të lidhur me Të.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Po ju lë dy gjëra të rëndësishme. Njëra nga këto është libri i Allahut. Ai është litari i Allahut. Ai që kapet prej këtij litari, gjen rrugën e drejtë. Ndërsa ai që e lëshon atë, humbet rrugën.”

(Muslim, Fedailu's-sahabe 37)

Librat hyjnorë na bëjnë të ditur urdhrat dhe ndalesat e Zotit tonë të Madhëruar. Ata na mësojnë qëllimin e ardhjes dhe detyrat tona në këtë botë. Na urdhërojnë që të adhurojmë vetëm Allahun dhe të marrim si shembull profetët e Tij. Na këshillojnë të bëjmë punë të dobishme për njerëzit. Na nxisin të jemi fjalëdrejtë, të veprojmë me drejtësi dhe të ndihmojmë nevojtarët. Sepse dëshira e tyre është që të bëhemi njerëz që e njohin Zotin e tyre, që largohen prej padrejtësisë dhe që sillen mirë me të gjitha krijesat e Allahut.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ky (Kuran) është shpallje e qartë për njerëzit, me qëllim që ata të marrin paralajmërim nëpërmjet tij, që ta dinë se Allahu është Një Zot i Vetëm dhe që të këshillohen njerëzit e mençur!.”

(Ibrahim, 52)

Kushtet e besimit, janë bazat e fesë. Kur librat hyjnorë që njoftojnë këto baza prishen dhe deformohen, njerëzit futen në rrugë e besime të gabuara. Largohen prej njësitimit të Allahut dhe fillojnë që hallallin (të lejuarën) ta bëjnë haram (të ndaluar) dhe haramin, hallall. Ndërsa Allahu i Madhëruar, në vend të librave të prishur dhe të deformuar dërgon një libër të ri, duke iu mësuar përsëri njerëzve besimin e vërtetë dhe sjelljet e drejta. Kësisoj, librat hyjnorë të dërguar prej Allahut, mbrojnë bindshëm parimet themelore të fesë nga prishja dhe deformimi. Libri i fundit, të cilin Allahu i Madhëruar ia ka dërguar njerëzimit, është Kurani Fisnik. Ky libër, përveç veçantive të tij unike, përmban të gjitha mirësitë dhe bukuritë e librave të mëparshëm.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ai të ka shpallur ty Librin, me të vërtetën e saktë, duke vërtetua shpalljet e mëparshme. Ai i ka zbritur Teuratin dhe Inxhilin.”

(Al-i Imran, 3)

Aventura e jetës së njeriut në tokë fillon me Ademin (alejhis-selam). Që nga ajo kohë e deri më sot, njerëzit kanë qenë pjesë e shumë civilizimeve. Ata që ndoqën rrugën e treguar prej profetëve dhe që bënë punë të mira, u kujtuan gjithmonë me mirësi dhe u bënë shembull për brezat e mëvonshëm. Ndërsa njerëzit që nuk pranuan udhëzimin e profetëve dhe librave hyjnorë, e përdorën tokën vetëm për interesat e tyre. Shtypën të dobëtit dhe morën të drejtat e të pafuqishmëve. Vranë njerëz në mënyrë të padrejtë dhe harxhuan pasuritë e veta në rrugë të gabuar. Për këto arsye, u dëbuan prej mëshirës së Allahut. Ata dolën nga skena e historisë njerëzore duke lënë pas gjurmë të këqija. Ja pra, librat hyjnorë shërbejnë për t'u transmetuar brezave të rinj pjesë të rëndësishme të historisë njerëzore me qëllim që të marrin mësim prej tyre.

Trupi i Faraonit që u mbyt në Detin e Kuq. Ky trup u gjet i paprishur pas disa shekujsh.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në tregimet e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që janë me mend. Ky (Kuran) nuk është tregim i trilluar, por është vërtetues i atyre (librave) që janë shpallur para tij, është shpjegues i çdo gjëje dhe udhërrëfyes e mëshirë për njerëzit besimtarë.”

(Jusuif, 111)

Piramidat: Varret e Faraonëve

TË NJOHIM LIBRIN TONË

NDËRTIMI I BRENDSHËM I KURANIT FISNIK.

Kurani Famëlartë është një libër hyjnor përpara të cilit njerëzit ngelën të paaftë të sillnin një të ngjashëm me të. Ndryshe, Kurani quhet edhe “Kelamull-llah” që do të thotë “fjala e Allahut” të Madhëruar. Kurani i zbriti Profetit tonë të dashur (a.s.), prej Xhebrailit pjesë-pjesë gjatë 23 vjetëve dhe përmban rreth 600 faqe.

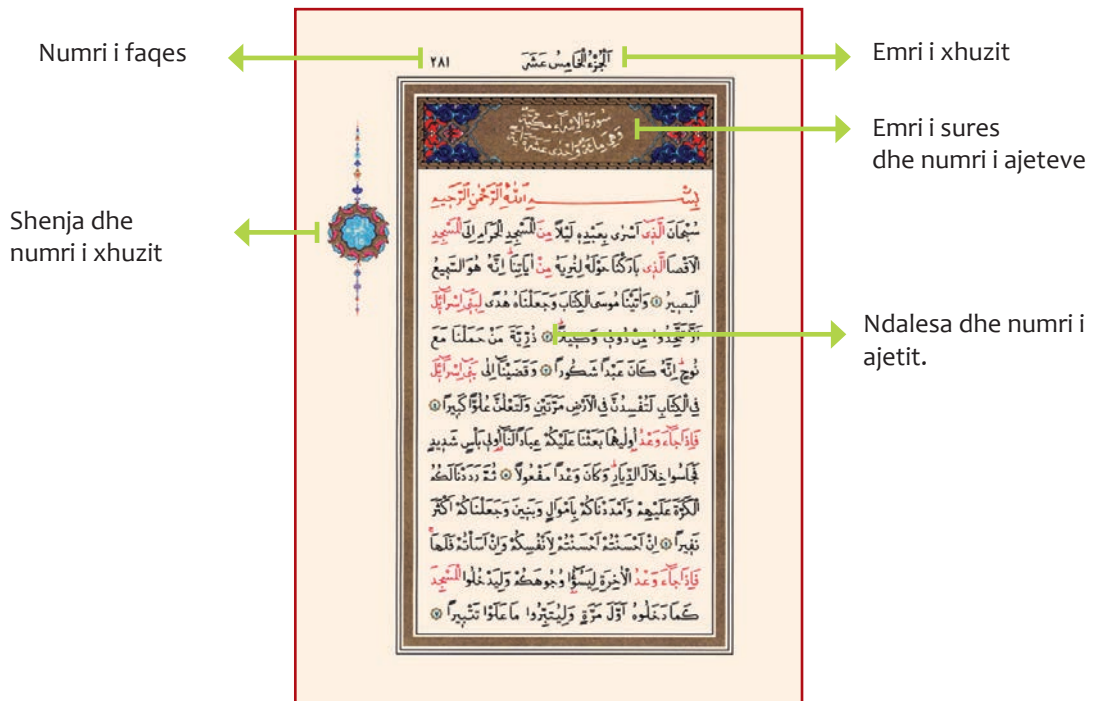
Kurani Fisnik ka një ndërtim të brendshëm që përbëhet prej ajeteve (vargjeve), sureve (kapitujve) dhe xhuzeve (pjesëve). Një apo më shumë fjali përbëjnë një “ajet”, ndërsa përmbledhja e disa ajeteve quhet “sure”. Kurani përbëhet nga 114 sure. Çdo sure ka një emër të veçantë dhe numër të ndryshëm ajetesh.

Suret nuk janë vendosur sipas radhës së zbritjes kronologjike, por sipas një rregulli të caktuar prej Allahut të Madhëruar. Surja më e gjatë, është surja el – Bekare, e cila përbëhet prej 286 ajetesh. Ndërsa surja më e shkurtër, është surja

el – Keuther e cila përbëhet vetëm prej 3 ajetesh. Kurani Famëlartë, fillon me suren el – Fatiha dhe mbaron me suren en – Nas.

Çdo 20 faqe të Kuranit përbëjnë një “xhuz”. Ndërsa i gjithë Kurani ndahet në 30 xhuze. Shkaku i një ndarjeje të tillë të Kuranit, ka të bëjë me leximin në mënyrë të programuar dhe lehtësimin e mësimi i tij përmendsh.

Kurani Famëlartë është zbritur në gjuhën arabe. Por me qëllim që të kuptohet edhe nga ata që nuk dinë arabisht, është përkthyer në shumë gjuhë të botës. Përkthimi i Kuranit në gjuhë të tjera konsiderohet vetëm si “domethënia” më e përafërt e Kuranit në gjuhën ku është përkthyer dhe jo domethënia ekzakte e tij, për arsye se përkthimet nuk mund të pasqyrojnë kurrë domethënien e vërtetë që ka në gjuhën arabe në të cilën ka zbritur origjinali. Ndërsa shpjegimet dhe komentimet e gjera e të detajuara të çdo ajeti i mësojmë në shkencën e Tefsirit.

FILLIMI I SHPALLJES

Profeti ynë i dashur, Muhamedi (sal-lall-llahu alejhi ue sel-lem), njihej prej shoqërisë në të cilën jetonte, si një njeri me moral të lartë. Ai kurrë nuk ka adhuruar idhuj dhe nuk ka ngrënë prej mishit të kurbanit që pritej në emër të idhujve. Nuk ka pirë alkool e nuk ka luajtur kumar. Nuk ka marrë pjesë as edhe në ceremonitë e dëfrimet që janë organizuar në emër të idhujve gjatë periudhës së injorancës, përpara Islamit. Ai kishte fituar simpatinë e të gjithëve me drejtësinë, sigurinë, mbajtjen e fjalës, ndjenjën e turpit, bujarinë dhe pjekurinë e tij.

Muhamedi (a.s.), besonte në fenë “hanif” të gjyshit të tij të largët, Profetit Ibrahim (a.s.). Ai i besonte vetëm një Zoti, Allahut. Kur mbushi moshën dyzet vjeç filloi të shikonte ëndrra të vërteta. Çdo gjë që shikonte në ëndërr realizohej tamam ashtu siç e kishte parë. Në një natë (nata e kadrit) të muajit Ramazan të vitit diellor 610, shkoi në shpellën Hira dhe ende pa u zbardhur dita i erdhi pranë engjëlli i shpalljes, Xhebraili (a.s.), duke iu drejtuar Profetit tonë me këto fjalë;

- Lexo..!

Profeti ynë (a.s.), me emocione të papërshkrueshme përgjigjet:

- Unë nuk di të lexoj.

Xhebraili (a.s.), përsëri i tha:

- Lexo..!

Por përgjigja e Profetit tonë (a.s.), ishte po e njëjta:

- Unë nuk di të lexoj.

Xhebraili (a.s.), duke thënë përsëri “Lexo!”, lexoi vetë pesë ajetet e para të sures el – Alak.

Ndërsa Profeti ynë (a.s.), i përsëriti pas Xhebrailit këto pesë ajete,

që janë edhe pesë ajetet e para të zbritura të Kuranit Fisnik.

Kuptimi i këtyre ajeteve është:

“1. Lexo me emrin e Zotit tënd, i Cili krijoi (gjithçka),

2. Krijoi njeriun nga një droçkë gjaku të ngjizur (nga një masë gjaku të mpiksur)!

3. Lexo se Zoti yt është më Bujari!

4. Është Ai, i Cili me anë të penës i mësoi njeriut të shkruajë,

5. I mësoi njeriut atë që nuk e dinte.”

Pasi i përsëriti fjalët e ëngjëllit të shpalljes, Profeti ynë (a.s.), u ngrit në këmbë. Ishte hutuar dhe dridhej nga frika. Doli nga shpella. Por i njëjti zë i erdhi nga qielli. Zëri i fuqishëm i Xhebrailit (a.s.), jehonte nga të gjitha anët:

- O Muhamed! Ti je i Dërguari i Allahut, kurse unë jam Xhebraili.

Profeti ynë (a.s.), u emocionua shumë nga kjo ngjarje. Zbriti me të shpejtë nga mali dhe shkoi në shtëpi. Kur Hatixhja (r.a.), e pa në atë gjendje, u shqetësua shumë. Profeti ynë

ende ishte duke u dridhur. Pa shpjeguar asgjë, u shtri në krevat dhe kërkoi që ta mbulonin. Fjeti dhe, pasi u ngrit, i tregoi bashkëshortes së tij të shtrenjtë çdo gjë që i kishte ndodhur. Nëna jonë Hatixhja, e cila e njihte mirë bashkëshortin e saj, e ngushëlloi në këtë mënyrë:

- Mos u frikëso! Allahu nuk të turpëron ty sepse ti sillesh mirë me të afërmit, flet gjithmonë të drejtën, duron në vështirësi, gostit mysafirët, u gjendesh pranë atyre që pësojnë fatkeqësi dhe ndihmon ata që nuk mund të punojnë e që janë në nevojë.

Fjalët e ëmbla të Hatixhes, e gëzuan pa masë të Dërguarin e Allahut. Pastaj që të dy shkuan tek djali i xhaxhait të Hatixhes, Uaraka bin Neufeli. Uaraka ishte një burrë i moshuar që kishte njohuri rreth Teuratit dhe Inxhilit. Kur dëgjoji ato që i tregoi Muhamedi (a.s.), u emocionua shumë dhe i tha;

- Beto hem se ti je Profeti i këtij umeti (populli). Engjëlli që ke parë, ishte Xhebraili. Edhe Musait e Isait ky engjëll ua ka sjellë shpalljet prej Allahut. Duke vazhduar fjalën e tij, Uaraka vijon:

- Ah sikur të isha i ri gjatë kohës kur do të bësh ftesën për në fenë e Allahut e të mundja të të ndihmoja kur njerëzit të të dëbojnë nga vendi yt!..

Profeti, i habitur e pyet:

- Do të më nxjerrin nga vendi im?!

Uaraka tha:

- Po! Të gjithë profetët që kanë sjellë shpalljen prej Allahut janë shpallur armiq, janë përballur me vështirësi të mëdha ose janë dëbuar prej vendit të vet.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ky është një Kuran, që Ne e kemi ndarë pjesë-pjesë, që ti t’ua mësosh njerëzve pak nga pak, duke e shpallur atë kohë pas kohe.”

(Isra, 106)

Shkrimi dhe mësimi përmendsh i Kuranit Famëlartë

Profeti ynë (a.s.), ajetet e Kuranit Fisnik që i shpalleshin, ua transmetonte menjëherë sahabeve e në të njëjtën kohë ua diktonte me shkrim atyre sahabeve që kishte ngarkuar me detyrën e shkrimit të vahjit (shpalljes). Kështu që, ajetet e Kuranit Fisnik që zbrisnin herë mbas here, mësoheshin përmendsh, në fillim nga vetë Profeti, më pas nga disa prej sahabëve dhe në të njëjtën kohë shkruheshin nga të tjerë.

Shkruesit e vahjit, i shkruanin ajetet e zbritura të Kuranit sipas mundësive që kishin në atë kohë, nëpër pllaka të holla guri, kocka, gjethe hurmash dhe copa lëkure. Profeti (a.s.), i këndonte vetë përmendsh ajetet që zbrisnin, pastaj ua diktonte shkruesve të vahjit dhe më vonë kërkonte prej shkruesve t'ia lexonin ato që kishin shkruar. Duke dëgjuar leximin e tyre, kontrollonte nëse ishin shkruar saktë apo jo. Edhe katër halifët e mëdhenj, Ebu Bekri, Omeri, Osmani dhe Aliu (radijallahu anhum), ishin prej shkruesve të vahjit. Përveç tyre, edhe disa sahabë të njohur si, Zejd bin Sabiti, Ubej bin Ka'bi dhe Muadh bin Xhebeli, kanë kryer detyrën e shkruesve të vahjit.

Profeti ynë (a.s.), ajetet që zbrisnin, i këndonte në namaz dhe në kohë të tjera. Ai u tregonte myslimanëve rregullat dhe hollësitë që përmbanin ajetet e zbritura. Çdo vit, kur vinte muaji i Ramazanit, lexonte bashkë me Xhebrailin (a.s.), ajetet që kishin zbritur deri në atë moment. Ndërsa në muajin e Ramazanit të vitit kur ndërroi jetë Profeti (a.s.), bashkë

me Xhebrailin (a.s.), e lexuan dy herë të gjithë Kuranin e plotë.

Mbledhja e Kuranit Fisnik në një libër të vetëm

Kurani Fisnik, që kur ishte Profeti gjallë, është ruajtur duke u mësuar përmendsh dhe duke u shkruar siç e thamë më sipër. Mirëpo, ajetet dhe suret e shkruara nuk ishin mbledhur ende në një libër të vetëm, sepse vahji vazhdonte të zbriste kur Profeti (a.s.), ishte ende gjallë. Pra, për arsye se vahji nuk ishte plotësuar ende, nuk ishte e mundur që Kurani të mblidhej në një libër në të gjallë të Profetit.

Pas vdekjes së Profetit (a.s.), Ebu Bekri (r.a.), u zgjodh halife. Në luftrat që u zhvilluan në kohën e tij, shumica e hafizëve të Kuranit ranë dëshmorë. Pakësimi i sahabëve që e kishin mësuar përmendsh Kuranin, e shqetësoi shumë Omerin (r.a.). Për këtë arsye, ky i fundit i propozoi Ebu Bekrit (r.a.), që të mblidheshin të gjitha materialet në të cilat ishin shkruar ajetet e Kuranit Fisnik. Ebu Bekri (r.a.), duke e pranuar këtë propozim, formoi një komision me në krye Zejd bin Sabitin (r.a.), që ishte edhe shkruesi kryesor i vahjit. Të gjithë anëtarët e komisionit ishin hafizë të Kuranit. Pas një pune serioze njëvjeçare, u mblodhën të gjitha materialet dhe ajetet e Kuranit u shkruan nëpër faqe të rregullta. Më pas të gjitha faqet u bashkuan në një libër të vetëm dhe iu dorëzua Halifes Ebu Bekri (r.a.).

Shumimi i kopjeve të Kuranit si libër

Në kohën e Omerit (r.a.), dhe Osmanit (r.a.), feja Islame filloi të përhapej në vende të tjera. Njerëzit me kulturë, racë dhe gjuhë të ndryshme filluan të pranonin Islamin gjithandej. Të gjithë dëshironin ta lexonin dhe ta mësonin Kuranin Fisnik.

Halifja Osman (r.a.), me qëllim që myslimanët të mësonin dhe lexonin Kuranin në mënyrën e duhur, vendosi ta shumonte Kuranin që ishte mbledhur në një libër të vetëm në kohën e Halifes Ebu Bekr (r.a.). Duke formuar një komision tjetër, përsëri me në krye Zejd

bin Sabitin (r.a.), filloi shumimi i Kuranit. Një nga kopjet e Kuranit u la në Medine, ndërsa të tjerat u dërguan në Meke, Kufe, Basra, Sham, Jemen dhe Bahrejn. Në këto qendra, bashkë me kopjen e Kuranit u dërgua edhe nga një mësues që t'i ndihmonte.

Mirësitë e leximit të Kuranit Famëlartë

Kurani është fjala më e lartë dhe më e bukur. Profeti ynë (a.s.), ka thënë, “Më i miri ndër ju është ai që e mëson Kuranin dhe ua mëson atë të tjerëve.” Për këtë arsye, detyra jonë më e rëndësishme ndaj Kuranit është ta mësojmë atë dhe t’ua mësojmë të tjerëve e,

- ❖ Në kohën e Profetit tonë (a.s.), Kurani Fisnik u mësua përmendsh dhe u shkrua.
- ❖ Në kohën e Halifes Ebu Bekr (r.a.), u mblodh në një libër të vetëm.
- ❖ Në kohën e Halifes Osman (r.a.), u shtua në shumë kopje dhe ka ardhur deri në ditët tona pa iu ndryshuar asnjë gërmë e vetme.

sidomos, të jetojmë sipas rregullave që na ka treguar ai.

Leximi i Kuranit Fisnik është një adhurim më vete. Zoti i Madhëruar, na ka dhënë lajmin e mirë se, do t'i falë mirësitë e xhenetit atij që e lexon dhe praktikon në jetë ato që thotë Kurani. Ndërsa Profeti ynë i dashur (a.s.), na ka njoftuar se, prindërit e këtyre njerëzve do të shpërblehen me dhurata të bukura në ditën e kiametit.

Profeti (a.s.), e lexonte Kuranin ngadalë dhe germë më germë. Ai e këshillonte edhe popullin e tij që Kuranin ta lexonin shpesh, bukur dhe në mënyrë të drejtë. Gjithashtu, ai thoshte se, ata që e lexojnë bukur Kuranin do të jenë bashkë me engjëjt. Ndërsa për ata që megjithëse e kishin të vështirë leximin e Kuranit vazhdonin të lexonin, jepte myzhdënë se do të shpërbleheshin dyfish më shumë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

Nënës dhe babait të atij që e lexon Kuranin dhe vepron sipas mësimave të tij, në ditën e kiametit do t'i vendosen kurora. Drita e atyre kurorave është më e bukur se drita e diellit që shkëlqen mbi shtëpitë e kësaj bote. Pra, mendojeni vetë shpërblimin e atij që vepron sipas mësimave të Kuranit...

(Sunen-i Ebu Daud, I, 355)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...ata që lexojnë Librin e Allahut, falin namazin dhe japin fshehtazi apo haptazi nga ajo që u kemi dhënë Ne, mund të shpresojnë në një fitim që nuk do të humbasë. Allahu do t'ua plotësojë atyre shpërblimin dhe do t'ua shtojë nga dhuntitë e Tij...”

(Fatir, 29-30)

TEMAT QË TRAJTON KURANI FISNIK

Kurani Fisnik ka një mënyrë shprehjeje të veçantë. Ai trajton shumë çështje njëhënjë brenda një ajeti ose sureje të vetme. Përdor një mënyrë tregimi që e ndikon njeriun në çdo aspekt. Ai i drejtohet mendjes së njeriut duke mos lënë pas dore edhe botën shpirtërore dhe gjendjen psikologjike të tij. Qëllimi i Kuranit nuk është vetëm dhënia e informacionit. Por ai synon që dijen ta kthejë në besim, besimin në veprim dhe moral të shëndoshë.

Para çdo gjëje, Kurani mundohet që t'i sigurojë njeriut besimin e vërtetë. Na mëson qëllimin e ekzistencës tonë në këtë botë. Na njeh me Allahun. Na tregon rru-

gët dhe mënyrat e sjelljes me veten tonë, prindërit, njerëzit e tjerë dhe me të gjitha krijesat, të gjalla ose jo.

Temat kryesore mbi të cilat qëndron Kurani Fisnik janë: bazat e besimit, adhurimet dhe normat e moralit. Përveç këtyre, ka edhe shumë tema dhe ajete që na udhëzojnë në çështjet e marrëdhënieve njerëzore. Historitë e profetëve dhe disa ndodhi që kanë jetuar popujt e mëparshëm, tregohen me qëllim që të marrim mësim prej tyre.

Nëse e studiojmë me vëmendje Kurantin Fisnik, do të shohim se temat kryesore që trajtohen në të janë si më poshtë:

TEMAT KRYESORE TË KURANIT FISNIK

☒ Bazat e besimit	☒ Marrëdhëniet shoqërore
☒ Adhurimet	☒ Hallalli dhe Harami
☒ Normat e moralit	☒ Profetët dhe popujt e vjetër.
☒ Krijimi dhe Gjithësia	
☒ Duaja (Lutja)	

BAZAT E BESIMIT

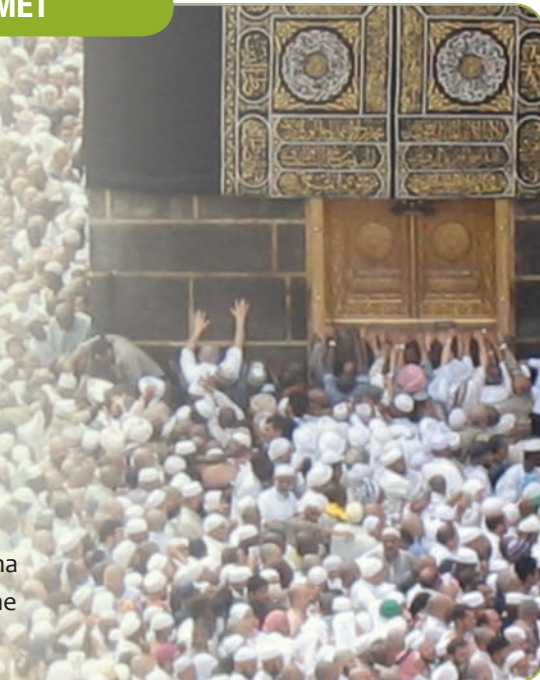
Veçoria më e rëndësishme e Kuranit Fisnik është informacioni që na jep në lidhje me Zotin tonë. Ai na mëson ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Ai e prezanton Allahun me emrat dhe cilësitë e Tij që vetëm Ai zotëron.

Bazat e besimit që na mëson Kurani Fisnik, janë të lidhura fort me besimin në Allahun. Pra, sipas Kuranit, të gjitha bazat e besimit janë një trup i vetëm. Ata që i besojnë Allahut, u besojnë edhe engjëjve të Tij, librave, profetëve dhe botës tjetër.

ADHURIMET

Kurani na mëson që të jemi të devotshëm ndaj Allahut. Në vend që të na tregojë hollësitë e adhurimeve, na mëson parimet themelore të adhurimeve dhe na tërheq vëmendjen në lidhjen e fortë midis adhurimeve dhe besimit si i tërë. Na njofton se adhurimet duhet të kryhen jo “për sy e faqe”, por vetëm për hir të Allahut. Gjithashtu na tregon me shembuj seriozë gabimin e të adhuruarit dikë a diçka tjetër përveç Allahut.

Kurani Fisnik në veçanti thekson adhurimet si, namazi, zekati, agjërimi dhe haxhi. Çdo sjellje që e kënaq Zotin tonë, pranohet si një tregues i të qenit rob i mirë ndaj Tij. Gjithashtu, të gjitha veprat dhe punët që janë në dobi të njerëzve si buzëqeshja, gjuha e ëmbël dhe fitimi i zemrës, konsiderohen si adhurime më vete.

NORMAT E MORALIT

Kurani Fisnik i jep një rëndësi të veçantë moralit. Ai synon që të gjithë njerëzit t'i pajisë me moral të mirë dhe që morali të mbizotërojë në çdo fushë të jetës së tyre. Për këtë arsye, në shumë ajete të tij flitet për normat e moralit. I orienton njerëzit për nga e mira, e bukura dhe e drejta. Ai urdhëron mirësinë ndaj prindërve dhe ndihmën ndaj të afërmve, të varfërve dhe të dobtëve. Ndalon shpërdorimin e cënimi i jetës dhe pasurisë së të tjerëve. Vazhdimisht tërheq vëmendjen në mbajtjen e besës, në të qenët të besueshëm nga të tjerët, në marrëdhëniet e mira me njerëzit në përgjithësi dhe norma të tjera të këtij lloji. Gjithashtu thekson me këmbëngulje se sjelljet e mira dhe të bukura do t'i bëjnë njerëzit të lumtur në këtë botë e në tjetrën.

KRIJIMI DHE GJITHËSIA

Kurani Fisnik tërheq vëmendjen në krijimin e njeriut, krijesave të tjera dhe të gjithësisë. Ai fton në reflektimin rreth qëllimit të krijimit të njeriut. Gjithashtu thekson faktin se Allahu e ka krijuar gjithësinë nga asgjëja.

Aty flitet për rregullin e përsosur në gjithësi dhe tërhiqet vëmendja tek krijimi i njeriut, kafshëve, bimëve, tokës, qiellit, diellit, hënës dhe shumë krijesave të tjera. Theksohet se në krijimin e çdo krijese në gjithësi, gjenden provat e ekzistencës dhe njëshmërisë së Allahut. Për këtë arsye kërkohet që këto hollësi të konkretizuara të studiohen me vëmendje, me qëllim që të kuptojmë më mirë fuqinë dhe mëshirën e pafundme të Allahut të Madhëruar.

DUAJA (LUTJA)

Lutja është thelbi i adhurimit. Me lutjet që bëjmë, falenderojmë Zotin tonë duke shprehur kështoj mirënjohje ndaj Tij. Kur ndihemi në vështirësi, kur zemra jonë ngushtohet dhe shpirti ynë hidhërohet, vrapojmë tek dera e mëshirës dhe faljes së Tij. Ngremë duart dhe kërkojmë ndihmë prej Tij. Strehohemi në mëshirën e pafundme dhe faljen e Zotit tonë të Madhëruar.

Shembujt e lutjeve të profetëve dhe lutjeve të sinqerta të dala nga zemra, zënë një vend të rëndësishëm në Kuranin Famëlartë.

Zoti ynë, në Kuranin Fisnik na mëson edhe se si duhet t'i lutemi Atij. Gjithashtu, na njofton se vetëm Atij duhet t'i lutemi dhe se vetëm Ai i pranon lutjet tona.

HALLALLI DHE HARAMI

Në Islam, veprimet e lejuara quhen “hallall”, ndërsa veprimet e ndaluara quhen “haram”. Kurani Fisnik e sqaron mirë hallallin dhe haramin. Ai bën të ditur se gjërat e dobishme, të mira dhe të pastra janë hallall dhe këto i mjaftojnë njeriut. Gjithashtu bën të ditur se ato që Allahu i ka bërë hallall, askush nuk mund t'i bëjë haram. Kurani ndalon gjakun, mishin e derrit, cofëtinën (mishin e kafshës së ngordhur), pijet alkoolike dhe ushqime të tjera të dëmshme për njeriun. Gjithashtu ndalon edhe vepra që prishin qetësinë dhe lumturinë e njerëzve si, mashtrimi, vjedhja, kamata, kumari, ryshfeti dhe punë të tjera që sigurojnë fitime në rrugë të padrejta. Këto konsiderohen si gjynahet më të mëdha që kryhen kundër dëshirës së Allahut dhe në dëm të shoqërisë. Kurani Fisnik paralajmëron gjithë njerëzimin, duke dhënë si shembull fundin e keq të atyre që “hanin” padrejtësisht të drejtat e njerëzve duke bërë hile e duke mos u treguar të sinqertë në matje dhe peshim.

MARRËDHËNIET SHOQËRORE

Qëllimi kryesor i Kuranit Famëlartë është të edukojë individë me besim të fortë, zotërues të dijeve të larta dhe të moralit të bukur. Gjithashtu siç e thamë më sipër, Kurani përcakton normat dhe principet që rregullojnë marrëdhëniet midis njerëzve. Për këtë arsye, në Kuran gjenden shumë ajete që trajtojnë tema të marrëdhënieve shoqërore si; martesë, divorci, tregtia, trashëgimia, menaxhimi dhe edukimi. Përveç ajeteve që përcaktojnë rregullat shoqërore, në Kuran gjenden edhe ajete që përcaktojnë dënimet që u jepen atyre që nuk i përfillin të drejtat e shoqërisë. Sepse Kurani i konsideron si krime të rënda vrasjen, vjedhjen, çënimin e nderit dhe shpifjen. Prandaj dhe dënimi që meritohet në të tilla raste është i sqaruar mirë në ajetet e Kuranit Fisnik.

PROFETËT DHE POPUJT E VJETËR

Historia e njerëzimit e cila fillon me Ademin (a.s.), është e mbushur plot me shembuj prej nga mund të marrim mësim. Kurani Fisnik jep shembuj të shumë profetëve dhe popujve të vjetër të mëparshëm me qëllim që brezat e ardhshëm të marrin mësim nga jeta dhe sjelljet e tyre. Ai flet rreth gjendjeve të mira e të këqija të shoqërive të mëparshme duke dëshiruar që njerëzit të marrin mësim nga e kaluara e tyre dhe të mos bien në të njëjtat gabime.

PROFETI YNË (A.S.), DHE KURANI FISNIK

Profetit tonë të dashur i pëlqente shumë të këndonte Kuran. Ai këndonte ngadalë dhe i shqiptonte gërmat një nga një. Zëri i Profetit tonë të dashur kishte një bukuri dhe ëmbëlsi të veçantë. Kur këndonte Kuran, ata që e dëgjonin prekeshin menjëherë prej këndimit të tij. Një herë, në namazin e jacisë këndoi suren et – Tin. Një sahabë që u prek shumë nga këndimi i tij, tha se nuk kishte dëgjuar kurrë më parë një zë kaq të bukur.

Ndonjëherë, Profeti ynë (a.s.), këndonte Kuran me zë duke qenë i hipur në ndonjë kafshë. Në ditën kur u çlirua qyteti i Mekes, Profeti (a.s.), ishte mbi devenë e tij duke kënduar ajetet e para të sures el-Feth. Sahabët që e dëgjuan këtë këndim të bukur, thanë se zëri i tij i bukur ende nuk është fshirë nga veshët dhe zemrat e tyre.

Profeti ynë i dashur, meditonte mbi ajetet që këndonte dhe lutej e përgjërohej. Gjatë këndimit të Kuranit, kur kalonin ajete që flasin për përmendjen e Allahut, e përmendte Atë. Kur kalonin ajete në lidhje me lutjen, e luste Atë. Ndonjëherë, mbi një ajet meditonte deri në mëngjes. Një natë, ajetin “Nëse Ti i dënon ata, robërit e Tu janë e, nëse i fal me të vërtetë, vetëm Ti je i Plotfuqishmi e i Urti.” (Surja el-Maide, ajeti 118), e përsëriti shumë herë. Më pas, prej dashurisë që kishte për popullin dhe nga frika se mos populli i tij dënohej, iu lut dhe iu përgjërua Allahut që ta falte popullin e tij.

Profeti ynë (a.s), kur këndonte Kuran, trishtohet dhe nga faqet e tij të bekuara rridhnin lotë. Ai i këshillonte edhe shokët e tij që Kuranin ta lexonin duke e përjetuar.

Një ditë, Aishen (r.a.), e pyetën:

- A na tregon për gjendjen më të veçantë që ke parë tek Profeti (a.s)?

Aishe (r.a.), tha:

- Cila gjendje e tij nuk ishte e veçantë? Dhe vazhdoi kështu:

Një natë, Resulullahu (a.s), erdhi në krevatin e tij për t'ua çlodhur. Pak më vonë, mori leje nga unë dhe u ngrit. Mori abdest dhe qëndroi në namaz. Teksa falej, filloi të qante. Qau aq shumë, sa që lotët i rrodhën mbi kraharor. Pastaj u përku në ruku dhe qau përsëri. Qau edhe kur u ul në sexhde. Kur ngriti kokën nga sexhdja, përsëri qau. Kjo gjendje vazhdoi derisa erdhi Bilali dhe thirri ezanin e sabahut. Kur Bilali (r.a.), e pa Profetin tonë (a.s) duke qarë, e pyeti:

- O i Dërguari i Allahut! Ty të janë falur gjynahet e shkuara dhe të ardhme. Ç'të bën të qash?

Profeti ynë (a.s) udhëroi e tha:

- A të mos jem një rob falënderues?!

Profeti transmetoi se gjatë natës i erdhi shpallje dhe se këto ajete të zbritura duheshin lexuar me kujdes dhe mbi to duhej medituar shumë. Pastaj këndoi ajetet e mëposhtme:

“Me të vërtetë, në krijimin e qiejve dhe të Tokës dhe në ndërrimin e natës e të ditës ka shenja për mendarët, për ata që e përmendin Allahun duke qëndruar në këmbë, ndenjor ose shtrirë dhe që meditojnë për krijimin e qiejve dhe të Tokës (duke thënë): “O Zoti Ynë! Ti nuk i ke krijuar kot këto, lartësuar qofsh (nga çdo e metë)! Prandaj

ruajna nga ndëshkimi i zjarrit.” (Surja Ali Imran, ajetet 190-191)

Profeti ynë (a.s), gjatë muajit të Ramazanit, këndonte më shumë Kuran se çdo herë tjetër. Në këtë muaj, Xhebraili (a.s) vinte më shpesh tek Profeti dhe këndonin së bashku të gjitha ajetet që ishin zbritur deri në atë moment.

Profeti ynë (a.s), pëlqente shumë edhe dëgjimin e Kuranit. Ai kërkonte prej sahabëve që kishin zë të bukur të këndonin Kuran për të. Një herë i thotë Abdullah ibën Mes'udit (r.a.):

- Të lutem këndo Kuran për mua!

Abdullah ibën Mes'udi tha:

- O i Dërguar i Allahut! E si mund të lexoj Kuran për ju, kur ai ju është zbritur juve?

Për këtë arsye, Profeti ynë i dashur (a.s) urdhëroi e tha:

- Unë kënaqem shumë të dëgjoj këndimin e Kuranit prej dikujt tjetër që ka zë të bukur.

Abdullah ibën Mes'udi (r.a.), filloi të këndonte prej sures en-Nisa. Kur erdhi tek ajeti i 41-të i kësaj sureje :“Si do të bëhet kur prej çdo populli të sjellin dëshmitarë dhe të të sjellin ty (o Muhamed!) për dëshmitar mbi të gjithë ata?!”, Profeti (a.s) e ndërpreu duke i thënë:

- Për tani mjafton!

Ibën Mes'udi, duke iu bindur urdhrat të tij, ndaloi së kënduari Kuranin.

Abdullah ibën Mes'udi, i cili na e transmeton këtë ngjarje, thotë se: “Në atë mo ment pashë fytyrën e Profetit (a.s) dhe vura re se nga sytë e tij po rridhnin lotë.”

Profeti ynë i dashur (a.s), në çdo moment të jetës së tij, merre për bazë Kuranin dhe jetonte një

jetë në përputhje me udhëzimet e tij. Kurani Fisnik ishte formësuesi i të gjitha sjelljeve, moralit dhe mendimeve të tij. Atyre që pyesnin për moralin e Profetit tonë të dashur, nëna e besimtarëve, Aishja (r.a.), u përgjigjej duke u shprehur kështu:

- Ju, a lexoni Kuran? Morali i tij ishte Kurani.

Me këtë përgjigje, Aishja (r.a.), theksoi se çdo gjendje dhe vepër e Profetit tonë (a.s) ishte në përputhje me Kuranin dhe se ai ishte një Kuran i gjallë. Për këtë cilësi të tij, Allahu i Madhëruar e ka bërë shembull për gjithë njerëzimin.

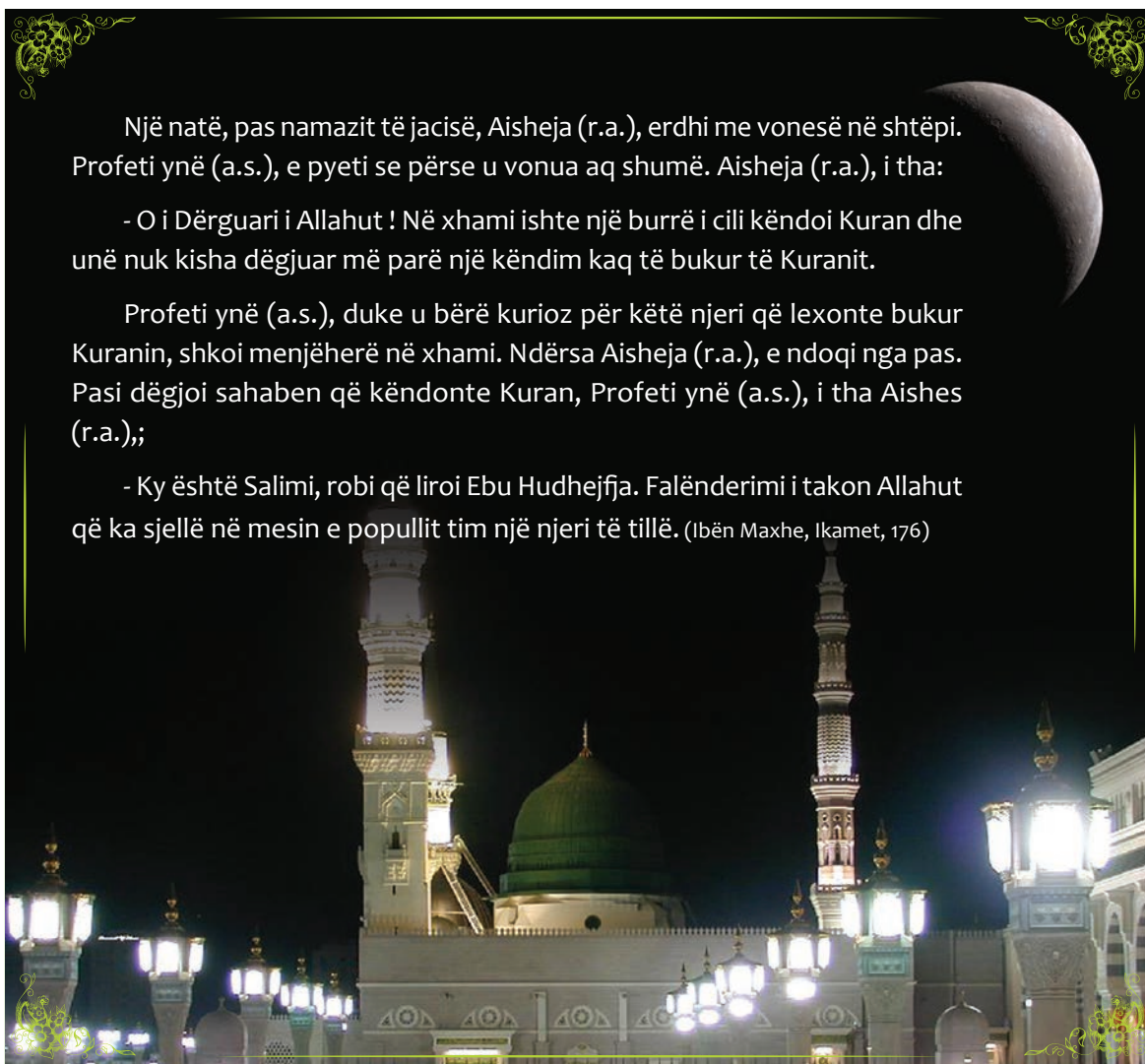
Kurani nuk i dha formë vetëm jetës së Profetit (a.s), por edhe jetës së të gjithë myslimanëve që ndodheshin pranë tij. Brezi i parë i myslimanëve, vepruan në përputhje me Kuranin si në jetën e tyre personale, ashtu edhe në jetën shoqërore. Duke marrë shembull Profetin (a.s), ata u bënë praktikuesit e parë të Kuranit Fisnik.

Një natë, pas namazit të jacisë, Aisheja (r.a.), erdhi me vonesë në shtëpi. Profeti ynë (a.s.), e pyeti se përse u vonua aq shumë. Aisheja (r.a.), i tha:

- O i Dërguari i Allahut ! Në xhami ishte një burrë i cili këndoi Kuran dhe unë nuk kisha dëgjuar më parë një këndim kaq të bukur të Kuranit.

Profeti ynë (a.s.), duke u bërë kurioz për këtë njeri që lexonte bukur Kuranin, shkoi menjëherë në xhami. Ndërsa Aisheja (r.a.), e ndoqi nga pas. Pasi dëgjoji sahaben që këndonte Kuran, Profeti ynë (a.s.), i tha Aishes (r.a.);

- Ky është Salimi, robi që liroi Ebu Hudhejfja. Falënderimi i takon Allahut që ka sjellë në mesin e popullit tim një njeri të tillë. (Ibën Maxhe, Ikamet, 176)

PYETJE

FJALITË E MËPOSHTME VENDOSINI NË RENDIN E DUHUR!

1	Nëse Allahu dëshiron t'u dërgojë profetëve mesazhe,	ka ardhur deri në ditët tona i paprishur dhe i pandryshuar.
2	Profetët, shpalljet që u vijnë nga Allahu i Madhëruar,	urdhrat dhe ndalesat e Allahut të Madhëruar.
3	Urdhërat që i mësojmë në librat hyjnorë, i zbatojmë	përmbajnë drejtësi dhe mirësi.
4	Librat hyjnorë që ka dërguar Allahu,	i çon njerëzit në rrugë të gabuar dhe në humbje.
5	Ne besojmë se Kurani Kerim,	e bën drejtpërdrejt ose me anë të engjëjve.
6	Librat hyjnorë na mësojnë,	dhe mundohemi të fitojmë kënaqësinë e Allahut.
7	Nëse origjinali i librave hyjnorë prishet dhe deformohet,	ua transmetojnë njerëzve.
8	Ne i pranojmë të gjithë librat hyjnorë,	që janë shpallur para Kuranit Kerim.

TË PROVOJMË VETEN

1. Si quhen njerëzit të cilët shkruan Kuranin në kohën e Profetit (a.s)?

- a) Sahabë
- b) Muhaxhirë
- c) Shkruesit e vahjit
- ç) Ensarë

2. Cila nga shprehjet e mëposhtme nuk mund të thuhet për Kuranin?

- a) Është shpallur me anë të Xhebrailit.
- b) Është zbritur në gjuhën arabe.
- c) Filloi të zbritet në natën e Miraxhit.
- ç) Ka ardhur deri në ditët tona i paprishur.

3. Lukmani e këshilloi kështu djalin e tij;

“O djali im, kryeje namazin, urdhëroje të mirën, pengoje të keqen dhe bëhu i durueshëm për çfarëdo që të godet! Me të vërtetë, ky është thelbi i patundur i të gjitha punëve! Mos i trajto njerëzit me nënçmim dhe mos ec në tokë me mendjemadhësi, se Allahu nuk i do mendjemëdhenjtë e mburracakët! Ec me kujdes e i përmbajtur dhe fol me zë të ulët...”!” (Surja Lukman, ajetet 17-19)

Cilat nga sjelljet e mëposhtme janë në kundërshtim me ajetin e mësipërme?

- a) Të mos bësh durim përballë vështirësive.
- b) Të këshillosh me drejtësi atë që gënjen.
- c) Të falësh namazin në kohën e vet.
- ç) Të mos adhurosh asnjë zot përveç Allahut.

4. **Cilat nga shprehjet e mëposhtme nuk janë të vërteta?**
- Kurani është zbritur pjesë pjesë.
 - Njeriu nuk ka nevojë për shpalljen hyjnore.
 - Kurani i është shpallur Daudit (a.s.).
 - Kurani ka 114 sure.
 - Teurati i është shpallur Musait (a.s.).
 - Zeburi, Teurati dhe Inxhili janë libra hyjnorë të cilët kanë ardhur të paprishur deri në ditët tona.
5. **Cili është shkaku kryesor i zbritjes së Kuranit Kerim?**
- Të këndohet në namaz.
 - Të bashkojë besimtarët.
 - T'u lexohet të vdekurve.
 - Të rregulloj jetën e njeriut në tokë dhe ta bëjë atë të lumtur.
6. **Cila nga pohimet e mëposhtme nuk shpreh qëllimin e zbritjes së librave hyjnorë?**
- Të vendosë urdhra dhe ndalesa.
 - T'i ndajë njerëzit në fe të ndryshme.
 - Të vendosë ligje morale.
 - Të na tregojë rreth botës tjetër.

PLOTËSOJINI VENDET BOSH ME FJALËT NË KLLAPA.

(Isain / pjesë-pjesë / rëndësishme / zbritur / kurorave / ruajmë / Librin / kapet / shpallur / Kuran / Ungjillin / lexon)

- “Ne dërguam, të birin e Merjemes, si vërtetues të Teuratit që kishte ardhur para tij. Dhe i dhamë atij, në të cilin ka udhëzim dhe dritë.” (Surja el-Maide, ajeti 46.)
- “Sigurisht, Ne e kemi Kuranin dhe, sigurisht, Ne do ta atë” (Surja el-Hixhr, ajeti 9.)
- “Ai të ka shpallur ty, me të vërtetën e saktë, duke vërtetuar shpalljet e mëparshme. Ai i ka Teuratin dhe Ungjillin” (Surja Al-i İmran, ajeti 3.)
- “Ky është një, që Ne e kemi ndarë, që ti t’ua mësosh njerëzve pak nga pak.” (Surja el-Isra, ajeti 106.)
- “Po ju lë dy gjëra të Njëra nga këto është libri i Allahut. Ai është litari i Allahut. Ai që prej këtij litari, gjen rrugën e drejtë. Ndërsa ai që e lëshon atë, humbet rrugën.” (Muslim, Fedailu’s-sahabe 37)
- “Nënës dhe babait të atij që e Kuranin dhe vepron sipas mësimëve të tij, në ditën e kiametit do t’i vendosen kurora. Drita e atyre është më e bukur se drita e diellit që shkëlqen mbi shtëpitë e kësaj bote. Pra, mendojeni vetë shpërblimin e atij që vepron sipas mësimëve të Kuranit...” (Sunen-i Ebu Daud, I, 355).

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Ky (Kuran) është shpallje e qartë për njerëzit, me qëllim që ata të marrin paralajmërim nëpërmjet tij, që ta dinë se Allahu është Një Zot i Vetëm dhe që të këshillohen njerëzit e mençur!

(Ibrahim, 52)

PERSONALITETE SHEMBULLORE

BESIMI NË PROFETËT

- ✿ *Profetët dhe atributet e tyre*
- ✿ *Mesazhet e përbashkëta të profetëve*
- ✿ *Ato që përfitojmë nga besimi në profetët*
- ✿ *Në jetën e profetëve gjejmë shembujt më të bukur për ne*
- ✿ *Profeti ynë dhe profetët e tjerë*

PROFETËT (TË DËRGUARIT E ALLAHUT)

Në lëndën e Besimit, Muhamedi kishte një detyrë shtëpie me temë: Profetësia. Duke shikuar nëpër libra të ndryshëm, Muhamedi do të përgatitej që këtë temë ta shpjegonte përpara klasës, ku shokët do ta pyesnin për çfarë të donin. Kur filloi mësimi, pyetjen e parë e bëri mësuesi:

- Pa na thuaj Muhamed! Çdo të thotë profet?

Muhamedi u pëgjigj kështu:

- Profet quhet ai njeri i zgjedhur e i dërguar prej Allahut që t'u transmetojë njerëzve urdhërat e Tij.

Mësuesi e pëlqeu këtë shpjegim dhe u kthye nga nxënësit duke thënë:

- Tani është radha juaj fëmijë! Mund ta pyesni shokun tuaj. Kështu do të kuptojmë më mirë se sa të interesuar jeni për këtë temë të rëndësishme.

Fjalën e mori Arbeni:

- A mund të bëhet profet kushdo që dëshiron?

Muhamedi ju përgjigj kështu pyetjes së shokut;

- Profetësia nuk është një profesion që fitohet duke punuar shumë ose duke kryer shumë adhurime. Allahu zgjedh si profet midis robëve të Tij atë që është më i përshtatshëm, për arsye se profetësia është një detyrë shumë e vështirë, Zoti ynë i Madhëruar ua ka dhënë këtë detyrë atyre që mund ta kryejnë më së miri. Ai është Gjykuesi më i mirë e ne duhet veçse të bindemi.

Enesi ngriti dorën duke thënë;

- A mund të trashëgohet profetësia nga babai tek biri, si mbretëria?

- Një rregull të tillë nuk ka! Mirëpo, ka profetë, bijtë e të cilëve janë ngarkuar me këtë detyrë pas tyre. Për shembull, mbas Profetit Ibrahim (a.s.), janë ngarkuar me detyrën e profetësisë dy bijtë e tij, Ismaili (a.s.), dhe Is'haku (a.s.). Mbas Profetit Jakub (a.s.), u bë Profet djali i tij Jusufi (a.s.), dhe mbas Profetit Daud (a.s.), është bërë Profet djali i tij Sulejmani (a.s.). Por kjo nuk është për shkak se profetësia trashëgohet nga babai tek i biri, por sepse kështu e ka parë të përshtatshme Allahu i Madhëruar.

Merjemja u hodh e tha;

- Kjo do të thotë që fëmijët e profetëve u bëkan njerëz të mirë si baballarët e tyre?

- Kjo nuk ka ndodhur gjithmonë kështu, u përgjigj Muhamedi. Ka pasur profetë, fëmijët e të cileve nuk i kanë besuar ashtu sikur nuk i ka besuar as populli i vet. Për shembull, djali i Nuhut (a.s.), nuk e pranoi profetësinë e babait të tij dhe u mbyt në tufanin e madh bashkë me njerëzit e tjerë të cilët nuk e besuan Allahun.

Ermira tha:

- Profetët duhet të kenë qenë njerëz të pasur dhe me autoritet, se përndryshe nuk do t'ua vinte veshin askush, apo jo?

Muhamedi i tha Ermirës:

- Përgjigjen e kësaj pyetjeje e gjejmë në jetën e Profetit tonë (a.s.). Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), vinte nga një familje e nderuar, por nuk ishte i pasur. Disa prej atyre që nuk i besonin, duke nxjerrë si pretekst varfërinë e tij thoshin: “Nëse do të kishim nevojë për profet, do të bëhej ndonjë i pasur nga mesi ynë!” Ata nuk mund ta mendonin se engjëlli që sjell urdhrat e Allahut do t'i shfaqej një të varfëri. Por ç'vlerë ka pasuria para një detyre kaq të lartë si profetësia?!

Abdurrahmani pyeti:

- Sa është numri i profetëve?

- Në Kuranin Fisnik gjenden emrat e 25 profetëve, pohoi Muhamedi.

Mësuesi, duke dashur të ndihmonte Muhamedin, shtoi;

- Gjatë gjithë historisë njerëzore, kanë ardhur shumë profetë. Shumica e atyre që gjenden në Kuran janë të afërm me njëri-tjetrin. Kështu që, këta janë profetë të ardhur në Gadishullin Arabik në kohë të caktuara. Por padyshim që edhe popujve që jetonin në kontinente të tjera u janë dërguar profetë. Profeti ynë (a.s.), ka thënë se numri i të gjithë profetëve të dërguar nga Allahu është njëqind e njëzet e katër mijë.

Aishja pyeti:

- A u është dhënë të gjithë profetëve Kurani Fisnik si udhërrëfyes?

Muhamedi buzëqeshi dhe tha:

- Pyetja është e gabuar. Kuran është emri i librit që i është dhënë Profetit tonë (a.s.). Prandaj, pyetja duhet të jetë: “A u është dhënë të gjithë profetëve libër si Kurani Fisnik?” Përgjigjja e kësaj pyetjeje është: “Jo!”. Profetëve që u janë dhënë libëra dhe emrat e këtyre librave, i mësuam më parë në mësimin me temë: “Besimi në librat”.

Nga bankat e fundit u dëgjua zëri i Aliut që pyeti:

- Të krishterët dhe hebrenjtë nuk e besojnë Profetin tonë. A bën që edhe ne të mos i besojmë profetët e tyre? Muhamedi nuk u përgjigj menjëherë. Prandaj mësuesi i erdhi në ndihmë;

- Kjo është një nga ndryshimet e mëdha midis nesh dhe atyre. Ne i besojmë profetët e tyre, sepse në Kuranin Fisnik, bashkë me profetët e tjerë gjenden edhe emrat dhe historitë e profetëve Musa (a.s.), dhe Isa (a.s.). Prandaj nuk është e drejtë që në këtë çështje të arsyetojmë në këtë mënyrë. Ne i besojmë të gjithë profetët pa bërë dallim midis tyre.

Një pyetje vjen edhe prej Enkelejdës;

- Kush është Profeti më i rëndësishëm?

Muhamedi përgjigjet menjëherë;

- Profeti ynë, Muhamedi (a.s.).

Mirëpo, Enkelejda kërkoi të dinte arsyen e kësaj, prandaj pyeti përsëri;

- Dua të di përse Muhamedi (a.s.), është Profeti më i rëndësishëm?

Muhamedi e kuptoi se nuk i përgjigjej dot kësaj pyetjeje dhe iu drejtua mësuesit;

- Mësues ! Ju lutem kësaj pyetje përgjigjuni ju!

Mësuesi mori fjalën duke thënë:

- Rëndësia e profetëve matet sipas punëve, luftës dhe mundimeve të mëdha që kanë kaluar.

Për shembull, sipas asaj që tregohet në Kuran, Nuhu (a.s.), ka jetuar 950 vjet në mesin e popullit të tij. Në atë kohë njerëzit jetonin shumë gjatë. Profeti Nuh (a.s.), e lajmëroi popullin e tij për urdhrat e Allahut dhe u mundua shumë për t'i sjellë ata në rrugë të drejtë. Mirëpo, shumë pak prej tyre e besuan. Më në fund, siç e dimë, ata që nuk i besuan Allahut u zhdukën nga faqja e dheut nga një tufan i fuqishëm.

Kujtoni pak Profetin Ibrahim (a.s.)... Njerëzit të cilët i ftoi në rrugë të Allahut, deshën ta dënonin atë duke e djegur në turrën e druve. Mirëpo, Allahu nuk lejoi që të ndodhte një gjë e tillë dhe e shpëtoi duke e kthyer atë zjarr të frikshëm në një kopsht me trëndafila.

Ndërsa vuajtjet dhe mundimet që kanë kaluar Musai (a.s.), Isai (a.s.), dhe Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), as që mund të tregohen. Mirëpo ata, i përballuan me sukses vuajtjet dhe torturat që hoqën në rrugën e Allahut. Përballuan me durim të madh rrahjet, sharjet dhe dëbimet nga vendi i tyre.

Por fakti se Muhamedi (a.s.), është Profeti më i rëndësishëm ka edhe arsye të tjera:

Ai është Profeti i fundit.

Profetësia e tij vazhdon që 14 shekuj me radhë dhe do të vazhdojë deri në ditën e kiametit. Ai është një Profet i dërguar për të gjithë njerëzimin. Ndërsa profetët para tij, i ishin dërguar vetëm një populli të caktuar.

Ashtu siç ka thënë edhe vetë Profeti, ai është robi më i dashur i Allahut.

Lejla u hodh dhe tha:

- Mësues, po sot ka me miliona të krishterë. Prandaj mendoj se edhe Profeti Isa (a.s.), ka qenë i rëndësishëm si Profeti ynë.

Mësuesi u përgjigj:

- Kur vjen një Profet i ri, detyra e Profetit para tij merr fund. Kështu ka ndodhur gjatë gjithë historisë. Madje edhe vetë Profeti Isa (a.s.), ka thënë se pas tij do të vinte një Profet tjetër. Prandaj, të ndjekësh ende Profetin Isa (a.s.), është sikur të thuash se do të qëndroj me qiri pasi ka ardhur energjia elektrike. Gjithashtu, kjo gjendje e mërzit shumë edhe vetë Profetin Isa (a.s.).

Adnani ngriti dorën dhe bëri një pyetje disi më të veçantë:

- Në të vërtetë, a kemi nevojë për profetët? Vallë, po të mos ishin profetët, a do ta gjenin njerëzit rrugën e drejtë?

Mësuesi bëri me shenjë për nga Muhamedi. Prandaj Muhamedi tha kështu:

- Edhe po të mos ishin profetët, njerëzit do të mund t'i gjenin disa të vërteta. Megjithëse mund të mos e quanin Allah, do të mund të kuptonin se ekziston një Krijues. Mirëpo, nuk do të dinin se si ta adhuronin Atë. Ata nuk mund ta dinin ekzistencën e melekëve, ekzistencën e botës tjetër dhe faktin që njerëzit do të japin llogari për veprat e kryera në

këtë botë. Në të vërtetë, disa vepra të këqija mund t'i kuptonin, por nuk mund t'i kuptonin me mendjen e tyre të gjitha të këqijat për të cilat na ka lajmëruar Profeti ynë.

Për arsye se Allahu na do shumë, i dërgoi profetët të cilët na i mësuan më së miri këto gjëra. Në të njëjtën kohë, profetët, me sjelljet dhe moralin e tyre të lartë u bënë shembull për të gjithë njerëzit.

Rukija tha:

- Po sikur Allahu të mos i dërgonte urdhrat e Tij me anë të profetëve, por me ndonjë melek...Vallë a do t'i besonin të gjithë?

Muhamedi u mendua pak se si do t'i jepte përgjigje kësaj pyetjeje të çuditshme dhe më pas tha:

- Këtë nuk mund ta dimë. Nëse kjo mënyrë do të ishte më e përshtatshme, Allahu me siguri do të vepronte ashtu.

Mësuesi e kuptoi se kjo temë kërkonte pak më shumë shpjegim dhe shtoi:

- Ajo që tha Muhamedi është e drejtë.

Mirëpo, kësaj pyetje mund t'i përgjigjemi edhe kështu:

Nëse Allahu do t'i kishte dërguar urdhrat e Tij me anë të ndonjë meleku, këtë herë do të dilte ndokush që mund të thoshte: "Ne nuk mund ta shohim gjithmonë melekun, kë-

shtu që nuk mund ta pyesim lirisht për çfarë të duam. Nga frika prej tij nuk do të mund të flisnim lirisht. Është e thjeshtë për një melek të thotë: “Mos bëni gjynahe!”, sepse melekët nuk bëjnë gjynahe. Të paktën ai që do të na i thoshte këto, të ishte njeri si ne. Pastaj të shihnim nëse dhe ai vetë do t’i zbatonte apo jo këto urdhëra.”

Ata që do t’i thoshin këto, do të kishin të drejtë, sepse është e lehtë të thuash, bëje ose mos e bëj një gjë, por t’i zbatosh edhe vetë, është më e vështirë. Ja pra, Allahu ka dërguar profetët që t’i zbatonin urdhrat e Tij para syve të të gjithëve, të largoheshin prej të ndaluarave dhe të ishin shembull për të gjithë njerëzit.

Më pas, mësuesi pa Albanin që ngrinte dhe ulte dorën sikur kishite turp të pyesite, dhe i tha:

- Me sa duket edhe ti dëshiron të pyesësh diçka, Alban.

Albani tha:

- Po, por... - dhe heshti përsëri.

- Pyet, mos ki turp! - i tha mësuesi.

- A paguheshin profetët për punën që bënin? Dhe nëse paguheshin, prej kujt e merrnin pagesën?

Mësuesi buzëqeshi. Albani ishte ende i shqetësuar. Rrinte i ndrojtur dhe i turpëruar se mos kishte bërë një pyetje të panevojshme. Ndërsa nxënësit e tjerë prisnin me padurim përgjigjen e mësuesit:

- Të lumtë Alban! Bëre një pyetje të bukur. Përgjigjja e kësaj pyetjeje jepet disa herë në Kuranin Fisnik. Të gjithë profetët u thoshin atyre që i ftonin për në fenë e vërtetë se: “Unë nuk kërkoj prej jush ndonjë pagesë për këtë punë. Shpërblimin tim do të ma japë Allahu.” Ndërsa shpërblimi i Allahut është të qënëti i kënaqur prej robit të Tij, pra kënaqësia dhe pëlqimi i Tij.

Në atë moment ra zilja.

Mësuesi e falënderoi Muhamedin për përgatitjen dhe përgjigjet e bukura që dha.

Kurse Muhamedi tha:

- Në të vërtetë jam unë që duhet t’ju falënderoj mësues. Gjithçka që di, e mësova prej jush. Nëse nuk do të më kishit ndihmuar, nuk do të kisha mundur ta përgatisja detyrën time.

M. Jashar Kandemir

UDHËRRËFYESIT TANË

Ngushtica e Bosforit në Stamboll, që lidh kontinentin e Azisë me atë të Evropës, ka një bukurri të pashoqe. Nga kjo ngushticë që lidh detin Marmara me detin e Zi, çdo ditë kalojnë me qindra anije. Por për fat të keq, për arsye se thellësia e kësaj ngushtice të bukur nuk është e njëjtë në çdo vend, në disa zona, kalimi i anijeve është i rrezikshëm. Veçanërisht, anijet çisternë naftë, anijet e ngarkesave të mëdha dhe anijet turistike janë të detyruara të jenë të kujdesshme gjatë kalimit të ngushticës. Prandaj kapitenët e anijeve, për t'u ruajtur nga aksidentet dhe përplasjet nëpër shkëmbinj gjatë kalimit, kërkojnë kapiten udhërrëfyes. Nën drejtimin e kapitenëve udhërrëfyes që e njohin mirë trafikun detar, thellësinë e ngushticës dhe gjendjen e brigjeve, e kalojnë Ngushticën e Bosforit në mënyrë të sigurtë.

Jeta e kësaj bote është si një anije. Ndërsa ne njerëzit, në këtë anije jemi udhëtarë që vijmë nga bota e shpirtave dhe udhëtojmë për në botën e amshueshme. Nëse ne do të ishim kapitenë anijesh që dëshirojnë të kalojnë Ngushticën e Bosforit, do të kërkonim një për ta kaluar në mënyrën më të sigurtë këtë ngushticë. Prandaj, edhe për të jetuar një jetë të bukur në këtë botë, për të fituar xhenetin dhe për të shpëtuar prej xhehenemit, kemi nevojë për kapitenë udh-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne i bëmë ata udhëheqës që udhëzonin sipas urdhrit Tonë...”

(Surja el-Enbija, ajeti 73.)

rrëfyes. Këta udhërrëfyes, që janë dërguar prej Allahut, janë profetët.

Qëllimi i krijimit të njeriut është adhurimi i Allahut dhe fitimi i kënaqësisë së Tij. Biri i njeriut, i cili sprovohet në këtë botë, është i detyruar të luftojë me shejtanin dhe me ndjenjat që e orientojnë në vepra të këqija si: gënjeshtria, koprracia, grindja etj. Por Zoti ynë i Madhëruar nuk e ka lënë njeriun pa udhërrëfyes në këtë luftë të vështirë. Ai i ka treguar rrugën e drejtë dhe i ka dhënë mendje për të gjetur të vërtetën. Gjithashtu, duke u dërguar udhërrëfyes nga mesi i tyre, u ka treguar me shembuj se si mund të jetojnë një jetë të bukur.

PROFETËT DHE ATRIBUTET E TYRE

Besimi në profetët është një nga gjashtë bazat e besimit. Të besosh profetët, do të thotë që ke pranuar se ata janë të dërguarit e zgjedhur nga Allahu i Madhëruar dhe se çdo gjë që kanë sjellë është e drejtë. Por t'i mohosh ata, ke mohuar edhe fenë. Sepse profetët janë ata që na sjellin fenë, na mësojnë librat hyjnorë dhe na sjellin dituritë e marra prej Allahut.

Të dërguarit, të cilët Allahu i ka ngarkuar për t'u transmetuar njerëzve urdhrat dhe ndalesat e Tij, quhen profetë. Njeriu i parë, Ademi (a.s.), në të njëjtën kohë është edhe Profeti i parë i ngarkuar me këtë detyrë nga Zoti ynë i Madhëruar. Ademi (a.s.), ua ka transmetuar njerëzve të tjerë urdhrat e Allahut. Por me kalimin e kohës, njerëzit devijuan në rrugë të gabuara që i bënë të harrojnë Allahun dhe botën tjetër. Zoti ynë i Madhëruar, për t'i paralajmëruar sërish ata, dërgoi profetë të rinj. Që prej Profetit të parë, Ademit (a.s.), e deri tek Profeti i fundit, Muhamedi (a.s.), kanë ardhur shumë profetë. Në një hadith, thuhet se janë dërguar 124 mijë profetë. Por në Kuranin Fisnik, kalojnë vetëm emrat e 25 profetëve dhe Allahu na ka treguar histori mësimdhënëse në lidhje me jetën e këtyre profetëve. Emrat e profetëve të cilët kalojnë në Kuran, janë këto:

Adem, Idris, Nuh, Hud, Salih, Lut, Ibrahim, Ismail, Is'hak, Jakub, Jusuf, Shuajb, Musa, Harun, Daud, Sulejman, Ejjub, Junus, Ilijas, Eljesa, Dhulkifl, Zekerija, Jahja, Isa dhe Muhamed (Paqja e Allahut qoftë mbi të gjithë.)

Allahu i Madhëruar i zgjodhi nga mesi i njerëzve të dërguarit e Tij. Edhe ata, hanë dhe pinë si ne. Punojnë në zanate të ndryshme. Martohen dhe bëhen me fëmijë. Sëmuren dhe vdesin. Mirëpo, nga ana tjetër, profetët ndryshojnë nga ne në çështjen e marrjes së vahjit (shpalljes) prej Allahut. Ata janë njerëz të bekuar që janë zgjedhur nga Allahu për detyrën e profetësisë. Kanë për detyrë të jetojnë fenë e Allahut dhe tua transmetojnë atë njerëzve.

Allahu i Madhëruar, kur zgjedh profetët e Vet, i pajis ata me cilësi të larta. Në sajë të këtyre cilësive, profetët e kanë plotësuar detyrën e tyre dhe i kanë përballuar me sukses të gjitha vështirësitë që u kanë dalë përpara në rrugëtimin e tyre. Të gjithë profetët zotërojnë disa cilësi të përbashkëta të ashtuquajtura "Atributet e profetëve", të cilat janë dhënë në tabelën në krah:

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"(Këta janë) të dërguar që kanë sjellë lajme të mira dhe kanë paralajmëruar, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të dërguarve...."

(Surja en-Nisa, ajeti 165.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"...Nuk ka pasur asnjë popull që të mos i ketë ardhur paralajmërues.."

(Fatir sûresi, 24. ayet)

<p>Sidk (Drejtësia)</p>	<p>Çdo profet është i drejtë në fjalë dhe veprime.</p>	<p>Profetët janë njerëz që nuk kanë gënjer kurrë gjatë gjithë jetës së tyre. Drejtësia është një cilësi e lartë e moralit, të cilën e ka pranuar gjithë njerëzimi. Nëse një shoku ynë do të na gënjenjte, ne nuk do t'i besonim më atij. Ne u besojmë njerëzve të drejtë dhe i respektojmë ata. Prandaj nuk mund të mendohet që profetët, të cilët u transmetojnë njerëzve urdhrat e Allahut, të mos e zotërojnë këtë cilësi dhe të jenë gënjeshtarë, sepse njerëzit nuk u besojnë dhe nuk i marrin shembull ata që gënjejnë dhe nuk u përputhen fjalët me veprat.</p>
<p>Emanet Besnikëria)</p>	<p>Të gjithë profetët kanë qenë besnikë.</p>	<p>Profetët janë njerëz të besueshëm. Për shkak të këtyre cilësive të bukura, njerëzit u besojnë atyre edhe për çështje të kësaj bote edhe për çështje të fesë. Për arsye se u besojnë fjalëve dhe veprave të tyre, i dëgjojnë e u binden dhe mundohen që të veprojnë bukur si ata.</p>
<p>Fetanet (Zgjuarsia)</p>	<p>Profetët janë të pajisur me një zgjuarësi të veçantë.</p>	<p>Në sajë të zgjuarsisë që kanë, profetët arrijnë ta kuptojnë shumë shpejt vahjin (shpalljen) që u dërgohet. Gjithashtu, arrijnë të jenë bindës në përgjigjet dhe shpjegimet që u japin njerëzve.</p>
<p>Ismet (Pafajësia)</p>	<p>Profetët janë të ruajtur nga gjynahet.</p>	<p>Profetët, nuk bëjnë gjynahe në asnjë moment të jetës së tyre. Për ata nuk mund të mendohen gjynahe të tilla si: shirku, vjedhja, pirja e alkoolit, zinaja etj, sepse njerëzit i nënçmojnë ata që bëjnë gjynahe të tilla dhe kurrë nuk i marrin shembull.</p>
<p>Tebliğ (Kumtesa)</p>	<p>Profetët ua kumtojnë njerëzve pa asnjë mangësi urdhrat e marra nga Allahu.</p>	<p>Çdo profet, ua ka kumtuar njerëzve urdhrat e Zotit një për një pa bërë as edhe ndryshimin më të vogël. Profetët, edhe nëse përballohen me vështirësi, nuk tërhiqen kurrë nga detyra që kanë marrë përsipër. Në të vërtetë, shumica e profetëve janë kërcënuar me vdekje vetëm e vetëm se kanë çuar në vend detyrën e tyre. Madje Zekerijja (a.s.), dhe Jahjaja (a.s.), për këtë arsye kanë rënë dëshmorë.</p>

MESAZHET E PËRBASHKËTA TË PROFETËVE

Të gjithë profetët kanë parime të përbashkëta dhe të pandryshueshme në mesazhet që kanë sjellë, që prej Profetit të parë Ademit (a.s.), e deri tek Profeti i fundit Muhamedi (a.s.).

Ata këshilluan besimin në Allahun, melekët, librat, profetët, botën tjetër dhe në kaderin (caktimin) vetëm nga Allahu i Madhëruar. E drejta, ndihma dhe mirësia janë

virtyte të larta dhe të përbashkëta që janë pranuar nga çdo popull që nga ekzistenca e njerëzimit. Gënjeshtria, mashtrimi, kumari, vjedhja, vrasja dhe dëmtimi i njerëzve janë sjellje të cilat çdo popull i ka pranuar si të ulëta e të këqija.

Parimet e përbashkëta të të gjithë profetëve mund t'i paraqesim në këtë mënyrë:

<p>Mbrojtja e fesë.</p>	<p>Feja, është elementi më i rëndësishëm që mbron ekzistencën e një shoqërie. Ndërsa kushti më i rëndësishëm për një shoqëri të shëndoshë, është besimi i drejtë në Zotin e vërtetë. Për këtë arsye, të gjithë profetët i kanë ftuar popujt e tyre të besojnë një Zot dhe vetëm Atë të adhurojnë. Teuhidi (njëshmëria e Allahut), është mesazhi i përbashkët i të gjithë profetëve.</p>
<p>Mbrojtja e jetës.</p>	<p>Jeta e njeriut është e shenjtë. Vrasja e një njeriu pa të drejtë, është një krim i madh. Kurani shprehet kështu: "...kush vret ndokënd, që s'ka vrarë njeri ose që nuk ka bërë çrregullime në Tokë, është sikur të ketë vrarë të gjithë njerëzimin." (el-Maide, 32)</p>
<p>Mbrojtja e mendjes.</p>	<p>Çdo pije dhe ushqim që do ta pengonte njeriun të përdorte mendjen në mënyrë të shëndoshë, është i ndaluar. Për këtë arsye, alkooli dhe drogat janë haram.</p>
<p>Mbrojtja e brezit të ri.</p>	<p>Edukimi i brezave me besim dhe moral të shëndoshë, realizohet duke mbrojtur familjen. Për këtë arsye, në fenë tonë janë bërë haram zinaja, prostitucioni dhe çdo lloj veprë imorale.</p>
<p>Mbrojtja e pasurisë.</p>	<p>Në mesazhet që kanë sjellë profetët, puna dhe djersa e ballit janë pranuar si të shenjta. Pasuria dhe malli që dikush ka fituar me punë, është marrë nën mbrojtje. Vjedhja, grabitja, ryshfeti dhe vepra të tjera të dëmshme si këto, janë të ndaluara e sakaq të dënueshme.</p>

ATO QË PËRFITOJMË NGA BESIMI NË PROFETËT

PROFETËT

- ✿ Na njohin me Allahun Teala
- ✿ Na mësojnë se si duhet ta adhurojmë Allahun.
- ✿ Na japin informacione në lidhje me botën tjetër.
- ✿ Kanë qenë prijës në themelimin e civilizimit.
- ✿ Me veprat dhe moralin e bukur të tyre, janë bërë shembulli më i mirë për ne.

Nëse e studiojmë gjithësinë, shohim se ajo është krijuar nën ecurinë e një rregulli të përsosur. Dhe natyrshëm kuptojmë se një rregull i tillë nuk është e mundur të krijohet vetvetiu. Prej kësaj dalim në përfundimin se gjithësia dhe gjithçka ka në të, janë krijuar nga një Krijues. Mirëpo ne nuk mund të dimë vetvetiu se kush është ky Krijues dhe çfarë cilësish ka. Zoti ynë i Madhëruar edhe në këtë çështje nuk na ka lënë pa ndihmë. Ai zgjodhi disa nga njerëzit e Tij të mirë dhe i dërgoi si profetë. Ja pra, të dërguarit që zgjodhi midis njerëzve, janë udhëzuesit hyjnorë për ne. Ata na ndihmojnë të njohim Allahun e Madhëruar.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ibrahimi i tha babait dhe popullit të vet:

“Në të vërtetë, ato (që adhuroni ju) janë armiq të mi, përveç Zotit të botëve, i Cili më ka krijuar dhe më udhëzon (në rrugë të drejtë); i Cili më ushqen dhe më jep të pi; i Cili, kur sëmurem, më shëron; i Cili do të bëjë që të vdes e pastaj do të më ringjallë.”

(Surja esh-Shuara, ajetet 77-81.)

Si njerëz që jemi, dëshirojmë të dimë se përse kemi ardhur në këtë botë, të njohim veten tonë dhe krijesat e tjera që ka krijuar Allahu i Madhëruar. Ne ndjejmë nevojën që t'i lutemi, t'i përgjërohemi dhe ta adhurojmë Zotin tonë, mirëpo nuk mund të vendosim vetë për mënyrën se si duhet ta adhurojmë Atë. Për këtë arsye, Zoti ynë i Madhëruar ka dërguar profetët. Ata janë shembujt e gjallë që tregojnë rrugët e adhurimit të Allahut. Ata na mësojnë detajet e adhurimit të Krijuesit tonë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Faleni namazin ashtu sikur më shihni duke u falur.”

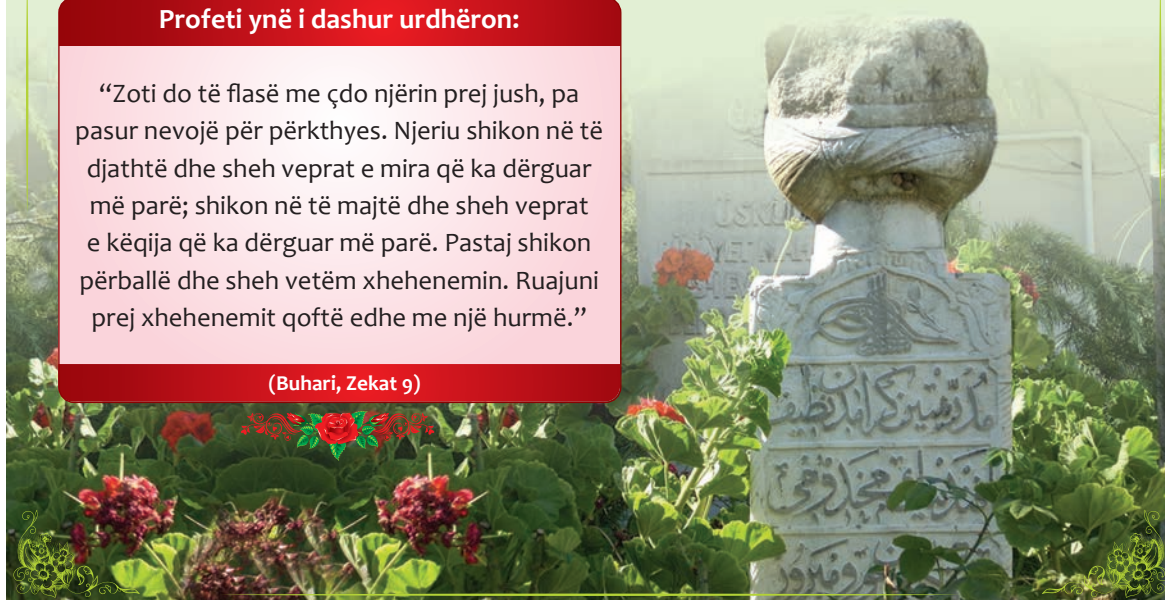
(Buhari, Ahad, 1)

Burimet tona të vetme të informacionit në lidhje me jetën pas vdekjes janë librat e shenjtë dhe profetët. Allahu i Madhëruar, me anë të profetëve na ka dërguar informacione në lidhje me botën tjetër. Profetët na japin informacione rreth gjendjeve me të cilat do të përballemi në botën tjetër. Ata japin myzhide shpërblimet që do të jepen për ata që besojnë dhe kryejnë punë të mira dhe paralajmërojnë me dënim të dhembshëm ata që nuk besojnë Allahun dhe botën tjetër. Profetët janë udhërrëfyesit tanë në këtë botë dhe na japin informacione në lidhje me botën tjetër.

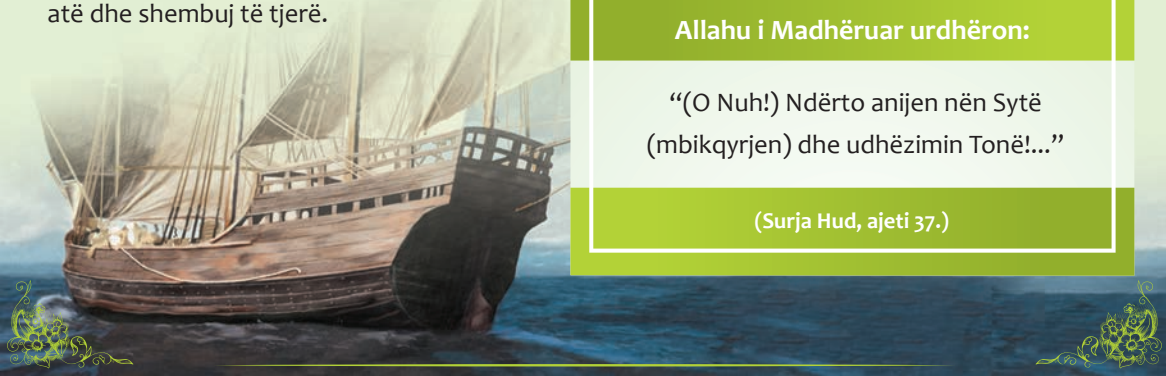
Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Zoti do të flasë me çdo njërin prej jush, pa pasur nevojë për përkthyes. Njeriu shikon në të djathtë dhe sheh veprat e mira që ka dërguar më parë; shikon në të majtë dhe sheh veprat e këqija që ka dërguar më parë. Pastaj shikon përballë dhe sheh vetëm xhehenemin. Ruajuni prej xhehenemit qoftë edhe me një hurmë.”

(Buhari, Zekat 9)

Profetët janë prijës të të gjithë njerëzve të tjerë dhe ky fakt është i mbështetur bindshëm në shpalljet e zbritura. Edhe ata, ashtu si njerëzit e tjerë, janë marrë me zanate të ndryshme si: bujqësi, tregëti, përpunim hekuri etj, duke dhënë kontributin e tyre si pjesëtarë të barabartë për nga detyrimet ndaj shoqërisë në tërësi. Ata kanë qenë prijës në themelimin e një civilizimi ku njerëzit do të jetonin në qetësi dhe siguri. Janë munduar që me udhëzimet e shembullin e tyre të mirë, ta bëjnë popullin e tyre të lumtur edhe në këtë botë edhe në botën tjetër. Në Kuranin Fisnik jepen shembujt e Nuhut (a.s.), që mëson ndërtimin e anijes, Daudit (a.s.), që mëson përdorimin e hekurit, duke e shkrirë atë dhe shembuj të tjerë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne i dhamë Daudit mirësi prej Nesh...
Ne ia zbutëm atij hekurin, (dhe i thamë):
“Puno parzmore të gjera!”

(Surja es-Sebe, ajetet 10-11.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“(O Nuh!) Ndërto anijen nën Sytë
(mbikqyrjen) dhe udhëzimin Tonë!...”

(Surja Hud, ajeti 37.)

Në formimin e moralit dhe të sjelljeve tona, kanë ndikim të madh familja dhe shoqëria ku jetojmë. Që në fëmijëri marrim si shembull prindërit, mësuesit dhe njerëzit që i duam dhe i respektojmë. Ndikohemi prej veprimeve të tyre dhe instinktivisht veprojmë si ata. Zoti ynë i Madhëruar i ka dërguar profetët si model dhe shembull i njeriut të mirë. Profetët na mësojnë të vërtetën, drejtësinë, mirësinë, tolerancën, faljen, mëshirën etj. Me veprat dhe moralin e tyre të bukur janë bërë shembulli më i mirë për ne.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Vërtet, ata njerëz (profetët) janë një shembull i mirë për ju e për këdo që shpreson në Allahun dhe në Ditën e Fundit...”

(Surja el-Mumtehine, ajeti 6. ayet)

NË JETËN E PROFETËVE GJEJMË SHEMBUJT MË TË BUKUR PËR NE

Allahu i Madhëruar, e ka bërë shembull për gjithë njerëzimin jetën e profetëve dhe moralin e tyre të bukur. Tregimet rreth profetëve, që zënë vend në Kuranin Fisnik, në të njëjtën kohë janë edhe provat që mbështesin profetësinë e Muhamedit (a.s.), sepse ai ishte një Profet ummi (që nuk dinte shkrim dhe lexim). Prandaj nuk është e mundur që një njeri, i cili nuk di shkrim dhe lexim, të tregojë në mënyrë të saktë jetën e profetëve përpara tij. Këto informacione, ose i ka mësuar nga ndonjë burim i besueshëm, ose ia ka mësuar dikush. Ja pra, ky burim, është Allahu i Madhëruar dhe shpallja që Ai i dërgoi. Ky fakt, në Kuranin Fisnik tregohet në këtë mënyrë:

“Edhe para teje (o Muhamed) Ne kemi nisur të Dërguar, për disa prej të cilëve të kemi treguar ty e për disa të tjerë nuk të kemi treguar...” (Surja el-Gafir, ajeti 78)

Tani le të shohim shkurtimisht jetën e disa prej profetëve që tregohen në Kuranin Fisnik:

Ademi (alejhis-selam)

Ai është njeriu dhe Profeti i parë. Allahu i Madhëruar e mësoi të flasë dhe i mësoi emrin e çdo gjëje. Allahu i Madhëruar i urdhë-

roi melekët që të binin në sexhde përpara Ademit (a.s.), në formë respekti. Prandaj, të gjithë engjëjt u përkulën para tij me respekt. Mirëpo, Iblisi (shejtani) nuk iu bind këtij urdhri të Allahut dhe u betua sakaq se do t'i largonte njerëzit nga rruga e drejtë. Allahu i Madhëruar e lejoi Iblisin të jetonte deri në ditën e kiametit dhe i paralajmëroi njerëzit të ishin të kujdesshëm ndaj kurtheve të tij. Ademi (a.s.), dhe gruaja e tij Havaja, të cilët banonin në xhenet, u mashtruan nga shejtani dhe thyen urdhrin e Allahut duke ngrënë nga pema e ndaluar. Për këtë arsye, u dëbuan nga xheneti. Ademi (a.s.), dhe gruaja e tij e kuptuan se gabuan kur thyen urdhrin e Allahut dhe, menjëherë u penduan. Me vite të tëra derdhën lot, ranë në sexhde dhe kërkuan falje prej Allahut. Allahu i Madhëruar e pranoi pendimin e Ademit (a.s.), dhe gruas së tij dhe i fali ata.

Jeta e Ademit (a.s.), është shumë e rëndësishme për gjithë njerëzimin, sepse na bën të kuptojmë më mirë krijesën më të bukur ndër krijesat e Zotit dhe vlerën e saj para Allahut. Falja e Ademit, pasi hëngri prej pemës së ndaluar, është konkretizimi i parë i mëshirës së Allahut ndaj robërve të Tij. Me këtë, Ai u mësoi të gjithë njerëzve që do të vijin deri në ditën e kiametit “pendimin” dhe rëndësinë e tij.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në tregimet e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që janë me mend...”

(Surja Jusuf, ajeti 111.)

Ademi (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e pendimit dhe kërkimit të faljes prej Allahut për gjynahet tona.

Nuhu (alejhis-selam)

Një nga profetët, të cilët Allahu i dërgoi për të udhëzuar njerëzimin, është edhe Nuhu (a.s.). Populli i Nuhut (a.s.), kishte devijuar nga rruga e drejtë që i kishin treguar profetët e mëparshëm dhe ishte zhytur në punë të këqija. Të fortët shtypnin të dobëtit dhe njerëzit adhuronin idhuj, të cilët i bënë me duart e tyre. Profeti Nuh (a.s.), i ftoi njerëzit të besonin në një Zot të Vetëm. Ai u mundua shumë që t'i udhëzonte në rrugë të drejtë dhe t'i bënte që të adhuronin vetëm Allahun e Madhëruar. Ndërsa populli i tij e ofendoi e u tall me të, ashtu siç edhe pritej. Mirëpo Nuhu (a.s.), nuk dorëzua dhe vazhdoi t'ua mësonte njerëzve fenë e Allahut për 950 vjet me radhë. Ditë e natë u tregoi të vëtetat e mëdha e të vetme. Për ta realizuar qëllimin e tij, provoi çdo mënyrë. Mirëpo numri i atyre që e besuan nuk arriti as në njëqind vetë.

Ata që e mohuan, debatuan shumë me Nuhun (a.s.), dhe nuk lanë të keqe pa i bërë. Kur Nuhu (a.s.), i paralajmëroi për dënimin e Allahut, ata thanë duke u tallur, “O Nuh! Na e sill këtë dënim, ta shohim nga afër ç'dënim na qenka!”

Nuhu (a.s.), hidhërohej shumë për ato që vepronte populli i tij. Më në fund, Allahu i Madhëruar e urdhëroi Nuhun (a.s.), të ndërtonte një anije dhe të merrte me vete të gjithë ata që e besuan dhe nga një çift të çdo kafshe ekzistuese. Pas kësaj filloi të binte shi me muaj të tërë dhe tokën e mbuluan ujërat. Nuhu (a.s.), dhe ata që e besuan, hipën në anije dhe shpëtuan. Ata që nuk besuan dhe u tallën duke thënë: “Pa të shohim dënimin!” u mbytën të gjithë në ujë. Pasi pushoi shiu, anija e Nuhut (a.s.), qëndroi në malin Xhudi. Të gjithë ata që kishin hipur në anije bashkë me udhëzuesin e tyre, zbritën nga anija shëndosh e mirë. Këta njerëz që shpëtuan prej tufanit, u shpërndanë nëpër tokë dhe u shtuan përsëri. Për këtë arsye, Nuhu (a.s.), quhet edhe “babai i dytë i njerëzimit”.

Nuhu (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e mundit dhe durimit në rrugën e Allahut të Madhëruar.

Ibrahimi (alejhis-selam)

Profeti Ibrahim (a.s.), është një profet i madh, i rëndësishëm e i veçantë, të cilin Allahu i Madhëruar e ka quajtur “Halil (mik)”. Qëkur ishte i ri, Ibrahimi (a.s.), filloi t’u tregonte njerëzve që kishte përreth mbi ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Mirëpo, populli i Babilut, madje edhe babai i tij Azeri, nuk e besuan. Babai i tij e ofendoi dhe e dëboi, por Profeti Ibrahim (a.s.), u suall mirë deri në fund me babain e tij.

Ibrahimi (a.s.), u mundua shumë që ta bindte mbretin e asaj kohe, Nemrudin për të vërtetat mbi ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Nemrudi, duke i besuar pasurisë dhe pushtetit që zotëronte, e kishte shpallur veten zot. Ata që nuk e pranonin këtë, i torturonte në mënyra të ndryshme. Ibrahimi (a.s.), e ftoi Nemrudin në fenë e vërtetë dhe u mundua që ta bënte të hiqte dorë nga pretendimi se ishte zot. Ai kërkoi prej tij që të besonte në Allahun

që krijoi gjithçka nga asgjëja, që jep vdekje dhe ringjall. Por Nemrudi tha i bindur se edhe ai vetë kishte fuqi të bënte një gjë të tillë. Për ta vërtetuar këtë, solli dy persona njërin prej të cilëve e vrau dhe tjetrin e la gjallë. Pastaj tha: “Shiko! Edhe unë vras dhe jap jetë.” Këtë herë Ibrahimi (a.s.), tha:

–“Allahu e sjell diellin nga lindja. Ti sille nga perëndimi!” Nemrudi u shtang.

Ishte një ditë feste dhe njerëzit kishin shkuar të gjithë në vendin ku zhvillohej ceremonia. Ibrahimi (a.s.), përfitoi nga ky rast dhe shkoi tek vendi ku populli adhuronte idhujt. Hyri brenda dhe i theu të gjithë idhujt, përveç atij më të madhit të cilit i la të varur në sup edhe sëpatën e tij.

Kur njerëzit u kthyen nga festa dhe panë që idhujt ishin shkatërruar, u nxehën shumë. Menjëherë në mendje u erdhi Ibrahimi (a.s.), dhe e thirrën duke i thënë:

Ibrahimi (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e meditim të ekzistencës së Allahut duke studiuar krijimin dhe rregullin e përsosur të Universit.

- “O Ibrahim! Ti i ke poshtëruar kështu idhujt tanë?”

Ibrahimi (a.s.), u përgjigj:

- “Mbase e ka bërë ky më i madhi prej tyre. Nëse mund të flasë, pyeteni atë!”

Populli e pranoi se idhujt nuk kanë shpirt dhe nuk mund të flasin. Pastaj, Ibrahim (a.s.), duke ua kujtuar përsëri besimin në një Zot u tha:

- Atëherë, përse e mohoni Allahun dhe adhuroni idhuj që nuk ju bëjnë as dobi e as dëm? Mjerë për ju dhe idhujt që i adhuroni në vend të Allahut! Ende nuk po e kuptoni?

Idhujtarët nuk gjetën se ç’të thoshin përpara kësaj përgjigjeje. Mirëpo, përsëri nuk hoqën dorë nga mendimet e gabuara dhe vendosën që ta dënonin Ibrahimin (a.s.), duke e hedhur në zjarr.

Zjarrin u ndez dhe Ibrahimin (a.s.), e hodhën në mes të flakëve me katapultë. Mirëpo, Zoti i gjithçkaje, Allahu i Madhëruar, e urdhëroi kështu zjarrin: “O zjarr, bëhu i ftohtë dhe shpëtim për Ibrahimin!” (Surja el-Enbija, ajeti 69). Zjarrin u bind. Kur idhujtarët e panë se ai nuk e dogji Ibrahimin (a.s.), ngelën të shtangur.

Pas kësaj ngjarjeje, Ibrahim (a.s.), u largua nga Babili dhe shkoi në Egjipt e më pas në Kuds. Aty qëndroi me gruan e tij Saren, ndërsa gruan tjetër, Haxherin dhe djalin e tij Ismailin i vendosi në luginën e Mekes. Më vonë, bashkë me

Ismailin, ndërtuan Qaben në Meke. Themeli i fesë që solli Ibrahim (a.s.), mbështetej në teuhid, pra në njëshmërinë e Allahut.

Jusufi (alejhis-selam)

Jusufi (a.s.), ishte një nga bijtë e Profetit Jakub (a.s.). Ai ishte shumë i zgjuar dhe i dashur. Kur ishte i vogël, vëllezërit, nga zilia e madhe që kishin ndaj tij, e hodhën në një pus në shkretëtirë. Ndërsa babain e tyre e gënjyen duke i thënë se Jusufin e paskësh ngënë ujku ndërsa ata luanin të çoroditur. Një karvan që kaloi pranë pusit dhe desh të marrë ujë, e gjeti Jusufin dhe e mori me vete në Egjipt. Atje e çuan në pallatin e një drejtuesi të lartë dhe e shitën si skllav. Në pallat ra pre e shpifjeve dhe për këtë arsye u burgos. Jusufi (a.s.), një pjesë të rinisë së tij e kaloi në burg.

Allahu i Madhëruar, i kishte dhënë Jusufit (a.s.), dhuntinë e shpjegimit të ëndrrave. Gjatë kohës që ishte në burg, shpjegonte ëndrrat e shokëve që kishte aty dhe ndërkohë i ftonte ata në besimin e një Zoti të vetëm dhe të botës

Jusufi (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e faljes dhe të kthimit të së keqes me të mirë.

tjetër. Një natë, mbreti i Egjiptit pa një ëndërr të çuditshme. Askush nuk mundi ta shpjegonte ëndërrën e tij. Një shok, që Jusufi (a.s.), dikur e kishte pasur në burg, tha se këtë ëndërr mund ta komentonte vetëm Jusufi (a.s.). E sollën përpara mbretit dhe ai komento i ëndërrën e tij. Jusufi i tha se në të ardhmen pritej të gjendeshin në një zi të madhe buke, por nëse merreshin masat e duhura, do të kalonte lehtësisht. Mbreti i pëlqeu shpjegimi dhe e falënderoi Jusufin. Më pas, mbreti mori vesh se Jusufi (a.s.), ishte burgosur pa asnjë faj. Me t'u bindur e nxori nga burgu dhe e bëri ministër të thesarit të Egjiptit.

Gjatë kohës së zisë, Jusufi u takua me vëllezërit e tij që kishin ardhur të blinin grurë. Ai i fali vëllezërit, të cilët para disa vitesh i kishin bërë keq duke u treguar se falja është një virtut i madh. Më vonë i ftoi prindërit bashkë me vëllezërit e tij të jetonin të gjithë në Egjipt.

Historia e jetës së Jusufit (a.s.), është historia më e bukur në Kuranin Fisnik. Në suren Jusuf, flitet për ngjarjet prekëse që mund t'i jetojë çdo njeri si, ndarja dhe ribashkimi. Aty flitet për të keqen në të cilën të shpie zilia dhe pasojat e këqija që lindin nga shpifja.

Musai (Alejhis-selam)

Njëri nga profetët që Allahu ua ka dërguar bijëve të Izraelit, është edhe Musai (a.s.). Bijtë e Izraelit, të cilët rrjedhin nga Jakubi (a.s.), në kohën e Jusufit (a.s.), u vendosën në Egjipt. Me kalimin e kohës e humbën respektin dhe filluan të trajtoheshin si skllëvër.

Në atë kohë, mbreti i Egjiptit thirrej "Faraon". Në kohën kur lindi Musai (a.s.), Faraoni që sundonte vendin, dha një urdhër shumë të frikshëm. Ai kërkoi që të vriteshin të gjithë të sapolindurit meshkuj të bijve të Izraelit që jetonin në Egjipt. Allahu i Madhëruar e frymëzoi nënën e Musait (a.s.), që ta lëshonte Musain (a.s.), në ujë brenda një sënduku. Gjithashtu Allahu e njoftoi se djali i saj do të rritej në pallatin e Faraonit dhe në të ardhmen do të bëhej profet. Për këtë arsye, nëna e Musait e futi djalin e saj në një sënduk dhe e lëshoi në ujë. Sënduku që po lundronte nëpër lumë, u gjet nga gruaja e Faraonit dhe u dërgua në pallat. Kështu që, Faraoni do ta edukonte në pallatin e tij njeriun që në të ardhmen do t'i tregonte për ekzistencën e Allahut dhe do t'i dilte kundër mendimeve të tij të gabuara.

Fëmijëria e Musait (a.s.), kaloi në pallatin e Faraonit. Gjatë kohës së rinisë u largua prej Egjiptit dhe për një farë kohe jetoi në Medjen pranë profetit Shuajb (a.s.). Kur po kthehej bashkë me familjen e tij nga Medjeni për në Egjipt, i erdhi shpallja nga Allahu në malin Tur. Atij iu dha detyra e profetësisë dhe zotërimi i disa mrekullive. Gjithashtu iu urdhërua të falte namazin dhe të ftonte Faraonin në rrugën e drejtë. Edhe vëllai i tij Haruni (a.s.), u ngarkua si ndihmës i tij.

Musai (a.s.), bashkë me Harunin (a.s.), dolën përballë Faraonit zullumqar, i treguan Allahun dhe i bënë të qarta urdhrat e Tij. Faraoni ishte një njeri shumë mendjemadh.

Ai kujtonte se ishte i plotfuqishëm dhe kështu kishte ngritur krye ndaj Allahut. Musai (a.s.), për ta bindur dhe për ta bërë që të besonte, i tregoi disa mrekulli. Mirëpo, Faraoni duke thënë se këto janë vetëm magji, i kërkoi që të garante me magjistarët e tjerë. Musai (a.s.), e pranoi këtë propozim. Magjistarët e Faraonit, i hodhën përtokë shkopinjë dhe litarët e tyre e me anë të magjisë që zotëronin i

bënë njerëzit të besonin se ata ishin gjarpërinj. Por kur Musai (a.s.), me lejen e Allahut, e hodhi përtokë bastunin e tij, ai u kthye në një gjarpër të madh duke i gëlltitur të gjithë shkopinjtë dhe litarët e magjistarëve që ishin në garë. Magjistarët, duke e parë këtë mrekulli, menjëherë ranë në sexhde dhe e besuan Allahun. Faraoni i kërcënoi, por ata nuk hoqën dorë nga besimi i tyre. Për këtë arsye, Faraoni ua preu duart dhe këmbët tërthor dhe ata dhanë jetën si dëshmorë.

Kur u kuptua se Faraoni donte ta zhdukte Musain (a.s.), dhe të gjithë njerëzit e tij, bijtë e Izraelit me në krye Musain (a.s.), u larguan nga Egjipti. Mirëpo bijtë e Izraelit dhe Musai

(a.s.), ngelën midis detit që u doli përpara dhe ushtrisë së Faronit që i ndiqte nga mbrapa. Në këto momente të këqija, Allahu duke u treguar një mrekulli, e çau detin më dysh, duke hapur një rrugë kalimi për besimtarët. Kur të gjithë besimtarët kaluan, deti u mbyll sërish. Ndërsa ushtria e Faraonit që i ndiqte nga pas, ngeli në mes të detit dhe u mbyt e gjitha.

Musai (a.s.), luftoi me Faraonin dhe i shpëtoi bijtë e Izraelit nga torturat e tij. Që nga ajo kohë, e kaloi jetën duke u treguar e transmetuar bijve të Izraelit Teuratin dhe ligjet e tij.

Isai (Alejhis-selam)

Nëna e Isait (a.s.), Merjemja, ishte prej familjes së Imranit, të cilën Allahu i Madhëruar e kishte bërë shembull për njerëzimin. Gruaja e Imranit, Hanne, fëmijën që do të lindte, do t'ia kushtonte Allahut. Kur e lindi, ia vuri emrin Merjeme. Pastaj duke e mbajtur fjalën e dhënë Allahut, e la Merjemen në shërbim të Mesxhidit Aksa. Merjemja u edukua nën mbikëqyrjen e burrit të tezes së saj, Zekerijjas (a.s.), larg nga të këqijat dhe me një moral

Për të mësuar se si duhet të luftojmë me zullumqarët dhe mosmirënjohësit, duhet të marrim shembull jetën e Musait (a.s.).

shumë të pastër.

Gjatë qëndrimit në Mesxhidin Aksa, Merjemja kryente adhurime në dhomën që i ishte caktuar dhe pastronte mesxhidin. Një ditë, pranë saj erdhi Xhebraili (a.s.), dhe e përgëzoi se Allahu do t'i falte një fëmijë mashkull. Merjemja tha se ishte e ndershme dhe e pyeti se si mund të realizohej një gjë e tillë, meqenëse ajo nuk ishte e martuar. Xhebraili (a.s.), tha se, kur Allahu dëshiron, çdo gjë bëhet në moment. Kështu që, Isai (a.s.), erdhi në jetë pa baba si një mrekulli prej Allahut.

Bijtë e Izraelit nuk e besuan se i biri i Merjemes erdhi në jetë pa baba dhe e fyer Merjemen duke i thënë: “Bëre një punë të turpshme!”. Për këtë arsye, Merjemja e ndershme, duke bërë me shenjë për nga fëmija, kërkoi që të flisnin me atë (fëmijën). Kur bijtë e Izraelit thanë me tallje se nuk mund të flitet me një fëmijë në djep, Isai (a.s.), me lejen e Allahut filloi të flasë dhe tha kështu:

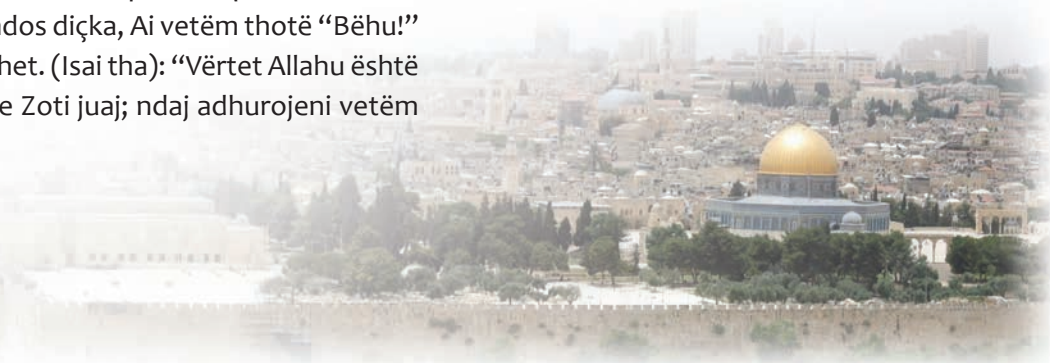
“Unë jam rob i Allahut. Ai më ka dhënë Librin (Ungjillin), më ka bërë profet dhe më ka bërë të bekuar kudo që të jem. Ai më ka porositur që të falem e të jap zekat sa të jem gjallë dhe, që të jem i mirë ndaj nënës sime e nuk më ka bërë të ashpër dhe të padëgjueshëm. Le të jetë paqja e shpëtimi mbi mua në ditën që kam lindur, në ditën që do të vdes dhe në ditën që do të ringjallem!” Ky është Isai, i biri i Merjemes. Kjo është fjala e vërtetë, për të cilën ata dyshojnë dhe diskutojnë. Allahu nuk ka mbetur të marrë dikë për bir. Qoftë i lavdëruar Ai! Kur vendos diçka, Ai vetëm thotë “Bëhu!” dhe ajo bëhet. (Isai tha): “Vërtet Allahu është Zoti im dhe Zoti juaj; ndaj adhurojeni vetëm

Atë! Kjo është udha e drejtë”. (Surja Merjem, ajetet 30-36)

Allahu i Madhëruar, ashtu siç krijoi Ademin (a.s.), nga toka e nga dheu, pa nënë e pa baba, ashtu e krijoi edhe Isain (a.s.), vetëm me nënë e pa baba. Kur Isai (a.s.), u rrit dhe erdhi në moshën 30 vjeç, deklaroi se ishte ngarkuar me detyrën e profetësisë nga ana e Allahut dhe se i ishin dhënë mrekulli të ndryshme. Megjithatë, pësëri shumë pak njerëz e besuan.

Hebrenjtë, donin ta pengonin punën e Isait (a.s.), dhe hauarive (shokëve të tij). Prandaj vendosën që ta vrisnin. Mirëpo Allahu i Madhëruar e shpëtoi Isain (a.s.), nga duart e tyre. Ndërsa hebrenjtë, duke kapur një person tjetër që i ngjante Isait (a.s.), e kryqëzuan. Pastaj thanë të bindur e fitimtarë: “E vramë Isain, birin e Merjemes”. Por në të vërtetë, ata nuk vranë Isain, sepse atë Allahu i Madhëruar e ngriti pranë vetes.

Isai (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e moralit të mirë, mëshirës, vëllazërisë dhe largimit prej punëve të këqija.

Muhamedi (alejhis-selam)

I fundit i profetëve është Muhamedi (a.s.). Zoti ynë e ka theksuar këtë në mënyrë të prerë, në ajetin 40-të të sures Ahzab duke urdhëruar kështu “...(Muhamedi) është i Dërguari i Allahut dhe vula e profetëve...”

Përpara se Muhamedit (a.s.), t’i jepej profetësia, njerëzit ishin larguar shumë nga rruga e drejtë. Morali ishte prishur dhe padrejtësia ishte përhapur kudo. Të fortët shtypnin të dobëtit. Përhapja e alkoolit dhe kumarit kishte arritur përmasa të mëdha. Vjedhja dhe grabitja e të drejtës së tjetrit ishin bërë gjëra të së përditshmes e të së zakonshmes. Njerëzimi kërkonte një prijës që t’i tregonte të mirën dhe të drejtën dhe që do ta nxirrte nga errësira ku kishte rënë, në dritën e së vërtetës. Ja pra, në një kohë të tillë, Muhamedi (paqja dhe shpëtimi i Allahut qofshin mbi të), u dërgua si Profet për gjithë njerëzimin.

Muhamedi (a.s.), lindi në Meke, në vitin 571. Nëna e tij quhej Amine, ndërsa babai Abdullah. Babai i tij ndërroi jetë para se Profeti të lindte. Pak kohë pas lindjes, Muhamedi (a.s.), iu dha për mbikqyrrje një nëne qumështi të quajtur Halime. Muhamedi (a.s.), jetoi ditë të lumtura pranë nënës së tij të qumështit. Kur ishte në moshën gjashtë vjeçare, ndërroi jetë edhe nëna e tij Amine. Pas vdekjes së të ëmës, Muhamedi (a.s.), qëndroi pranë gjyshit të tij Abdulmuttalibit. Pas dy vjetësh, kur edhe gjyshi i tij ndërroi jetë, Muhamedi (a.s.), filloi të qëndronte pranë xhaxhait të tij Ebu Talbit. Pjesën më të madhe të fëmijërisë Profeti ynë (a.s.), e kaloi pranë xhaxhait të tij. Ai e ndihmonte shumë xhaxhain, madje herë-herë shkonte edhe si çoban. Muhamedi (a.s.), ndryshonte shumë nga fëmijët e tjerë. Nuk largohej nga e

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne të kemi dërguar ty, (o Muhamed), vetëm si sjellës të lajmit të mirë dhe paralajmërues për të gjithë njerëzimin...”

(Surja Sebe, ajeti 28.)

drejta, nuk adhuronte idhuj dhe u shkonte në ndihmë të gjithëve. Ai arriti të fitonte besimin e të gjithëve shumë herët. Për këtë arsye, banorët e Mekes e thërrisnin “Muhamedu’l Emin” (Muhamedi i besueshëm, i sigurtë).

Kur ishte i ri, shkonte për tregëti bashkë me xhaxhain e tij, Ebu Talibin. Në moshën 25 vjeç, u martua me Hatixhen.

Kur mbushi të dyzetat, Muhamedi (a.s.), filloi të shkonte shpesh në shpellën Hira që ndodhej pranë Mekes. Gjatë qëndrimit në shpellë, në një natë të muajit Ramazan, i erdhi pranë Xhebraili (a.s.). Ai e njoftoi se ishte ngarkuar me detyrën e profetësisë. Profeti ynë (a.s.), këtë ndodhi ia tregoi gruas së tij Hatixhes dhe ajo e besoi menjëherë. Më pas, edhe Aliu (r.a.), Zejdi (r.a.), dhe Ebu Bekri (r.a.), u bënë myslimanët e parë.

Më vonë Profeti ynë (a.s.), ftoi në Islam edhe banorët e tjerë të Mekes. Edhe pse disa prej tyre u bënë myslimanë, shumica nuk e besuan atë. Mbi të gjitha, ata që nuk besuan, filluan t’i keqtrajtonin besimtarët. Brenda një kohe të shkurtër, Profeti ynë (a.s.), dhe myslimanët e tjerë, u përballën me shumë tortura dhe vështirësi. Puna dhe munda i Profetit tonë (a.s.), në Meke, zgjati 13 vjet.

Profeti ynë (a.s.), dhe ata që e

besuan, për ta jetuar dhe për ta përhapur më mirë Islamin, në vitin 622 emigruan për në Medine. Profeti ynë (a.s.), në Medine qëndroi dhjetë vjet. Gjatë qëndrimit në Medine, u ndërtua një mexhdit. Midis myslimanëve të Medines (Ensarëve) dhe myslimanëve të Mekes (Muhaxhirëve) u krijua një lidhje vëllazërore. Në këtë periudhë zbritën edhe ajetet e Kuranit në lidhje me jetën shoqërore. Ndërsa zekati, agjërimi dhe haxhi u bënë farz (të detyrueshme).

Profeti ynë (a.s.), duke dërguar njerëzit e tij nëpër mbretëritë e vendeve fqinje, i ftoi në Islam mbretërit e këtyre vendeve. Në vitin 630, çliroi Meken dhe e pastroi atë nga idhujt. Kështu Islami u përhap në të gjithë gadishullin Arabik. Ndërsa në vitin 632, Profeti ynë (a.s.), kreu haxhin e lamtumirës. Aty mbajti edhe fjalimin e tij të lamtumirës, ku i dha mesazhe të rëndësishme gjithë njerëzimit. Po atë vit, kur ishte në moshën 63 vjeçare, ndërroi jetë në qytetin e Medines.

Profeti ynë i dashur është njeriu më i zgjedhur i Allahut. Zoti ynë, duke kërkuar prej nesh që ta marrim si shembull në çdo fushë të jetës sonë, e ka lavdëruar moralin e tij të bukur me këto fjalë: “Në të Dërguarin e Allahut ka një shembull të një morali të lartë...” (Surja el-Ahzab, ajeti 21)

Profeti ynë i dashur është një personalitet shembullor tek i cili janë mbledhur të gjitha cilësitë e mira të të gjithë profetëve të Allahut.

<p>O Zoti ynë, krijuesi i qiejve, i tokës dhe i gjithçkaje!</p> <p>Ti me Mëshirën Tënde zgjodhe profetë midis njerëzve dhe i dërgove ata si shembull për ne.</p> <p>Ne po hapim dhe po ngremë duart duke t'u përgjëruar me gjithë zemër:</p> <p>O Zoti ynë !</p> <p>Na bëj prej robërve...</p>	që bëjnë pendim të sinqertë si	Ademi
	që do të ngrihen në një gradë të lartë pranë Teje si	Idrisi
	që mundohen me çdo mënyrë për të përhapur fenë Tënde si	Nuhu
	që luftojnë kundër zullumqarëve dhe mbrojnë të dobët si	Hudi
	që vizitojnë të sëmurët dhe kujdesen për të varfërit si	Salihu
	që luftojnë kundër amoralitetit si	Luti
	që u dorëzohen urdhrave të Tua me gjithë zemër si	Ibrahimi
	që e flijojnë veten për hatrin Tënd, pa nguruar aspak si	Ismaili
	që udhëzojnë njerëzit në rrugë të drejtë si	Ishaku
	që nuk e humbin shpresën prej Teje si	Jakubi
	me moral të pastër si	Jusufi
	të drejtë si	Shuajbi
	që nuk kanë frikë të thonë të vërtetën përpara zullumqarëve dhe keqbërësve si	Musai
	që ndihmojnë të drejtët si	Haruni
	të apasionuar në adhurimin Tënd si	Daudi
	që e përdorin të gjithë pasurinë në rrugën Tënde si	Sulejmani
	durimtarë si	Ejubi
	që pranë Teje përmenden si robërit e Tu të mirë si	Dhulkifli
	që të përmendin në kamje dhe skamje si	Junusi
	që përmenden veç për të mirë si	Iljasi
të sinqertë si	Eljesa	
që të luten me gjithë shpirt si	Zekerijja	
që bien shëhid në rrugën Tënde si	Jahja	
që e ruajnë nefsin prej të këqijave si	Isai	
që morali i tyre është Kurani si	Muhamedi	

PROFETI YNË (A.S.) DHE PROFETËT E TJERË

Muhamed Mustafai, Allahu qoftë i kënaqur me të, siç e kemi thënë është profeti i fundit. Profetët e tjerë, janë dërguar në një kohë të caktuar për një popull të caktuar. Ndërsa Profeti ynë (a.s.), është dërguar për gjithë njerëzimin deri në ditën e kiametit. Për këtë arsye, sa ishte gjallë, Profeti ynë (a.s.), për të përhapur fenë Islame, dërgoi letra dhe njerëzit e tij në vende dhe krahina të ndryshme. Ai i ftoi në Islam edhe mbretërit e dy fuqive më të mëdha të asaj kohe, të Iranit dhe Bizantit, duke kërkuar prej tyre të bëhen myslimanë

bashkë me popullin e vet. Ndërsa sot, është detyra e myslimanëve që ta përhapin thirrjen e tij të shenjtë në të gjithë botën.

Profetët që zgjodhi Allahu, u munduan dhe punuan shumë për lumturinë e njerëzimit. Me moton: “Shpërblimin e punës sonë e jep vetëm Allahu.”, nuk kërkuan asgjë nga askush për shërbimet që kryen. Edhe Profeti ynë i dashur (a.s.), e realizoi me sukses detyrën e profetësisë dhe jetoi një jetë në përputhje me librin tonë të shenjtë, Kuranin Famëlartë. Ai sakrifikoji dhe u mundua shumë në këtë rrugë,

duke formuar një shoqëri shembullore dhe të qëndrueshme nën dritën e ajeteve të Kuranit Fisnik.

Detyra e profetëve është t'i thërrasin njerëzit duke i drejtuar tek Allahu dhe t'u tregojnë atyre rrugën e drejtë. Jetën e profetëve dhe ato që ata kanë realizuar për njerëzimin, i gjejmë të rrëfyera në Kuranin Fisnik. Shekuj me radhë, jemi duke lexuar dhe mësuar të vërtetat e pandryshueshme dhe veprat e tyre të bukura. Të gjithë profetët, janë të dërguar që vijnë nga një burim i vetëm dhe ftojnë në të njëjtin qëllim. Profeti ynë i dashur (a.s.), ka theksuar se: “të gjithë profetët rrjedhin nga një burim, fetë e tyre janë të njëjta dhe afërsia ndërmjet tyre është si vëllezërit prej një nëne”. Prandaj të gjithë profetët, që prej Ademit (a.s.), e deri tek Muhamedi (a.s.), kanë ardhur duke vërtetuar dhe mbështetur njëri-tjetrin. Profetët nuk e kanë përgënjeshtuar njëri-tjetrin. Profeti ynë i dashur (a.s.), vërtetimin dhe mbështetjen e profetëve me njëri-tjetrin e shpjegon me anë të këtij shembulli:

“Çështja ime dhe e profetëve të tjerë i ngjan rastit të dikujt që ndërton një shtëpi shumë të bukur. Shtëpia përfundon së ndërtoari, por në një nga qoshet e saj lihet bosh një vend sa për një tullë. Më vonë, njerëzit që e vizitojnë, mbeten të mahnitur, por sapo shohin vendin bosh në qoshe të shtëpisë thonë: “Ah sikur ai vendi të mos kishte ngelur bosh! Ja pra, ajo tulla që mungon jam unë. Unë erdha dhe u bëra i fundit i profetëve.” (Buhari, Menakib, 18)

Profeti ynë i dashur i përmendte me dashuri dhe respekt profetët që kishin ardhur para

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Thuaj: “Bindjuni Allahut dhe bindjuni të Dërguarit!” Nëse shmangeni, (ta dini se) ai është përgjegjës për detyrën e tij, ndërsa ju për atë që jeni ngarkuar. E, nëse i bindeni atij, do të jeni në rrugën e drejtë, kurse i Dërguari është i detyruar vetëm që të përcjellë qartë (Mesazhin Hyjnor).”

(Nur, 54)

tij. Kur thoshte emrat e tyre, shtonte shprehjet “Profeti i Allahut” ose “vëllai im”. P.sh, kur fliste në lidhje me Profetin Musa (a.s.), fillonte duke thënë: “vëllai im Musa”. Njëherë e pyeti një skllav të krishterë, Addasin, që e njohu gjatë kthimit nga Taifi se prej nga ishte. Kur Addasi iu përgjigj se ishte prej qytetit të Ninovës (Musullit), Profeti (a.s.), e pyeti duke thënë, “Je nga qyteti i vëllait tim Junusit?”. Më pas e përgëzoi Addasin dhe e ftoi në besimin e teuhidit të cilin e kishte sjellë edhe Junusi (a.s.). Addasi e pranoi ftesën e Profetit tonë (a.s.), dhe u bë mysliman.

Profeti ynë i dashur (a.s.), jepte shembuj nga profetët para tij. Ai e këshillonte popullin e tij që të merrte shembull nga morali i tyre i bukur dhe të jetonte një jetë të pastër si ata. Duke ju dhënë si shembull Daudin (a.s.), që e siguronte jetën me punën e krahut, theksonte se “fitimi që njeriu siguron me punën e krahut është fitimi më i mirë”. Ata që dëshironin të agjëronin jashtë muajit Ramazan, i këshillonte

të agjëronin si Daudi (a.s.), sepse, Daudi (a.s.), një ditë agjëronte dhe një ditë jo.

Profeti ynë (a.s.), u tregonte shokëve të tij ngjarje interesante të cilat u kishin ndodhur profetëve të mëparshëm. Me këtë, kërkonte që shokët e tij të merrnin mësim nga jeta e profetëve dhe sjelljet e njerëzve që profetët i ftonin në besim. Ai tregonte mundimet dhe vështirësitë që hasën profetët gjatë kryerjes së detyrës së tyre dhe jepte si shembull durimin që knë treguar. Ngushëllonte myslimanët që torturoheshin për shkak të fesë së tyre. Ndërsa për vështirësitë dhe torturat që hiqte vetë, gjente ngushëllim, duke kujtuar vështirësitë dhe torturat që kishin kaluar profetët e mëparshëm. Kur po ndahej prej mbas luftës së Hunejnit, pati nga ata që përgojnin Profetin tonë të dashur dhe thoshin që ai (Profeti) duhej të vepron te me drejtësi. Profeti ynë, i cili u lëndua shumë nga këto fjalë, tha: “Nëse unë nuk jam i drejtë, e kush do të jetë?”. Pastaj u ngushëllua duke thënë: “Allahu e mëshiroftë Musain. Ai kaloi vështirësi më të mëdha dhe duroi.”

Profeti ynë i dashur (a.s.), shpjegonte se detyra e profetëve është të punojnë për shpëtimin e njerëzimit. Ai fliste për rëndësinë e bindjes ndaj profetëve dhe urdhrave hyjnorë që ata sollën. Duke i krahasuar profetët me një njeri që i sjell një lajm të rëndësishëm një populli, urdhëroi kështu:

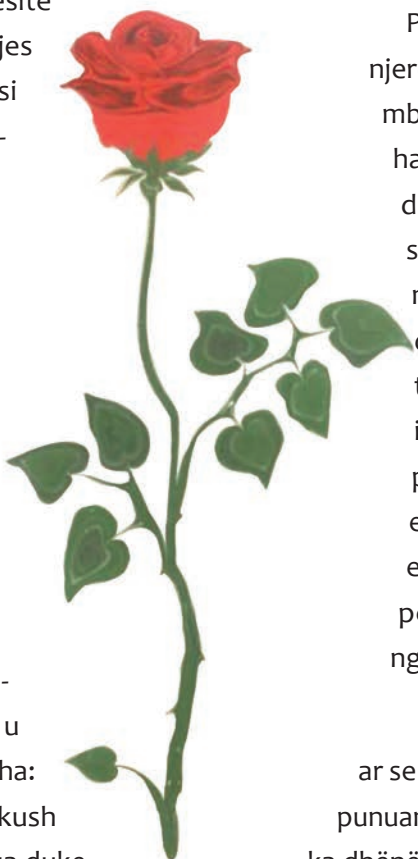
“Çështja ime dhe e Islamit që Allahu e dërgoi me mua, i ngjan një njeriu i cili vjen tek një popull dhe i thotë kështu:

- O populli im, me të vërtetë unë pashë me sytë e mi një ushtri që po vjen kundra jush. Unë jam një lajmëtar i besueshëm që po ju njoftoj për këtë rrezik. Prandaj, shpëtoni jetët tuaja!

Pas këtyre fjalëve, një pjesë e njerëzve iu bindën atij dhe që në mbrëmje dolën për udhë dhe me hap normal u larguan prej vendit ku gjendeshin. Kështu që i shpëtuan jetët e tyre. Ndërsa një pjesë e përgënjeshtroi atë dhe qëndroi aty ku ishte. Ushtria erdhi në mëngjes herët dhe i zhduku nga faqja e dheut. Ja pra, e tillë është edhe çështja e atyre që m'u bindën mua dhe e atyre që nuk m'u bindën e që përgënjeshtroan ato që solla nga Allahu.” (Buhari, l'tisam 2)

Profeti ynë (a.s.), për të treguar se ai vetë dhe të gjithë profetët punuan për të mirën e populli të tyre, ka dhënë këtë shembull:

“Çështja ime dhe e juaja i ngjan njeriut që ndez një zjarr dhe, kur karkalecat dhe fluturat e natës fillojnë të bien në të, ai mundohet t'i pengojë. Unë ju kap prej brezi që t'ju ruaj prej zjarrit. Ndërsa ju mundoheni të shpëtoni nga dora ime dhe të hyni me këmbët tuaja aty.” (Muslim, Fedail 19)

PYETJE

FJALITË E MËPOSHTME VENDOSINI NË RENDIN E DUHUR!

1	Të mohosh profetët,	dhe të adhurojnë vetëm Allahun.
2	Profetët kanë për detyrë,	dashuri dhe respekt të gjithë profetët e kaluar.
3	Edhe nëse mundohen dhe torturohen, profetët	tregon mëshirën e Allahut për robërit e Tij.
4	Profetët e ftojnë popullin e tyre të besojnë	në çështjen e faljes dhe të kthimit të të keqes me të mirë.
5	Allahu i Madhëruar ka dërguar profetët	ta jetojnë fenë dhe t'ia transmetojnë atë njerëzve.
6	Falja nga Allahu e Ademit (a.s.), pasi hëngri frutin e ndaluar,	si shembujt njerëzorë më të mirë për ne.
7	Profeti ynë i dashur, i kujtonte me	nuk kanë frikë dhe nuk ngurojnë të kryejnë detyrën e tyre.
8	Profeti Jusuf (a.s.), është shembulli më i mirë për ne,	do të thotë të mohosh fenë.

TË PROVOJMË VETEN

- Si e quajnë personin që i vijnë shpallje prej Allahut dhe ua transmeton njerëzve urdhrat dhe ndalesat e Tij?
 - Hoxhë
 - Dijetar
 - Profet
 - Evlija
- Cili është kuptimi i atributit "Sidk" që zotërojnë profetët?
 - Të qënë të gjithmonë të drejtë.
 - Të qënë të pafajshëm.
 - Të qënë të zgjuar.
 - Të qënë besnikë dhe të sigurtë.

3. Cila është mrekullia më e madhe që i është dhënë Profetit tonë, Muhamedit (a.s.)?

- a) Ngjarja e Israsë.
- b) Kurani Kerim
- c) Ndarja e hënë më dysh.
- ç) Ngjarja e Miraxhit.

5. Si quhen ngjarjet e mbinatyrshme që shfaqin profetët me ndihmën e Allahut për të provuar se janë profetët e dërguar prej Zotit?

- a) Mrekulli
- b) Magji
- c) Iluzionizëm
- ç) Asnjëra

4. Cili është atributi që nënkupton zgjuarsinë e profetëve?

- a) Emanet
- b) Fetanet
- c) Ismet
- ç) Sidk

PLOTËSOJINI VENDET BOSH ME FJALËT NË KLLAPA.

(lajme / shembull / dërguarve / tregimet / Allahun / mend / namazin / udhëheqës / falur / urdhrit)

1. “Ne i bëmë ata që udhëzonin sipas Tonë.” (Enbija, 73.)
2. “(Ata janë) të dërguar që kanë sjellë të mira e kanë paralajmëruar, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të” (Nisa, 165.)
3. “Vërtet, ata njerëz janë një i mirë për ju e për këdo që shpreson në dhe në Ditën e Fundit.” (Mumtehine, 6.)
4. “Në e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që kanë” (Jusuf, 111.)
5. “Faleni ashtu sikur më shihni duke u” (Buhari, Ahad, 1)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

(Këta janë) të dërguar që kanë sjellë lajme të mira e kanë paralajmëruar, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të dërguarve. Se, Allahu, është i Plotfuqishëm dhe i Gjithëdijsëm.

(Nisa, 165)

KLIMA E MËSHIRËS DHE E ADHURIMIT

RAMAZANI dhe AGJËRIMI

- ❁ *Vlera e Ramazanit*
- ❁ *Koncepte të Ramazanit dhe të agjërimit*
- ❁ *Ç'përfitojmë nga agjërimi*
- ❁ *Llojet e agjërimit*
- ❁ *Çfarë e prish agjërimit dhe çfarë jo*
- ❁ *Teravi, Itikaf, Nata e Kadrit dhe Bajrami*
- ❁ *Jeta e Profetit në Ramazan*

AGJËRIMI I PARË

Iliri me babain e tij ishin lodhur dhe djersitur shumë. Ata kishin sjellë pakot e yftarit në shtëpi. Pasi lanë gjërat në kuzhinë, babai u ul në kolltuk, kurse Iliri në divan. E kishin përfunduar pazarin pasdreke, megjithëse kishin dalë shumë herët nga shtëpia. Në tezgjahët e ndriçuar me drita, gjeje çfarë të dëshiroje. Lloje të ndryshme peshqish që lëviznin të gjallë, lloje të ndryshme ullinjsh, djathrash, pastërmash dhe suxhukësh që të çelnin oreksin... Iliri u interesua më shumë për çokollatat. Ai bleu disa prej tyre për t'i ngrënë mbas yftarit.

Nëna i kishte filluar përgatitjet disa ditë para se të vinte muaji i shenjtë i Ramazanit. Ajo kishte pastruar shtëpinë, kishte bërë ëmbëlsira, komposto, kulaç ... Tashmë çdo gjë ishte gati.

Iliri kishte hyrë në të dhjetat. Të nesërmen do të mbante agjërimin e parë të jetës së tij. Në Ramazanët e tjerë kishte mbajtur agjërimë të pjeshme. Ky ishte agjërimi i të vegjëlve, i cili fillonte në syfyre e vazhdonte deri në drekë. Pas vaktit të drekës vazhdonte sërish, për të përfunduar në

yftarin e të mëdhenjve. Por tani Iliri ishte rritur dhe dëshironte të agjëronte si të rriturit.

Babai i tha:

- Biri im, sonte fillon falja e namazit të teravisë. Nëse dëshiron, mund të vish me mua. Shkojmë bashkë, por duhet t'i përfundosh detyrat deri në darkë.

Iliri u përgjigj:

- Në rregull baba, detyrat do të përpiqem t'i përfundoj sa më shpejt.

Pasi hëngrën darkë, Iliri me babain u nisën për në xhami. Kur vuri në kokë fesin e bardhë të namazit që nëna ia dhuroi, e ndjeu veten më të rritur. Para namazit dëgjuan vazë. Pastaj u këndua ezani, filluan të falen. Ai e fali me shumë kënaqësi namazin e gjatë të teravisë. I këndoi me zë të lartë e me shpirt salavatet ndërmjet selameve. Pastaj u kthye me babanë në shtëpi. Ilirit i kishte ardhur ora e gjumit. Duke shkuar në shtrat i tha nënës:

- Nëna ime e shtrenjtë, mos harroni të më

zgjoni për syfyri! Nëse nuk zgjohem, më lag me ujë në fytyrë.

Nëna i foli:

-Fli, pa merak, moj zemër, të zgjoj unë ty!

Me të vënë kokën në jastëk, Ilirin e zuri gjumi menjëherë. Në mëngjes, nëna me duart e saj të buta e përkëdheli dhe i tha:

- Zgjohu, burrë i madh, po kalon koha e syfyrit!

Freskia e ujit me të cilin shpëlau faqet ia largoi përgjumjen. U ul në sofrën që kishte përgatitur e ëma. Ajo kishte bërë byrekun që Ilirit i pëlqente më shumë. Kishte menduar t'ia bënte surprizë. Ai iu hodh nënës në qafë nga gëzimi dhe i tha:

- Këtë tepsì, unë mund ta ha të tërën, moj nënoke! Faleminderit!

Ai hëngri aq sa u ngop dhe mendoi se do ta kalonte lehtë agjërimin e asaj dite.

Babai ia priti:

- O djalë, mos harro të pish ujë! Pas pak do të këndoje ezani i sabahut!

Iliri piu disa gota ujë për ta përballuar etjen gjatë ditës. Pastaj lau dhëmbët, bëri nijetin dhe dëgjoi babain tek lexonte Kuran në sallon. Së bashku falën namazin e sabahut, pastaj shkuan të vazhdonin gjumin e lënë përgjysmë.

Kur u zgjua, Iliri shkoi në kuzhinë për të pirë pak ujë. Sapo e takoi gotën në buzë, iu kujtua agjërimi. Shikoi orën. Po shkonte drejt dhjetës. Iliri filloi të mendonte. Si do të duronte pa pirë ujë deri në yftar? Fillimisht mendoi të hiqte dorë nga të agjëruarit. Ndërsa një zë i brendshëm i thoshte se nuk duhej të hiqte dorë nga fjala e dhënë Allahut. Ai tashmë ishte i rritur. E vendosi që sado i vështirë të ishte agjërimi, do ta mbante atë për hir të Allahut, sepse të zgjohesh në mëngjes dhe të bësh syfyrin, do të thotë t'i japësh fjalën Zotit për agjërim në vazhdimin e asaj dite.

Ai duhej të gjente diçka me të cilën mund të shtynte kohën. Filloi të luante me lojërat e tij. Mirëpo etja, që i kishte sjellë edhe tharjen e buzëve, e detyronte të hidhte shikimin drejt brokes që gjendej mbi tavolinë. Në drekë etjes

iu shtua edhe uria.

Në buzëmbremje, Iliri iu afrua nënës që ishte duke përgatitur yftarin. U ul i heshtur në tryezën e yftarit. Nëna, pasi vërejtë të birin me vëmendje, i tha:

- Çfarë ke biri im? Mos të ka lodhur agjërimi?

- Edhe ujin e zogut në kafaz e kam zili, nënoke! Edhe purrinjtë, që nuk i fus në gojë, tani do t'i haja me dëshirë! Nuk do të kishe nevojë të më lutje për të ngrënë.

Nëna i tha ngadalë:

- Shiko, o djali im i bukur, sa shumë të mësoi agjërimi i një dite. Të mësoi të kuptosh gjendjen e të varfërve, vlerën e një kafshate buke dhe të një gllënjke uji, dhe ç'është më kryesorja, të mësoi bujarinë e të madhit Zot, i cili na e mbush sofrën tonë me të gjitha të mirat...Eja më ndihmo të shtrojmë sofrën! Ta përgatisim pa ardhur babai.

Tani Iliri i bartte me kujdesin më të madh pjatat e ushqimit të cilat deri dje i ishin dukur krejt të kota, si të çonte ndonjë thesar drejt tavolinës.

Të gjithë pjesëtarët e familjes u ulën në sofër para yftarit dhe filluan të pritnin ezanin.

Babai, duke qeshur, tha:

- Të lumtë Ilir! Agjërimin e parë e mbajte me sukses. Unë po e blej agjërimin tënd, - vazhdoi ai dhe ia mbushi xhepin me paratë që Iliri mund t'i shpenzonte gjatë javës.

Akoma pa mbaruar agjërimi, Iliri mori shpërblimin për të. Ai i kishte pasur krejt afër begatitë dhe bereqetet e Zotit, por kishte duruar për kënaqësin e Tij.

Momenti i shumëpritur erdhi. Në minaret e xhamive u ndezën dritat dhe filloi të këndohej ezani. Iliri i lumtur i dha fund agjërimit i pari. Ai përjetoi kënaqësinë që të dhuron besnikëria e fjalës së dhënë Allahut (xh.sh.).

Hasan Tahsin KARAMAN

Ramazani është muaji i ditëve të agjërimit dhe i netëve të teravive.

Kurani ka filluar të zbresë në muajin e Ramazanit

Ramazani Në muajin e Ramazanit adhurimet dhe mirësitë tona shpërblehen më me shumë sevape.

Nata e Kadrit që është më e vlefshme se një mijë muaj ndodhet në muajin e Ramazanit.

Ramazani është mbreti i dymbëdhjetë muajve.

Ramazani është muaji i shtimit të begatëve.

Ramazani është muaji i durimit. Shpërblimi i durimit është xheneti.

Fillimi i Ramazanit është mëshirë, vazhdim falje, ndërsa fundi shpëtim dhe mbrojtje nga xhehenemi.

Ramazani është muaji i solidaritetit.

Çfarë është agjërimi?

✍ Agjërimi është largimi nga ngrënia, pirja dhe marrëdhëniet seksuale, brenda intervalit kohor që fillon me imsakun dhe mbaron me akshamin.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“O ju që besuat! Lu është bërë obligim agjërimi ashtu siç u qe bërë paraardhësve tuaj, në mënyrë që të përmbaheni”

(Bekare, 183)

Për kë është farz agjërimi?

Çdo mysliman

që është i shëndoshë psikikisht dhe ka hyrë në moshën e pubertetit

e ka farz agjërimin

në muajin e Ramazanit.

✍ Fëmijët nuk e kanë obligim agjërimin, por këshillohet të agjërojnë brenda mundësive të tyre.

Cilat janë kushtet e pranimit të agjërimin?

Kushtet e pranimit të agjërimin janë

- * bërja e nijetit,
- * qëndrimi nga syfyri deri në aksham larg çdo veprimi që e prish agjërimin.

Disa koncepte që lidhen me Ramazanin:

Kur dhe si duhet bërë nijeti për agjërim?

Nijeti për të agjëruar mund të bëhet në darkë ose në syfyr, duke thënë: "E bëra nijet të agjëroj në këtë ditë të Ramazanit për hir të Allahut (xh.sh.)!"

Çfarë duhet bërë, nëse në darkë harrojmë bërjen e nijetit për agjërim?

Në qoftë se nuk kemi kryer ndonjë veprim që prish agjërimin, ne mund ta bëjmë nijetin deri 45 min. para se të hyjë mesdita.

A është i nevojshëm formulimi i nijetit me fjalë?

Bërja e nijetit me zemër, për agjëruenin është e mjaftueshme. Zgjimi në syfyr, vendimi i marrë për të agjëruar dhe mendimi se, nesër do të jesh agjërueshëm konsiderohen nijet në vetvete. Por formulimi i nijetit me fjalë është edhe më i mirë.

Çfarë është imsaku?

Imsaku është koha që shënon fundin e natës dhe hyrjen e agimit. Në të njëjtën kohë, ai shënon edhe hyrjen e kohës së namazit të sabahut.

Çfarë është syfyri?

Syfyr konsiderohet koha para imsakut. Gjithashtu edhe ushqimi që hahet në këtë kohë quhet syfyr.

- Koha e syfyrit është koha e pranimit të duave. Vakti i syfyrit është gjithashtu, ushqimi që na jep forcë për të rezistuar. Pejgamberi (a.s.), ka thënë: “Kujdesuni për vaktin e syfyrit, sepse në sofrën e syfyrit ka bollëk dhe bereqet.”
Koha e syfyrit është koha e agimit. Është koha kur nga qiejt zbret mëshira e Zotit.

Çfarë është yftari?

Syfyri është koha kur besimtarët falen, adhurjnë Allahun me namaz dhe dhikër.

Ata që zgjohen në syfy, sikur thonë:

“Zoti im! Të falënderoj, sepse më ke bërë nga njohësit dhe të dashurit e Tu. Për të shfaqur lidhjen që kam me Ty, prisha gjumin dhe u zgjova. Nesër vetëm për Ty do të agjëroj. Shprehe pëlqimin tënd ndaj meje, o Zot!”

Yftari shënon përfundimin e agjërit dhe hyrjen e namazit të akshamit. Koha e yftarit shënon momentin më të këndshëm të agjëruetit, që ka qëndruar larg të ngrënit dhe të pirrit.

- Në yftar, ne përjetojmë kënaqësinë e plotësimit me sukses të një dite agjërimi. Por, kënaqësinë e vërtetë të agjërit do ta përjetojmë në botën tjetër, Ahiret.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Për agjëruetin ka dy momente të këndshme: Njëri prej tyre është momenti i yftarit, kurse tjetri është ballafaqimi me Zotin nëpërmjet sevapit të agjërit.”

(Buhari, Savm, 9)

- Për agjëruetit është veprim shumë i pëlqyeshëm shtrimi i yftareve.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Kush i shtron yftar një agjërueti, fiton sevape sa vetë agjërueti, duke mos iu pakësuar asnjë sevap këtij të fundit.”

(Tirmidhi, Savm, 82)

- Koha e yftarit dhe e syfyrit është shumë e përshtatshme për pranimin e duave. Allahu (xh.sh.), i pranon duatë e sinqerta që bëhen në kohën e yftarit. Këto kohë duhen shfrytëzuar për të bërë sa më shumë dua.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Tre personave nuk u refuzohet dua: Agjëruetit që bën dua në kohën e yftarit, drejtuesit të drejtë dhe atij që i është bërë padrejtësi.”

Tirmidhi, Deavat, 128

Duaja e yftarit:

Para yftarit është sunet të bëhet kjo dua:

اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ
وَصَوْمَ الْعِدِّ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ نَوَيْتُ فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ.

“All-llahumme leke sumtu ve bibe amentu ve alejke tevekkeltu ve ala rizkike eftartu ve savme'l-gadi min shehri ramadane nevejtu fagfir li ma kaddemtu ve ma ahhartu.”

“Zoti im, për ty agjërova, Ty të besova, tek Ti u mbështeta, me atë që më dhurove Ti, po bëj yftar. E bëra nijet të agjëroj ditën e nesërme. Zoti im, m'i fal gjynahet e mia që i perkasin së kaluarës dhe ato që i perkasin së ardhmes.”

DUKE U KUJDESR PËR AGJËRIMIN EDHE AGJËRIMI KUJDESET PËR NE

Si duhet të agjërojmë?

Si na ruan agjërimi neve?

Zgjohe mi natën vonë, hamë ushqimin e syfryrit dhe pastaj bëjmë nijetin. Fillimi i imsakut shënon edhe fillimin e agjërimin.

Nga imsaku e deri në aksham ne duhet të qëndrojmë larg ngrënies e pirjes si dhe larg çdo veprimi që e prish agjërimin.

Ne i japim fund agjërimin duke çelur yftarin në kohën e perëndimit të diellit. Falënderojmë Allahun për begatitë e dhuruara.

Kështu ne kemi realizuar agjërimin e një dite.

Agjërimi nuk përbëhet vetëm nga largimi prej çdo lloj ushqimi ose pijeje. Ai në tërësinë e tij përmban qëndrimin larg zënkave, gënjeshtreve, përgojimeve, fjalëve të rënda që thyejnë zemrat e njerëzve si dhe larg çdo vepre të ligë. Profeti (a.s.), jo më kot thotë: “Agjërimi është mburojë ndaj mëkateve dhe zjarrit të xhehenemit.” Nëse gjatë agjërimin nuk largohemi nga haramet, sikurse largohemi nga ushqimet dhe pijet, atëherë agjërimi nuk ka asnjë vlerë tek Allahu (xh.sh.).

Profeti (a.s.), thotë:

“Allahu (xh.sh.), nuk vlerëson braktisjen e ushqimit dhe të pijeje, por atë të gënjeshtreve dhe të mashtrimeve.” (Buhari, Savm, 8)

ÇFARË PËRFITOJMË NGA AGJËRIMI?

DUKE AGJËRUAR

- Fitojmë pëlqimin dhe dashurinë e Allahut.
- Kujtohemi për të mirat që Allahu (xh.sh.), na dhuron dhe e falënderojmë Atë.
- Mësojmë të jemi të durueshëm.
- Mbrohemi nga zjarri i xhehenemit, duke qëndruar larg të këqijave dhe gjynaheve.
- E kuptojmë më mirë varfërinë dhe urinë duke i përjetuar ato.
- Mbrojmë shëndetin tonë.

Gjatë agjërimit ne i braktisim ushqimet dhe pijet e ndryshme, vetëm për hir të Allahut. Ne nuk duhet ta prishim agjërimit në vende ku mendojmë se nuk na sheh kush, sepse Zoti (xh.sh.), sheh kudo. Me këtë, ne fitojmë pëlqimin dhe dashurinë e Allahut.

Në një hadith kudsî Allahu (xh.sh.) thotë:

“Robi im agjërues ka braktisur të ngrënët dhe të pirët për të fituar dashurinë Time. Vetëm unë do të jem shpërblyesi i agjërimit të tij.” (Buhari, Saum, 4)

Shpesh ne nënvlerësojmë begatitë që na dhuron Allahu (xh.sh.). Vetëm atëherë kur na mungojnë, kujtohemi për rëndësinë e tyre. Gjatë agjërimit, ne qëndrojmë larg ushqimeve dhe pijeve të ndryshme dhe kjo na shton vetëdijen mbi rëndësinë dhe domosdoshmërinë e tyre. Kështu që kujtohemi për të mirat që na jep Allahu në përditshmëri dhe e falënderojmë me gjithë zemër Atë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Më përmendni Mua, që unë t’ju përmend ju. Më falënderoni e mos më mohoni.”

(Bekare, 152)

Ne në jetë do të përballemi me vështirësi të ndryshme. Që të mund t’i përballojmë ato, duhet të bëjmë durim. Durimi është çelësi kryesor i suksesit. Gjatë agjërimit mësojmë të durojmë urinë dhe etjen, pra, kështu ne mësojmë të durojmë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Agjërimi është gjysma e imanit.”

(Ibn Maxhe, Sijam, 44)

Gënjeshtra, përgojimi, debatet e kota, shkelja e të drejtave të njerëzve, thyerja e zemrës, janë mëkate që shpien në xhehenem. Ne mund të ruhemi nga këto mëkate, duke kontrolluar egon tonë. Në muajin e madhërshëm të Ramazanit ne hyjmë në një atmosferë edukimi shpirtëror. Qëndrojmë larg veprave të këqija dhe mëkateve dhe, me këtë stil jetese, ruhemi nga zjarri i xhehenemit.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Agjërimi është mburojë ndaj gjynaheve. Agjëruesi të mos thotë fjalë të liga dhe të mos zihet me kënd. Po qe se e fyejnë, le të përgjigjet: Unë sot kam agjëruar.” (Buhari, Savm, 9)

Asnjë njeri nuk mund ta kuptojë si dhe sa duhet gjendjen e të varfërit, pa e provuar sadopak në jetën e tij. Ata që kanë njërën dorë në gjalpë e tjetrën në mjaltë, nuk do të mund të përjetojnë asnjë vështirësi të fukarait. Gjatë agjërit, ne mësojmë se çfarë është varfëria dhe uria. Në këtë muaj zhvillohen ndjenjat e dhembshurisë dhe mëshirës. Ne i zgjasim dorën e ndihmës dhe të bashkëpunimit njëri-tjetrit duke ndarë çdo gjë që kemi në zotërim.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Shikoni ata që bëjnë një jetë në kushte më të vështira se ju dhe mos shihni ata që kushtet e jetesës i kanë më të larta se ju. Kështu do t'i kuptoni më mirë begatitë që ju dhuron Allahu (xh.sh.) dhe nuk do t'i përçmoni ato.”

(Muslim, Zuhd, 9)

Stomaku, së bashku me organet e tjera, punon vazhdimisht, mëngjes e mbrëmje gjatë gjithë vitit. Ata që kanë probleme të ndryshme, e sidomos me stomakun, kurohen nëpërmjet dietave të ndryshme. Edhe agjërimi është një lloj diete. Në muajin e Ramazanit stomaku, së bashku me sistemin e tretjes, bëjnë relativisht pushim. Pra, nëpërmjet agjërit mbajmë në formë edhe shëndetin tonë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:
“Agjëroni që të keni shëndet.”

(Taberani, Mu'xhemu'l-evsat, VIII, 174)

LLOJET E AGJËRIMIT

Agjërimet
farz janë:

Agjërimi i
Ramazanit.

Agjërimi kaza i
Ramazanit.

Agjërimi kefaret
i Ramazanit.

Agjërimet
vaxhib janë:

Agjërimi
i zotimit.

Agjërimi kaza
i agjërimeve
nafle.

Agjërimet
sunset janë:

Agjërimi i muajit
Muharrem.

Agjërimi i muajit
Sheval.

Agjërimi i të
hënave dhe të
enjteve.

Agjërimi i ditëve
13, 14, 15 të çdo
muaji, sipas ka-
lendarit hënor.

Agjërimi
i Daudit (a.s.)

Agjërimet mekruh
janë dy llojesh:

Agjërimet
tahrimen
mekruh janë

Agjërimi i
ditës së parë
të Bajramit të
Ramazanit.

Agjërimi në
ditët e Kurban
Bajramit.

Agjërime
tenzihen
mekruh janë

Agjërimi vetëm
në ditën e
ashures.

Agjërimi vetëm
në ditën e
premtë.

Agjërimi vetëm
në ditën e
shtune.

LLOJET E AGJËRIMIT

Agjërimet ndahen në katër grupe: Farz, Vaxhib, Sunet, Mekruh

Agjërimet farze ☺☺☺☺

- * Agjërimi i Ramazanit.
- * Agjërimi kaza i Ramazanit.
- * Agjërimi i kefaretit të Ramazanit.

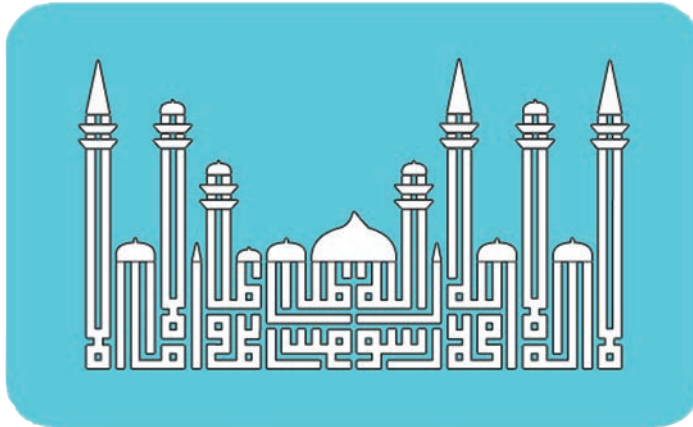
Agjërimet vaxhib ☺☺☺

- * Agjërimi i zotimit.
- * Agjërimi kaza i agjërimet nafile.

Agjërimet Sunet ☺☺

Pejgamberi ynë i dashur agjëronte, jo vetëm në muajin e Ramazanit. Këto agjëtime përtej Ramazanit janë:

- * Agjërimi i ditës së nëntë dhe të dhjetë të muajit Muharrem.
- * Agjërimi i gjashtë ditëve të muajit Sheval, pas muajit Ramazan.
- * Agjërimi i ditëve të hëna e të enjte.
- * Agjërimi i ditëve 13, 14, 15 të muajve, sipas kalendarit hënor.
- * Agjërimi i një dite po dhe i një dite jo. Sigurisht, kjo vlen për të gjithë muajt, përveç Ramazanit, dhe quhet agjërimi i Davudit (a.s.).

Agjërimet Mekruh ☹☹

Agjërimet që, për arsye të ndryshme konsiderohen mekruh, janë dy llojesh:

1. **Agjërimet tahrimen mekruh ☹☹☹**
 - * Agjërimi i ditës së parë të Bajramit të Ramazanit.
 - * Agjërimi i të gjitha ditëve të Kurban Bajramit.
2. **Agjërimet tenzihen mekruh ☹☹**
 - * Agjërimi vetëm i ditës së ashures (dita e dhjetë e muajit Muharrem).
 - * Agjërimi vetëm i ditës së premte ose vetëm i së shtunës.

(Ai që dëshiron të agjërojë në ditët e ashures dhe në ditët e premte ose të shtunë, duhet të agjërojë gjithashtu edhe një ditë para ose pas tyre.)

AGJËRIMI KAZA

Çfarë është agjërimi kaza?

✍ Agjërim kaza quhet zëvendësimi i agjërimit të prishur gabimisht ose i mosagjërimit për shkaqe objektive.

Kur mund të kryhet agjërimi kaza?

Agjërimi kaza mund të kryhet pas muajit të Ramazanit, përveç ditëve në të cilat agjërimi është tahrimen mekruh.

AGJËRIMI KEFARET

Çfarë është agjërimi kefaret?

✍ Ai që e prish agjërimin e tij me qëllim, pa ndonjë arsye objektive, duhet të agjërojë dy muaj pa ndërprerje pas Ramazanit. Ky agjërim, që është një masë ndëshkimore, quhet agjërim kefaret.

Sa ditësh është agjërimi kefaret?

Agjërimi kefaret zgjat dy muaj, sipas kalendarit hënor. Ky afat është afërsisht 60 ditë. Këtij numri të ditëve i shtohet edhe një ditë agjërimi që ne kemi prishur.

SHKAQET QË E PRISHIN AGJËRIMIN

Shkaqet që prishin agjërimin do t'i studiojmë në dy grupe:

Shkaqet që shkaktojnë njëherësh agjërimin kefaret dhe kaza 🍷🍷

Të mos agjërosh në muajin e Ramazanit pa pasur justifikim ose ta prishësh agjërimin e nisur pa ndonjë arsye, konsiderohet gjynah. Ne duhet të kërkojmë falje nga Allahu (xh.sh.), për prishjen me qëllim të agjërimit të nisur. Si masë ndëshkimore duhen agjëruar dy muaj pa ndërprerje dhe gjithashtu edhe ajo ditë agjërimi si kaza.

🍷🍷 Ngrënia dhe pirja pa ndonjë arsye,
🍷🍷 Kryerja e marrëdhënieve seksuale.

Imponojnë
agjërimin kefaret
dhe atë kaza.
🍷🍷

Shkaqet që imponojnë vetëm agjërimin kaza

Agjërimi mund të priset gabimisht ose nga ndonjë arsye objektive. Në këto kushte, ne duhet ta zëvendësojmë atë ditë agjërimi.

Disa nga shkaqet që imponojnë agjërimin kaza janë:

- Të vazhdojmë të hamë ose të pimë, duke pandehur se agjërimin e kemi prishur, ngaqë kemi ngrënë ose pirë diçka në harresë.*
- Ngrënia ose pirja e materialeve, të cilat nuk shërbejnë për t'u ushqyer. (si letra, ose dheu etj.)
- Ngrënia ose pirja, pasi të ketë hyrë koha e imsakut, duke menduar se ajo kohë nuk ka hyrë ende.
- Çelja e yftarit para kohe, duke menduar se ka hyrë akshami.
- Përtpypja e ndonjë grimce ushqimi në madhësinë e një kokërr qiqre.
- Hyrja e ujit në fyt gjatë shpëlarjes së gojës ose të hundës.
- Përtpypja pa dashje e ndonjë floku bore, ndonjë kokërr breshëri ose pikë shiu.
- Hedhja e ndonjë pike ilaçi në hundë ose në vesh.
- Prishja e agjërimin me dhunë apo imponim.
- Prishja e një dite agjërimi jashtë Ramazanit, me ose pa dashje.

Duhet të agjërojmë kaza.

* Agjërimi nuk priset nga ngrënia ose pirja në rast harrese. Por në momentin që kujtohemi, duhet ta ndërpresim në çast ngrënien dhe pirjen. Nëse kujtohemi për agjërimin tonë dhe, megjithkëtë vazhdojmë të hamë ose të pimë, atëherë agjërimi priset.

SHKAQET QË NUK E PRISHIN AGJËRIMIN

- ✘ Ngrënia ose pirja në rast harrese *,
- ✘ Gëlltitja e një grimce ushqimi të mbetur ndër dhëmbë, në qoftë se ajo është më e vogël sesa një kokërr qiçre.
- ✘ Kapërdirja e pështymës.
- ✘ Kapërdirja së bashku me pështymën e lagështirës së ujit të mbetur në gojë pas larjes së dhëmbëve.
- ✘ Kalimi pa dashje i pluhurit ose tymit nga hunda ose goja.
- ✘ Hyrja e ujit në vesh.
- ✘ Gjendja e xhunublëkut, kur ejakulimi ka ndodhur në gjumë.
- ✘ Bërja banjë.
- ✘ Hedhja e ilaçit në sy.
- ✘ Nuhatja e luleve të ndryshme, si trëndafili etj, dhe gjithashtu nuhatja e esencave të ndryshme.
- ✘ Heqja e dhëmbit. **,
- ✘ Vjellja pa e provokuar atë vetë.
- ✘ Kapërdirja e të vjellit që të ka mbushur gojën.
- ✘ Shijimi i ushqimit, por pa e kaluar atë. ***,
- ✘ Përdorimi i furçës pa kolinoz.
- ✘ Dhurimi i gjakut.

Nuk e prish
agjërimin

* Ai, që në mënyrë të pavetëdijshme, duke haruar se është agjërueshëm, ha ose pi diçka dhe pastaj kujtohet, duhet menjëherë ~~xi~~ ndërpresë ato. Shpëlan gojën dhe vazhdon agjërimin. Nëse ai vazhdon të hajë ose të pijë, edhe pasi kujtohet për agjërimin e tij, atëherë agjërimi priset dhe duhet bërë kaza.

** Ilaçi spruc, që përdoret gjatë heqjes së dhëmbit, nuk e prish agjërimin, ndërsa gjilpëra me morfinë e prish atë

*** Të provosh shijen e ushqimit, pa e ngrënë atë, është mekruh.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Ai, që në mënyrë të pavetëdijshme, ha ose pi diçka, ta vazhdojë agjërimin e tij. Sepse Allahu (xh.sh.) ka dashur ta qerasë atë me ushqim dhe pije.”

(Buhari, Savm, 26)

KUR MUND TË NDËRPRITET AGJËRIMI?

Feja Islame është feja e lehtësimit. Allahu nuk i ngarkon robërit e Tij me përgjegjësi që i tejkalojnë mundësitë e tyre. Ky arsyetim vlen edhe për agjërimin. Të mos agjërosh muajin e Ramazanit, pa pasur ndonjë arsye objektive, është gjynah. Por, nëse ka arsye,

atëherë agjërimi mund të mos mbahet, ose të ndërpritet dhe, pas Ramazanit, në mundësinë e parë më të mirë, duhet të zëvendësohet. Sipas fesë islame, arsyet objektive për të mos agjëruar ose për ta ndërprerë agjërimin e nisur janë:

1	Udhëtimi	<p>📖 Ai besimtar që udhëton, duke përshkuar një distancë të paktën prej 90 km dhe do të qëndrojë në destinacion më pak se 15 ditë, mund të mos agjërojë, por, nëse agjëron, kjo është më mirë.</p>
2	Sëmundja	<p>📖 Nëse një besimtar frikësohet se agjërimi ia përkeqëson sëmundjen ose ia shtyn afatin e kurimit, atëherë ai mund të mos agjërojë. Për arsyet e mësipërme mund ta ndërpresë edhe agjërimin e nisur.</p> <p>✍️ Që agjërimi përkeqëson gjendjen e të sëmurit, duhet konfirmimi i një mjeku besimtar. Nëse kjo mundësi nuk ekziston, atëherë agjëruesi duhet ta ndjejë thellë brenda vetes përkeqësimin e gjendjes së tij shëndetësore gjatë agjërimit.</p>
3	Pleqëria	<p>📖 Besimtarët që kanë hyrë në fazën e sëmundjes pa shërim të pleqërisë, nëse nuk mund të agjërojnë, janë të liruar nga ky obligim i prerë fetar.</p> <p>✍️ Besimtarët e thyer në moshë, në pamundësi të agjërimin në kohë ose kaza, duhet të japin për çdo ditë agjërimi fidje.</p>
4	Shtatzania ose fëmija për gjirit	<p>📖 Nëse një besimtare është shtatzënë ose ka fëmijën akoma në fazën e gjirit dhe frikësohet nga dëmi që mund t'i sjellë agjërimi, mund të mos agjërojë.</p>
5	Cikli menstrual dhe perioda e lehonës	<p>📖 Kur një agjëruese hyn në ciklin menstrual ose pas lindjes, në periudhën e lehonisë, duhet ta ndërpresë agjërimin.</p>
6	Lufta	<p>📖 Një ushtar në luftë, që i frikësohet rënies së aftësive të tij ushtarake nga agjërimi, mund ta prishë atë.</p>
7	Në rast rreziku dhe vështirësie	<p>📖 Besimtari që kërcënohet se do të plagoset apo do të vritet në rast se agjëron, mund ta ndërpresë agjërimin e nisur.</p>
8	Uria dhe etja e tejskajshme	<p>📖 Ai besimtar që frikësohet nga</p>

FIDJA E AGJËRIMIT ☺☺☺☺

✍ Ata që nga pleqëria ose nga një sëmundje e pashërueshme nuk agjërojnë, nuk e zëvendësojnë atë. Ata janë të detyruar t'u japin të varfërve dhe nevojtarëve një sasi të caktuar parash ose ushqimi për çdo ditë agjërimi. Ky obligim material, në terminologjinë Islame quhet fidje.

📖 Shuma e fidjes është e barabartë me shumën e fitër bajramit. Fidja e një dite agjërimi është sa vlera monetare e një vakti, me të cilin mund të ngopet një i varfër. Vlera monetare e fidjes mund të ndryshojë në përshtatje me mundësitë ekonomike që ka fidjedhëni.

SADAKAJA E FITRIT ☺☺☺☺

✍ Sadakaja e fitrit është ajo lëmoshë që jep çdo mysliman i pasur për vete dhe për çdo individ të familjes së tij, për të cilin ai është përgjegjës. Kjo sadaka quhet fitër. Dhënia e saj në muajin e Ramazanit është vaxhib.

✍ Fitri duhet të jepet para se të falet namazi i Bajramit të Ramazanit. Kështu, ne gëzojmë të varfërit dhe nevojtarët, duke u mundësuar edhe atyre të sigurojnë nevojat me rastin e festës së Bajramit.

✍ Shuma më e vogël e fitrit është ushqimi i një dite për një person ose vlera monetare e kësaj sasive ushqimi. Kjo shumë nuk ka kufi të sipërm. Ata që japin më shumë, fitojnë më shumë sevape.

✍ Sadakaja e fitrit është lëmosha apo sadakaja e trupit dhe shëndetit që ne gëzojmë. Është shprehje falënderimi dhe mirënjohjeje ndaj Krijuesit për mirësitë e dhuruara gjatë muajit të Ramazanit dhe që ia mbërritëm sërish festës së Bajramit.

AGJËRIMI I ZOTIMIT ☺☺☺☺

✍ Agjërim i zotimit është agjërimi vetëm për hir të Zotit.

Ky agjërim është dy llojesh:

1. Agjërimi me kusht

- Nëse vendosim të agjërojmë për arsye të ndryshme. Për shembull betohemi: “Nëse gjendja shëndetësore e nënës sime përmirësohet, unë do të agjëroj tre ditë” atëherë jemi të detyruar t'i përmbahemi këtij zotimi.

2. Agjërimi pa ndonjë kusht

- Ne duhet të agjërojmë, nëse ven - osim ta bëjmë një gjë të tillë duke thënë: “Unë dua të agjëroj një ditë vetëm për hir të Zotit”. Nëse kemi përcaktuar edhe ditën, atëherë agjërimi duhet kryer pikërisht në ditën e përcaktuar.

Namazi i teravisë ☺☺

- ✿ Teravija është një namaz njëzet rekatësh që falet vetëm në muajin e Ramazanit. Ky namaz është sunet mukekede, si për burrat, ashtu edhe për gratë.
- ✿ Namazin e teravisë mund ta falim në xhami me xhematë, por edhe vetëm në shtëpi. Falja me xhematë ka më shumë sevape.
- ✿ Falja e teravisë është sunet edhe për ata që nuk kanë agjëruar për arsye objektive.

Itikafi ☺☺

- ✂ Qëndrimi në xhami ose në mesxhid për një periudhë të caktuar kohe, me qëllim adhurimi, quhet itikaf.
- ✿ Profeti ynë i dashur ka bërë itikaf dhjetë ditët e fundit të Ramazanit, deri në fundin e jetës së tij. Për këtë arsye, itikafi në dhjetëditëshin e fundit të Ramazanit është sunet.
- ✿ Para se të hyjmë në itikaf, veshim rroba të pastra dhe lyhemi me erë të mirë. Gjatë itikafit lexojmë Kuran, hadithe dhe libra të ndryshëm fetarë. Përmendim Allahun duke bërë dhikër, falim namaze nafile ose kaza; bëjmë vazhdimisht dua; qëndrojmë larg bisedave të kota; bëjmë kujdes ndaj veprimeve. Duke menduar se jemi para Zotit.

TERAVIJA E PARË

Ishte buzëmbremje Ramazani. Kishin mbetur edhe shtatë ditë nga përfundimi i muajit. Deri atë ditë Pejgamberi, pasi falte namazin e jacisë, drejtohej për në shtëpinë e tij. Atë natë, pas jacisë, fali namazin e teravisë, i cili zgjati deri në përfundimin e një të tretës së natës.

Të nesërmen u përhap lajmi se Pejgamberi kishte falur namazin e teravisë. Mirëpo një natë më pas, Profeti nuk e fali namazin e teravisë. Ndërsa natën tjetër sërish u fal. Namazi zgjati deri në gjysmën e natës. Të nesërmen nuk u fal.

Së fundi, tre ditë para se të përfundonte muaji i Ramazanit, e fali namazin e teravisë, namaz ky që zgjati deri në agim. Mirëpo nga frika se mos ky namaz po kuptohej si një ndër namazet farz, një ditë më pas nuk u fal. Ai i këshilloi të pranishmit të shkonin në shtëpi dhe ta falin namazin.

Falja e namazit të teravisë në xhami ka filluar të praktikohet në kohën e halifit Omer (r.a.).

NATA E KADRIT

Ashtu siç është veçuar Ramazani në vlerësim ndaj muajve të tjerë, ashtu edhe nata e Kadrit është veçuar po në vlera ndaj netëve të tjera. Allahu (xh. sh.), në lidhje me këtë natë, thotë: “Ne e zbritëm Kuranin në natën e Kadrit. Nata e Kadrit është më e mirë se një mijë muaj. Në këtë natë engjëjt së bashku me Xhebrailin, me urdhrin e Zotit zbresin radhë-radhë për çdo punë. Atë natë, deri në të zbardhur ka vetëm qetësi”.

Nata e Kadrit është nata e shenjtë në të cilën zbret mëshira dhe mirësia e Zotit, falen mëkatet dhe pranohen lutjet e besimtarëve.

Profeti Muhamed (a.s.), e shtonte adhurimin në dhjetë ditët e fundit të Ramazanit, sepse nata e Kadrit ndodhet në një rën nga këto ditë të bekuara.

Gjithashtu edhe ne duhet ta vlerësojmë shumë dhjetëditëshin e fundit të Ramazanit. Në mënyrë të veçantë natën e njëzet e shtatë të tij. Duhet të punojmë të fitojmë kënaqësinë e Allahut (xh.sh.), në këtë natë që vlen sa 83 vjet. Këtë natë të lindjes së diellit të Islamit, pra, të zbritjes së ajeteve të para të Kuranit, duhet ta vlerësojmë:

- ✂ Duke dëgjuar ligjërata të ndryshme në xhami,
- ✂ Duke lexuar Kuran,
- ✂ Duke falur namaz,
- ✂ Duke bërë dua,
- ✂ Duke rënë salavatë mbi Profetin,
- ✂ Duke i kërkuar Zotit falje për gabimet që kemi bërë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Të gjitha mëkatet do t’i falen atij besimtari që e vlerëson natën e Kadrit duke besuar në madhësinë e saj dhe gjithashtu duke e pritur shpërblimin vetëm nga Allahu (xh.sh.)”

(Buhari, Iman, 25)

Aishja (r.a.), një ditë e pyeti Profetin (a.s.):

“O i dërguari i Allahut (xh.sh.), çfarë duaje duhet të bëj unë, nëse do ta dija se kur është nata e Kadrit?

Profeti (a.s.) i përgjigjet:

“Zoti im! Ti je shumë falës, e do faljen, më fal mua!”

(Tirmidhi, Daavat, 84)

Lutja që thuhet natën e Kadrit:

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

All-llahumme inneke afuvvun
tuhibbu'l-afve fa'fu anni

“Zoti im! Ti je shumë falës,
e do faljen, më fal mua!”

BAJRAMI I RAMAZANIT

Feja jonë Islame e ka bërë farz agjërimin. Ditën e parë të Shevalit e ka shpallur festë për myslimanët. Në fundin e Ramazanit ndiejmë trishtimin e lamtumirës së mirësisë së Ramazanit dhe gëzimin e festës së Bajramit. Në ditën e fundit bëjmë bilancin e të gjitha veprave që kemi bërë gjatë Ramazanit, por edhe fillojmë të bëjmë përgatitjet për Bajramin. Në mëngjes veshim rrobat e reja të Bajramit dhe nisemi drejt xhamisë. Ditën e Bajramit e fillojmë me faljen e namazit të Bajramit që është edhe shprehje e një falënderimi të thellë dhe të sinqertë ndaj të madhit Zot.

Bajrami nuk është ditë pushimi që kalohet në vetmi, por një ditë që festohet së bashku me

myslimanët e tjerë. Në fillim përshëndetemi me prindërit prej të cilëve nuk harrojmë të kërkojmë edhe lutjen e mbarësisë. Pastaj vizitojmë miqtë dhe të afërmit. U urojmë me dashamirësi festën e Bajramit të gjithë njerëzve që takojmë. I ngrohim me fjalë të ëmbla jetimët dhe ata që kanë mbetur pa asnjë mbështetje, kurse të sëmurëve u urojmë shërim sa më të shpejtë dhe shëndet të plotë. Pajtohemi me njerëzit prej të cilëve jemi fyer, duke mos u vënë shumë rëndësi shkaqeve. Në Bajram forcohen lidhjet me miqtë dhe të afërmit, zhvillohen ndjenjat e mëshirës, butësisë dhe mirënjohjes, u çelet dritarja e zemrës të gjithë të varfërve, jetimëve dhe nevojtarëve.

JETA E PROFETIT TONË NË MUAJIN E RAMAZANIT

Sihariqi i Ramazanit

Profeti Muhamed e priste me shumë mall muajin e shenjtë të Ramazanit. Gëzohej kur vinin tre muajt e mëdhenj dhe bënte dua me gjithë zemër:

“Zoti im, begatoje muajin Rexheb e Shaban dhe bëj të mundur ta mbërrijmë me shëndet të plotë muajin e Ramazanit.”

Ai e shtonte agjërimin në muajt Rexheb dhe Shaban, kurse për muajin e madhëruar të Ramazanit thoshte:

“Në Ramazan hapen plotësisht dyert e xhenetit, mbyllen krejtësisht dyert e xhehenemit dhe dobësohen shejtanët.”

“Xheneti ka tetë dyer. Emri i njërës prej tyre është Rejjan, nga e cila do të hyjnë vetëm agjëruesit. Kjo derë do të mbyllet kur të hyjë agjëruesi i fundit. Atyre që hyjnë nga kjo derë, do t’u shërbehet një pije, e cila do t’ua shuajë etjen.

Syfyri i Pejgamberit

Pejgamberi e vlerësonte së tepërmi vaktin e syfyrit. “Kini kujdes zgjimin në syfyr, sepse ushqimi i syfyrit është i begatshëm!”- thoshte ai. Një ditë profeti ftoi për syfyr Irbaz Ibn Sarijen, të cilit iu drejtua: “Urdhëro në ushqimin e rëndësishëm!” Një herë tjetër, ai u shpreh kështu, duke dashur të vinte theksin

mbi rëndësinë e zgjimit për të ngrënë syfyrin: “Ushqimi i syfyrit është i bereqetshëm. Mos e lini pas dore! Qoftë edhe me një gllënjë ujë bëni syfyr. Allahu (xh.sh.), së bashku me melekët e Tij, lëshon mëshirën e tyre mbi ata që bëjnë syfyr.”

Yftari i Profetit

Allahu lumturohet nga përkushtimi i besimtarit në rrugën e Tij, nga respekti dhe dashuria që ushqen ai për Të. Yftari është koha më e mirë, në të cilën shfaqet lidhja me Zotin dhe respekti ndaj Tij. Për këtë arsye, Profeti i kushtonte shumë rëndësi yftarit. Me të hyrë koha e yftarit, ai gëzohej si fëmijë, sepse e dinte që yftari gëzonte edhe Krijuesin e tij dhe besonte se yftari do të sillte begati. Një ditë ai tha: “Bashkësisë sime nuk do t’i mungojë

begatia dhe bollëku, përderisa ata të nxitojnë të çelin yftar sa më parë. (Buhari, Savm, 45)

Ai këshillonte bërjen e duasë para yftarit, sepse plotësimi i saj ishte i sigurtë. Ai vetë bënte këtë dua: “Zoti im! Agjërova për hatrin Tënd. Po e çel yftarin që Ti më dhuron.” Pastaj çelte yftarin me hurma, kur i kishte, nëse i mungonin e çelte me ujë.

Bujaria e Profetit Muhamed

Në muajin e Ramazanit Profeti bëhej edhe më bujar. Ai bëhej edhe më bujar se erërat që frynin në tre muajt e madhërueshëm. Çdo gjë që i binte në dorë, e shpërndante. Nëse i kërkohet diçka që

e kishte, e jepte menjëherë; nëse nuk e kishte, e siguronte nëpërmjet të tjerëve. Kur e pyetën se cila është sadakaja më e pranueshme, ai tha: “Sadakaja që jepet në Ramazan.”

Adhurimi i Profetit në muajin e Ramazanit

Profeti i shtonte adhurimet nafle në muajin e Ramazanit. Ndër këto adhurime, më kryesori ishte namazi i teravisë.

Ai lexonte më shumë Kuran se herët e tjera, gjatë këtij muaji të adhurimit, të duave dhe dhikrit. Çdo natë të këtij muaji Profetin e vizitonte Xhebraili dhe së bashku ata të dy lexonin Kuran. Me përjash-tim të Ramazanit të vitit të fundit të jetës së profetit Muhamed (a.s.), në të cilin Kuranin e lexuan dy herë nga fillimi deri në fund, në Ramazanet e viteve të tjera ata e lexuan Kuranin vetëm një herë.

Në ditët e fundit të Ramazanit, Profeti i shtonte edhe më shumë adhurimet dhe ibadetet. Mundësia që nata e Kadrit të ishte në 10 ditët e fundit të Ra-mazanit, e sidomos gjatë netëve të 25, 27 apo 29, e nxiste Profetin të qëndronte gjithë natën duke bërë ibadet me dëshirën që kjo natë të mos kalonte pa lënë gjurmë. Ai tha: “Kush fal namaz në natën e Kadrit duke besuar tek mirësia e saj dhe duke pritur shpërblimin vetëm nga Allahu (xh.sh.), do t’i falen të gjitha mëkatet.”

Në dhjetë ditët e fundit të Ramazanit, Profeti hynte në itikaf. Ai falte namaz, bënte dua, dhikër dhe ibadete të tjera. Të gjitha këto jepnin këtë mesazh: “Zoti im, erdha në portën Tënde! Unë nuk lëviz prej këtu në qoftë se Ti nuk e pranon pendimin tim”.

M. Jashar Kandemir

Agjërimi dhe Kurani do të jenë ndërmjetësues për tek Zoti

Profeti ynë na tërheq vëmendjen
mbi rëndësinë e leximit
të Kuranit duke thënë:

“Agjërimi dhe leximi i Kuranit në
muajin e Ramazanit do të jetë
ndërmjetësues tek Zoti. Agjërimi do të
thotë: “Zoti im! Robin tënd e largova
nga ushqimi dhe nevojat fizike gjatë
gjithë ditës. Pranoje ndërmjetësimin
tim për robin tënd.”

Kurse Kurani do të thotë:

“Unë robin tënd e lashë pa vënë
gjumë në sy gjatë gjithë natës. Pranoje
ndërmjetësimin tim për të.”

Ahmed b. Hanbel, Musned, VI, 188

RAMAZANI

Universi mbushë me nur
Për besimtarët provim,
Për çdo mumin (besimtarë)
Ramazani një muaj për agjërim

Preket shumë nefsi
Gjallërohesh shpirtërisht,
Njëri nga farzet (obligimet) e Islamit
Është Agjërimi i Ramazanit

Ramazani për myslimanët
Është muaji i Kuranit,
Është muaji i falënderimit,
I faljes dhe i udhëzimit

Në çdo qoshe e kënd
Veç lumturi e gaz,
Agjërimi për çdo mysliman
Është padyshim një farz.

Besimi është lumturi,
Islami është shpëtim,
Çdo çast në agjërim
Është vetëm adhurim.

Agjërimi të shpie drejt Zotit
Të bën t'i falesh shpirtin Atij,
O Zoti ynë i madh, neve
Na bën të arrijmë këtë mrekulli!

Enver TUNCALI

PYETJE

TË KONTROLLOJMË NJOHURITË TONA

A janë fjalitë e mëposhtme të sakta apo jo?

1. Agjërimi është një adhurim i rëndësishëm, i cili na ruan nga veprimet e këqija në këtë botë si dhe nga xhehenemi në botën tjetër. Gjithashtu ai është ndërmjetësues për faljen e gjynaheve tona. E SAKTË E GABUAR
2. Prishja e agjërit, pa pasur ndonjë arsye objektive, detyron agjërimin kaza dhe kefaret. E SAKTË E GABUAR
3. Fidja është shuma monetare ose sasia në ushqim që japin besimtarët e thyer në moshë, që nuk mund të agjërojnë dhe të sëmuret që nuk shpresojnë në përmirësimin e gjendjes së tyre shëndetësore. E SAKTË E GABUAR
4. Agjërimi që ne kemi vendosur të mbajmë për hir të Zotit quhet kefaret. E SAKTË E GABUAR
5. Qëndrimin në xhami për një periudhë të caktuar, për të bërë ibadet, quhet yftar. E SAKTË E GABUAR
6. Libri ynë, Kurani, ka filluar të zbresë në muajin e Miraxhit. E SAKTË E GABUAR
7. Agjërimi priset në rast se hahet ose pihet, qoftë edhe në harresë. E SAKTË E GABUAR
8. Me fjalët “Agjërimi është mburojë” Profeti (a.s.), thekson faktin se agjërimi na mbron nga veprat e këqija dhe nga gjynahet. E SAKTË E GABUAR

TË TESTOJMË VETEN

1. Nga fjalitë e mëposhtme, cila prej tyre s'ka asnjë lidhje me Ramazanin?
 - a) Shkuarja në haxh.
 - b) Agjërimi
 - c) Fillimi i zbritjes së Kuranit.
 - d) Nata e Kadrit.
2. Cila nuk shënon përfitimet tona nga muaji i Ramazanit?
 - a) Me agjërim fitojmë dashurinë dhe kënaqësinë e Allahut.
 - b) Duke agjëruar ndihmojmë të varfërit.
 - c) Agjërimi na mban larg punëve të këqija dhe mëkateve, si dhe larg dënimit të xhehenemit.
 - d) Agjërimi na mëson durimin.

3. **Cili nga agjërimet e mëposhtme është vaxhib?**
 - a) Agjërimi nafile
 - b) Agjërimi i Muharremit
 - c) Agjërimi i zotimit
 - d) Agjërimi i Ramazanit.
4. **Si quhet koha ndërmjet mbarimit të natës dhe fillimit të sabahut?**
 - a) Imsak
 - b) Syfyr
 - c) Yftar
 - d) Itikaf
5. **Cila nga këto veprime nuk e prish agjërimin?**
 - a) Të hash diçka që nuk përdoret si material ushqimor.
 - b) Të kapërdish flok bore, kokërr breshëri apo pikë shiu.
 - c) Të kapërdish pështymën.
 - d) Kalimi i ujit të abdestit në fyt.
6. **Cila nga arsyet e renditura më poshtë imponon agjërimin kaza?**
 - a) Hyrja e ujit në vesh gjatë bërjes banjë.
 - b) Hyrja e pluhurit apo tymit në gojë pa dëshirën tënde.
 - c) Kërcënimi dhe detyrimi i prishjes së agjërimit.
 - d) Vjellja e agjëruesit në mënyrë të padëshiruar.
7. **Cila është arsyeja kryesore e agjërimin të muslimanëve gjatë muajit të Ramazanit?**
 - a) Kontrolli i egos.
 - b) Shëndeti.
 - c) Krijimi i raporteve sa më të mira me mjedisin ku jetojnë.
 - d) Zbatimi i urdhrit të Allahut.
8. **Cila nga veprimet e mëposhtme nuk e prish agjërimin?**
 - a) Çelja e yftarit pa hyrë akshami, duke pandehur hyrjen e tij.
 - b) Bërja banjë ose dush për t'u freskuar.
 - c) Përtytpja e një thërrimeje në madhësinë e një qiçre të mbetur ndërmjet dhembëve.
 - d) Të kapërdish pa dashje ndonjë flok bore, kokërr breshëri apo pikë shiu.
9. **Cilët nga këto shkaqe nuk konsiderohen objektive për prishjen e agjërimin?**
 - a) Ardhja e mysafirëve në shtëpi.
 - b) Kërcënimi me vdekje ose plagosje.
 - c) Lufta me armikun.
 - d) Udhëtimi.

PLOTËSONI VENDET BOSH ME FJALËT QË JANË NË KLLAPA:

(Kadrit, mëshirë, falje, gjashtëdhjet e një, falje, kaza, zotim, shëndet, Rejjan)

1. Ramazani është muaji, fillimi i të cilit është....., mesi i të cilit është..... dhe fundi i të cilit është mbrojtje nga zjarri i xhehenemit.
2. Agjëroni që të keni
3. Agjërimi kefaret zgjat zakonisht.....ditë
4. Personi, i cili ha ose pi diçka në rast harrese dhe pastaj mendon se iu prish agjërimi, duhet më vonë të mbajë agjërimin
5. Zotimi për të agjëruar një ditë për hir të Allahut quhet agjërimi i
Pejgamberi (a.s.) në natën e bënte këtë dua: Zoti im! Ti je shumë falës, e dëshiron faljen, mua!
6. Xheneti ka tetë dyer. Njëra prej tyre quhet Nga ajo derë do të hyjnë vetëm agjëruesit. Kjo derë do të mbyllet me hyrjen e agjëruesit të fundit. Dhe ata që hyjnë brenda do të qerasen me një pije shumë të mirë; Ata që do ta pinë, nuk do të ndiejnë etje kurrë.

URA MES TE VARFERVE DHE TE PASURVE

ZEKATI

- ❁ *Sadakaja dhe Zekati*
- ❁ *Përkufizimi i zekatit*
- ❁ *Ç'përfitojmë nga zekati?*

- ❁ *Gjykimet rreth Zekatit*
- ❁ *Çfarë duhet të kemi kujdes kur japim zekatin?*
- ❁ *Bamirësia e Profetit tonë*

PROVIMI I FALËNDERIMIT

Profeti Muhamed (a.s.) herë pas here shpjegonte ndonjë histori që kishte ndodhur në të kaluarën.

Njëra nga këto histori është edhe kjo...

Njëherë në mesin e hebrenjve jetonin tre persona. Njëri ishte lepros, tjetri qeros dhe tjetri i verbër. Allahu (xh.sh.) dëshiroi t'i vinte në provë, prandaj u dërgoi një engjëll në formën e njeriut.

Engjëlli fillimisht shkoi tek njeriu lepros dhe e pyeti:

“Çfarë dëshiron më shumë se çdo gjë?”

Ai u përgjigj:

“Dëshiroj të kem një lëkurë të shëndetshme me ngjyrë të bukur dhe të shpëtoj nga kjo sëmundje që i largon njerëzit nga unë.”

Engjëlli ia fërkoj me dorë lëkurën të sëmurit. Menjëherë njollat që gjendeshin mbi të u zhdukën. Lëkura mori pamje krejt tjetër.

Engjëlli sërish e pyeti atë:

“Çfarë dëshiron tjetër të kesh në zotërim?”

Ai u përgjigj:

“Dëshiroj të kem një deve.”

Atëherë engjëlli i dhuroi një deve të mbarsur dhe i tha: Zoti të dhuroftë begati edhe më shumë!

Pastaj u nda nga ai.

Më vonë engjëlli shkoi tek qerosi dhe e pyeti:

“Çfarë dëshiron më shumë se çdo gjë?”

“Dëshiroj flokë të bukur dhe të shërohem nga kjo sëmundje për shkak të së cilës njerëzit më rrinë larg.”

Engjëlli ia fërkoj kokën dhe menjëherë sëmundja u zhduk. Burri ndryshoi krejtësisht. Tani ai kishte flokë të bukur dhe të dendur.

Engjëlli e pyeti sërish:

“Çfarë dëshiron më shumë të kesh në zotërim?”

Burri iu përgjigj:

“Dëshiroj të kem gjedhë.”

Pasi i dhuroi një lopë të mbarsur, engjëlli u përshëndet edhe me të duke i uruar mirësi e begati.

Pastaj erdhi tek i verbri. I bëri të njëjtat pyetje si dy të parëve. I tha:

“Çfarë dëshiron më shumë se çdo gjë?”

Ai u përgjigj:

“Dëshiroj kthimin e syve që të mund të shoh njerëzit.”

Engjëlli e pyeti sërish:

“Çfarë dëshiron tjetër të kesh më shumë?”

Ai u përgjigj:

“Dëshiroj të kem dele.”

Në çast engjëlli i dhuroi një dele të mbarsur. Me kalimin e kohës pasuria e këtyre njerëzve u shtua shumë. Njëri kishte një kope me deve, tjetri një kope me gjedhë, kurse i treti me dele.

Vite më vonë, engjëlli u shfaq përsëri, por kësaj here në formën e një njeriu lebrës.

Engjëlli i tha atij që kishte qenë lebrës:

“Unë jam një njeri i varfër. Nuk kam se me çfarë të vazhdoj udhëtimin tim. Mund të mbërrij atje për ku jam nisur vetëm me ndihmën e Zotit dhe përkrahjen tënde. Pashë Atë që të dhuroi këtë bukur të lëkurës dhe këtë pasuri, ma fal një deve.

Ai u përgjigj:

“Nuk mundem. Kjo pasuri është e imja dhe e atyre që kanë nevojë më shumë sesa ti.”

Engjëlli ia ktheu:

“Unë sikur të njoh ty. A je ti ai i varfri prej të cilit

njerëzit largoheshin për shkak të sëmundjes dhe Zoti të shëroi e të pasuroi?”

Burri e mohoi këtë të vërtetë dhe i tha:

“Po flet si tepër më duket. Këtë pasuri e kam trashëguar nga të parët e mi.”

Engjëlli i kujtoi:

“Nëse po gënjen, atëherë Allahu të ktheftë në gjendjen e mëparshme!”

Engjëlli vazhdoi rrugën. Mori formën e një qerosi. Takoi personin e dytë. I bëri të njëjtat pyetje si të parit, por qerosi ktheu të njëjtat përgjigje si lebrosi.

Engjëlli së fundi i kujtoi:

“Nëse po gënjen, atëherë Allahu të ktheftë në gjendjen e mëparshme!”

Pasi mori formën e një njeriu të verbër, takoi personin e tretë. Engjëlli i tha:

“Unë jam një njeri i varfër. Nuk kam të holla për të vazhduar udhëtimin tim. Mund të arrij atje për ku jam nisur vetëm me ndihmën e Zotit dhe përkrahjen tënde. Pashë dashurinë e atij që të fali shikimin, ma fal një dele nga kopeja jote.

Burri në sytë e të cilit dukej besimi i fortë, i tha:

“Edhe unë isha i verbër si ti e Allahu m’i hapi sytë. Isha i varfër e Allahu më pasuroi. Merr sa të duash dhe lër çfarë të duash. Të betohem në të madhin Zot, se nuk të ndaloj të marrësh asgjë!”

Engjëlli i tha:

“Këto pasuri qofshin të gjitha tuat! Allahu qoftë i kënaqur prej teje!”

Ai i tregoi për sprovën me të cilën të tre njerëzit u ndeshën dhe për përgjigjet që dhanë. “Dy shokët e tu e humbën provimin, prandaj merituan dënimin e Zotit (xh.sh.)”, - tha dhe në çast u zhduk në horizont.

(Buhari, Enbija 51; Muslim, Zuhd 10)

KUSH ËSHTË PRONARI I VËRTETË I PASURISË?

Islami i nxit njerëzit të punojnë dhe me fitimet e tyre hallall, të pasurohen. Por nuk duhet harruar se Ai që na i dhuron këto të mira është Allahu (xh. sh.), zotëruesi i vërtetë i pasurive tona. Ai na e lë amanet pasurinë për një periudhë të caktuar kohe dhe na provon nëse do ta harxhojmë ashtu siç dëshiron Ai. Nëse ne e shpenzojmë pasurinë që na është dhuruar ashtu siç dëshiron Allahu, duke ua shpërndarë njerëzve në nevojë, atëherë fitojmë provimin së bashku me kënaqësinë e Dhuruesit.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Thuaj: “O Allah, Sundues i çdo sendi, Ti ia jep pushtetin atij që do, Ti ia heq prej dore pushtetin atij që do dhe e përul atë që do, e lartëson atë që do. Çdo e mirë është në dorën Tënde. Vërtet, Ti ke mundësi për çdo gjë!”

(Al-i Imran, 26)

SADAKAJA DHE ZEKATI

Në fenë tonë infak quhet shpenzimi i pasurisë për të fituar kënaqësinë e Allahut. Lloji më i mirë i infakut është sadakaja dhe zekati.

Ndihma monetare që një mysliman jep me dëshirën e tij quhet sadaka. Me fjalën sadaka kuptojmë ndihmën materiale që i dhurohet të varfërve ose nevojtarëve. Por, sadakaja nuk përbëhet vetëm nga dhurimi i vlerave materialo-financiare. Profeti (a.s.) thotë se çdo vepër e mirë është sadaka. Ai ka dhënë shumë shembuj të sadakasë prej të cilave mund të veçojmë:

- Të ndihmohet materialisht të varfrin është sadaka.
- Të ndihmohet borxhliun duke ia shtyrë afatin e pagesës është sadaka.
- Të këshillosh njerëzit për mirë e t'i ndalosh nga e keqja është sadaka.
- Të heqësh nga rruga ndonjë pengesë për kalimtarët është sadaka.
- T'i përshkruash dikujt ndonjë adresë ose rrugë është sadaka.
- Të ndihmohet dikë në ngarkimin e mjetit është sadaka.
- Të pajtosh dy njerëz është sadaka.
- “Të përkujtosh Zotin duke thënë Allahu e - ber, Elhamdulillah, Lailahe il-lallah etj., është sadaka.
- Buzëqeshja është sadaka.
- Fjala e ëmbël është sadaka.

- Të marrësh dituri e ta shpërndash atë është sadaka.
- Çdo hap i hedhur për të shkuar në xhami ose mesxhid është sadaka.
- Mbjellja e pemëve është sadaka.
- Kontributet e një burri për të lumturuar familjen e tij është sadaka.
- Çfarëdo gjëje që një grua bën për të mirën e burrit dhe fëmijëve të saj është sadaka.
- Kryerja e një të mire ose ndihma që fëmija i ofron prindërve, vëllezërve dhe motrave të tij është sadaka.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“O ju që keni besuar, para se të vijë një ditë kur nuk do të ketë as shitblerje, as miqësi, e as ndërmjetësi, jepni nga ajo me çka Ne ju furnizuaam ju. Pabesimtarët janë mizorë.”

(Bekare 254)

Shkretimisht;

Çdo mirësi që bën një mysliman është sadaka. (Buhari, Edeb, 33).

Siç vërehet, në fenë tonë kuptimi i sadakasë është shumë i gjerë. Që një mysliman të mund të japë sadaka nuk është kusht që ai të jetë i pasur. Çdo mysliman mund të japë sadaka brenda mundësisë së tij nëpërmjet veprave të mira. Por infaku përfshin edhe një drejtim tjetër që është tërësisht i lidhur me anën ekonomike. Allahu e ka bërë farz për çdo mysliman të pasur që t'u jap pjesë nga pasuria e tij njerëzve në nevojë. Ky obligim i prerë, me natyrë krejtësisht ekonomike, që përbën edhe njëriën nga shtyllat e Islamit, quhet zekat.

Një ditë Profeti (a.s.) tha:

“Për çdo mysliman dhënia e sadakasë është detyrim.”

Shokët e tij e pyetën:

“Po nëse ai nuk ka asgjë për të dhënë si sadaka?”

Ai u përgjigj:

“Atëherë le të punojë e të bëhet i vlefshëm për vete e për të tjerët; kështu mund të japë sadaka.”

“Po nëse s'mund të punojë ose nuk gjen dot punë?”

“Atëherë të ndihmojë njerëzit e mbetur në vështirësi.”

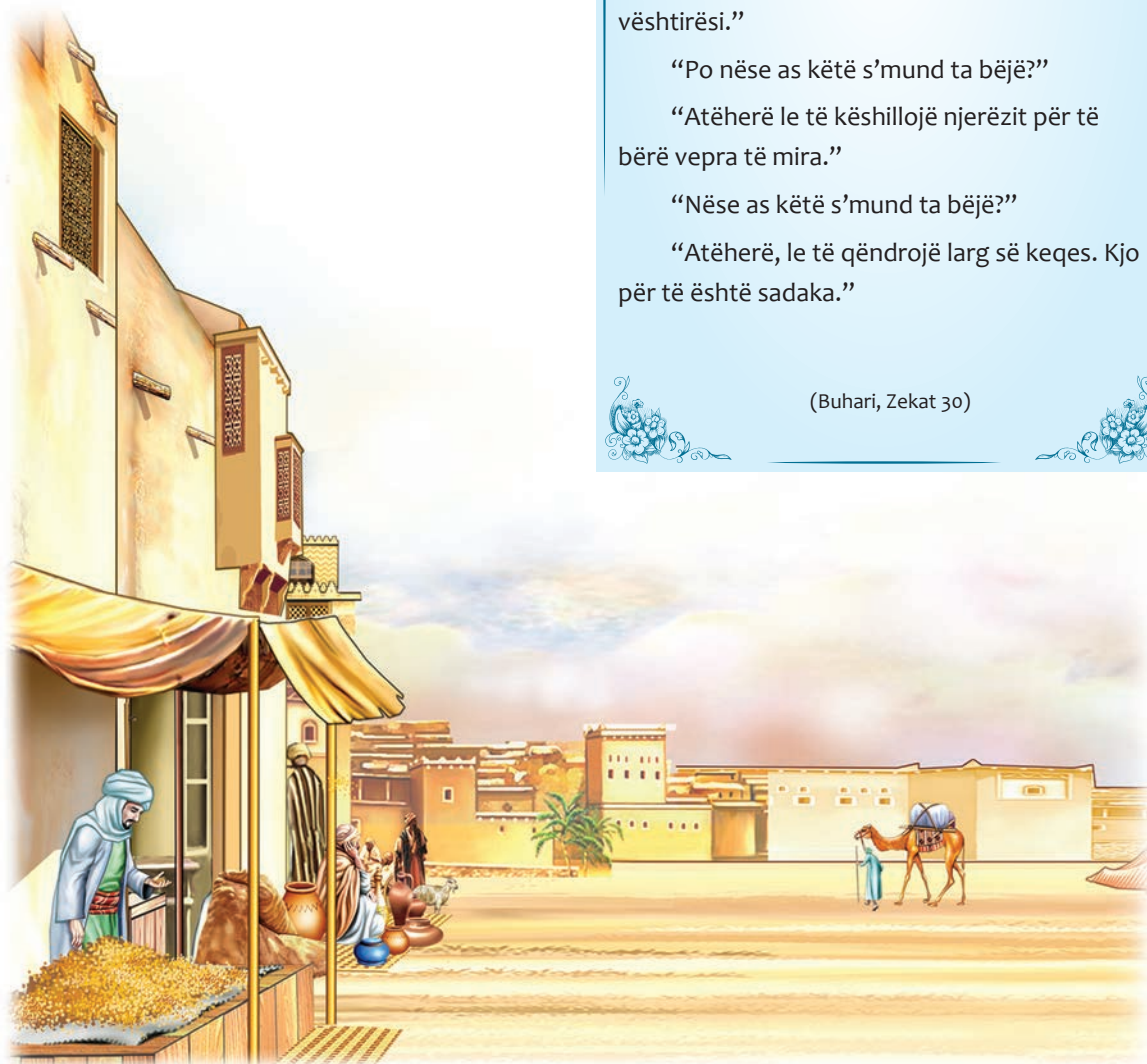
“Po nëse as këtë s'mund ta bëjë?”

“Atëherë le të këshillojë njerëzit për të bërë vepra të mira.”

“Nëse as këtë s'mund ta bëjë?”

“Atëherë, le të qëndrojë larg së keqes. Kjo për të është sadaka.”

(Buhari, Zekat 30)

ÇFARË ËSHTË ZEKATI?

 Zekati është një pjesë e pasurisë së myslim - nit që duhet të dorëzohet në përputhje me rregullat islame.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Kryeni faljen (namazin) dhe jepeni zekatin, e çfarëdo të mire që e përgatitni për veten tuaj; atë e gjeni te Allahu. S’ka dyshim Allahu përcjell çdo veprim tuajin.”

(Bekare 110)

Zekati është pastërti

Njëri nga kuptimet e fjalës “zekat” është pastërti. Dhënia e pasurisë njerëzve në nevojë është pastrim material dhe shpirtëror. Ai e pastron njeriun nga papastërtitë e kopracisë, gjynaheve dhe lakmisë për pasuri.

“Merr prej pasurisë së tyre (të atyre që pranuan gabimin) lëmoshë që t’i pastrosht me të dhe t’u shtosh (të mirat) dhe njëkohësisht lutu për ta, se lutja jote është qetësim për ata. Allahu dëgjon dhe sheh.”

(Tevbe, 103)

DOBITË E ZEKATIT

ZEKATI

- Është shprehje falënderimi ndaj Allahut për pasurinë e dhuruar.
- Kultivon ndjenjën e dhembshurisë, mëshirës dhe mirësisë.
- Pastron pasurinë tonë.
- Na ruan nga kopracia dhe egoizmi.
- Zhvillon ndjenjën e dashurisë dhe solidaritetit ndërmjet njerëzve.
- Shton pasurinë dhe bereqetin.
- Ruan pasurinë tonë nga fatkeqësitë e ndryshme.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Shembulli i pasurisë së atyre që e japin në rrugën e Allahut është si një kokërr prej të cilës mbijnë shtatë kallinj, ndërsa në secilin kalli ka nga njëqind kokrra. Allahu ia shumëfishon (shpërblimin) atij që dëshiron, Allahu është Bujar i Madh, i di qëllimet.”

(Bekare 261)

Ne duhet të falënderojmë Allahun për pasurinë e dhuruar. Shpenzimi i saj siç dëshiron Ai është falënderimi më i mirë që bëhet. Ne e adhurojmë dhe e falënderojmë Allahun duke i dhënë një të katërtën e pasurisë njerëzve në nevojë. Nuk duhet të presim asnjë falënderim nga njerëzit për zekatin. Zekati ndihmon në shprehjen e falënderimit ndaj Zotit për pasurinë që na dhuron.

Allahu (xh.sh.) thotë:

“Ata janë që për hir të Tij u japin ushqim të varfërve, jetimëve dhe të zënëve robër. Ne po ju ushqejmë vetëm për hir të Allahut dhe prej jush nuk kërkojmë ndonjë shpërblim e as falënderim. Ne i frikësohemi (dënimet) Zotit tonë në një ditë që fytyrat i bën të zymta dhe është shumë vështirë. Po Allahu i ruajti ata prej sherrit të asaj dite dhe u dhuroi shkëlqim në fytyra e gëzim të madh.”

(Insan 8-11)

Të pasurit që kanë kushte më të mira jetese, mund të mos e dinë dhe kuptojnë gjendjen e të varfërve. Për të përcaktuar të varfrit që e meritojnë me të vërtetë zekatin, të pasurit interesohen nga afër për gjendjen e tyre. Kështu, të varfrit përfitojnë nga ndihma e të pasurve. Së fundi mund të themi se zekati kultivon ndjenjën e dhembshurisë, të mëshirës dhe të mirësisë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Nëse dëshiron zbutjen e zemrës, ushqe të varfrin dhe përkëdhel kokën (ngrohe zemrën) e jetimit.”

(Ahmed b. Hanbel, II, 263)

Allahu xh.sh. në Kuran thotë: Dhe në pasurinë e tyre kishin përcaktuar të drejtë për lypësin dhe për të varfrin. Pra, në pasurinë e të pasurit ka pjesë edhe i varfri. Nëse ne nuk i japim të varfërve pjesën që u takon nga pasuria jonë, atëherë ne bëhemi grabitës të pasurisë së tyre. Kjo do të thotë që pasuria jonë përzihet me haramin. Pasuria jonë e përzier me haramin është e papastër. Duke dhënë zekat ne parandalojmë përzierjen e pasurisë sonë me haramin. Prandaj themi se zekati pastron pasurinë tonë.

Allahu (xh.sh.) thotë:

“Merr prej pasurisë së tyre (të atyre që pranuan gabimin), lëmshë që t'i pastros me të dhe t'u shtosh (të mirat) dhe njëkohësisht lutu për ta, se lutja jote është qetësim për ta. Allahu dëgjon dhe sheh.”

(Tevbe 103)

Zekati dhe sadakaja ekuilibrojnë dashurinë tonë ndaj pasurisë. Ato pengojnë përdorimin e gabuar të saj. Na mësojnë se nuk është gjithçka të kesh para. Zekati bëhet shkak të përjetojmë lumturinë e ndarjes me të tjerët të gjërave që kemi. Zekati na ruan nga koprracia dhe egoizmi. Nëpërmjet tij ne mendojmë edhe për të tjerët duke sakrifikuar për to edhe pasurinë, gjënë më të dashur.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Është i mbrojtur nga koprracia ai që jep zekatin, ai që shpreh bujari ndaj mysafirëve dhe ai që ndihmon njerëzit fatkeqë”

(Taberani, Mu'xhemu'l-Kebir, IV, 256)

Zekati është ura nëpërmjet së cilës pasuria e të pasurve arrin tek të varfrit. Rrit komunikimin, dashurinë e solidaritetin dhe zhdok xhelozitë, ndërmjet tyre. Të pasurit tregojnë dhembshuri dhe mëshirë ndaj të varfërve, kurse të varfrit shprehin respekt dhe mirënjohje ndaj tyre. Në shoqëri zhvillohen vlerat e solidaritetit, ndihmës së ndërsjellë dhe mirëkuptimit. Kështu zekati plotëson nevojat e të varfërve dhe pengon lindjen e problemeve të ndryshme shqetësuese në shoqëri.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Zekati është ura e Islamit.”

(Hejthemi, Mexhmauz-zevid. 1, 480)

Zekati dhe sadakaja ruajnë pasurinë nga rreziqet dhe fatkeqësitë. Këtë të vërtetë e hasim edhe tek fjala e urtë popullore: “Vetëm pak lëmoshë do të mjaftonte për të mbajtur larg rreziqet”, sepse të ngrohësh shpirtin e një të varfri dhe të marrësh duanë e tij, do të thotë të largosh të gjitha fatkeqësitë dhe rreziqet. Mbi atë që jep zekat zbret mëshira dhe mbrojtja e Allahut (xh.sh.).

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Ruajini pasuritë tuaja me zekatë”

(Bejhaki, Shuabu'l-iman, V, 184)

Zekati shton dhe begaton pasurinë tonë. Allahu në lidhje me këtë në Kuran thotë: “Ndërsa atë që e jepni si dhuratë me mendjen që ajo mund t’ju shtojë (pasurinë duke pritur t’ju kthehet një dhuratë më e mirë) nga pasuria e njerëzve të tjerë, - nuk ka shtesë tek Allahu, kurse ajo që e jepni si zekat duke kërkuar Fytyrën e Allahut. Këta janë ata që do të kenë rritje shumëfish”. (Rrum, 39). Në themelin e kësaj rritjeje është lumturia që zekati dhe sadakaja u dhurojnë të varfërve dhe duatë e melekëve. Duatë e melekëve, nevojtarëve dhe të varfërve janë një burim i brendshëm qetësie për të pasurit që japin zekatin.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Çdo mëngjes zbresin dy melekë. Njëri prej tyre bën dua: “Zoti im! Shtoje pasurinë e atyre myslimanëve që e harxhojnë atë në rrugën Tënde”. Kurse meleku tjetër thotë: “Zoti im! Zhduke pasurinë e atyre myslimanëve që janë koprracë.”

(Muslim, Zekat, 57)

Ka që jep edhe më shumë se ju!

Në kohën e hilafetit të Ebu Bekrit, në Medine, në një periudhë të caktuar kohe, mbizotëroi skamja. Njerëzit nuk gjenin asnjë kokërr grurë për të bërë bukë. Duke parë gjendjen e popullit, tregtarët e Medines i kishin derdhur të gjitha paratë e tyre për të blerë grurë. Hazreti Osmani kishte dërguar një karvan me deve në Sham për tregti dhe me të sollli 100 deve të ngarkuara me grurë. Guri që pruri Osmani plotësonte deri diku nevojat e popullit, sepse popullsia e Medinës ishte e vogël në atë kohë.

Disa tregtarë shkuan tek Osmani dhe kërkuan prej tij blerjen e grurit. Ata jepnin katër dërhëm për një masë të caktuar gruri. Por Osmanit iu duk pak vlerësimi që tregtarët i bënë grurit. Ai tha: “Ka që jep edhe më shumë se ju”.

Ai nuk dëshiroi t’ia shiste grurin askujt. Ndërkohë tregtarët e rritën çmimin e blerjes së grurit, por sërish Osmani i tha atyre: “Ka që jep edhe më shumë se ju”. Ato ishin gati të jepnin edhe shtatë dërhëm për një masë të caktuar gruri. Ky ishte edhe çmimi më i shtrenjtë i mundshëm i grurit. Kurse nga goja e Osmanit dilte vetëm shprehja: “Ka që jep edhe më shumë se ju”. Disa tregtarë kishin filluar të mendonin se Osmani po shfrytëzonte

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Të cilët japin kur janë shlrë edhe kur janë në vështirësi dhe që e frenojnë mllëfin, që u falin (keqen) njerëzve, e Allahu i do bamirësit.”

(Al-i İmran, 134)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Shembulli i pasurisë së atyre që e japin në rrugën e Allahut është si një kokërr prej të cilës mbijnë shtatë kallinj, ndërsa në secilin kalli ka nga njëqind kokrra. Allahu ia shumëfishon (shpërblimin) atij që dëshiron, Allahu është Bujar i Madh, i di qëllimet.”

(Bekare, 261)

rastin për të përfituar materialisht edhe më shumë. Nuk mendonin se Osmanit i kishte hije ky veprim, ndërkohë që populli po vuante nga uria.

Së fundi ata vendosën të shkonin tek halifja për t'ia shpjeguar situatën. Ato do të kërkonin nga halifja t'i jepte zgjidhje këtij problemi.

Dolën para halifes dhe ia shpjeguan çështjen. Ebu Bekri i dëgjoi deri në fund dhe u tha:

“Kjo punë më duket shumë e çuditshme! Më duket se ju nuk i paskeni kuptuar mirë fjalët e Osmanit! Ai është dhëndri dhe shoku i Profetit në xhenet. Nuk është prej atyre që përfiton në kurriz të të tjerëve. Nëse ka vepëruar siç më thatë, me siguri do të ketë një urtësi. Ejani të shkojmë dhe ta sqarojmë këtë temë direkt me të!”

Të gjithë së bashku shkuan tek Osmani. Ebu Bekri e pyeti Osmanin:

- “Pse nuk ia ke shitur grurin tregtarëve në çmimin e kërkuar?”

Osmani iu përgjigj Ebu Bekrit me një zgjuarsari shumë të hollë:

“O Mëkëmbësi i Profetit! Këta tregtarë duan ta blejnë një masë gruri me shtatë dërrhem. Pra, këta japin shtatë për një. Por unë dëshiroj që këtë grurë t'ia shes Atij që më jep shtatëqind për një. A nuk premtom Allahu shpërblimin e një veprë të mirë deri në shtatëqind fish? Duke pasur mundësi tregtimi me një leverdi kaq të madhe, pse duhet t'ia shes mallin tim këtyre tregtarëve?”

Pas kësaj përgjigjeje tregtarët filluan të mendonin. Ato e kuptuan se sa gabim e kishin pasur, kur kishin menduar keq për Osmanin.

Osmani ia shpërndau të gjithë grurin si sadaka popullit të tij. Me këtë i ktheu buzëqeshjen të varfërve dhe jetimëve. Kështu skamja në qytet u lehtësua, në saje të Osmanit dhe vizionit të tij.

PËR KË ËSHTË FARZ ZEKATI?

Çdo mysliman që

- * gëzon një shëndet të mirë mendor
- * ka mbërritur moshën e pjekurisë.
- * sipas Islamit konsiderohet i pasur. (Ai që zotëron pasuri në nivelin e nisabit.)

e ka farz dhënien e zekatit

një herë në vit

Cilat janë parametrat e të qenit i pasur në pikëpamje të Islamit

Sipas fesë Islame, i pasur konsiderohet ai që zotëron pasuri në nivelin e nisabit duke përjashtuar nevojat e tij themelore dhe borxhet.

Nisabi është kufiri i poshtëm i pasurisë. Ai që me pasurinë e tij arrin këtë kufi është i obliguar të presë kurban dhe të japë sadaka-i fitër. Zekati bëhet farz kur pasuria e një myslimani arrin vlerën e nisabit dhe qëndron në gjendje gjatë një viti hënor.

Cilat nevoja konsiderohen themelore ose bazike?

Nevoja themelore konsiderohen:

- ➔ Shtëpia.
- ➔ Sendet shtëpiake.
- ➔ Rrrobat
- ➔ Mjetet e ngarkesës.
- ➔ Librat.
- ➔ Mjetet e nevojshme për profesionin.
- ➔ Shpenzimet e jetesës së një viti të familjes.

Me kusht që të mos përdoren për tregti.

NISABI I MALLRAVE PËR TË CILAT JEPET ZEKATI DHE SASIA E ZEKATIT

- Dhënia e zekatit është farz për atë që në pikëpamje islame konsiderohet i pasur dhe që zotëron pasuri në sasinë e nisabit për një vit.
- Sasia e nisabit llogaritet përtej nevojave themelore dhe borxheve.
- Nisabi dhe sasia e zekatit ndryshon në varësi të pasurisë.

Zekati dhe nisabi i mallrave tregtar

Lloji i mallit	Sasia e nisabit	Sasia e zekatit që duhet dhanë:
Ar	80,18 gram	Një e dyzeta (2,5 përqind) 2,5 %
Argjend	561 gram	
Pasuri tregtie	80,18 gram në vlerën e arit	
Para kesh	80,18 gram në vlerën e arit	

Nisabi dhe zekati i kafshëve

Sasia e zekatit që jepet për kafshët lidhet me llojin dhe numrin e kafshëve:

- * **Desh dhe cjepë:** Zekati për 40-120 desh ose cjepë është 1 cjav ose 1 dash.
- **Gjedhë:** Zekati për 30-39 gjedhë (duke përfshirë edhe 39-ën) është 1 viç.

- * **Deve:** Zekati i 5-9 deveve (duke përfshirë edhe 9) është një dash ose një cjav.

Njohuritë e tjera në lidhje me zekatin e kafshëve të mësipërme, kur ato janë në sasi të tjera mund t'i merrni në ilmhale të ndryshme.

Nisabi dhe zekati i prodhimeve bujqësore

- ❖ Nisabi i prodhimeve bujqësore është 610 kg.
- ❖ Zekati i prodhimeve që sigurohen nga një tokë që nuk ka shpenzime ujitjeje është 1 e 10-ta (10%).
- ❖ Zekati i prodhimeve që sigurohen nga një tokë me shpenzime të larta ujitjeje është 1 e 20-ta (5%).
- ❖ Zekati jepet për të gjitha prodhimet bujqësore, si: grurë, elb, mel, panxhar, pjepër, bostan, oriz, patëllxhan, ulli, mollë, portokall, qersh, pjeshkë, zorzavate të ndryshme, etj.
- ❖ Për prodhimet bujqësore nuk është kusht që ato të qëndrojnë një vit. Zekati i prodhimeve bujqësore jepet menjëherë pasi të mbliidhet nga parcela.

“Fara e zbraz hambarin e bujkut,
por kur vjen koha e të vjelave, mendo sa
herë më tepër i rikthehet atij!

Sa hambarë të mbushur dëng përfiton ai në
këmbim të një hambari me farë!

Po qe se gruri nuk mbillet dhe nuk përdoret
si duhet, por ruhet brenda në hambar, ai do
të kthehet në ushqim për morrat, krimbat
dhe minjtë.”

(Rumiu)

KOPSHTI I SHKRETUAR

Njëherë e një kohë një burrë bujar zotëronte një kopsht me rrush dhe hurma. Ai besonte dhe zbatonte me përpikmëri urdhrat e Allahut (xh.sh.). Në kohën e të vjelave ai jepte rregullisht zekatin. Me vdekjen e tij, trashëgimia e kopshtit i kaloi pasardhësve të tij, të cilët ishin shumë të dhënë mbas botës materiale. Kjo gjë ia shtonte atyre koprracinë në zemër.

Zekati që u shpërndante bujarisht babai i tyre të varfërve, ia shtonte pasurinë dhe begatinë kopshtit. Të gjithë përfitonin nga ai. Mirëpo me kalimin e kohës, kur pronarët e këtij kopshti u bënë fëmijët, situata filloi të ndryshonte. Atyre sasia e zekatit u dukej shumë e madhe. Kujtonin se zekati e pakëson pasurinë. Etja e madhe për pasuri i verboi aq shumë, sa nuk arrinin të kuptonin burimin e bereqetit dhe begatisë së kopshtit të tyre.

Ato filluan të nxirrnin pretekste për të mos dhënë zekat:

“Familja jonë është zgjeruar shumë. Kurse pasuria jonë është e pamjaftueshme. Le të dalim nesër herët në mëngjes dhe të mbledhim të mbjellat tona. Të varfërve mos t’i japim më nga pasuria jonë!”

Ato kishin harruar se pronari i vërtetë i pasurisë ishte Allahu. Gjithashtu harruan pjesën e të varfërve në pasurinë e tyre...

Kur po flinin, ia behu dënimi i Allahut. Në kopshtin e tyre, papritmas, u hap një zjarr i madh dhe të gjitha prodhimet e tyre u bënë shkrumb e hi.

Në mëngjes u zgjuan të lumtur dhe të painformuar për çfarë kishte ndodhur në mbrëmjen e kaluar.

Tek ecnin, i pëshpëritnin njeri-tjetrit:

“Mos lejoni të vijnë sot të varfrit dhe fukarenjtë! Mos i lejoni të hyjnë në kopshtin tonë.”

Kur mbërritën në kopsht, nuk i besuan syve. Ata thanë:

“Mos kemi ngatërruar rrugën?! Ku jemi këtu?!”. Panë përreth mirë. Ky ishte vendi ku ata kishin pasur kopshtet e tyre, por ato nuk ishin më aty. Aty, çdo gjë ishte bërë shkrumb e hi.

Më i zgjuari i tyre tha:

- Jo, jo! Nuk kemi ardhur gabim! Kjo është toka jonë. Ne kishim vendosur të mos i ndihmonim të varfrit, Allahu prandaj na dënoi kështu.

Në fytyrat e tyre lexohej një mërzi e madhe. Çfarë planesh kishin bërë në mbrëmje e çfarë i kishte gjetur në mëngjes! Filluan të bënin shamatë duke fajësuar njeri-tjetrin: "Mendimin e keq për të mos ndihmuar fukarenjtë e ke dhënë ti i pari."

Më i zgjuari i vëllezërve tha:

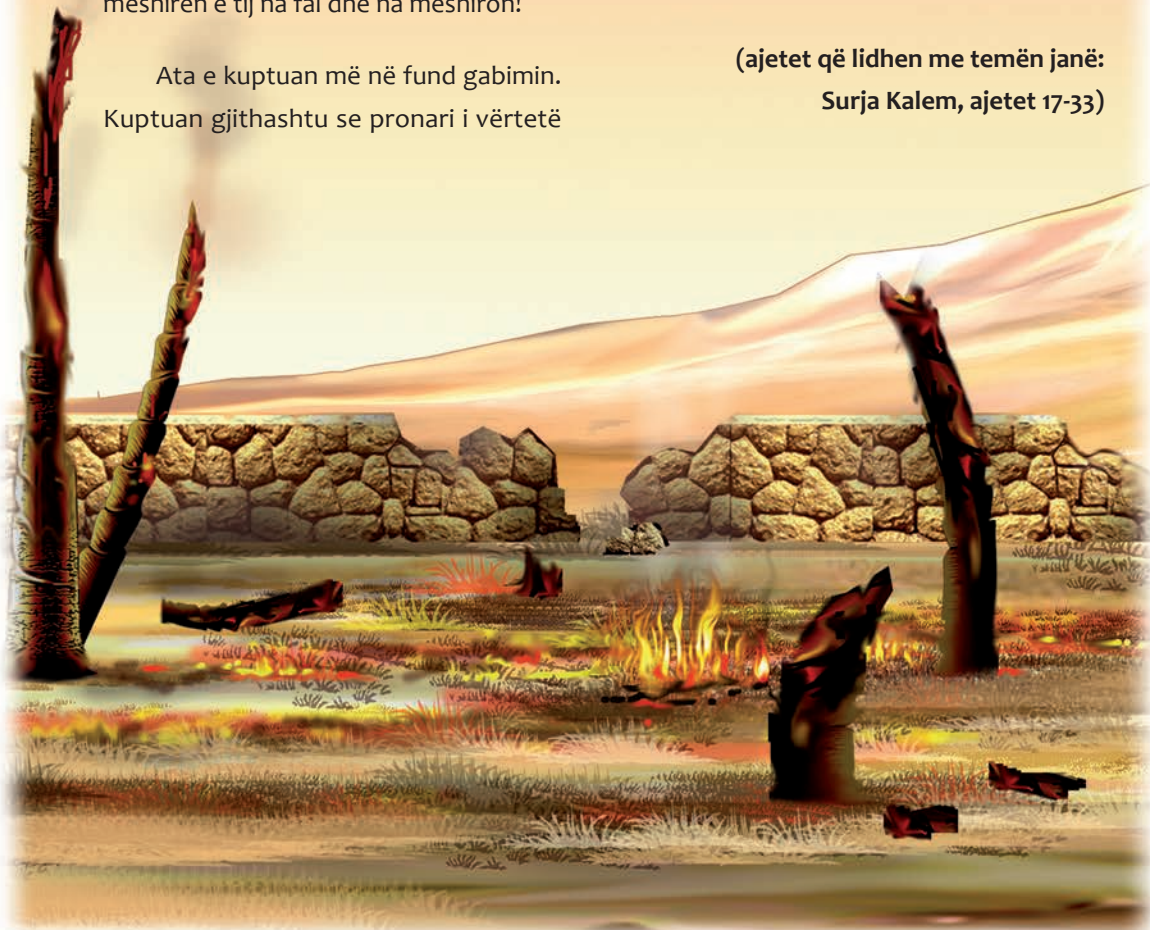
- O vëllezërit e mi të dashur! Mos të fajësojmë njëri-tjetrin kot së koti, por të kërkojmë falje tek Allahu. Ndoshta Ai me mëshirën e Tij na fal dhe na mëshiron!

Ata e kuptuan më në fund gabimin. Kuptuan gjithashtu se pronari i vërtetë

i pasurisë është Allahu (xh.sh.) dhe se pasuria duhet përdorur ashtu siç dëshiron Ai. Harxhimi i pasurisë sipas urdhrave të Allahut e shton dhe e begaton atë. Nëpërmjet saj fitohet edhe xheneti. Duke kërkuar falje nga Zoti, thanë:

- Sa turp për ne! Ne paskemi bërë një gabim të madh! Gjithçka erdhi vetëm nga të metat tona! Kurse Zoti është larg të metave e gabimeve! Atëherë t'i drejtohem Allahut plot shpresë. Edhe në qoftë se Allahu na e merr tokën për shkak të gabimeve tona, Ai na dhuron një më të mirë se ajo, nëse i drejtohem me lutje vetëm Atij. Ne kërkojmë me këmbëngulje mëshirën e Tij dhe vetëm Atij i drejtohem.

**(ajetet që lidhen me temën janë:
Surja Kalem, ajetet 17-33)**

KUJT I JEPET ZEKATI?

Zekati mund t'i jepet:

- **Të varfërve:** Konsiderohen ata individë që sipas Islamit nuk janë të pasur. Pra, njerëzit me pasuri nën nivelin e nisabit.
- **Të vobektëve:** Konsiderohen ata individë të cilët nuk janë në gjendje të sigurojnë as nevojat e tyre themelore.
- **Borxhlinjve:** Konsiderohen ata individë që po të shlyenin borxhin me pasurinë e tyre do të varfëroheshin krejtësisht. Këtyre u jepet zekati, kur sigurisht pasuria e tyre nuk e arrin nisabin.
- **Udhëtarëve:** Konsiderohen ata individë që kanë mbetur pa lekë gjatë udhëtimit. Këtyre mund t'u jepet zekat sa për të mbërritur në shtëpinë e tyre. Udhëtarët e tillë, me pasuri të mjaftueshme për të plotësuar nevojat, është më mirë të marrin borxh.
- **Luftëtarëve në rrugën e Zotit:** Konsiderohen ata individë që dëshirojnë të marrin pjesë në një luftë të drejtë, por nuk i kanë mundësitë ekonomike për ushqim, armë, etj. Këtyre mund t'u jepet zekati për të plotësuar këto nevoja. Në këtë grup përfshihen edhe ato që i janë përkushtuar tërësisht diturisë dhe luftën e tyre e bëjnë me pendë.

 Në Kuran përmenden edhe tre grupe të tjera që përfitojnë zekat. Ato janë skllëvërit, të dobëtit në besim dhe mbledhësit e zekatit.

 Ne mund t'ia japim zekatin tërësisht një personi që bën pjesë në njërin nga grupet e mësipërme ose mund t'ia ndajmë disa njerëzve që përfshihen në grupe të ndryshme.

 Është më mirë që shpërndarja e zekatit të fillojë nga të afërmit.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Dhe në pasurinë e tyre kishin përcaktuar të drejtë për lypësin dhe për të ngratin (që ka nevojë por, nuk lyp).”

(Dharijat, 19)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Shembulli i pasurisë së atyre që e japin në rrugën e Allahut është si një kokërr prej të cilës mbijnë shtatë kallinj, ndërsa në secilin kalli ka nga njëqind kokrra. Allahu ia shumëfishon (shpërblimin) atij që dëshiron, Allahu është Bujar i Madh, i di qëllimet.

(Bekare, 261)

KUJT NUK I JEPET ZEKATI?

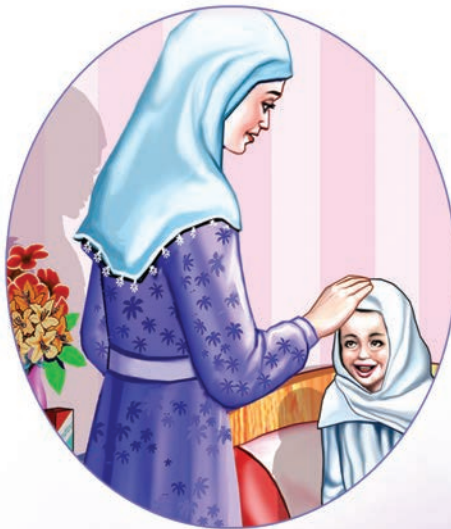
Zekati nuk i jepet

- ⊗ Të pasurve.
- ⊗ Atyre që nuk janë myslimanë.
- ⊗ Atyre që e kemi për detyrë t'u shërbejmë gjithmonë (nënës, babasë, gjyshes, gjyshit, fëmijët dhe nipërve dhe mbesave)
- ⊗ Vendeve, si: shkollë, spital, rrugë, xhami, urë.

⊗ Bashkëshortët nuk mund t'i japin njëri-tjetrit zekatin.

☑ Zekati mund t'i jepet vëllait, motrës, xhaxhait, dajës, hallës, tezes, nipit si dhe mbesës.

TË JAPIM NGA ATO QË DUAM

Ebu Talha ishte njëri nga të pasurit e Medinës dhe njëri nga shokët më me prestigj të profetit Muhamed. Ai kishte shumë ara, vreshta, kopshte dhe kafshë. Kishte edhe një kopsht afër Mesxhidi Nebevisë që ishte edhe më i kushtueshmi. Ebu Talhaja e donte shumë këtë kopsht hurmash që kishte edhe një pus me ujë, mjaltë të ëmbël. Ai e ftonte shpesh profetin së bashku me shokët e tij në këtë kopsht dhe e qeraste me kënaqësinë më të madhe. Në hijen e pemëve bëheshin biseda të ëmbla.

Një ditë profeti Muhamed (a.s.) po bisedonte me shokët në mesxhidin e tij. Gjatë bisedës, ai përmendi ajetin:

“Kurrë nuk do ta arrini sinqeritetin e plotë me besim (as kënaqësinë e lumtur në xhennet), derisa të mos e jepni më të dhembshmen (më të dashurën) e pasurisë suaj. Çkado që jepni (për Zotin), Allahu atë e di.” (Ali Imran, 92)

Ebu Talha u ndikua shumë nga ajeti që Profeti lexoi dhe i emocionuar, tha:

“- O i dërguari i Allahut! Ajo që është më e dashur për mua nga pasuria ime është kopshti përballë këtij mesxhidi. Që në këtë moment ia jap atë njerëzve në nevojë. Le të përfitojnë të varfrit nga uji dhe nga frutat e tij.”

Pastaj Ubu Talha shkoi tek kopshti për ta bërë të vërtetë fjalën e tij. Kur mbërriti atje, vërejt bashkëshorten e tij, Ummu Sulejmi tek rrinte në hijen e një peme. Ai kërkoi prej saj ta braktiste kopshtin e tyre. Ajo e pyeti Ebu Talhanë:

“- O Ebu Talha! Përse duhet ta braktisim kopshtin tonë? A do të shkojmë diku tjetër?”

Ebu Talhaja iu përgjigj:

“- Jo, nuk do të shkojmë askund. Por ky kopsht nuk është më i yni, por i të varfërve të Medines dhe pastaj ia shpjegoi ngjarjen që ndodhi në mesxhidin e Profetit.”

Ajo sërish e pyeti:

“- A e dhurove në emrin e të dyve ne, apo vetëm tëndin?”

Ai iu përgjigj:

“- Në emër të të dyve...”

Ummu Sulejme bëri për të një lutje duke thënë:

“Zoti qoftë i kënaqur me ty, o Talha! Sa herë që shihja të varfrit përreth nesh kam menduar të njëjtën gjë, por nuk kam pasur guxim ta thoja. Allahu e pranoftë këtë bamirësi prej nesh!

Halifi i njohur, Omer bin Abdulaziz blinte së tepërmi kamele dhe ia ndante vazhdimisht të varfërve.

Një ditë shokët e tij të dashur e pyetën:

“- Pse në vend të kameleve, nuk u jep para të varfërve?”

Ai u përgjigj:

“- Unë i pëlqej shumë kamelet. Dëshiroj të dhuroj diçka nga ajo që dua.”

ÇFARË DUHET TË KEMI KUJDES GJATË DHËNIES SË ZEKATIT?

Kur japim zekatin duhet të sillemi me mëshirë.

Ne duhet ta japim zekatin dhe sadakanë me shumë dhembshuri e mëshirë dhe duke e vënë veten në vendin e të varfrit.

Gjatë dhënies së zekatit nuk duhet të harrojmë se jemi duke kryer një obligim fetar.

Kur jemi duke dhënë zekatin, nuk duhet ta heqim nga mendja faktin se jemi duke kryer një obligim fetar, pra jemi duke bërë ibadet. Ne duhet t'u jemi mirënjohës të varfërve, sepse ato mundësojnë kryerjen e këtij obligimi fetar si dhe fitimin e mirësive dhe kënaqësive shpirtërore që sjell kryerja e këtij adhurimi.

“Edhe unë mund të isha i varfër”

“Të varfrit janë njerëz me vlerë, sepse mundësojnë realizimin e adhurimit tim të zekatit”

Gjatë dhënies së zekatit duhet të sillemi me edukatë.

Nuk duhet të harrojmë se ne japim zekatin për të fituar kënaqësinë e Allahut (xh.sh.). Ashtu sikurse kujdesemi për paketimin dhe politesën, kur i dhurojmë dikujt diçka ashtu duhet të kujdesemi edhe në dhënien e zekatit. Mos ta kursejmë buzëqeshjen dhe mirësjelljen ndaj atyre që i japim zekatë.

Nuk duhet të presim përfitime të tjera nga dhënia e zekatit, përveçse dashurisë Hyjnore. Kur të japim zekatin, nuk duhet ta lëndojmë atë që e merr, duke i thënë: “Kjo shumë është zekati im për ty”. Sepse e rëndësishme është arritja e zekatit tek nevojtar, ndërsa informimi i tij për këtë nuk është i rëndësishëm.

“Mua më pëlqen dhurata e dhënë me buzëqeshje dhe e paketuar bukur.”

Allahu (xh.sh.) thotë:

“O ju që besuat, mos i prishni lëmoshat tuaja me të krenuar e me ofendim siç bën ai që ia jep pasurinë e vet sa par sy e faqe të njerëzve, e nuk beson Allahun dhe botën tjetër. Shembulli i tij është si një gur i madh e i lëmuar bmi të cilin ka pak dhe, e kur e godet atë një shi i madh e lë të zhveshur (lakuriq). Ata (formalistët) nuk arrijnë asgjë nga ajo që punuan. Allahu nuk udhëzon popullin pabesimtar.”

(Bekare, 264)

Ne duhet t'i kërkojmë mirë nevojtarët e vërtetë

Që zekati të jetë i vlefshëm duhet që përfituesi i tij të jetë vërtet nevojtar. E rëndësishme nuk është nxjerrja e lekut nga xhepi, por mbërritja e tij në vendin e vet, sepse shtylla themelore e zekatit është dhurimi i tij njerëzve vërtet në nevojë. Nëse zekati jepet pa i vënë rëndësi këtij fakti, atëherë zekati nuk pranohet dhe duhet ridhënë edhe një herë.

Në mënyrë të veçantë, duhen kërkuar ato njerëz që janë të varfër dhe që kanë turp ta thonë këtë. Këta janë pikërisht të varfrit, të cilëve obligohemi t'ua japim zekatin.

“Si mund t'i gjej të varfrit e vërtetë?”

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Nuk është i varfër ai që del derë më derë duke lypur ndonjë kafshatë bukë a ndonjë hurm. I varfër i vërtetë është vetëm ai që nuk zotëron të ardhurat e mjaftueshme për veten e tij dhe, edhe pse njihet si i tillë, nuk i dhurohet sadaka, megjithatë ai nuk i lyp gjë askujt.”

(Buhari, Zekat 53)

TË JETOSH ME MUNDI E KRAHËVE ËSHTË MË MIRË SE TË LYPËSH

Profeti ynë nuk e pëlqente lypjen. Ai u thoshte shokëve të tij: “Shumë më e mirë se të lypësh, është të dalësh me një litar, për të mbajtur disa racione dru, që të vetsigurosh jetesën, në mënyrë që Allahu të të ruajë nderin dhe të të mbajë larg përgjërimeve drejtuar të tjerëve.”

(Buhari, Zekat, 53)

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Dora që jep, është më e mirë se dora që merr.”

(Buhari, Zekat, 18)

Një ditë, tek profeti erdhi një njeri dhe kërkoi sadaka prej tij. Pejgamberi e pyeti:

- “A keni ndonjë gjë në shtëpi?”

Burri i tha:

- “Kam një mbulesë në gjysmën e së cilës shtrihem e me pjesën tjetër që mbetet mbulohem. Përveç kësaj kam edhe një gotë me të cilën pi ujë.”

Pejgamberi e urdhëroi:

- “Çohu në këmbë, dhe më sill gjërat që përmende!”

Burri u çua, i mori ato dhe i pruri tek Profeti Muhamed (a.s.). Profeti i mori sendet në dorë dhe pyeti të pranishmit:

- “A dëshiron kush t’i blejë këto?”

Njëri nga të pranishmit tha:

- “Unë mund të jap për to një dirhem”

Profeti sërish pyeti:

- “A dëshiron kush të japë për këto sende më shumë se kaq?”

Pas pyetjes u dëgjua një zë:

- “Unë mund ta blej atë dy dirhem”

Profeti në çast ia shiti këto sende këtij të fundit. Pastaj dirhemët ia dha të zotit dhe i tha:

- “Me njërin nga këto dy dirhem bleji ushqim fëmijëve, kurse me tjetrin blej një litar për të mbajtur disa racione drunjsh për të siguruar të ardhurat e jetesës.

Burri bëri siç i tha profeti dhe, kur erdhi pas pesëmbëdhjetë ditësh i tregoi atij për punën që kishte bërë dhe se kishte fituar dhjetë dirhem. Me disa prej tyre kishte blerë rroba e me disa prej tyre kishte blerë ushqime. Profeti, pasi e dëgjoi, i tha:

- “A është më mirë të jetosh me djersën e ballit, apo të dalësh me njollën e lypjes para Allahut në kijamet (xh.sh.)” (Ebu Davud, Zekat, 26)

BUJARIA DHE BAMIRËSIA E PROFETIT MUHAMED (A.S.)

Një nga karakteristikat më të mëdha të profetit tonë Muhamed (a.s.) ka qënë edhe bamirësia, zgjidhja e nevojave të njerëzve dhe përkujdesja ndaj të varfërve. Në qoftë se dikush kishte ndonjë vështirësi materiale, vraponte drejt Profetit për të qarë hallin që kishte. Profeti nga ana e tij përpiquej t'ia plotësonte dëshirat të gjithëve duke mos i kthyer asnjëherë njerëzit që i kërkonin ndihmë. Ai nuk e kishte zakon asnjëherë të thoshte: - “Nuk kam”. U jepte edhe nga ato pak gjëra që kishte. Në raset kur nuk kishte çfarë t'u dhuronte, mendohej t'ua fitonte zemrat.

Profeti Muhamed (a.s.) qe njeriu më bujar. Ai nuk e nxirrte asnjëherë prej mendjes faktin që zotëruesi i vërtetë i të mirave materiale në këtë botë është Allahu (xh.sh.). Ai mendonte më s h u m ë

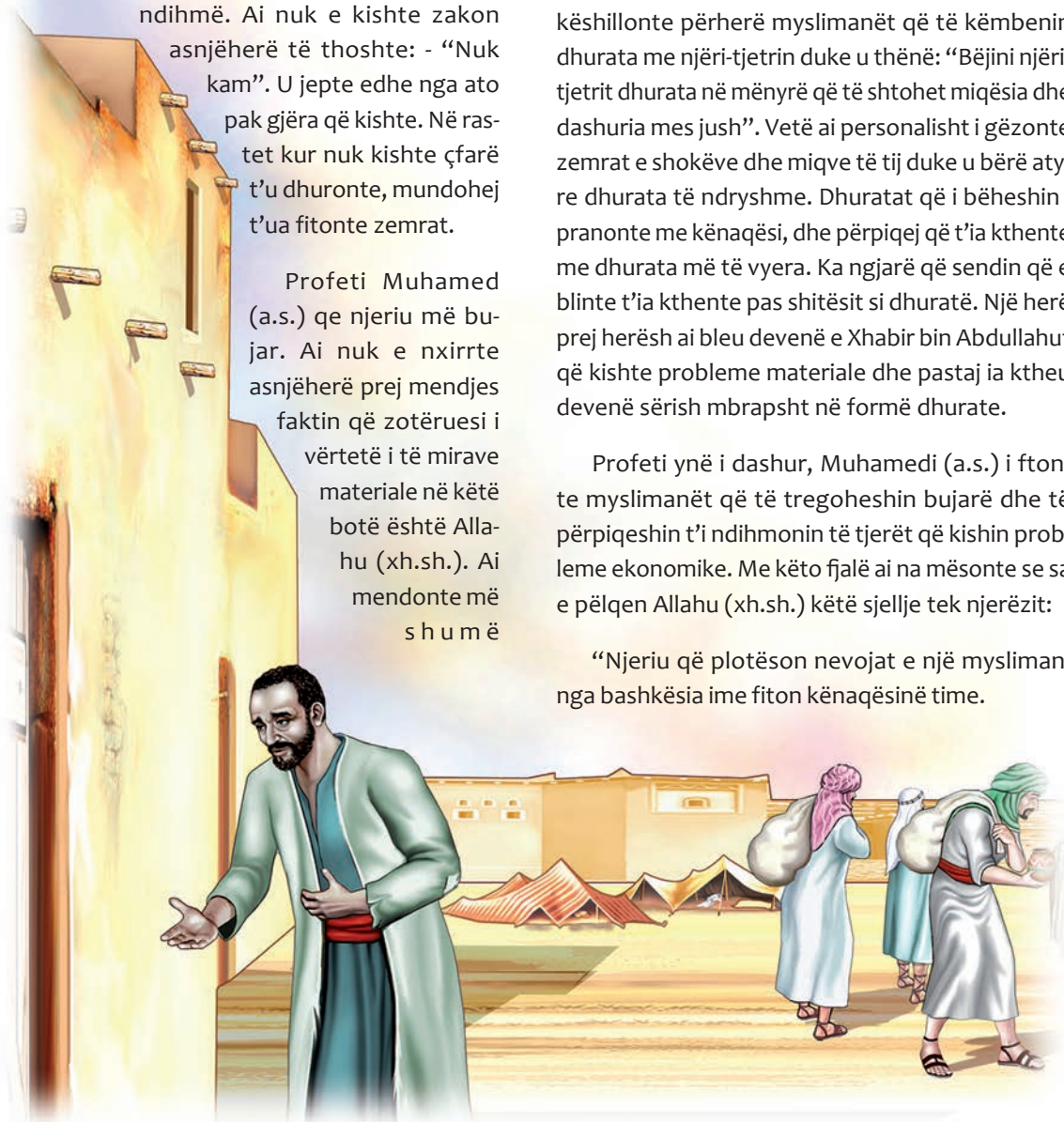
për t'u zgjidhur hallet nevojtarëve e të varfërve dhe për të ushqyer të uriturit, sesa për nevojat vetjake të përditshme.

Ndihmonte njerëzit që i kërkonin hua dhe ndodhte që të mos ua merrte atyre borxhet.

Si rezultat i bujarisë ai nuk harronte t'u bënte dhurata të ndryshme njerëzve që i donte. Ai i këshillonte përherë myslimanët që të këmbenin dhurata me njëri-tjetrin duke u thënë: “Bëjini njëri-tjetrit dhurata në mënyrë që të shtohet miqësia dhe dashuria mes jush”. Vetë ai personalisht i gëzonte zemrat e shokëve dhe miqve të tij duke u bërë atyre dhurata të ndryshme. Dhuratat që i bëheshin i pranonte me kënaqësi, dhe përpiquej që t'ia kthente me dhurata më të vyera. Ka ngjarë që sendin që e blinte t'ia kthente pas shitësit si dhuratë. Një herë prej herësh ai bleu devenë e Xhabir bin Abdullahut që kishte probleme materiale dhe pastaj ia ktheu devenë sërish mbrapsht në formë dhurate.

Profeti ynë i dashur, Muhamedi (a.s.) i ftonte myslimanët që të tregoheshin bujarë dhe të përpiqeshin t'i ndihmonin të tjerët që kishin probleme ekonomike. Me këto fjalë ai na mësonte se sa e pëlqen Allahu (xh.sh.) këtë sjellje tek njerëzit:

“Njeriu që plotëson nevojat e një myslimani nga bashkësia ime fiton kënaqësinë time.

Ai me të cilin unë mbetem i kënaqur e ka kënaqur njëkohësisht edhe Allahun (xh.sh.). Allahu e vendos në xhenet njeriun që ka arritur ta fitojë kënaqësinë e Tij.”

Profeti na jep lajmin e mirë se njerëzit bamirës do të fitojnë lumturinë në këtë botë dhe në botën tjetër, ndërsa koprracët do të jenë të palumtur në të dy botët. Ai shprehej kështu duke na mësuar se bujaria e afron njeriun me radhë me Allahun, parajsën dhe njerëzit e tjerë:

“Njeriu bujar është i afërt me Allahun, afër me xhenetin dhe me njerëzit. Koprraci është i larguar nga Allahu, larg xhenetit e njerëzve dhe afër xhehenemit.”

Kjo që bujaria e profetit tonë të dashur, Muhamedit (a.s.) zemra e të cilit që e mbushur me dashuri, dhembshuri dhe ndihmë për njeriun. Ai parapëlqente të shkonte një jetë të thjeshtë edhe atëherë kur zotëronte mundësi materiale dhe financiare.

“Vetëm njërin nga këta dy persona duhet t’i keni zili. Njeriun që e shpenzon dhe konsumon pasurinë që ia ka dhënë Allahu në rrugën e drejtë dhe njeriun që gjykon drejt dhe saktë me dituritë që ia ka dhuruar Allahu dhe ua mëson ato që di edhe njerëzve të tjerë.”

(Buhari, İlim 15)

Një ditë prej ditësh një nga gratë myslimane erdhi tek profeti Muhamed dhe i dhuroi atij një rrobë që ajo e kishte thurur me duart e saja. Profeti që e kishte të nevojshme një rrobë të tillë e mori me vete atë dhe shkoi në shtëpi. Pasi e veshi rrobën e re u kthye në xhami. Një nga shokët e tij e pëlqeu shumë atë veshje dhe duke guxuar ngaqë e dinte se profeti ynë që bujar i tha atij:

“O i dërguari i Allahut! Sa veshje e bukur që qenka kjo! A nuk ma kishe dhuruar mua?”

Megjithëse nuk kishte ndonjë veshje tjetër të tillë profeti ynë i dashur nuk ia ktheu mbrapsht dëshirën shokut të tij, por e hoqi rrobën dhe ia dhuroi atij.

Shokët e tjerë i thanë kështu personit që ia kërkoi rrobën profetit:

- Përse ia kërkove këtë rrobë profetit? Ti e di se profeti ka nevojë për të veshur një rrobë si ajo. A nuk e dije se ai nuk e kthen duarbosh njeriun që i kërkon diçka atij?

Ai u përgjigj me këto fjalë atyre:

- Unë nuk ia kërkova atë rrobë për ta veshur, por për ta bërë qefin për vete kur të vdes.

Dhe me të vërtetë, kur vdiq, atij sahabi ia veshën rrobën që ia kishte dhuruar profeti Muhamed (a.s.) në vend të qefinit.

(Buhari, Edeb, 39; Xhenaiz, 29)

GATI PËR TETË PARAJSAT

Të të mëshirojnë ke nevojë dhe ti, o mik,
Në degë të trëndafilut bëhu vesë, jo gjemb.
Këdo që do ta shohësh krahëthyer
Bëhu melhem për plagën, pa e lënduar.

Ka duar që nuk kanë mbajtur shami të panjomur
Ka gjuhë që nuk u shpjegojnë ç'kanë hequr vallë!
Sa e sa njerëz të varfër dhe të ngratë
Ka kush i gëzon ata, prandaj ji fisnik!

Ji vetëdija për jetimin, fryma për bonjakun,
Shesho udhën tatëpjetës kur ngjit,
Me praninë tënde bëhu melhem
fytyrës së përcëlluar nga diell'i skamësisë.

Jeta në këtë botë, pa zgjidhje mbushur plot,
Ndokush nuk ka as një grosh as torbë,
Tjetrit nuk ka një krah, ai tjetri as këmbë,
Bëhu i dhimbshëm o shpirt, bëhu njeri bujar!

Çdokush që gëlltit farmakun e kopracisë
Në fyt ka për t'i mbetur nga ah-u! i vegjëlisë,
Qytet dhe fshat shëtit, ngado që të shkosh e vish,
Të uriturit bëju ushqim, të eturit ujë!

O vëlla, të mirën që bëre hidhe në det
Edhe gur në iu duktë peshqëve syvëngër,
Të mjafton veç Zoti, të fshehtën ruan për çdo
moment,
Bëhu fisnik, të tetat të presin ty xhenetet!

I varfër a i pasur, tek Zoti njëlloj janë,
Zili mos ki, mos nënçmo, të Zotit urdhëra janë
Ata që duan të ndihmojnë, Zoti do t'i gëzojë
Dhe ti o Sejri, hapja krahët dashurisë!

Muhammed Ali Eshmeli

PYETJE

TË KONTROLLOJMË NJOHURITË TONA

Bashkoni me shigjetë fjalitë e mëposhtme.

☐ Ata që zotërojnë sasinë e nisabit	☐ Ushqimi për dy vakte i një njeriu në gjendje ekonomike të mesme apo vlera në lekë e ushqimit.
☐ Dora që jep	☐ Quhet “zekat” dhënia personave që na ka urdhëruar feja jonë.
☐ Një person, nipave të tij	☐ është më e mirë sesa dora që merr.
☐ Ndërsa japim zekatin	☐ Me një fjalë tjetër ne japim si zekat 2.5 %.
☐ Institucioneve, siç janë: xhamia, shkolla, spitali	☐ 80.18 gram.
☐ Zekati, mundësitë ekonomike të të pasurve	☐ Nuk u jep zekat.
☐ Mysliman i pasur, një pjesë të pasurisë	☐ Dhe për punë të tjera bamirësie, siç janë: rrugë, ura, kroje nuk u jepet zekat.
☐ Një të dyzetën e arit apo argjendit.	☐ Nuk duhet të harrojmë se jemi duke kryer një adhurim fetar.
☐ Sasia e nisabit për arin	☐ Shërben si një urë lidhëse me të varfrit.
☐ Kufiri minimal i sasisë së sadakasë së fitrit	☐ Fetarisht numërohet i pasur.

LE TË TESTOJMË VETVETEN

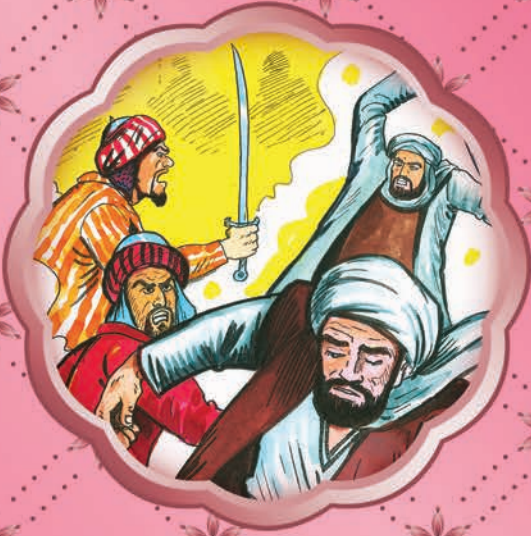
- Cilës prej kategorive të mëposhtme nuk i jepet zekati?**
 - Atyre që mbeten në mes të rrugës
 - Të varfërve
 - Atyre që kanë borxhe
 - Prindërve
- Cila është karakteristika e përbashkët ndër-mjet zekatit, sadakasë, kurbanit dhe sadakai fitrit?**
 - Ndihma reciproke dhe mbështetja për njëri-tjetrin
 - Drejtësia dhe zbatimi i saj
 - Lumturia dhe të qenët punëtor
 - Durimi dhe begatia

3. **Cila nga nevojat e mëposhtme nuk përbën nevojë themelore?**
- a) Shtëpia
 - b) Makina
 - c) Mallrat tregtare
 - d) Mjetet e punës dhe të profesionit
4. **Sa është numri i deleve dhe dhive që duhet të kemi për të dhënë zekatin e tyre?**
- a) 40 b) 30
 - c) 20 d) 100
5. **Si vlerësohet fetarisht akti i dhënies së sadakasë së fitrit?**
- a) Farz b) Vaxhib
 - c) Sunet d) Mustehab
6. **Cili nga pohimet e mëposhtme nuk është i drejtë?**
- a) Zekati pastron të metat e njeriut që është dhënë shumë pas pasurisë dhe tregohet koprrac.
 - b) Zekati bëhet shkas që pasuria jonë të jetë e begatë, e mbarë dhe të shtohet.
 - c) Zekati mundëson rritjen e dashurisë dhe të afërsisë tek njerëzit.
 - d) Zekati e bën të pasurin më të pasur dhe të varfrin më të varfër.
7. **Cila nga gjërat e mëposhtme nuk përfshihet në dhënien e zekazit?**
- a) paratë b) delja
 - c) orenditë shtëpiake d) gjedhi
8. **Cila gjë nuk mund të thuhet në lidhje me zekatin?**
- a) Zekati është farz për të pasurit.
 - b) Zekati jepet një herë në vit.
 - c) 1/40 e pasurisë jepet si zekat.
 - d) Ata që nuk janë mirë me shëndet nuk japin zekat.

VENDOSNI FJALËT ME TË ZEZA BRENDA KLLAPAVE NË HAPËSIRAT MES FJALËVE

(pasuritë, kokrrës, që dëshiron, që nuk lyp, pakësohet, pastron, zemra)

- ❁ I varfri i vërtetë është personi që nuk ka aq para sa t'i mjaftojnë për nevojat e tij, që njihet si nevojtar, por nuk i jepet sadaka dhe nuk gjë prej gjëje prej të tjerëve.
- ❁ Në e myslimanëve të pasur kanë të drejtën e tyre të varfrit që e dëshirojnë apo jo atë.
- ❁ Gjendja e atyre që e shpenzojnë pasurinë në rrugën e Allahut i përngjan që jep shtatë kallinj, ku në secilin prej tyre gjenden 100 kokrra.
- ❁ Po qe se dëshiron të të zbutet, atëherë ushqeje të varfrin dhe përkëdhele kokën e jetimit.
- ❁ Merre zekatin nga pasuria e të pasurve. Zekati i pasuritë e tyre dhe i purifikon ata prej gjynaheve.

MËSOJMË JETËN E PROFETIT

PJESA E TRETË

❁ *Beteja e Uhudit (viti 625)*

❁ *Ndodhia e Rexhit dhe fatkeqësia e Pusit Maune (viti 625)*

❁ *Alkooli dhe Kumari janë punë të shejtanit*

❁ *Djaloshi në gjurmët e Profetit të fundit*

❁ *Mbulesa që të mbrojnë nga veprat e turpshme dhe gjynabet*

❁ *Beteja e Hendekut (viti 627)*

❁ *Paqja e Hudejbijes (viti 628)*

❁ *Dërgimi i korrierëve dhe letrave me ftesat Islame (viti 628-629)*

❁ *Marrja e Hajberit (viti 628)*

❁ *Vizita në Qabe pas shumë vitesh (viti 629)*

❁ *Beteja e Mutes (viti 629)*

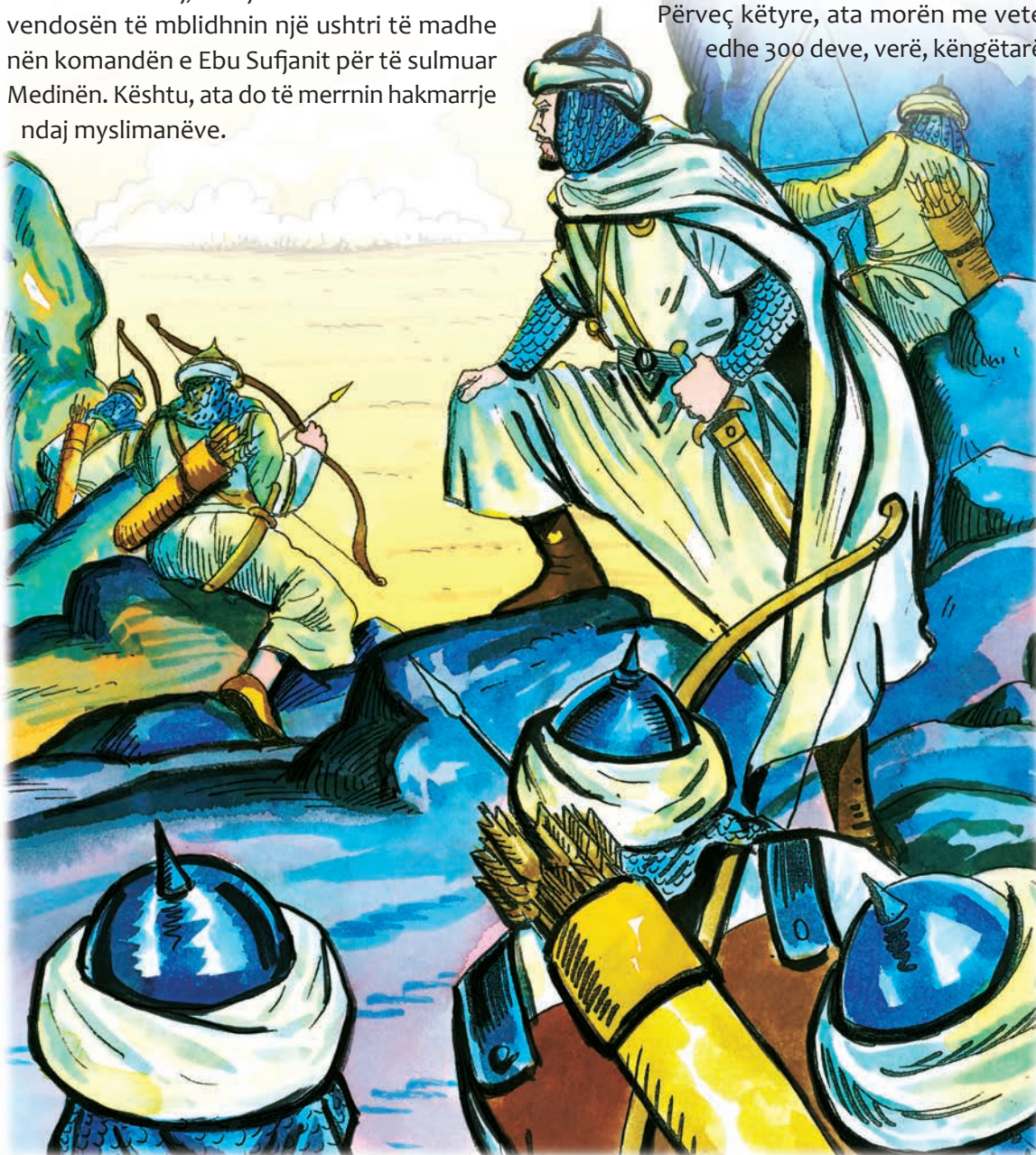
1. BETEJA E UHUDIT (VITI 625)

a) Idhujtarët e etur për hakmarrje

Në betejën e Bedrit u vranë 70 idhujtarë. Mes tyre kishte shumë edhe prej parisë së Mekës, si Ebu Xhehli, Ukbe, Utbe, Shejbe, Umejje, etj. Për këtë arsye, mekasit s'mund ta harronin kurrë humbjen në Bedr. Përveç këtyre, kishte edhe shumë të tjerë që në Bedr humbën baballarët, vëllezërit, djemtë dhe të afërmit. Prandaj, idhujtarët u mbledhën dhe vendosën të mblidhnin një ushtri të madhe nën komandën e Ebu Sufjanit për të sulmuar Medinën. Kështu, ata do të merrnin hakmarrje ndaj myslimanëve.

Ata që po digjeshin nga zjarri i hakmarrjes, e nxitën popullin duke thënë poezi dhe lëvdata të shumta për ata që vdiqën në Bedr. Ata mbledhën rreth 2000 ushtarë me pagesë prej idhujtarëve jashtë Mekës. Ndërsa prej Mekës morën pjesë rreth 700 ushtarë të koracuar dhe 200 kalorës. Kështu, idhujtarët u nisën drejt Medinës me një ushtri prej rreth 3000 ushtarësh dhe nën komandën e Ebu Sufjanit.

Përveç këtyre, ata morën me vete edhe 300 deve, verë, këngëtarë

dhe valltarë. Pasi të siguronin fitoren, do të festonin me verë dhe do të sodisnin valltarët. Ata ishin shumë të sigurt se do të fitonin. Madje, nisur nga kjo ndjenjë, në këtë fushatë kishin ardhur edhe gratë e shumë prej parisë së Mekës, duke filluar që prej gruas së Ebu Sufjanit, Hindi.

b) Armiku po afrohej

Njësitë ushtarake të zbulimit, lajmëruan se ushtria e idhujtarëve po afrohej në Medinë. Si zakonisht, në çështjet për të cilat nuk vinte shpallje prej Allahut, Profeti (a.s.), këshillohej me shokët e tij. Prandaj, ai i mbloodhi muhaxhirët dhe ensarët dhe i pyeti:

“Të përballemi jashtë Medinës me armikun, apo të marrim masa mbrojtëse brenda qytetit?”

Mendimi i tij personal, ishte të bënin luftë mbrojtëse, pa dalë jashtë Medinës. Të njëjtin mendim kishin edhe disa prej parisë së sahabëve, si Ebu Bekri, Sa’d bin Muadhi, etj. Mirëpo, shumica e sahabëve, e sidomos të rinjtë myslimanë që nuk kishin marrë pjesë në betejën e Bedrit dhe Hamzai (r.a.), këmbëngulën që të luftonin jashtë Medinës, duke thënë:

- Ne e kemi pritur gjithmonë një ditë të tillë. Le të luftojmë jashtë Medinës!

Kështu, i Dërguari i Allahut (a.s.), u bashkua me mendimin e shumicës. Ai veshi dy parzmore njëra mbi tjetrën, vuri helmetën dhe doli nga shtëpia. Ndërkohë, ata që kërkuan të luftohej jashtë Medinës, e kuptuan se kishin bërë gabim që vepruan kundër dëshirës së Profetit (a.s.) dhe hoqën dorë prej mendimit të tyre. Ata shkuan tek i Dërguari i Allahut (a.s.) dhe i thanë:

- O i Dërguar i Allahut! Ne gabuam, s’mund të kundërshtojmë mendimin tënd. Veproni si të dëshironi!

Mirëpo, i Dërguari i Allahut (a.s.), u tha:

“Kur një profet vesh parzmoren, nuk e heq më atë pa luftuar. Nëse duroni dhe e kryeni siç duhet detyrën tuaj, me ndihmën e Allahut fitorja është e jona.”

Ushtria e idhujtarëve erdhi rreth pesë kilometra në veri të Medinës dhe u vendos në rrëzë të malit Uhud. I Dërguari i Allahut (a.s.), caktoi si zëvendës Abdullah ibn Ummi Mektumin (r.a.), në Medinë dhe pasi fali namazin e xhumasë me ushtrinë e tij prej njëmijë vetash, dolën nga Medina. Natën e kaluan në afërsi të Uhudit. Në agim arritën në Uhud, ku Profeti (a.s.), zgjodhi vendin më të përshtatshëm për të luftuar.

c) Tradhtia e hipokritëve

Gjatë rrugës ndodhi diçka e papritur. Abdullah ibn Ubej u nda nga ushtria së bashku me 300 ushtarë me pretekstin se, “Muhamedi (a.s.), nuk dëgjoi fjalën e të moshuarve dhe njerëzve me përvojë si ata, por ndoqi fjalët e fëmijëve dhe se vet ata nuk e aprovuan luftën në fushëbetejë.” Këta ishin hipokritët që atëherë ende nuk diheshin. Dukej sikur ishin bërë myslimanë, por në të vërtetë ishin njerëz që nuk i kishin besuar Profetit (a.s.) dhe Islamit. Kështu, ushtria e myslimanëve që do të përballej me ushtrinë prej 3000 vetash të idhujtarëve, ra në 700. Kjo, do të thoshte se çdo mysliman, duhej të luftonte me katër idhujtarë.

I Dërguari i Allahut (a.s.), e vendosi ushtrinë në mënyrë që mali Uhud të ishte pas tyre. Në

**Si mendoni, a janë frikësuar myslimanët
përballë numrit të madh të armiqeve?**

të majtë, në kodrën Ajnejn vendosi 50 shigjetarë nën komandën e Abdullah bin Xhubejrit (r.a.) dhe në mënyrë të veçantë i porositi:

“Mos u largoni nga pozicioni juaj pa urdhrin tim, edhe nëse fitojmë, edhe nëse humbasim! Këmbësoria armike mund të na rrethojë duke na ardhur nga pas shpine nëpërmjet kësaj luginë. Mos i lejoni të kalojnë prej këtej!”

Ushtria idhujtare, e cila mori pozicion lufte, ishte katër herë më e madhe se ushtria e myslimanëve. Mbi të gjitha, 700 prej tyre ishin të koracuar, e 200 të tjerë me kuaj. Kurse myslimanët kishin vetëm 100 ushtarë të koracuar dhe 2 kalorës. Në të djathtë të Profetit (a.s.), ishte caktuar Ukkashe (r.a.), ndërsa në të majtë të tij ishte caktuar Ebu Mesleme (r.a.).

Lufta filloi me dyluftimin e luftëtarëve që dolën në shesh nga të dyja palët. Nëntë vetë që dolën nga idhujtarët, u vranë një për një në dyluftim nga myslimanët.

Në saje të sulmeve të trimave myslimanë, si: Hamzai, Aliu, Sa'd bin Ebi Uakkasi, Ebu Duxhane (r.anhum), etj., idhujtarët dhanë më tepër se njëzet të vranë që në çastet e para të betejës. Idhujtarët u shpartalluan që në fillim. Krahu i majtë dhe i djathtë i ushtrisë filluan të tërhiqeshin. Madje, edhe gratë e idhujtarëve që nxisnin ushtarët e tyre në luftë duke i rënë defit, ia mbathën nëpër kodra duke qarë e bërtitur. Numri i shumtë dhe epërsia ushtarake e idhujtarëve, nuk pati asnjë dobi përballë forcës së besimit të myslimanëve. Tani ata po tërhiqeshin me shpejtësi.

d) Shigjetarët që nuk respektuan urdhrin

Në fazën e parë, myslimanët shfaqën superioritet në betejë. Mirëpo, ishte e domosdo-

shme që armiku të ndiqej deri në fund ndërkohë që ia mbathte. Por, për fat të keq, në vend të kësaj, myslimanët u shpërndanë nëpër fushëbetejë për të mbledhur plaçkën e luftës. Po ashtu, edhe shigjetarët që prisnin në kodrën Ajnejn, nuk duruan gjatë dhe i thanë njëri-tjetrit:

- Çfarë presim këtu? Lufta mbaroi, fitorja u siguroa. Të shkojmë edhe ne të mbledhim plaçkë lufte.

Në fakt, komandanti i tyre, Abdullah bin Xhubejri (r.a.), nguli këmbë e tha:

- E harruat urdhrin e Profetit (a.s.)? Nuk mund të lëviznin nga vendi pa marrë urdhër prej tij!

Mirëpo Ata nuk dëgjuan. Me Abdullahun (r.a.), qëndruan vetëm tetë shigjetarë. Të tjerët shkuan në fushëbetejë për të mbledhur plaçkën e luftës.

Një nga komandantët e ushtrisë idhujtare, Halid bin Velidi, e kishte provuar më herët të kalonte nga pas myslimanëve nëpërmjet lugi-

**Si do të vepronit ju në këtë situatë
po të ishit një prej shigjetarëve në kodrën Ajnejn?**

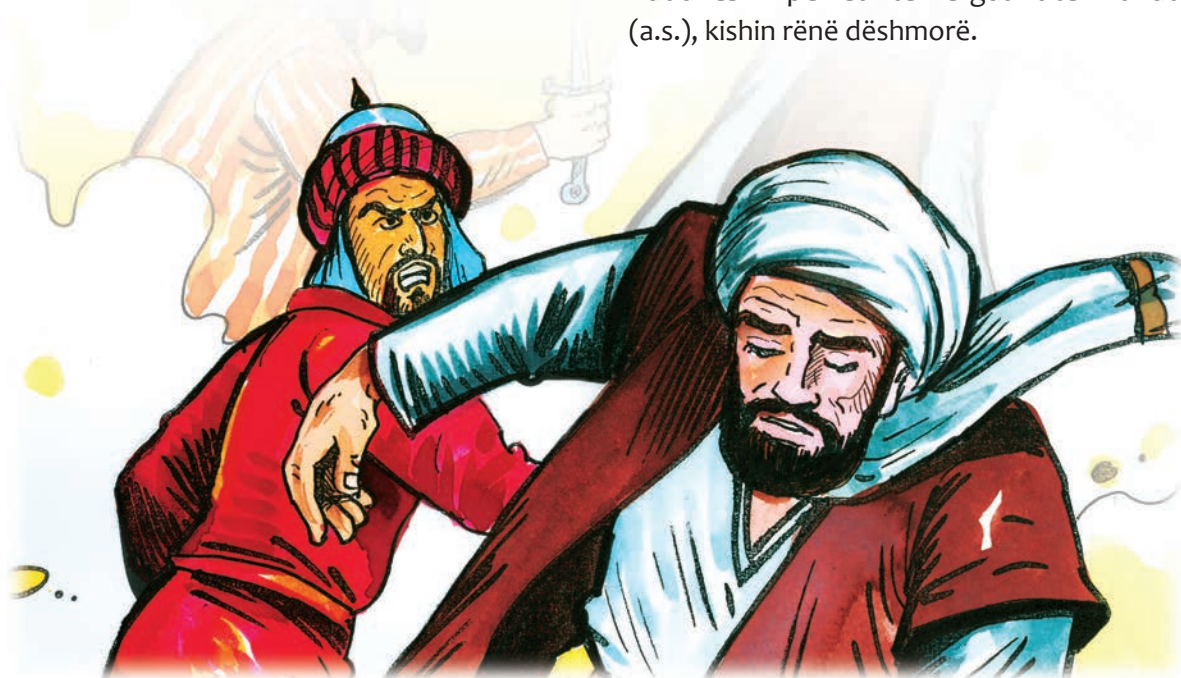
.....
.....

nës Ajnejn, por nuk kishte mundur për shkak se vendi ishte i ruajtur nga shigjetarët myslimanë. Mirëpo, kur Halidi pa se shigjetarët u larguan nga pozicioni i tyre, u hodh menjëherë në sulm bashkë me kalorësit nën komandën e vet. Abdullah bin Xhubejri (r.a.) dhe tetë shigjetarët e tjerë, luftuan deri në gramën e fundit. Por për fat të keq, ata nuk e përballuan dot të vetëm sulmin e kalorësisë idhujtare. Kështu, idhujtarët vranë shigjetarët myslimanë dhe kaluan pas shpinës së ushtrisë Islame që po mblidhte plaçkë lufte në fushëbetejë. Ndërkohë, ushtria idhujtare që po ia mbathte, vuri re sulmin e kalorësisë në anën tjetër dhe u kthye pas duke sulmuar përsëri. Po ashtu, edhe gratë që ishin tërhequr nëpër kodra, zbritën poshtë duke i rënë defit. Myslimanët mbetën në grackë mes dy sulmeve, nga para dhe nga pas. Fitorja që dukej e sigurt, filloi të kthehej në një humbje. Ushhtarët myslimanë, të cilët s'po e kuptonin ç'po ndodhte, filluan të iknin të shpërndarë sa andej këndeje për të shpëtuar veten.

e) Martirizimi i xhaxhait të Profetit (a.s.), Hamzait (r.a.).

Hindi, gruaja e Ebu Sufjanit, në Bedr kishte humbur babanë e saj Utben, vëllain Velidin dhe xhaxhain Shejben. Prandaj, ajo digjej nga zjarri i hakmarrjes ndaj Hamzait (r.a.), i cili kishte vrarë babanë. Mirëpo, ajo e dinte se askush nuk guxonte t'i dilte para Hamzait (r.a.). Për këtë arsye, ajo gjeti një skllav etiopas të quajtur Vahshi, i cili ishte mjeshtër në gjuajtjen me heshtë dhe i premtoi lirinë dhe dhuratat të çmuara nëse vriste Hamzanë (r.a.). Në fakt, edhe Vahshi nuk guxoi t'i dilte përballë Hamzait (r.a.), në fushëbetejë, por u fsheh pas një guri dhe priti që Hamzai (r.a.), të kalonte aty. Ndërkohë, Hamzai (r.a.), luftonte paretur në fushëbetejë. Në një moment, Hamzai (r.a.), erdhi pikërisht aty ku priste Vahshi, i cili pa e humbur këtë rast, gjuajti me heshtë dhe e goditi Hamzanë (r.a.), duke e lënë të vdekur.

Rënia dëshmor e Hamzait (r.a.), në momentet më të ashpra të betejës, ishte një humbje shumë e madhe për myslimanët, të cilët po binin dëshmorë në shesh të luftës nga një e nga dy. Po ashtu, edhe myslimanët trima që ndodheshin përreth të Dërguarit të Allahut (a.s.), kishin rënë dëshmorë.

f) U vra i Dërguari i Allahut?

Një idhujtar vrau flamurtarin e ushtrisë Islame, Mus'ab bin Umejrin (r.a.). Duke pandehur se kishte vrarë Profetin (a.s.), ai filloi të bërtiste me të madhe duke thënë, “vrava Muhamedin, vrava Muhamedin!”. Kur e dëgjuan këtë, myslimanët pandehën vërtet se Profeti (a.s.), ishte vrarë dhe mes tyre filloi paniku. Mirëpo, vetë i Dërguari i Allahut (a.s.), thirri:

“O robërit e Allahut! Unë jam këtu, ejani tek unë, mblidhuni rreth meje!”

Megjithatë, askush s’e dëgjonte. Myslimanët ishin ndarë në tre grupe pa lidhje me njëri-tjetrin. Idhujtarët e shfrytëzuan këtë gjendje të myslimanëve dhe u afruan deri tek i Dërguari i Allahut (a.s.). Një gur i hedhur nga ata, e goditi Profetin (a.s.), në faqe dhe i theu një dhëmb. Më pas, me një goditje shpate nga ana e Ibni Kamies, Profeti (a.s.), u shemb në tokë. Dy hallka që u shkëputën prej parzmores iu ngulën në faqe dhe e plagosën keq.

Pas njëfarë kohe, myslimanët e panë të Dërguarin e Allahut (a.s.), në sheshin e luf-

**Si do të vepronit nëse do të ishin pranë Profetit (a.s.),
në ato çaste?**

.....

.....

tës. Ata u mblodhën të gjithë përreth tij dhe i ndaluan sulmet e idhujtarëve. Nuk kaloi shumë dhe idhujtarët u larguan nga Uhudi duke e konsideruar si fitore epërsinë që arritën ndaj myslimanëve. Më vonë u penduan për këtë dhe menduan të ktheheshin pas për të sulmuar Medinën, sepse pavarësisht se dukej sikur kishin fituar, ata nuk kishin shtënë në dorë as robër dhe as plaçkë lufte. Mbi të gjitha, myslimanët ishin ende në fushëbetejë.

Myslimanët mblodhën veten. Të plagosurit u mjekuan dhe dëshmorëve iu falën namazet e xhenazeve. Kur falej namazi i xhenazes, bashkë me atë të Hamzait (r.a.), silleshin edhe nëntë xhenaze të tjera. Pas namazit, këta të nëntë varroseshin dhe pranë xhenazes së Hamzait (r.a.), silleshin nëntë xhenaze të tjera. Kështu, vazhdonte përsëri falja e namazit të xhenazes. Në këtë mënyrë, i Dërguari i Allahut (a.s.), e ka falur disa herë namazin e xhenazes së xhaxhait të tij të dashur.

Më vonë, kur përkujtoheshin të rënët e

Uhudit, për të treguar vlerat e larta të atyre dëshmorëve, i Dërguari i Allahut (a.s.), thoshte:

“Pasha Allahun, sa do të doja të kisha rënë dëshmor së bashku me sahabët e mi dhe ta kaloja natën në rrëzë të malit Uhud!”

Kur u kthye në Medinë, i Dërguari i Allahut (a.s.), mblodhi shokët dhe, me personat që zgjodhi prej tyre, formoi një njësi për të ndjekur idhujtarët. Kur ra nata, myslimanët ndezën rreth 500 zjarre në vendin e quajtur Hamaru'l Esed. Sapo e morën vesh që po ndiqeshin, idhujtarëve iu fut frika dhe filluan të thoshin të habitur mes vete:

- Myslimanëve nuk u kishte mbetur më forcë për të lëvizur!.. Si është e mundur kjo?

Më pas, me një ndjenjë, shkakun e së cilës nuk arrinin ta kuptonin, thanë:

- Ikim që këtej pa na rënë ndonjë bela!

Kështu, ata u kthyen me të shpejtë në Mekë.

2. NDODHIA E REXHIT DHE FATKEQËSIA E PUSIT MAUNE (VITI 625)

a) Mësuesit vetëmohues të Islamit

Pas betejës së Uhudit, idhujtarët morën zemër. Kurse myslimanët në Medinë nuk ishin të sigurt. I Dërguari i Allahut (a.s.), nga një anë merrte masat kundër ndonjë sulmi tjetër të idhujtarëve, e nga ana tjetër shfrytëzonte çdo rast për të përhapur sa më shumë Islam, duke u dërguar mësues fiseve që kishin pra-

nuar islamit dhe dëshironin të mësonin rregullat e fesë dhe Kuranin Fisnik.

Një delegacion prej fiseve Abdal dhe Kare, erdhën tek i Dërguari i Allahut (a.s.) dhe i kërkuan mësues që t'u mësonin Islamit dhe Kuranin. Profeti (a.s.), u dërgoi një grup prej dhjetë vetash të kryesuar nga Asim bin Thabit (r.a.). Gjatë rrugës, në afërsi të pusit

Rexhi, mes Usfanit dhe Mekës, këta mësues u sulmuan nga një çetë prej 100 vetash nga fisi Huzejl. Tetë prej mësuesve u martirizuan, ndërsa dy të tjerë u dorëzuan. Më vonë, dy

sahabët, Zejd bin Desine dhe Hubejb bin Adij (r.anhuma), të cilët ishin dorëzuar, u shitën në Mekë nga fisi Huzejl. Zejdin e bleu Safvan bin Umejje me qëllim që të merrte hakun e babait

Si mendoni, çfarë përgjigjeje u ka dhënë Zejdi idhujtarëve?

.....

.....

të tij, Umejjes, i cili u vra në Bedr. Safvani kishte ftuar të gjithë parinë e Mekës që të shihnin ekzekutimin e Zejdit (r.a.). Me këtë rast, Ebu Sufjani iu afrua Zejdit (r.a.) dhe e pyeti:

- Pa na thuaj tani! A do të dëshiroje të ishte Profeti yt në vendin tënd, me kusht që të shpëtoje jetën tënde?

Zejdi (r.a.), iu përgjigj kësaj pyetjeje me një besim dhe guxim shumë të madh:

- Jo vetëm që nuk do të doja që Profeti im të ishte këtu, e unë pranë familjes sime, por nuk do isha i qetë edhe sikur në këmbën e tij të ngulej një gjemb tani, atje në Medine!

I shtangur nga kjo tablo dashurie e pashoqe, Ebu Sufjani tha:

- Çudi! Unë s'kam parë ndonjë popull në botë që e do udhëheqësin më shumë sesa e duan sahabët Muhamedin!

Edhe Hubejbi (r.a.), tregoi guxim dhe burrëri të madhe në çastet kur do të ekzekutohej. Idhujtarët i bënë edhe atij të njëjtën pyetje; "A do të dëshiroje të ishte Profeti yt në vendin tënd?" dhe ai u përgjigj njësoj si Zejdi (r.a.). Madje, atij i thanë se do ta linin të lirë nëse do të hiqte dorë nga Islami. Mirëpo, pa iu dridhur qerpiku fare, ai u tha idhujtarëve:

- Të vdes si mysliman, është një mijë herë më e mirë se sa të jetoj duke tradhtuar fenë time.

Profeti ynë (a.s.) dhe shokët e tij, u hidhëruan jashtë mase për këta burra myslimanë, të cilët ranë dëshmorë në rrugën e dijës Islame.

b) Tradhti pas tradhtie

Ato ditë kur u përjetua kjo fatkeqësi, njëri prej parisë së popullit në zonën Nexhid, i quajtur Ebu Bera, erdhi në Medinë tek i Dërguari i Allahut (a.s.) dhe i tha:

- Nëse dërgoni mësues në zonën e Nexhidit për të mësuar Islamin, besoj se një pjesë e mirë e popullit do të bëhet mysliman.

Dhimbja e masakrës së Rexhit ishte ende e freskët dhe kjo ia digjte zemrën Profetit të Allahut (a.s.). Për këtë arsye, ai i dha këtë përgjigje Ebu Beras:

“Nuk kam besim tek populli i zonës së Nexhid. Nëse ju dërgoj mësues, kam frikë se mos u ndodh ndonjë gjë e keqe.”

Mirëpo, Ebu Bera dha fjalën se jeta e mësuesve do të ishte e sigurt. Për rrjedhojë, i Dërguari i Allahut (a.s.), zgjodhi një grup prej 70 vetash prej sahabëve të suffes, të cilët e dinin mirë fenë dhe Kuranin dhe i dërgoi me Ebu Beran. Karvani i mësuesve dolën për udhë dhe kur arritën tek pusi Maune, u përballën me një tradhti të tmerrshme. Një ushtri e madhe e një fisi idhujtarësh prej zonës Nexhid, i sulmuan myslimanët dhe i vranë të gjithë përveç Umejje bin Amrit, i cili arriti t'u shpëtonte.

I hidhëruar edhe më tepër prej kësaj ndodhie, i Dërguari i Allahut (a.s.), e vuajti shumë këtë humbje, sepse shumica e mësuesve që ranë dëshmorë, ishin nxënësit e tij të dashur që i kishte edukuar vetë personalisht. Besimtarët u mbytën në lot hidhërimi. Kurse idhujtarët dhe jahuditë po përjetonin gëzim të madh dhe ishin dehur nga fitoret.

I hidhëruar si kurrë më parë, i Dërguari i Allahut (a.s.), ngriti duart e tij të bekuara drejt Zotit dhe për dyzetë ditë me radhë, bëri këtë dua pas namazit të sabahut:

“O Allah! Mallkoi këto fise mohuese dhe të pabesa!”

3. ALKOOLI DHE KUMARI JANË PUNË TË SHEJTANIT

Profetit (a.s.), iu shpall ajeti, **“O besimtarë! Mos iu afroni namazit kur jeni të dehur, derisa të kthjelloheni e të dini se ç’flisni!..”** (Nisa, 43.) Pas këtij ajeti, ndër myslimanë u pakësua shumë numri i atyre që konsumonin alkoolin. Kur bëheshin përgatitjet për namaz, ai që njoftonte popullin me lajmet e Profetit (a.s.), thërriste:

“Të dehurit të mos i afrohen namazit!”

Për rrjedhojë, shumica e myslimanëve e kishte braktisur alkoolin. Shumica e myslimanëve ndiheshin të shqetësuar për situatat që krijoheshin për shkak të alkoolit. Ato kohë, Omeri (r.a.), i lutej Allahut; “O Allah! Na urdhëro në mënyrë të hapur dhe të prerë në lidhje me alkoolin!”.

Më në fund, pas një ngatërrese që ndodhi gjatë një gostie me alkool, e keqja e alkoolit

Sipas jush, cili është shkak që alkooli nuk u ndalua menjëherë?

u bë edhe më e qartë. Tashmë, ishte e qartë nga të gjithë se sa e nevojshme ishte ndalesa e alkoolit. Kështu që nuk vonoi shumë dhe u shpall ajeti i ndalesës së alkoolit, ku Allahu i Madhëruar urdhëron:

“O besimtarë! Me të vërtetë, pijet alkoolike, bixhozi, idhujt dhe shigjetat e fallit janë vepra të ndyta nga punët e djallit. Prandaj, largohuni nga këto, me qëllim që të shpëtoni! Vërtet, djalli me pije alkoolike dhe me bixhoz kërkon që të fusë midis jush armiqësi e urrejtje dhe t’ju shmangë nga të kujtuarit e Allahut dhe kryerja e namazit. Prandaj, a po hiqni dorë?” (Maide, 90-91.)

I Dërguari i Allahut (a.s.), e thirri Omerin (r.a.) dhe i lexoi këto ajete. Kur arriti tek pjesa, **“Prandaj, a po hiqni dorë?”**, Omeri (r.a.), tha; “Hoqëm dorë, hoqëm dorë o Zot!”. Jo vetëm Omeri (r.a.), por të gjithë myslimanët thonin: “Tashmë hoqëm dorë nga alkooli dhe kumari, o Zoti ynë!”. Kur u shpallën këto ajete, me urdhrin e Profetit (a.s.), një tellall me zë kumbues, lajmëroi:

“Dijeni se alkooli është i ndaluar!”

Pas këtij ajeti që ndalonte alkoolin, myslimanët i derdhën të gjitha enët me verë pa nxjerrë justifikime dhe pa hezituat aspak. Përkundrazi, ata e zbatuan këtë urdhër me gëzim dhe respekt të madh dhe nuk e konsumuan më alkoolin. Më vonë, i Dërguari i Allahut (a.s.), tha:

“Padyshim se Allahu e ka mallkuar pijen, atë që e prodhon, vendin ku prodhohet, atë që e pi, atë që u jep të tjerëve të pinë, atë që e bart, atë që e shet, atë që e blen dhe atë që ha fitimin e saj!” (Shih. Ahmed, 53; II, 351; Nesai, Eshribe, 1 – 2; Hakimi, II, 305/3101.)

Ndërsa në hadithe të tjera, i Dërguari i Allahut (a.s.), ka thënë:

“Gjithçka që deh është haram! Edhe e pakta e asaj që shumica e saj të deh, është haram!” (Ibni Maxhe, Eshribe, 10; Nesai, Eshribe, 24, 48.)

“Pija është nëna e gjithë të këqijave.” (Ahmed, V, 238.)

U TURPËRUA!

I Dërguari i Allahut (a.s.), e donte shumë vajzën e tij më të vogël Fatimen (r.anha), të cilën më vonë e martoi me Aliun (r.a.). Fatimja (r.a.), bënte përditë punët e shtëpisë, bluante grurë në mulli dhe përherë i bëheshin duart me kallo. Përveç këtyre, ajo bartte aq shumë ujë me kacek, sa i bëheshin supet plagë. Dhe, të gjitha këto, ajo i bënte e vetme. Një ditë, e mërzitur shumë nga kjo gjendje, vendos të shkojë tek babai i saj për t'i kërkuar një shërbyese si ndihmëse. Edhe pse me droje, ajo shkoi. Ndërkohë, i Dërguari i Allahut (a.s.), ishte duke folur me dikë. Fatimja (r.anha), priti pak në një qoshe dhe iku. Të nesërmen, i Dërguari i Allahut (a.s.), erdhi tek Fatimja (r.a.) dhe e pyeti:

“Çfarë kishe nevojë moj bijë?”

Fatimja heshti, sepse i erdhi turp të thoshte, “sikur të kem një shërbyese”. Mirëpo, atë moment, burri i saj, Aliu (r.a.), ndërhyri dhe tha:

- Fatimja lodhet shumë nga punët e shtëpisë dhe kërkon një ndihmëse, o i Dërguar i Allahut.

Profeti (a.s.), tha:

“O Fatime! Ki frikë Allahun! Kryeji (me përkushtim e devocion) obligimet farz ndaj Allahut! Bëj punët e shtëpisë! Kur të hysh në shtrat thuaj tridhjetë e tre herë **subhanallah**, tridhjetetë herë **elhamdulillah** dhe tridhjetekatër herë **Allahu ekber!** Këto, për ty janë më të dobishme se një shërbyese.”

Fatimja (r.a.), uli kokën e turpëruar dhe tha:

- Unë jam e kënaqur prej Allahut dhe të Dërguarit të Tij! (Ebu Davud, Haraxh, 19-20/2988.)

4. DJALOSHI NË GJURMËT E PROFETIT TË FUNDIT

Selman el-Farisiu (r.a.), ishte një ndër sahabët më të dashur të Profetit tonë (a.s.). Le të dëgjojmë nga goja e vetë atij se si e gjeti Islamin dhe të Dërguarin e Allahut (a.s.):

a) Adhuronim zjarrin

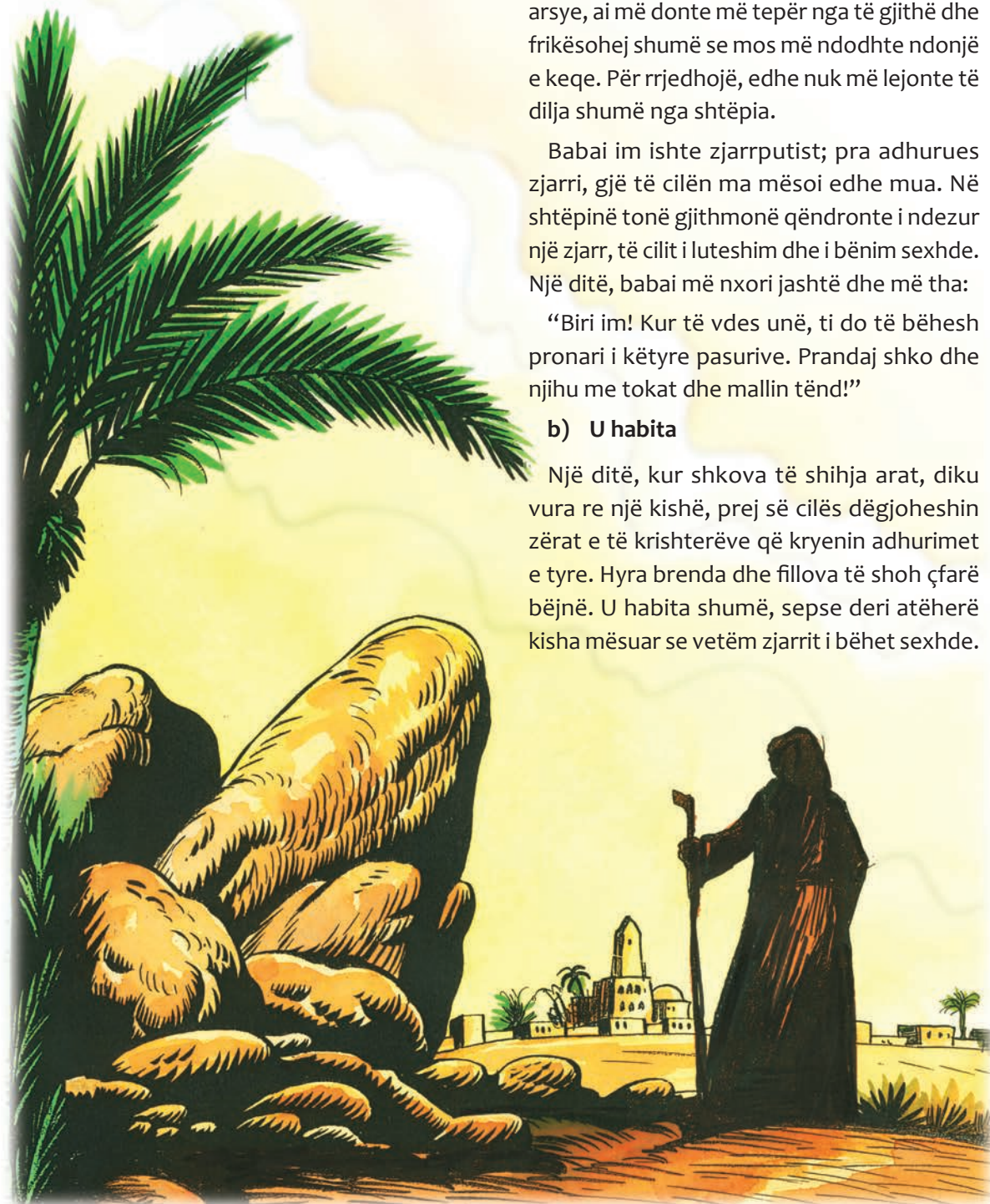
Unë jam me origjinë prej fshatit Xhej në Isfahan të Iranit. Babai im ishte më i pasuri i fshatit. Ne kishim shumë toka e mall dhe unë isha fëmija i vetëm i familjes. Për këtë arsye, ai më donte më tepër nga të gjithë dhe frikësohej shumë se mos më ndodhte ndonjë e keqe. Për rrjedhojë, edhe nuk më lejonte të dilja shumë nga shtëpia.

Babai im ishte zjarrputist; pra adhures zjarrin, gjë të cilën ma mësoi edhe mua. Në shtëpinë tonë gjithmonë qëndronte i ndezur një zjarr, të cilit i luteshim dhe i bënim sexhde. Një ditë, babai më nxori jashtë dhe më tha:

“Biri im! Kur të vdes unë, ti do të bëhesh pronari i këtyre pasurive. Prandaj shko dhe njihu me tokat dhe mallin tënd!”

b) U habita

Një ditë, kur shkova të shihja arat, diku vura re një kishë, prej së cilës dëgjoheshin zërat e të krishterëve që kryenin adhurimet e tyre. Hyra brenda dhe fillova të shoh çfarë bëjnë. U habita shumë, sepse deri atëherë kisha mësuar se vetëm zjarrit i bëhet sexhde.

Mirëpo, ata adhuronin një Zot të padukshëm. Qëndrova aty deri në mbrëmje duke i parë. Më pas, thashë me vete: “Feja e këtyre duket më e saktë, kurse e jona më duket e gabuar.” Atë ditë nuk shkova as tek arat tona, por fillova të flas me ta:

- Ku është qendra e kësaj feje?
- Qendra e kësaj feje është në Sham.
- Po të shkoj në Sham, a më pranojnë edhe mua në këtë fe?
- Natyrisht!
- A ka ndonjë prej jush që do të shkojë në Sham tani afër?
- Pas disa ditësh një karvan do të shkojë në Sham.

Ishte bërë shumë vonë. Kur babai im vuri re se nuk isha kthyer ende, kishte dërguar dikë për të më kërkuar. Sado që më kishin kërkuar, nuk më kishin gjetur. Kur u ktheva në shtëpi, babai më tha:

- Ku ishe deri tani? Nuk mbeti vend pa të kërkuar!
- I dashur baba! Sot dola për të shëtitur tokat tona. Gjatë rrugës pashë një kishë dhe hyra brenda. Aty mësova se të krishterët adhuronin një Zot që nuk e shihnin dhe ishte i fuqishëm për çdo gjë. Edhe adhurimi i tyre më pëlqeu. Kështu që qëndrova aty deri në mbrëmje. Aty kuptova se feja e tyre ishte më e saktë.
- Po mendon gabim, biri im! Feja e baballarëve dhe gjyshërve të tu është më e saktë se feja e tyre. Ajo është fe e prishur. Mos guxo t’u besosh atyre!
- Jo baba! Feja e tyre është më e mirë dhe më e saktë se e jona. Adhurimi i zjarrit është gjë e gabuar.

Babai u nevrikos shumë nga kjo fjalë. Për rrjedhojë, ai më lidhi këmbë e duar dhe më mbylli në shtëpi. Gjatë kohës që ndodhesha i mbyllur në shtëpi, më rrinte mendja tek karvani që do të ikte në Sham.

c) Rruga për në Sham

Mësova se murgjit e krishterë kishin përgatitur karvanin që do të shkonte në Sham dhe në njëfarë mënyre arrita zgjidhesha e të shpëtoja. Më pas, gjeta karvanin dhe me të shkova në Sham, ku pyeta për dijetarin më të madh të krishterimit. E gjeta atë dhe i shpreha dëshirën për të mësuar krishterimin. Unë i thash se mund t’i shërbeja atij dhe i kërkova vetëm të më njihje me Zotin. Pasi prifti pranoi, fillova të qëndroja pranë tij. Mirëpo, gjatë kësaj kohe, vura re disa veprime të pamoralshme që bënte ai. Për shembull, populli i jepte atij argjend dhe flori me qëllim që t’ua shpërndante të varfërve. Por ai i mbante për vete të gjitha sadakata dhe nuk i jepte asgjë të varfërve. Madje, në këtë mënyrë, ai kishte mbledhur qypa të tërë me flori dhe argjend. Askush nuk e dinte këtë gjë. Mirëpo, kur prifti vdiq, të krishterët u mbledhën për ta varrosur. Me këtë rast, unë u hodha dhe thashë:

- Përse e nderoni kaq shumë atë? Ai nuk ishte njeri që e meritonte këtë nder e respekt!
- Ata pyetën të habitur:
- Përse e thoni këtë?
- Kështu, unë u tregova vendin e arit dhe argjendit që kishte mbledhur. Kur populli i krishterë panë shtatë qypa me ar dhe argjend, thanë:
- Ky i poshtër nuk meriton të varroset si njeri!

A do të mund të shkojë në Sham Selmani? Përse?

.....

.....

Pas kësaj, e hodhën trupin e tij në një gropë dhe e mbuluan me gurë. Më vonë, në vend të tij zgjodhën një dijetar tjetër, që ishte shumë i ditur dhe nuk i jepte tepër vlerë kësaj bote. Ai adhuronte Zotin ditë e natë. Unë e desha shumë atë dhe qëndrova për një kohë të gjatë pranë tij. Përveç shërbimit ndaj kishës dhe atij, kryeja edhe adhurimet bashkë me të. Kur u moshua dhe iu afrova vdekja, iu afrova dhe i thashë:

- Gjendem pranë jush prej një kohe të gjatë dhe ju dua shumë, sepse ju i zbatoni me përpikëri urdhrat e fesë dhe qëndroni larg ndalesave të saj. Çfarë më këshilloni të bëj pasi të keni ndërruar jetë? Ku dhe tek kush të shkoj?

- Biri im! Në Sham nuk ka mbetur askush që t'ju tregojë rrugën e drejtë njerëzve. Tek kushdo që të shkosh, do të devijojë me moralin e tij të keq. Mirëpo, në Musull gjendet një njeri, tek i cili të këshilloj të shkosh.

Mirë, i thashë unë, dhe kur ai ndërroi jetë, u largova prej Shamit dhe shkova në Musull. E gjeta personin për të cilin më foli dhe i tregova çdo gjë që kisha kaluar. Ai më pranoi në shërbim të tij. Por, kur edhe ai ndërroi jetë, shkova në Nusajbin, tek një dijetar tjetër që më këshilloi dijetari i Musullit. Qëndrova edhe aty për një farë kohe dhe më vonë shkova tek një person në një prej qyteteve Romake që më këshilloi ai. E gjeta edhe atë dhe hyra në shërbim të tij, ku qëndrova për një kohë të gjatë. Kur edhe atij i erdhi ora e vdekjes dhe i kërkova të më orientonte tek dikush tjetër, ai më tha:

- Tani për tani unë nuk di ndonjë person të tillë. Por di që është afuar koha e ardhjes së Profetit të fundit. Ai do të dalë nga populli arab, do të emigrojë nga atdheu i tij dhe do të vendoset në një qytet me shumë hurma mes gurëve. Atë mund ta njohësh në këtë mënyrë: Kur i jepet një dhuratë, ai e pranon atë. Por sadakanë nuk e pranon kurrë. Përveç kësaj, mes shpatullave të tij gjendet vula e profetësisë.

d) Në gjurmët e Profetit të fundit

Duke ndjekur këshillën e tij, u bëra gati të shkoja në tokat arabe. Aty kisha punuar dhe zotëroja disa qe dhe një sasi delesh. Ndërkohë, një karvan prej fisit Beni Kelb, ishin gati të nishinin për në tokat arabe. Shkova tek ta dhe u thashë:

- Qetë dhe delet qofshin tuajat. Mjafton të më çoni në tokat arabe. Ata pranuan dhe më morën në karvanin e tyre. Mirëpo rrugës, gjatë një pushimi më prenë në besë dhe më shitën si skllav tek një jahudi. Aty ku banonte jahudiu kishte kopshte me hurma. Për këtë arsye, mendova se ky duhej të ishte vendi ku do të emigronte Profeti i fundit. Mirëpo, ai vend nuk ma ngrohu zemrën. Më vonë, jahudiu më shiti si skllav tek djali xhaxhait të vet, i cili më mori dhe më solli në Medinë. Kur mbërrita në Medinë, m'u duk sikur e kisha parë edhe më herët këtë qytet. Prandaj edhe zemra m'u ngroh shpejt këtu. Tashmë, ditët e mia po kalonin në Medinë. Unë punoja në kopshtin e zotërisë tim që më kishte blerë dhe i shërbeja atij. E nga ana tjetër, prisja me durim realizimin e dëshirës sime, pra takimin me Profetin e fundit.

e) Thotë se është profet

Një ditë, po punoja në kopshtin e jahudiut që më kishte blerë. Pronari im ishte ulur nën një pemë dhe po bisedonte me dikë tjetër, i cili tha:

- Nga Meka erdhi një person që thotë se është profet.

Kur i dëgjova këto fjalë, e humba veten dhe për pak desh rashë nga pema. Zbrita menjëherë dhe e pyeta atë:

- Çfarë thua?

Pronari më goditi me shpullë dhe më tha:

- E ç'të duhet ty që pyet!? Shiko punën tënde!

Mbrëmjen e ditës që dëgjova se kishte ardhur profeti i fundit, mora një sasi hurmash dhe shkova menjëherë në Kuba. Hyra tek i Dërguari i Allahut (a.s.) dhe thashë:

- Ju jeni njeri i mirë. Pranë jush ka të varfër. Prandaj jua solla këto hurma si sadaka.

I Dërguari i Allahut (a.s.), u tha sahabëve që kishte pranë:

- Ejani hani hurma!

Ata hëngrën, por ai vetë nuk mori asnjë. Aty thashë me vete, "kjo është shenja e parë. Ai nuk pranon sadaka për veten". Më pas u ktheva në shtëpi, mora edhe një sasi tjetër hurmash dhe shkova prapë tek Profeti (a.s.). Kësaj radhe i thashë, "urdhëroni, këto hurma i keni dhuratë". I Dërguari i Allahut (a.s.), i mori, dhe këtë herë hëngri bashkë me të tjerët që ndodheshin aty. "Ja edhe shenja e dytë", thashë me vete.

Një ditë tjetër shkova përsëri tek i Dërguari i Allahut (a.s.). Ndërkohë po varrosej një xhenaze. Atë moment po mendoja me vete, "vallë a mund ta shoh nëse në shpinën e tij ndodhet vula e profetësisë". Ai e kuptoi qëllimin tim dhe e largoi lehtë këmishën që kishte veshur. Atë moment, mes shpatullave në shpinën e tij të bekuar pashë vulën e profetësisë. Me gëzim dhe entuziazëm e putha atë vulë dhe fillova të qaj. Më pas shqiptova Dëshminë Islame dhe u bëra mysliman.

Çfarë mund të ketë ndjerë Selmani në ato momente?

.....

.....

5. MBULESA QË TË MBRON NGA VEPRAT E TURPSHME DHE GJYNAHET

Para se të vinte Islami, gratë arabe përdorin mbulesë koke, por nuk e kishin zakon një mbulesë që të mbulonte të gjithë trupin. Pra, gratë nuk e mbulonin trupin në mënyrë të kujdesshme. Kështu, më në fund zbriti edhe ajeti i mbulesës, ku urdhërohet:

“Thuaju besimtarëve që të ulin shikimet e tyre (nga e ndaluara) dhe ta ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme)! Kjo është më mirë për ta! Me të vërtetë, Allahu është i Dijshëm për atë që bëjnë ata. Thuaju besimtareve që të ulin shikimet e tyre (nga e ndaluara), ta ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme) dhe të mos i shfaqin stolitë e tyre, përveç atyre që janë të dukshme. Le t'i mbulojnë kraharorët me mbulesat e tyre (të kokës)...” (Nur, 30-31.)

Në saje të këtij ajeti, femrës iu rrit rëndësia dhe respekti në shoqëri. Duke u mbuluar mirë, gratë ruajtën nderin dhe dinjitetin e mëmësisë. Ato shfaqën devotshmëri të lartë në këtë çështje dhe nuk e kundërshtuan urdhrin e Allahut të Madhëruar.

I Dërguari i Allahut (a.s.), tregohej shumë i kujdesshëm në lidhje me mbulesën e grave. Njëherë, motra e nënës sonë Aishe (r.anha), Esmaja (r.anha), kishte veshur një rrobë të hollë. Kur Profeti (a.s.), e pa, kthehu menjëherë kokën në anën tjetër dhe tha:

“Esmā! Pasi femra të ketë hyrë në moshën e

pubertetit, nuk është e drejtë që ajo të shfaqë tjetër pjesë nga trupi, përveç këtyre e këtyre!” (Ebu Davud, Libas, 31/4104.)

Mudrik el-Ezdi tregon:

“Po kryeja haxhin (e kohës së injorancës) bashkë më babanë tim. Kur arritëm në Mina dhe bujtëm aty, u takuam me një grup njerëzish. Aty e pyeta babanë:

- Përse është mbledhur ky grup?

Babai më tha:

- Janë mbledhur për këtë njeri që ka lënë fenë e popullit të tij. Kur pashë në anën që po tregonte ai, vura re të Dërguarin e Allahut (a.s.), që po thërriste:

- O njerëz! Thoni la ilahe il-lallah dhe shpëtoni!

Disa prej njerëzve e pështynin në fytyrë, disa i hidhnin dhë mbi kokë, ndërsa disa të tjerë e fyejnë. Kjo gjendje vazhdoi deri në kohën e drekës. Në atë kohë erdhi një vajzë duke qarë. Asaj i ishte zbuluar qafa dhe mban-te në duar një enë me ujë dhe një shami. Profeti ynë

e mori enën, piu ujë dhe lau duart e fytyrën. Më pas, ngriti kokën dhe tha:

- Bija ime, mbuloje qafën me shaminë tënde! Mos ki frikë se babai yt poshtërohet, vritet apo lëndohet!

Kur pyetëm se kush ishte ajo, na thanë:

- Vajza e tij, Zejnebja!” (Hejsemi, VI, 21)

6. BETEJA E HENDEKUT (VITI 627)

a) Lufta për asgjësimin e myslimanëve

Beteja e Hendekut, ishte një luftë e vështirë dhe plot vuajtje që idhujtarët ia shpallën myslimanëve. Idhujtarët donin me çdo kusht që të eliminonin bashkësinë Islame që i Dërguari i Allahut (a.s.), kishte ngritur në Medinë. Edhe pse dukej sikur ata kishin fituar në Uhud, myslimanët në Medinë ishin duke u forcuar dhe duke u shtuar dita ditës. Gjatë kësaj kohe, disa fise arabe po i prisnin në besë dhe po tregonin armiqësi të ashpër ndaj myslimanëve. Idhujtarët e shfrytëzuan këtë rast dhe filluan përgatitjet për sulm. Kështu, duke mbledhur njerëz prej fiseve përreth, ata arritën të formonin një ushtri të madhe që i kalonte dhjetë mijë ushtarë. Kësaj here, myslimanët do ta kishin me të vërtetë shumë të vështirë.

Kur i Dërguari i Allahut (a.s.), u njoftua për zhvillimet e fundit, mblodhi sahabët dhe u këshillua me ta në lidhje me rrugën që do të ndiqnin për t'i bërë ballë sulmeve të idhujtarëve. Ai tha fjalë të bukura që ia shtuan shpresën dhe entuziazmin sahabëve. Ai u premtoi atyre se, nëse nuk i kundërshtonin urdhrat e Allahut dhe u rezistonin vështirësive në rrugën e Tij, ndihma hyjnore do t'u vinte patjetër.

Ndërkohë që i Dërguari i Allahut (a.s.), po diskutonte me sahabët se si do të vepronin, Selman Farisiu (r.a.), kërkoi leje dhe foli:

“O i Dërguari i Allahut! Ne në Persi, kur frikësoheshim nga sulmet dhe bastisjet e kalorësisë armike, hapnim hendeqe përreth vendbanimit!”

E në fakt, qyteti i Medinës në tre anë rrethohej nga muret e larta të shtëpive, shkëmbinjtë e thepisur dhe hurmat e dendura. Vetëm ana veriore ishte e hapur ndaj sulmeve të armiqve. Prandaj, nëse në këtë anë do të hapej një he-

ndek i madh, të cilin armiqtë nuk do të mund ta kapërcenin, mbrojtja e qytetit do të ishte më e lehtë.

Ky mendimi i Selmanit (r.a.), i cili nuk njihet aspak ndër arabë, u pëlqye edhe nga Profeti (a.s.), edhe nga sahabët.

b) Hapja e hendekut

Frynte një erë e ftohtë, që u ngrinte duar e këmbë myslimanëve që punonin për hapjen e hendekut. Mbi të gjitha, në Medinë mbizotëronte një zi buke. Gjatë kësaj kohe, myslimanët punuan tre ditë rresht pa ngrënë asgjë. I Dërguari i Allahut (a.s.) dhe myslimanët e tjerë, kishin lidhur gurë në bark, me qëllim që t'u shtypte ndjenjën e urisë. Profeti (a.s.), gërmonte së bashku me sahabët dhe thoshte fjalë që ua shtonin rezistencën myslimanëve kundër urisë, të ftohtit dhe lodhjes.

Gjatë gërmimeve hasën në një shkëmb të fortë, të cilin askush nuk mundi ta thyejë e ta heqë. I Dërguari i Allahut (a.s.), zbriti në hendek, e goditi shkëmbin tre herë dhe e copëtoi. Pas goditjes së parë, i përgëzoi myslimanët se së shpejti tokat e Shamit do të binin në duart e tyre. Pas goditjes së dytë, lajmëroi se së shpejti do të merrej edhe Persia. Ndërsa pas goditjes së tretë, lajmëroi se edhe Jemeni do të merrej nga myslimanët. Këto lajme të mira, i mbushën me shpresë dhe gëzim zemrat e myslimanëve në atë të ftohtë dhe uri që po përjetonin.

Kështu, pavarësisht vështirësive dhe pengesave, myslimanët arritën të hapnin një hendek të madh me gjatësi 5,5 km, gjerësi 9 m dhe thellësi 4,5 m. Pra, hendeku kishte gjerësinë e duhur që një kalë të mos e kapërcente dhe një thellësi që nuk lejonte daljen prej tij. Hendeku u përfundua para se të vinte armiku.

Myslmanët që punuan në hapjen e hendekut ishin të uritur prej disa ditësh. Siç e thamë më sipër, për të pakësuar sadopak ndjenjën e urisë, myslimanët kishin lidhur nga një gur në bark. Ndërsa vetë i Dërguari i Allahut (a.s.), kishte lidhur dy gurë. Xhabiri (r.a.), i cili nuk mundi ta durojë më këtë gjendje të Profetit (a.s.), tregon:

Iu drejtova të Dërguarit të Allahut (a.s.) dhe i thashë:

- O i Dërguar i Allahut, a më lejon të shkoj pak deri në shtëpi? Profeti (a.s.), më dha leje. Unë shkova në shtëpi dhe i thashë gruas:

- Nuk mund ta shoh ashtu Profetin (a.s.). A nuk kemi ndonjë gjë për të ngrënë?

- Kam pak grurë dhe një kec të vogël, - u përgjigj ajo. E preva kecin dhe me grurin që kishim përgatitëm pak bukë. Mishin e vendosëm në një tenxhere. Para se të bëhej gati buka dhe mishi, shkova pranë Profetit (a.s.) dhe i thashë:

- Kemi përgatitur diçka për të ngrënë. Urdhëroni bashkë me dy - tre veta.

- Sa ushqim keni përgatitur? - më pyeti Profeti (a.s.). I tregova për kecin.

- Paskeni përgatitur shumë dhe mirë. Thuaji familjes që mos ta ulë gjellën nga zjarri derisa të vijmë dhe thuaji të mos e nxjerrë bukën nga furra.

Më pas iu drejtua sahabëve dhe u tha:

- Ngrihuni!

Muhaxhirët dhe ensarët u ngritën të gjithë së bashku. Më pas shkova pranë familjes sime pak i habitur, sepse kishim pak ushqim dhe nuk mund të mjaftonte për të gjithë.

- Profeti (a.s.), po vjen bashkë me muhaxhirët, ensarët e shumë të tjerë, - i thashë familjes.

- A nuk të pyeti Profeti (a.s.), për ushqimin e përgatitur?

- Po më pyeti.

- Atëherë qetësohu!

- Hyni, dhe mos u shtrëngoni! - U tha Profeti (a.s.), miqve.

Ata hynë dhjetë e nga dhjetë. Profeti këpuste një copë bukë, i vinte sipër një copë mish dhe ia jepte njërit. Pasi merrnin dhjetë vetë, i mbyllte tenxheren dhe furrën. Pastaj futeshin dhjetë të tjerë, me të cilët bënte të njëjtën gjë, derisa u ushqyen një mijë vetë. Më në fund, teproi pak ushqim dhe bukë. Duke iu kthyer sime shoqeje, i Dërguari i Allahut (s.a.s.) i tha:

- Ha vetë, jepu edhe komshinjeve, sepse njerëzit po vdesin nga uria! (Buhari, Megazi, 29; Muslim, Eshribe, 141; Vakidi, II, 452)

c) Ditë të vështira

Kur idhujtarët erdhën para qytetit të Medinës, u përballën me hendekun. Në fytyrat e tyre u stampua një habi e jashtëzakonshme. Në imagjinatën e tyre, ishin përgatitur që me ushtrinë prej dhjetë mijë vetash, ta kthenin përmbys të gjithë Medinën.

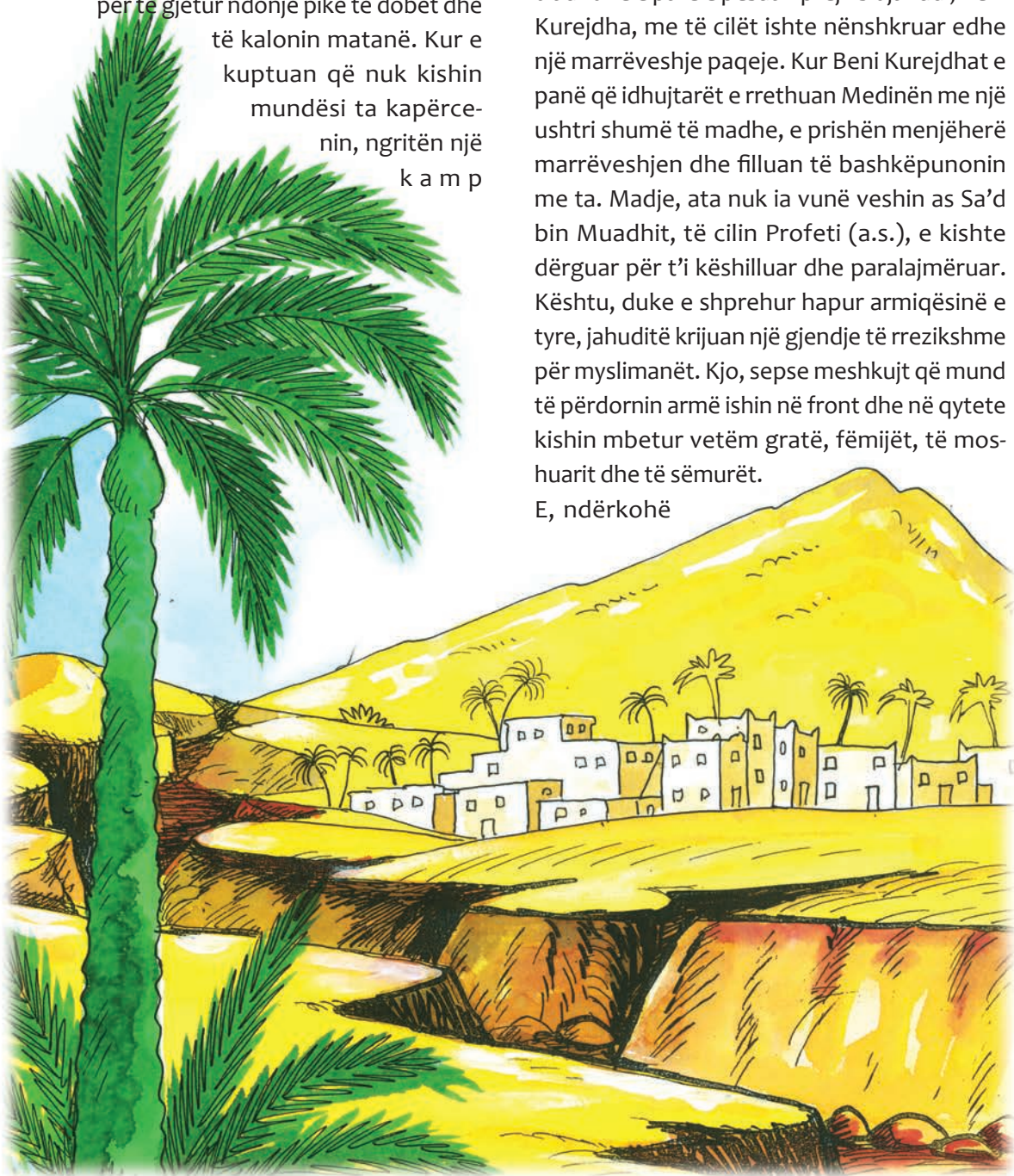
Ata filluan të vraponin përgjatë hendekut për të gjetur ndonjë pikë të dobët dhe të kalonin matanë. Kur e kuptuan që nuk kishin mundësi ta kapërcënin, ngritën një

k a m p

para Medinës dhe e rrethuan të gjithë qytetin. Numri i ushtarëve myslimanë ishte vetëm 3 mijë përballë dhjetë mijë idhujtarëve. Rrethimi zgjati plot 27 ditë.

Përleshjet filluan me hedhjen e shigjetave dhe gurëve nga të dyja palët. Në këtë kohë, myslimanët, të cilët hasnin shumë vështirësi në përballimin e forcës së ushtrisë idhujtare, tradhtinë e parë e pësuan prej fisit jahudi, Beni Kurejdha, me të cilët ishte nënshkruar edhe një marrëveshje paqeje. Kur Beni Kurejdhat e panë që idhujtarët e rrethuan Medinën me një ushtri shumë të madhe, e prishën menjëherë marrëveshjen dhe filluan të bashkëpunonin me ta. Madje, ata nuk ia vunë veshin as Sa'd bin Muadhrit, të cilin Profeti (a.s.), e kishte dërguar për t'i këshilluar dhe paralajmëruar. Kështu, duke e shprehur hapur armiqtësinë e tyre, jahuditë krijuan një gjendje të rrezikshme për myslimanët. Kjo, sepse meshkujt që mund të përdornin armë ishin në front dhe në qytete kishin mbetur vetëm gratë, fëmijët, të moshuarit dhe të sëmurët.

E, ndërkohë

që myslimanët ishin duke u përleshur me armiqtë në front, jahuditë mund të sulmonin qytetin nga brenda dhe të vrisnin gratë dhe fëmijët.

E gjithë kjo tradhti u shkaktua nga hipokritët, të cilët filluan të përçanin njerëzit, duke thënë se myslimanët do të humbnin. Nga ana tjetër, pamundësia për ta kapërcyer hendekun dhe vazhdimi i rrethimit për një kohë të gjatë, i kishte mërëzitur tej mase idhujtarët. Mbi të gjitha, ishte dimër, bënte shumë ftohtë dhe mercenarët që kishin mbledhur idhujtarët, kishin menduar se do ta arrinin fitoren brenda disa orëve.

Për rrjedhojë, idhujtarët organizuan një sulm të përgjithshëm, duke i goditur myslimanët me shigjeta. Kalorësit përpiqeshin të kapërcenin hendekun dhe ata që ia arrinin, sulmonin rreshtat e ushtarëve myslimanë. Mirëpo, edhe këta vriteshin nga Aliu (r.a.), me njësinë e tij. E nesërmja ishte dita më e vështirë e betejës, sepse idhujtarët dhe fisi jahudi Beni Kurejdha i sulmuan

myslimanët nga të dyja anët. Shiu i shigjetave vazhdoi të binte pa pushim mbi myslimanët deri në mbrëmje. Myslimanët ishin nën një presion aq të madh luftime, sa që nuk gjetën as mundësinë për të falur namazet e asaj dite. Këto namaze u falën më vonë.

d) Përfundimi i rrethimit

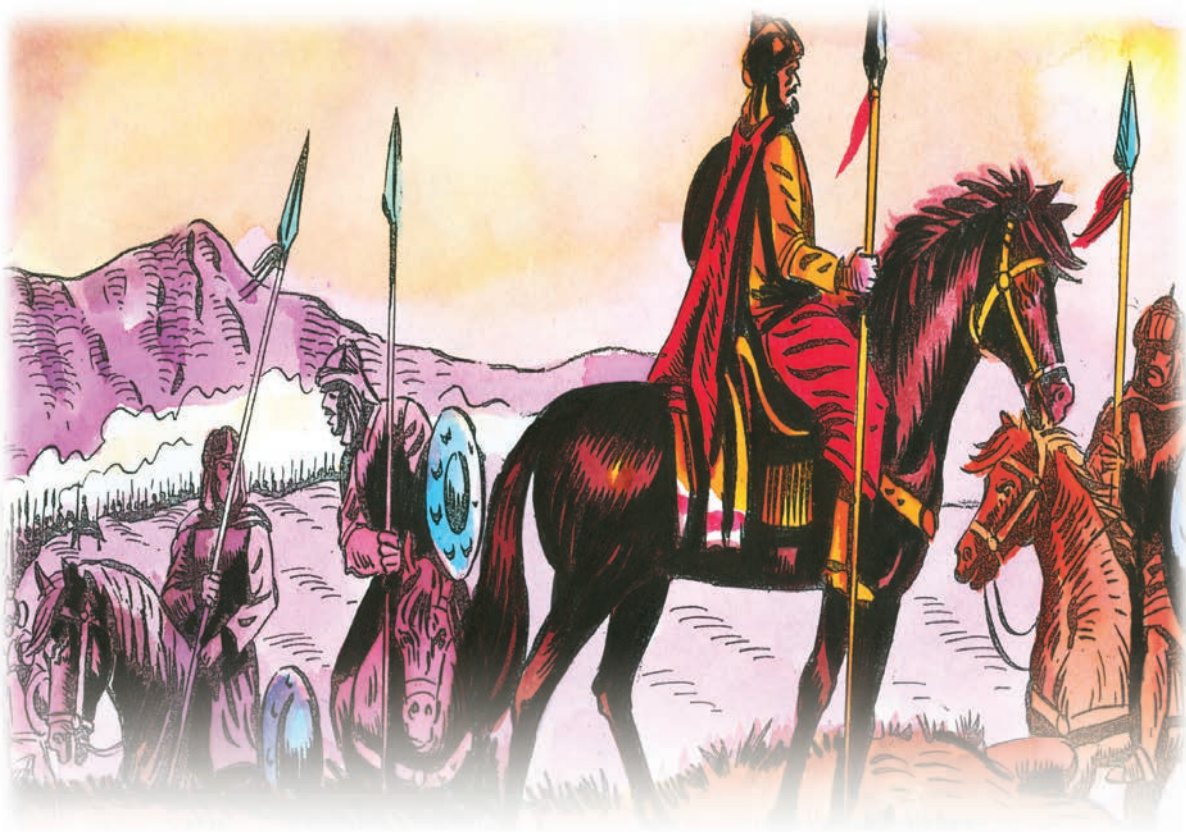
I Dërguari i Allahut (a.s.), ngriti duart nga qielli dhe iu lut Allahut:

“Zoti im! Allahu im, që ke dërguar Kuranin dhe i lan shpejt hesapet! Shpërndaji fiset arabe, prishua unitetin dhe thyeya vullnetin!”

Sapo mbaroi duanë, në fytyrën e të Dërguarit të Allahut (a.s.), u shfaq një gëzim dhe i lajmëroi sahabët me premtimin e Allahut për ndihmë.

Krahas kësaj, myslimanët futën një njeri mes idhujtarëve dhe jahudive, i cili arriti tua prishë unitetin. Për rrjedhojë, edhe pse ishin në të njëjtën anë, idhujtarët dhe jahuditë filluan të shihnin njëri-tjetrin si armiq. Me t'u shuar besimi mes njëri-tjetrit, atyre iu pakësua edhe dëshira për të luftuar kundër myslimanëve.

Kur ra nata, filloi të frynte një erë, e cila u kthye në furtunë, e pak më vonë në një uragan që i shkuli nga toka çadrat e idhujtarëve. Kazanët e ushqimit u derdhën, vatrat u fikën dhe grupet e deveve dhe të kuajve u përzien me njëri-tjetrin. Idhujtarëve iu mbushën gojët, hundët dhe sytë me pluhur e dhe. Kampet u kthyen përmbys dhe zemrat i kaploi një frikë. Idhujtarët u kapën në befasi dhe u shua i gjithë gëzimi. Fakti që ky rrethim zgjati shumë dhe pa asnjë rezultat, i kishte stresuar mjaft ata. Për rrjedhojë, idhujtarët filluan të tërhiqeshin në gjendje paniku. Ata ikën pa e mbledhur shumicën e materialeve ushtarake dhe ushqimore. Në mëngjes, myslimanët i mblodhën të gjitha materialet e lëna pas nga idhujtarët dhe deve të e shpërndara përreth. Kështu, myslimanët shpëtuan edhe prej rrethimit, por edhe prej urisë.

Lidhur me këtë, në Kuranin Fisnik urdhërohet:

“Allahu i zbrapsi jobesimtarët (e ushtrisë së aleatëve) me hidhërimin e tyre dhe ata dolën duarbosh. Ai u mjaftoi besimtarëve në luftë. Vërtet, Allahu është i Fortë dhe i Plotfuqishëm.” (Ahzab, 25.)

Në këtë betejë u vranë katër idhujtarë dhe ranë dëshmorë pesë myslimanë. Pas betejës, i Dërguari i Allahut (a.s.), u dha një sihariq tjetër besimtarëve:

“Këtej e tutje radhën e keni ju. Tashmë, idhujtarët nuk do të mund të na sulmojnë më, por ne do t’i sulmojmë ata!”

Menjëherë pas betejës së Hendekut, myslimanët sulmuan fisin jahudi, Beni Kurejdha dhe i ndëshkuan ata për tradhtinë e tyre.

7. PAQJA E HUDEJBIJES (VITI 628)

a) Malli për Qaben

Kishin kaluar plot gjashtë vite nga koha kur Profeti ynë (a.s.) dhe myslimanët u detyruan të emigronin nga Meka në Medinë. Gjatë kësaj kohe, ata e mbrojtën veten nga sulmet e idhujtarëve që synonin zhdukjen e Islamit dhe myslimanëve. Pavarësisht çdo gjëje, Islami, feja e re dhe e përsosur që i dha vlerë qenies njerëzore dhe hoqi ndasitë shoqërore, vazhdoi të përhapej përherë e më shumë. Mirëpo, fakti që myslimanët ishin në luftë me të afërmit e tyre mekas, i bënte fiset e tjera arabe të mendonin keq për Islam. Për këtë arsye, dëshira e Profetit tonë (a.s.), ishte të arrinte paqen me idhujtarët, me qëllim që shoqëria të ndihej më e sigurt dhe ftesa e fiseve të tjera arabe në fenë Islame të bëhej më e lehtë. Nga ana tjetër, edhe muhaxhirët i kishte marrë malli për vendin ku kishin lindur dhe ishin rritur. Ata kishin gjashtë vjet që nuk e kishin parë Qaben nga e cila drejtoheshin për çdo namaz.

Ato ditë, i Dërguari i Allahut (a.s.), kishte parë një ëndërr dhe u dha myslimanëve lajmin e mirë se atë vit do të shkonin të vizitonin Qaben. Kur erdhi koha, 1400 myslimanë u nisën nga Medina për në Mekë pa marrë me vete parzmore, mburoja dhe heshta. I Dërguari i Allahut (a.s.), nuk donte t'i frikësonte mekasit,

duke i bërë ata të mendonin se myslimanët po vinin për luftë. Qëllimi i tyre ishte vetëm të vizitonin Qaben dhe të ktheheshin. Madje, për këtë arsye ata kishin marrë me vete dhe 70 deve për t'i bërë kurban pas vizitës (umres) në Qabe.

b) Paniku i mekasve

Sapo dëgjuan që myslimanët ishin duke ardhur në Qabe, idhujtarët i kapi paniku dhe vendosën të mos i lejonin të hynin në Mekë. Për këtë arsye, ata dërguan menjëherë një njësi me 200 kalorës. Ndërkohë, i Dërguari i Allahut (a.s.) dhe myslimanët kishin ardhur deri afër Mekës, në vendin e quajtur Hudejbije. Deveja e Profetit (a.s.), e quajtur Kasva, u ul aty dhe nuk u ngrit më sado që u munduan ta ngrinin. Me këtë rast, i dërguari i Allahut (a.s.), tha:

“...Ajo s’e ka një ves të tillë, por Ai (Zoti) që e pati penguar elefantin e Ebrehesë, e pengoi edhe Kasvën!” Pastaj, Profeti vazhdoi e tha:

“Betohem në Atë që ka në dorë jetën time se, sado kërkesa të vështira të më parqesin idhujtarët e Mekës me qëllim të respektimit të gjërave që Allahu i ka ndaluar të kryhen në Shtëpinë e Tij (si: luftim, derdhje gjaku dhe shkelje e të drejtave farefisnore), unë do t’i pranoj ato patjetër (me qëllim paqeje)!”

c) Takimet për paqe

Më vonë, idhujtarët erdhën tek i Dërguari i

Allahut (a.s.), i cili u tha se kishin ardhur vetëm me qëllim të vizitonin Qaben dhe jo të luftonin. Më pas, Profeti (a.s.), i tha përfaqësuesit të idhujtarëve:

- Nëse duan mekasit, mund të bëjmë një marrëveshje paqeje për një kohë të caktuar. Mekasit të mos përzihen në marrëdhëniet tona me fiset e tjera dhe nëse këto fise dëshirojnë të pranojnë Islamin, të mos i pengojnë ata. Nëse ato fise nuk e pranojnë Islamin, u plotësohet dëshira mekasve. Por, nëse përpiqen ta pengojnë këtë, betohem në Allahun se do të luftoj me mekasit derisa të më vijë

vdekja. E Allahu do të më ndihmojë dhe do ta bëjë mbizotëruese fenë e Tij.

Pas kësaj, i Dërguari i Allahut (a.s.), e dërgoi Osmanin (r.a.), tek mekasit si zëdhënës in e vet. Ai u takua me Ebu Sufjanin dhe pjesën tjetër të parisë së idhujtarëve dhe u shpjegoi se qëllimi i tyre ishte vetëm të vizitonin Qaben. Mekasit i thanë Osmanit (r.a.):

- Nëse ju lejojmë të gjithëve të hyni në Mekë, fiset arabe do të pandehin se ne u frikësua nga myslimanët. Nëse dëshiron, ti mund ta vizitosh Qaben, por të gjithëve nuk mund t'ju lejojmë.

Si mendoni, si mund të ketë vepruar Osmani (r.a.), në këtë rast?

Mirëpo, Osmani (r.a.), tha:

- Nëse i Dërguari i Allahut (a.s.), nuk bën tavaf në Qabe, as unë nuk e bëj.

Ky qëndrim i Osmanit (r.a.), që tregonte dashurinë e madhe për Profetin (a.s.), i zemëroi idhujtarët. Për këtë arsye, ata i thanë Osmanit (r.a.), se nuk mund të kthehej pas.

d) Besatimi në Riduan

Vonesa e Osmanit (r.a.), i shqetësoi shumë myslimanët. Për më tepër, filluan të përhapshin edhe fjalë sikur ai ishte vrarë. Nëse kjo do të ishte e vërtetë, do të thoshte se idhujtarët i kanë shpallur luftë myslimanëve. I Dërguari i Allahut (a.s.), tha:

“Me sa shihet, s’kemi për t’u ndarë dot prej këtej pa u përleshur me idhujtarët!”

Më pas, për t’i paraprirë ngjarjeve, i Dërguari i Allahut (a.s.), i thirri sahabët që t’i jepnin besën, se “nuk do të kursenin as jetën në luftën për hir të Allahut”. Kështu, sahabët e nderuar, të cilët ishin gati të sakrifikonin jetën dhe pasu-

rinë e tyre në rrugën e Allahut dhe të Dërguarit të Tij (a.s.), kapën me radhë dorën e Profetit (a.s.) dhe i dhanë besën duke thënë:

“Japim besën se do të zbatojmë atë që dëshiron i Dërguari i Allahut (a.s.), se do të luftojmë në rrugën e Allahut deri në vdekje dhe se nuk do të ikim kurrë prej armikut!”

Pas kësaj, Allahu i Madhëruar zbrit ajetet:

“Allahu është i kënaqur me ata besimtarë, kur t’u betuan për besnikëri nën hijen e pemës. Ai e dinte se ç’kishte në zemrat e tyre, prandaj u dha atyre qetësi dhe i shpërbleu me një fitore të afërt e me një plaçkë të madhe që do ta fitojnë. Allahu është i Plotfuqishëm dhe i Urtë.” (Fet’h, 18-19.)

Kur e panë besimin e palëkundur të myslimanëve ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij (a.s.), idhujtarët i zuri frika e luftës dhe menjëherë e lanë të lirë Osmanin (r.a.). Më pas, ata dërguan një delegacion tek i Dërguari i Allahut (a.s.), që të bisedonin për paqe.

e) Nënshkrimi i marrëveshjes së paqes

Pas një debati të gjatë mes myslimanëve dhe idhujtarëve, u arrit kjo marrëveshje:

1. Myslmanët nuk do ta vizitonin Qaben atë vit, por një vit më vonë. Kur ta vizitojnë, nuk do të qëndrojnë në Mekë më shumë se tri ditë, gjatë të cilave idhujtarët do të dalin jashtë Mekës dhe nuk do të takohen me ta.

2. Nëse një mekas do të strehohet në Medinë, do të ekstradohet, edhe nëse është mysliman. Por, nëse medinasit do të strehohen në Mekë, nuk do të ekstradohen.

3. Nëse dëshirojnë, fiset e tjera arabe mund të bëjnë marrëveshje me myslimanët, ose me mekasit.

4. Marrëveshja do të zgjasë dhjetë vjet dhe brenda kësaj kohe asnjë nga palët nuk do të sulmojë dhe luftojë palën tjetër.

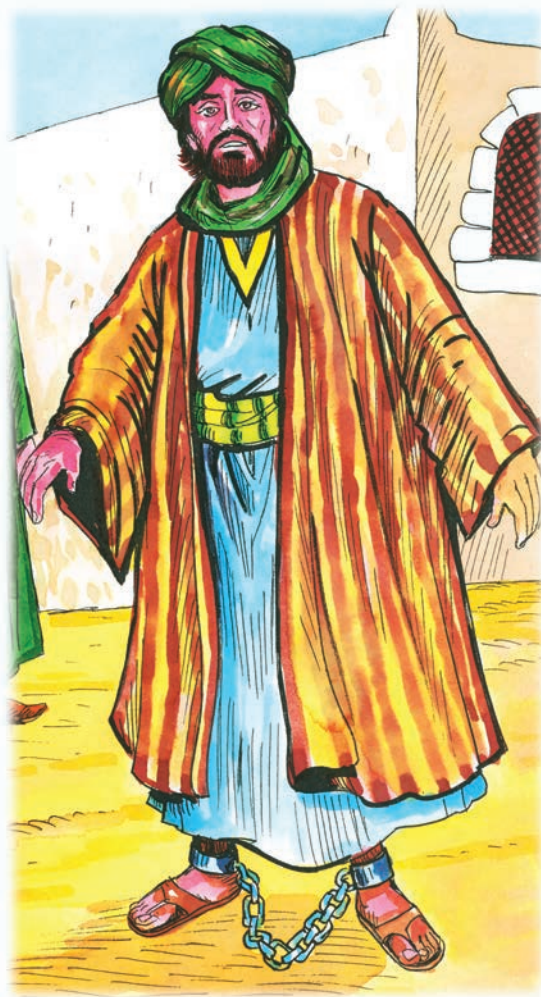
f) Ngjarja e hidhur

Sapo kishte përfunduar nënshkrimi i marrëveshjes, papritur shfaqet Ebu Xhendeli që tërhiqte zvarrë zinxhirët në këmbë. Ai ishte bërë mysliman para pak kohësh, por babai i tij e kishte lidhur dhe e kishte burgosur pasi nuk kishte arritur ta bindte të hiqte dorë nga Islami. Ebu Xhendeli kishte arritur të arratisej dhe tani kishte ardhur të strehohej tek i Dërguari i Allahut (a.s.). Mirëpo, babai i tij, Suhejli kërkoi që t'i kthehej mbrapsht i biri, sepse sipas marrëveshjes, kushdo që bëhej mysliman në Mekë dhe strehohej në Medinë, duhej t'i dorëzohej përsëri mekasve. Edhe pse i Dërguari i Allahut (a.s.), iu lut të mos e merrte të birin, Suhejli nuk pranoi. Kurse vet Ebu Xhendeli tregonte për vuajtjet dhe torturat që kishte kaluar dhe lutej që të mos e kthenin përsëri tek idhujtarët.

Pavarësisht këtyre, më në fund Ebu Xhendeli iu dorëzua përsëri idhujtarëve me qëllim që të mos prishej marrëveshja e saponëshkruar. I hidhëruar jashtë mase, i Dërguari i Allahut (a.s.) e qetësoi Ebu Xhendelin me këto fjalë:

- O Ebu Xhendel, duro edhe pak! Padyshim Allahu i Madhëruar do të krijojë një rrugëdalje për ty dhe për myslimanët që ndodhen në situatën tënde! Ne kemi bërë një marrëveshje paqeje duke dhënë fjalën në emër të Allahut dhe nuk bën ta shkelim fjalën, se kjo nuk na ka hije!

Sahabëve iu dogj zemra përballë këtyre që po ndodhnin dhe nga sytë u rrodhën lot, por nuk kishte rrugëzgjdhje tjetër. Deri atëherë, idhujtarët i shihnin myslimanët si një grup nje-

rëzish që mund t'i asgjësonin kur të donin. Mirëpo, në saje të marrëveshjes së Hudejbijes, myslimanët u njohën si një forcë më vete. Kjo marrëveshje ishte një fillim i rëndësishëm i përhapjes së myslimanëve jashtë Medinës, sepse pas saj u shtuan marrëdhëniet e myslimanëve me fiset idhujtare përreth. Tashmë, Islami filloi të përhapej lirisht pa hasur në asnjë pengesë dhe popullsia myslimane po shtohej dita ditës.

Nëse do të ishit aty në atë moment,
çfarë do t'i thonit Ebu Xhendelit?

.....

.....

ÇELËSI I XHENETIT

Atë natë, Rebia bin Ka'b (r.a.), i cili e donte Profetin (a.s.), më shumë se veten, priti tek dera e Profetit (a.s.), deri në mëngjes pa i mbyllur sytë fare. Ngaqë e dinte se ai do të ngrihej në namazin e natës, Rebia (r.a.), e kishte përgatitur që në mbrëmje ujin për abdes, peshqirin, misvakun dhe sexhaden. Më në fund, i Dërguari i Allahut (a.s.), u duk tek dera. Kur e pa Rebian (r.a.), i dha selam duke buzëqeshur. Çdo gjë ishte ashtu siç dëshironte Rebia (r.a.). Ja, një natë e heshtur dhe e përshpirtshme! I Dërguari i Allahut po merrte abdes para tij dhe ai po i mbante ujin. Për Rebian, ky ishte një çast që vlente sa gjithë jeta. I kapluar nga mendime të tilla të bukura, ai vazhdoi t'i mbante ujin i qetë në shpirt. Pasi i Dërguari i Allahut (a.s.), mori abdes, ai i zgjati peshqirin dhe për një çast iu takuan shikimet. Rebia (r.a.), u turpërua dhe uli kokën. I dërguari i Allahut (a.s.), i tha:

- Kërko ç'të duash prej meje!

Ky ishte një rast i jashtëzakonshëm për Rebian.

- Dëshiroj të jem së bashku me ty në Xhenet. - tha ai.

- A nuk dëshiron diçka tjetër? – E pyeti Profeti (a.s.).

- Kjo është dëshira ime. - Tha Rebia.

Kjo ishte me të vërtetë një dëshirë shumë bukur. Rebia (a.s.), dëshironte të ishte bashkë me profetët, në gradat më të larta në Xhenet. Prandaj, i Dërguari i Allahut (a.s.), i tha:

- Atëherë, që dëshira jote të realizohet, më ndihmo duke bërë shumë sexhde (duke falur shumë namaz)!

Prej asaj dite, Rebia (r.a.), falte gjithmonë namaz, sepse tashmë ai kishte gjetur çelësin e Xhenetit, që e dëshironte aq shumë. Madje, ai e mbajti aq fort atë çelës, sa nuk e lëshoi as në momentet e vdekjes.

8. DËRGIMI I KORRIERËVE DHE LETRAVE ME FTESAT ISLAME (VITI 628-629)

Islami ishte shpallja e fundit që iu dërgua një-rëzimit dhe feja e vetme e pastër. Për këtë arsye, ajo nuk duhej të kufizohej vetëm në tokat arabe, por duhej t'i kumtohej të gjithë botës. Pas Marrëveshjes së paqes në Hudejbije, idhujtarët mekas nuk do ta pengonin më përhapjen e Islamit. Tashmë Islami duhej të përhapej me shpejtësi edhe në vende të largëta.

Kur u kthye nga Hudejbija në Medinë, i Dërguari i Allahut (a.s.), e bisedoi këtë çështje me sahabët dhe u vendos që të dërgoheshin disa korrierë me letra tek disa prej sunduesve të shteteve fqinje dhe kryetarëve të fiseve

arabe. Më pas, u punua një unazë argjendi ku shkruhej “Muhamed Resulullah” (Muhamedi i Dërguari i Allahut), me qëllim që të përdorej si vulë në letrat që do dërgoheshin sunduesve në rajonet përreth.

I Dërguari i Allahut (a.s.), i përgatiti letrat në mënyrë të veçantë për të gjithë sunduesit dhe ua dorëzoi sahabëve trima dhe guximtarë, të cilët i çuan ato në destinacion duke kapërcyer shkretëtira, male dhe dete. Gjatë kësaj detyre fisnike, këta sahabë nuk u frikësuan as nga shpatat e shndritshme të xhelatëve, e as nga burgjet e errët të mbretërve tiranë. Dërgimi i këtyre ftesave Islame në adresën e duhur, ishte nderi më i madh për ta.

Ja disa prej këtyre:

a) Ftesa Islame drejtuar mbretit Bizantin, Herakliut

Letrën e Profetit (a.s.), drejtuar mbretit Bizantin, Herakliut, e dërgoi sahabiu Dihje bin Halife el-Kelbi (r.a.). Atë kohë, Herakliu gjendej në Kuds (Jerusalem). Ai e priti mirë Dihjen (r.a.) dhe, me qëllim që të merrte më shumë informacione në lidhje me Profetin (a.s.), urdhëroi t'i sillleshin disa tregtarë arabë që ndodheshin në zonë. Ndërkohë, në atë zonë ndodhej një karvan tregtie prej Mekës, mes të cilëve gjendej edhe kryetari i idhujtarëve mekas, Ebu Sufjani. Mbreti e pyeti atë dhe i mori mendim. Gjithashtu, pranë mbretit ndodheshin edhe murgjit dhe priftërinjtë e popullit të vet.

- Çfarë prejardhjeje ka ky profet? - pyeti mbreti.

- Ai ka prejardhje fisnike! - u përgjigj Ebu Sufjani.

- A është ndonjëri prej jush që t'i ketë thënë më parë këto fjalë?

- Nuk ka!

- A ka pasur sundimtarë ndër të parët e tij?

- Jo, nuk ka pasur!

- Ata që e ndjekin, a janë prej parisë, apo nga shtresa e ulët e popullit?

- Janë nga shtresa e ulët e popullit.

- Ndjekësit e tij shtohen, apo pakësohen?

- Shtohen!..

- A ka nga ata që pasi kanë hyrë në fenë e tij, kanë mbetur të pakënaqur dhe janë kthyer?

- S'ka!

- A është akuzuar ndonjëherë si gënjeshtar para se të dilte me këtë pretendim?

- Jo!

- Ka ndodhur ndonjëherë të mos e mbajë fjalën?

- Jo! Ai e mban fjalën e dhënë!..

- A keni bërë luftë me të?

- Po, kemi luftuar.

- Çfarë kërkon prej jush?

- Na urdhëron të adhurojmë vetëm Allahun, mos t'i bëjmë shok Atij dhe të braktisim idhujt e etërve tanë! Na urdhëron të falim namaz, të themi të drejtën e të vërtetën, të jemi të ndershëm e të vizitojmë të afërmit.

Pasi mori përgjigjet e pyetjeve që i drejtoi, Herakliu tha:

Nëse këto që the janë të vërteta, ai person do të sundojë në këto toka ku po shkel këmba ime.

Madje në një kohë shumë të shkurtër. Fundja, unë e kam ditur që ka për të dalë një profet i tillë, por nuk e kam menduar se do të jetë prej jush. Po ta dija se mund ta arrija atë, do të përballoja çdo vështirësi dhe, po të ndodhesha pranë tij, do t'i laja këmbët dhe do t'i shërbeja.

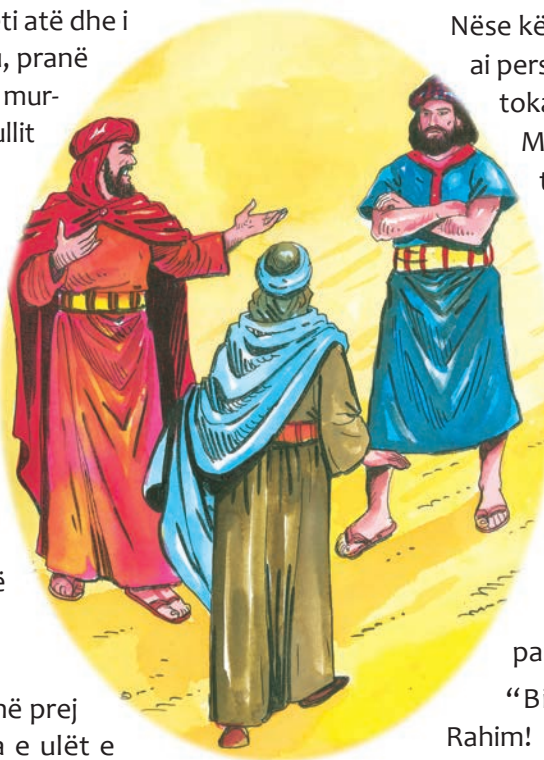
Më pas, ai e lexoi letrën para të gjithëve:

“Bismil-lahi'r-Rahmani'r-Rahim!

Nga Muhammedi, robi dhe i Dërguari i Allahut, drejtuar Herakliut, të madhit të romakëve!

Paqe atyre që ndjekin rrugën e drejtë! Të ftoj në Islam! Bëhu mysliman që të shpëtosh, dhe Allahu të të japë dyfish shpërblim. Nëse nuk pranon, përgjegjësia e mospranimit të fesë nga shtetasit e tu, bie mbi ty!”

Fjalimi i mbretit dhe letra e Profetit (a.s.), i zemëroi shumë priftërinjtë. Kur mbaroi leximi i letrës, në sallon shpërtheu një zhurmë e madhe. Herakliu u shqetësua se mos përkeqë-

sohet gjendja dhe e nxori jashtë të dërguarin e Profetit (a.s.), bashkë me tregtarët arabë. Ndërsa njerëzve të tij u tha se donte të provonte besnikërinë e tyre ndaj fesë. Kështu, frika se mos humbiste mbretërinë, e pengoi Herakliun të besonte. Mirëpo, Dihjen (r.a.), e priti mirë dhe e respektoi. Më pas, i dha disa dhurata dhe e refuzoi me mirësjellje ftesën Islame.

b) Ftesa Islame drejtuar mbretit të Persisë, Husrev Pervizit

Letrën e ftesës Islame, drejtuar Kisras së Iranit e dërgoi Abdullah bin Hudhafe (r.a.). Në letër shkruhej:

“Bismil-lahi’r-Rahmani’r-Rahim!

Nga Muhammedi, rob i Zotit dhe i Dërguari i Tij, drejtuar Kisras, mbretit të Persisë. Paqja qoftë mbi atë që ndjek udhëzimin e përsosur, beson Allahun dhe të Dërguarin e Tij, dëshmon se nuk ka zot tjetër përveç Allahut, se askush nuk i shoqërohet Atij dhe se Muhammedi është robi dhe i Dërguari i Tij. (O mbret!) Me urdhrin e Allahut të ftoj drejt Islamit, sepse unë jam dërguar prej Tij që të paralajmëroj të gjallët për dënimin e Tij dhe t’i udhëzoj njerëzit në rrugën e drejtë. Pranoje Islamin që të shpëtosh! Nëse e refuzon këtë ftesë, atëherë do të mbash përgjegjësi për gjynahet e popullit tënd zjarrpulist.”

Sapo e lexoi letrën, Kisra e grisi atë i zemëruar. Kur të Dërguarit të Allahut (a.s.), i shkoi ky lajm, tha:

“U bëfshin copë-copë si kjo letra që grisi, edhe vet edhe vendi i tyre!”

Pa kaluar shumë kohë, mbreti Husrev Perviz u vra nga djali i vet Shirvehj. Gjatë viteve në vijim të gjitha tokat e Persisë ranë në duart e myslimanëve.

c) Letra drejtuar Nexhashiut të Abisinisë, As’hames

Letrën drejtuar mbretit të Etiopisë, e dërgoi Amr ibn Umejje (r.a.). Në fakt, mbreti As’hame

ishite sjellë mirë edhe ndaj myslimanëve që kishin emigruar më parë në Abisini bashkë me djalin e xhaxhait të Profetit (a.s.), Xhaferrin (r.a.). Ai i mbrojti ata dhe u dha mundësinë të jetonin të lirë fenë e tyre. Në letrën drejtuar Nexhashiut shkruhej:

“Bismil-lahi’r-Rahmani’r-Rahim!

Nga Muhammedi, rob i Zotit dhe i Dërguari i Tij, drejtuar Nexhashiut të Abisinisë. O Mbret! Bëhu mysliman! Jam i lumtur për mirësitë që të ka dhënë Allahu dhe e falënderoj Atë për këtë. Dëshmoj që Isai biri i Merjemes ishte profeti i Allahut. Allahu e sollti në jetë pa baba nëpërmjet Merjemes së pamartuar, që ishte e pastër dhe e ndershme. Mirëpo të krishterët e bënë zot. O mbret! Të ftoj t’i nënshtrohesh Allahut të vetëm e të pashoq dhe të më bindesh mua dhe librit që më ka shpallur, sepse unë jam i Dërguari i Allahut. Të ftoj ty dhe popullin tënd në fenë e Allahut. Pranoni këshillën time! Paqja qoftë mbi ata që hyjnë në rrugën e shpëtimit!”

Pas kësaj, edhe mbreti As’hame i shkruan një letër përgjigje të Dërguarit të Allahut (a.s.), ku shprehet se e ka pranuar Islamin:

“Bismil-lahi’r-Rahmani’r-Rahim!

Muhammedit, të Dërguarit të Allahut, nga Nexhashiu As’hame!

O i Dërguari i Allahut! Paqja, mëshira dhe begatia e Allahut, qofshin mbi ty!

O i Dërguari i Allahut! Letra juaj më erdhi! Beto hem në Zotin e qiejve e të tokës që edhe Isai nuk ka thënë për veten më shumë se ç’keni thënë ju në letër! Edhe kumtesa e tij është si e juaja... Unë dëshmoj se ti je i Dërguari i Allahut, që thua të drejtën dhe vërteton profetët e mëparshëm!

O i Dërguari i Allahut! Unë të kam dhënë besën ty me ndërmjetësinë e djalit të ungit tënd që është edhe përfaqësuesi yt këtu... Dëshmoj se thënie të tua janë të vërteta! O i Dërguari i Allahut, paqja qoftë mbi ty!..”

9. MARRJA E HAJBERIT (VITI 628)

a) Jahuditë e Hajberit kërkojnë luftë

Haberi ishte një qytet i madh hebre rreth 170 km larg Medinës. Qyteti kishte shtatë kala, kopshte të mira me hurma dhe tokë pjellore. Aty ishin vendosur edhe jahuditë që ishin nxjerrë më herët nga Medina. Këta i nxitnin fiset idhujtare arabe të shfaqnin armiqësi ndaj myslimanëve. Për rrjedhojë, edhe një nga shkaqet e betejës së Hendekut, ishte pikërisht nxitja e këtyre jahudivë.

Jahuditë e Hajberit refuzuan të bënin paqe me myslimanët. Përveç kësaj, ata filluan të përgatiteshin të sulmonin Medinën së bashku me fisin Gatafan që ishin fqinjët e tyre. Për shkak të kushteve të rënda që ishin detyruar të pranoin në marrëveshjen e Hudejbijes, ata mendonin se myslimanët ishin dobësuar dhe s'kishin forcë për të luftuar. Po ashtu, edhe idhujtarët i nxitnin jahuditë për luftë. Fisi Gatafan kishte pranuar të sulmonte Medinën së bashku me jahuditë. Për këtë arsye, i Dërguari i Allahut (a.s.), vendosi t'i priste rrugën fisit Gatafan pa i dhënë mundësi armikut të përgatitej për luftë. Myslimanët u nisën drejt Hajberit me 2000 kalorës dhe 1600 këmbësorë.

b) Marrja e kalave të Hajberit

Pas namazit të sabahut, i Dërguari i Allahut (a.s.), u nis me ushtrinë drejt Hajberit. Jahuditë, të cilët kishin dalë në mëngjes herët me kazmat dhe lopatat e tyre për të shkuar në punë, u tronditën kur panë përballë ushtrinë Islame dhe filluan të strehohen nëpër kalatë e tyre duke bërë titur; "Muhamedi, vallahi Muhamedi

dhe ushtria e tij!". Ndër të shtatë kalatë e Hajberit, më e forta dhe më e përgatitura për luftë, ishte ajo e Kamusit. Aty kishte një sasi të mjaftueshme armatimesh dhe ushqimesh. Jahuditë, ishin përgatitur me të vërtetë për luftë. Për këtë arsye, ata nuk e pranuan propozimin e paqes që u bëri i Dërguari i Allahut (a.s.). Pas rrethimit njëzet ditor, përveç kalasë Kamus, të gjitha kalatë e tjera ranë në dorë të myslimanëve. Sulmet e përditshme të komandantëve myslimanë, ende nuk kishin dhënë rezultatet e duhura për të marrë edhe kalanë Kamus. Një ditë, i Dërguari i Allahut (a.s.), tha:

"Nesër, këtë sanxhak (flamur) do t'ia jap një trimi që e do Allahun dhe të Dërguarin e Tij dhe të cilit Allahu do t'i bëjë të mundur çlirimin."

Të gjithë myslimanët u gdhinë duke menduar se kush do ta kishte fatin ta merrte atë sanxhak. Në mëngjes, i Dërguari i Allahut (a.s.), tha:

- Ku është Aliu? Ma thirrni atë!

Ndërkohë, Aliu (r.a.), kishte një dhimbje të fortë në sy. Prandaj edhe askush nuk mendoi se sanxhaku do t'i jepej atij. Sahabët thanë:

- O i Dërguari i Allahut! Aliut i dhembin sytë.

Më pas, ata e sollën Aliun (r.a.), duke e mbajtur për krahësh, ndërsa Profeti (a.s.), u lut dhe i fryu syve të tij. Sytë e Aliut (r.a.), u shëruan menjëherë, sikur të mos i kishin dhembur asnjëherë. Pas kësaj, i Dërguari i Allahut (a.s.), i

Çfarë do të mendonit nëse do të ishit në vend të Aliut (r.a.)?

.....

.....

dorëzoi sanxhakun Aliut (r.a.), i cili shkoi dhe thirri jahuditë në Islam. Mirëpo, ata vazhduan të refuzonin dhe vazhduan të luftonin. Madje, duke thënë poezi heroike, ata filluan të sfidonin myslimanët dhe nxorën nga kalaja luftëtarin e tyre të pathyeshëm, Merhabin.

- A ka mes jush ndonjë trim që ka guxim të më dalë përballë? - tha ai.

Përballë tij doli vetë Aliu (r.a.), i cili luftoi heroikisht dhe e shtriu përtokë këtë jahudi të fuqishëm. Me t'u vranë Merhabi, jahuditë u demoralizuan dhe nuk rezistuan më gjatë. Ata humbën shpresën dhe dorëzuan kalanë. Kështu, Hajberi ra plotësisht në dorën e myslimanëve. Ndërsa Aliu (r.a.), u bë çliruesi i Hajberit. Në këtë luftë u vranë 93 jahudi. Kurse myslimanët dhanë 15 dëshmorë.

c) Atentati i hakmarrjes ndaj Profetit (a.s.).

I Dërguari i Allahut (a.s.), qëndroi edhe disa ditë në Hajber. Pavarësisht sjelljes njerëzore me të cilën u trajtuan nga Profeti (a.s.), jahuditë planifikuan atentat kundër tij. E bija e njërit prej parisë së jahudive, Zejneb binti Harith, përgatiti një gosti për të Dërguarin e Allahut (a.s.), i cili erdhi së bashku me disa prej sahabëve. Ajo vuri në sofër mish deleje, të cilën e kishte përzier me një helm të fuqishëm. Sapo i Dërguari i Allahut (a.s.), vuri në gojë kafshatën e parë, e nxori menjëherë nga goja copën që kishte kafshuar dhe tha: “Ky mish po më njofton se është i helmuar. Mos hani

prej tij!”. Mirëpo, Bishr ibni Bera (r.a.), kishte ngrënë disa kafshata dhe vdiq menjëherë aty i helmuar. Kur i Dërguari i Allahut (a.s.), i pyeti jahuditë se pse vepruan ashtu, ata u përgjigjën gjoja si me zgjuarsis:

- Nëse do të ishe gënjeshtar, do të shpëtonim prej teje. E, nëse do të ishe profet i vërtetë, ky helm nuk do të bënte dëm.

As gruaja që hodhi helm në mish nuk e mohoi fajin e vet dhe tha:

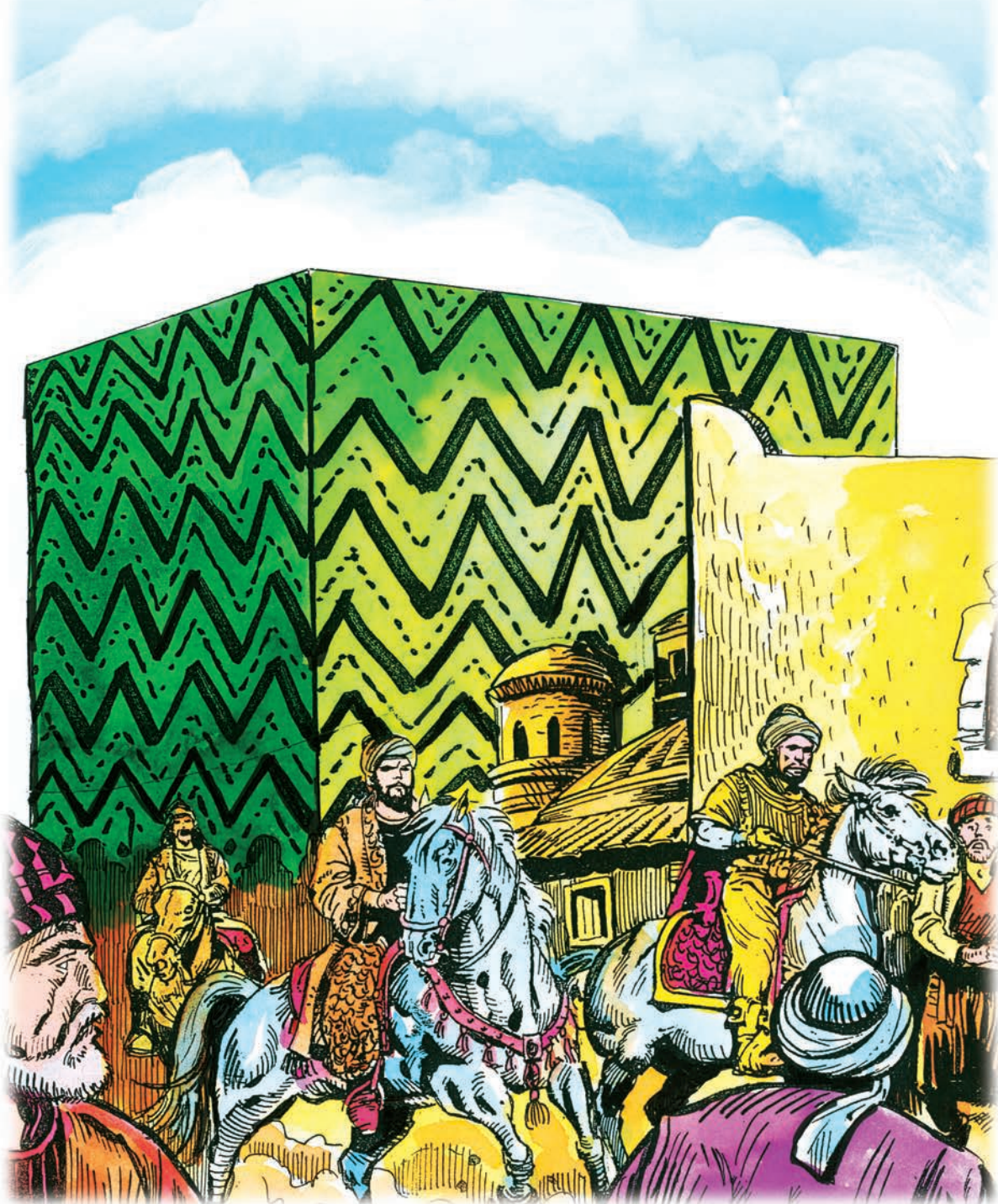
- Babai im, xhaxhai, burri dhe vëllezërit e mi vdiqën të gjithë në luftë. Prandaj doja të merrja hak.

10. VIZITA NË QABE PAS SHUMË VITESH (VITI 629)

Hyrja e Myslimanëve në Mekë, ishte shumë emocionuese. I Dërguari i Allahut (a.s.), ecte mbi devenë e tij Kasva. Thirrjet e të gjithë besimtarëve që thonin njëherazi; “Allahu Ekber,

Allahu Ekber... Lebbejk, Allahume lebbejk...” mbushnin qiellin. Qabja, me mallin ndaj së cilës jetuan për vite me radhë, ishte tashmë përballë tyre. Myslimanët po bënë umren të cilën

një vit më parë nuk arritën ta bënin dot. Ata qëndruan tri ditë në Qabe. Ndërkohë idhujtarët i ndoqën nga larg adhurimet dhe veprimet e myslimanëve dhe thonin mes vete:

- Sa njerëz të sjellshëm dhe delikatë janë këta myslimanët!

- Adhurimet i kryejnë me qetësi dhe vëllazërisht duke respektuar njëri-tjetrin.

- Nuk dehen dhe shajnë njëri-tjetrin si ne.

- Po! Janë me të vërtetë njerëz me edukatë, të pastër dhe me moral të bukur!

- Ata e duan dhe e respektojnë njëri-tjetrin, qoftë gjatë adhurimit, qoftë gjatë bisedave.

Ata kujdesen edhe për të drejtat e njëri-tjetrit dhe nuk janë egoistë si ne!

- Mbi të gjitha, shikoni se si e adhurojnë vazhdimisht Allahun në qetësi dhe me përkushtim!

- Këta janë me të vërtetë njerëz të mirë!

Morali i bukur i myslimanëve dhe eleganca e adhurimeve të tyre ndikoi shumë tek idhujtarët. Kur i njohën nga afër myslimanët, për të cilët nga larg ushqenin armiqësi, filluan të ndjenin admirim ndaj tyre. Madje, kishte prej atyre që nga brenda dëshironin të ishin edhe vetë myslimanë.

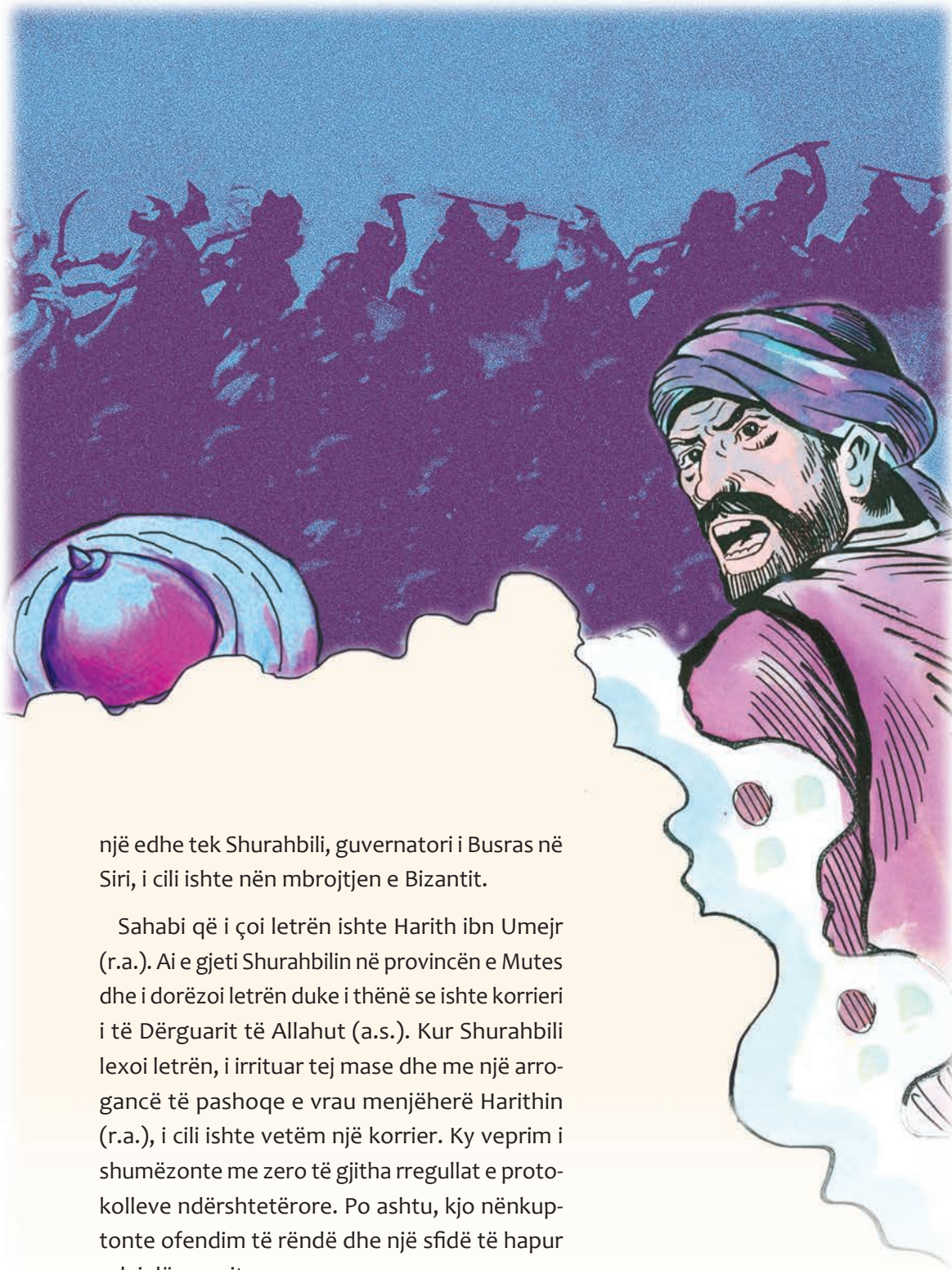

11. BETEJA E MUTES (VITI 629)

a) Vrasja e korrierit të Profetit (a.s.).

Kur Profeti (a.s.), dërgoi korrierë me letrat e ftesës Islame nëpër mbretëritë përreth, dërgoi

një edhe tek Shurahbili, guvernatori i Busras në Siri, i cili ishte nën mbrojtjen e Bizantit.

Sahabi që i çoi letrën ishte Harith ibn Umejr (r.a.). Ai e gjeti Shurahbilin në provincën e Mutes dhe i dorëzoi letrën duke i thënë se ishte korrieri i të Dërguarit të Allahut (a.s.). Kur Shurahbili lexoi letrën, i irrituar tej mase dhe me një arrogancë të pashoqe e vrau menjëherë Harithin (r.a.), i cili ishte vetëm një korrier. Ky veprim i shumëzonte me zero të gjitha rregullat e protokolleve ndërshtetërore. Po ashtu, kjo nënkuptonte ofendim të rëndë dhe një sfidë të hapur ndaj dërguesit.

Për rrjedhojë, me qëllim që të mbronte dinjitetin dhe nderin e Islamit, i Dërguari i Allahut (a.s.), përgatiti një forcë prej tre mijë ushtarësh dhe e dërgoi atë drejt Shurahbilit nën komandën e Zejd bin Harithit (r.a.). Para se të niseshin, i Dërguari i Allahut (a.s.), i porositi komandantët:

“Në fillim ftojeni atë në Islam. Nëse nuk pranon, luftojeni! Mos prekni gratë, fëmijët dhe pleqtë! Mos prishni shtëpi, mos dëmtoni kafshët dhe të mbjellat!”

Pas kësaj, tha:

“Nëse Zejdi bie dëshmor në luftë, komandën ta marrë Xhaferri! Nëse edhe ai bie dëshmor, të komandojë Reuaha bin Abdullah! Por, nëse edhe ai bie dëshmor, caktoni vetë një komandant mes jush!”

b) Forca e armikut dhe trimëria e pashoqe e myslimanëve

Vetëm pasi hynë në tokat e Sirisë, myslimanët mësuuan se kishin përballë një ushtri prej më së paku 100 mijë ushtarësh. Mbi të gjitha, edhe në aspektin ushtarak ishin të pajisur shumë më mirë se myslimanët. Kurse numri i myslimanëve ishte vetëm 3 mijë. Për këtë arsye, Zejdi (r.a.), mbledhi komandantët e tjerë dhe u këshillua me ta.

Çfarë mund të bënin 3 mijë luftëtarë me pajisje të mangëta luftarake përballë një force prej 100 mijë ushtarësh të armatosur gjer në dhëmbë? Vallë, a duhej të pyesnin njëherë të Dërguarin e Allahut (a.s.), e më pas të vepronin? Mirëpo, a nuk kishin ardhur për të luftuar deri aty? Ata nuk mund të ktheheshin pas pa luftuar! Kështu, Abdullah bin Rauaha (r.a.), i sheshoi të gjitha hezitimet duke thënë:

- Vëllezër! Ajo për të cilën po hezitojmë, është pikërisht synimi ynë. Pra, të biem dëshmorë.

Të luftojmë për të lartësuar fenë tonë! O do të biem dëshmorë, o do të mbijetojmë si fitimtarë! A nuk janë që të dyja fitore?

Fjalimi i Abdullahut (r.a.), i ngriti peshë ndjenjat e besimit të besimtarëve trima. Për këtë arsye, ata thanë të gjithë njëzëri:

- Abdullahu ka të drejtë! Të luftojmë!

c) Koha për të rënë dëshmorë

Dy ushtritë u takuan në Mute. Zejdi (r.a.), u hodh përpara si luan me flamur në dorë. Ai luftoi heroikisht dhe tregoi se nuk kishte frikë nga vdekja. Mirëpo, ai ra dëshmor mes hesh-tave të armiqve. Më pas, komandën e mori Xhaferri (r.a.), i cili po ashtu luftoi me trimëri të madhe. Kur iu pre dora e djathtë, e mbajti flamurin me dorën e majtë. Por, kur iu pre edhe dora e majtë, ai e përqafoi flamurin me të dy krahët. Pavarësisht plagëve të shumta që mori, ai luftoi heroikisht deri në frymën e fundit. Pas Xhaferrit (r.a.), komandën e mori Abdullah bin Reuaha (r.a.). Ai luftoi heroikisht duke thënë vazhdimisht poezi dhe u përlesh me armikun derisa iu bë trupi shoshë. Pasi ra dëshmor edhe Abdullahu (r.a.), myslimanët mbetën pa komandant. Duke parë se përballë kishin një ushtri 30-40 herë më të madhe, myslimanët filluan të demoralizoheshin. Mirëpo, Halid bin Velidi, i cili ishte gjeni i strategjive luftarake, i mbledhi ushtarët myslimanë, që për pak sa nuk u shpërbënë. Në fakt, Halidi sapo ishte bërë mysliman. Por përsëri myslimanët u mbledhën përreth Halidit dhe luftuan deri në mbrëmje pas tij që i printe me flamur në dorë. Atë ditë, Halidit iu thyen nëntë shpata. Për këtë arsye, Halidi mori titullin “Sejfullah”, pra “Shpata e Allahut”. Kur ra nata, Halidi i organizoi përsëri ushtarët, duke ua ndërruar vendet. Pra, të parmit, i vendosi në fund, të djathtët, në të majtë dhe anasjelltas.

Të nesërmen, kur armiqtë panë ushtarë të rinj përballë, pandehën se myslimanëve u kishin ardhur përforcime. Kështu, si rezultat i një sulmi të ashpër e të papritur të Halidit, që në mëngjes herët, ushtria armike u shpërbë. Më pas, duke

përfitur nga rasti, Halidi i tërhoqi ushtarët e tij me mjeshtëri dhe, pa pësuar shumë humbje, u kthyen në Medinë. Në këtë luftë të ashpër kundër një ushtrie të stërmadhe, myslimanët dhanë vetëm 12 dëshmorë.

JETIMËT E XHAFERRIT

Bashkëshortja e Xhaferrit (r.a.), Esma binti Umejs (r.anha), tregon:

Ne po prisnim me mall kthimin e Xhaferrit (r.a.), nga beteja e Mutes. Por, pak ditë para se të kthehej ushtria myslimane, i Dërguari i Allahut (a.s.), erdhi tek ne. Ndërkohë, unë kisha bërë brumin për bukë, u kisha larë fytyrën fëmijëve dhe u kisha krehur flokët. I Dërguari i Allahut (a.s.), më tha:

- O Esma, ku janë fëmijët e Xhaferrit?

Kur erdhën fëmijët, ai i mori një nga një në gji, i puthi dhe i përkëdheli. Ndërkaq, filluan t'i rridhnin lot nga sytë. Unë e pyeta:

- O i Dërguari i Allahut! Të qofshin falë nëna dhe babai im, pse qan? Pse sillesh ashtu ndaj fëmijëve të mi, sikur të ishin jetimë? Apo mos ka ardhur ndonjë lajm i hidhur nga Xhaferrit me shokë?

I Dërguari i Allahut (a.s.), tha:

- Po, ata sot ranë dëshmorë!

Ndërsa unë nisa të vajtoja duke thënë:

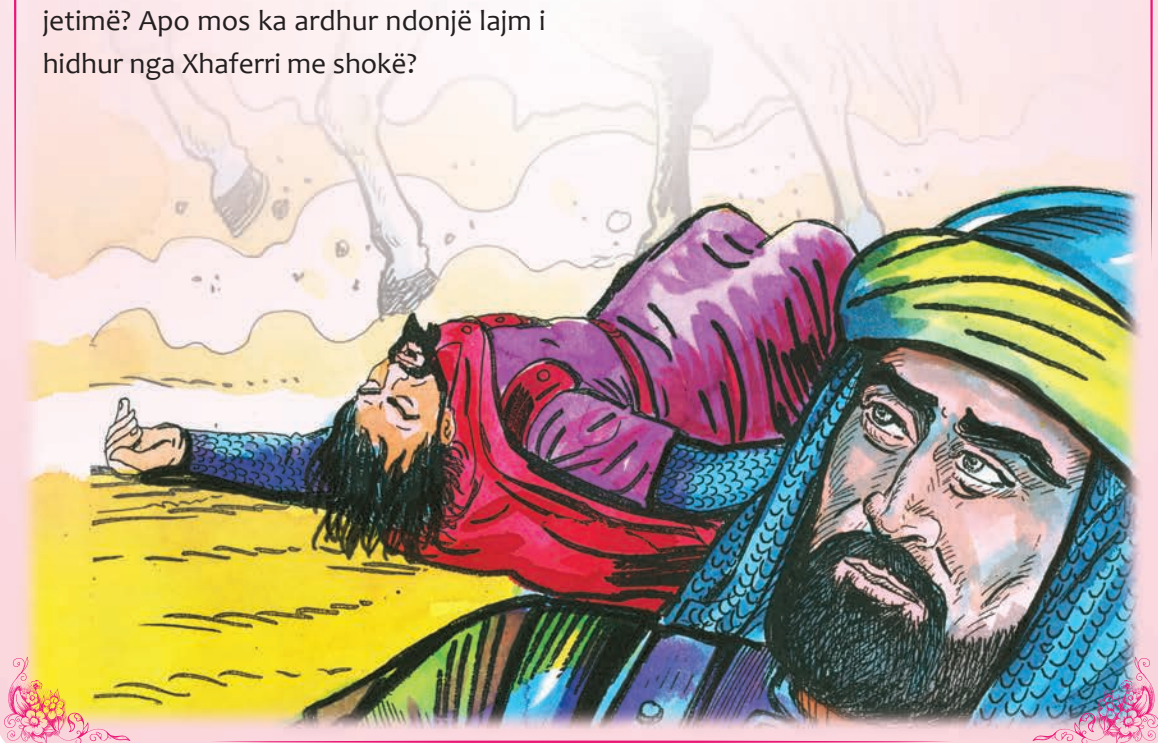
- Mjerë imzot, mjerë Xhaferrit im!

Profeti u ngrit dhe shkoi tek e bija, Fatimja, dhe i tha:

- Gatuni ushqim për familjen e Xhaferrit! Ata sot janë të zënë me hidhërimin që u ka rënë!

Kështu, neve na sollën ushqim tri ditë rresh. Pas tri ditësh, i Dërguari i Allahut (a.s.), erdhi dhe na tha:

- Mos qani më për tim vëlla! Këtë e tutje, kujdesi për fëmijët e tim vëllai më takon mua!

PYETJE

SANA VEJGJAR

1. Çfarë dëshironte i Dërguari i Allahut (a.s.), para betejës së Uhudit? Çfarë përfundimesh dolën nga mbledhja që bëri me sahabët?
.....
.....
2. Përse e braktisën detyrën shigjetarët në kodrën Ajnejn?
.....
.....
3. Si do të përfundonte beteja e Uhudit nëse shigjetarët nuk do t'i kishin braktisur pozicionet e tyre?
.....
.....
4. Si e shprehu i Dërguari i Allahut (a.s.), dashurinë që kishte për xhaxhain e vet, Hamzanë (r.a.), i cili ra dëshmor në betejën e Uhudit?
.....
.....
5. Çfarë përgjigjeje u dha Zejd bin Desine (r.a.), kur idhujtarët i thanë: “A do të dëshiroje të ishte Profeti yt në vendin tënd, me kusht që të shpëtoje jetën tënde?”
.....
.....
6. Cilat janë veprat e tjera të këqija që u ndaluan bashkë me alkoolin në Kuran, ku për të cilat thuhet se janë punë të shëmtuara të shejtanit?
.....
.....
7. Cilat ishin tri shenjat e profetësisë, që Selman el-Farisiu (r.a.), kishte mësuar për të njohur profetin e vërtetë?
.....
.....
8. Në cilin vit të hixhrit u zhvillua beteja e Hendekut?
.....
.....

9. Si ndodhi, që në betejën e Hendeku, ndërkohë që lufta ishte në favor të armiqve, përfundoi me fitoren e myslimanëve?

.....
.....

10. Cilat janë pikat kryesore të Marrëveshje së Hudejbijes?

.....
.....

11. Pse i Dërguari i Allahut (a.s.), e ktheu pas Ebu Xhendelin (r.a.), i cili erdhi tek ai pas nënshkrimit të Marrëveshjes së Hudejbijes?

.....
.....

12. Cila ishte kërkesa e të Dërguarit të Allahut (a.s.), në letrat drejtuar mbretërve?

.....
.....

13. Cili ishte justifikimi i jahudive për atentatin ndaj të Dërguarit të Allahut (a.s.)?

.....
.....

14. Çfarë kanë menduar idhujtarët për myslimanët kur i shihnin nga larg duke kryer umren, një vit pas Marrëveshje së Hudejbijes?

.....
.....

15. Cilët ishin tre sahabët që morën komandën me radhë në betejën e Mutes? Kush e mori komandën pas këtyre tre sahabëve?

.....
.....

TË PROVOJMË VETEN!

- 1) Në cilin vit të erës sonë u zhvillua beteja e Uhudit?
 - a) 623
 - b) 624
 - c) 625
 - d) 626

- 2) Cila është pika kryesore së cilës i Dërguari i Allahut (a.s.), i jepte rëndësi të madhe në përcaktimin e mënyrës së luftës?
 - a) Trimëria
 - b) Drejtësia
 - c) Këshillimi
 - d) Heroizmi

- 3) Cilin sahab caktoi i Dërguari i Allahut (a.s.), si zëvendës të tij në Medinë, kur dolën në betejën e Uhudit?
 - a) Aliun (r.a.)
 - b) Osmanin (r.a.)
 - c) Abdullah ibn Ummi Mektumin (r.a.)
 - d) Zejd ibn Thabitin (r.a.)

- 4) Për çfarë i porositi i Dërguari i Allahut (a.s.), shigjetarët që vendosi në kodrën Ajnejn?
 - a) Të mbronin flamurin.
 - b) Të mos braktisnin pozicionet pa ardhur urdhri i tij.
 - c) Të mbronin Hamzanë (r.a.).
 - d) Të zbrisnin në fushëbetejë për të mbrojtur Profetin (a.s.), në rast vështirësie.

- 5) Përse i braktisën pozicionet e tyre shigjetarët në betejën e Uhudit?
 - a) Për të mbrojtur të Dërguarin e Allahut (a.s.).
 - b) Për të ndihmuar shokët e tyre në luftë.
 - c) Për të mbledhur plaçkë lufte duke pandehur se kishin fituar.
 - d) Për të zbatuar urdhrin e Profetit (a.s.).

- 6) Cila prej këtyre ndodhive nuk i ngjau të Dërguarit të Allahut (a.s.) në betejën e Uhudit?
- Iu çu buza
 - Iu thye dhëmbi
 - Iu këput thoi
 - Iu ngulën në faqe telat e parzmores
- 7) Në cilën betejë i Dërguari i Allahut (a.s.), dëshiroi të kishte rënë dëshmor bashkë me sahabët e tjerë që u vranë?
- Betejën e Mutes
 - Betejën e Uhudit
 - Betejën e Hendekut
 - Betejën e Bedrit
- 8) Si u shpreh Ebu Sufjani kur dëgjoji përgjigjen e Hubejb Bin Adijit (r.a.), para se ta ekzekutonin?
- Profeti i tyre duhet t'i ketë magjepsur këta njerëz.
 - Këta myslimanë do kenë luajtur mendsh.
 - Unë nuk kam parë askënd të duhet kaq shumë nga shokët e vet.
 - Njeriu duhet të mendojë më parë për veten e tij.
- 9) Cila prej veprave të mëposhtme nuk është ndaluar bashkë me ajetin që zbriti për alkoolin?
- Kumari
 - Shigjetat e fatit
 - Idhujt
 - Zinjaja
- 10) Cilën prej kategorive të mëposhtme ka mallkuar i Dërguari i Allahut (a.s.), në lidhje me alkoolin?
- Atë që e pi
 - Atë që jep për të pirë
 - Atë që e bart
 - Atë që e sheh
 - Atë që e blen dhe e shet
- I, II dhe III
 - I, II, III dhe V
 - I, IV, V
 - I, II, III, IV, V

11) Në cilën pjesë të trupit të Profetit (a.s.), gjendej vula e profetësisë?

- a) Mes dy vetullave
- b) Në mes të pëllëmbës së dorës
- c) Në faqe
- d) Mes dy shpatullave

12) Cila sure e Kuranit flet më tepër në lidhje me betejën e Hendekut?

- a) Bekare b) Ahzab
- c) Jasin d) Rrahman

13) Cilët ishin dy grupet që tradhtuan myslimanët në betejën e Hendekut?

- a) Jahuditë dhe të krishterët
- b) Të krishterët dhe idhujtarët
- c) Hipokritët dhe të krishterët
- d) Hipokritët dhe jahuditë

14) Kush quhet hipokrit?

- a) Ai që është bërë mysliman me detyrim.
- b) Ai që e mohon Islamit me gjuhë.
- c) Ai që bëhet bashkë me mohuesit kundër myslimanëve.
- d) Ai që thotë se është mysliman, por në të vërtetë nuk beson.

15) Për sa vjet u nënshkrua Marrëveshja e Hudejbijes?

- a) 16 b) 14
- c) 10 d) Pafund

16) Cili prej ajeteve të mëposhtme ka më tepër lidhje me Marrëveshjen e Hudejbijes?

- a) Nëse do t'i numëronit mirësitë e Allahut, nuk do të mund t'i llogarisnit ato!...
- b) Vërtet, urdhri i Tij, kur Ai dëshiron diçka, është që t'i thotë asaj "Bëhu!" - dhe ajo bëhet.
- c) Por mund ta urreni një gjë, ndërkohë që ajo është e mirë për ju...
- d) I shpëtuar është ai që pastrohet, e përmend emrin e Zotit të vet dhe fal namaz!

17) Cila prej pikave të mëposhtme është rezultati pozitiv i Marrëveshjes së Hudejbijes?

- I. Idhujtarët i njohën myslimanët si një forcë më vete.
 - II. U përshpejtua përhapje e Islamit.
 - III. U shtuan marrëdhëniet e myslimanëve me fiset dhe shtetet përreth.
 - IV. Myslimanët e vizituan Qaben po atë vit.
- a) I, IV
 - b) I, II, IV
 - c) I, III
 - d) I, II, III

18) Cili prej sunduesve iu përgjigj pozitivisht ftesës Islame të Profetit (a.s.)?

- a) Mbreti i Bizantit, Herakliu
- b) Mbreti i Persisë, Husrev Perviz
- c) Mbreti i Etiopisë, As'hame
- d) Guvernatori i Busrës, Shurahbili

19) Cili prej sahabëve e mori sanxhakun ditën e çlirimit të Hajberit?

- a) Zejdi (r.a.)
- b) Omeri (r.a.)
- c) Aliu (r.a.)
- d) Sa'di (r.a.)

20) Sa ishte numri i myslimanëve në betejën e Mutes?

- a) 5000
- b) 50000
- c) 10000
- d) 3000

“Bismil-lahi’r-Rahmani’r-Rahim!

Nga Muhammedi, rob i Zotit dhe i Dërguari i Tij, drejtuar Kisras, mbretit të Persisë. Paqja qoftë mbi atë që ndjek udhëzimin e përsosur, beson Allahun dhe të Dërguarin e Tij, dëshmon se nuk ka zot tjetër përveç Allahut, se askush nuk i shoqërohet Atij dhe se Muhammedi është robi dhe i Dërguari i Tij. (O mbret!) Me urdhrin e Allahut të ftoj drejt Islamit, sepse unë jam dërguar prej Tij që të paralajmëroj të gjallët për dënimin e Tij dhe t’i udhëzoj njerëzit në rrugën e drejtë. Pranoje Islamin që të shpëtosh! Nëse e refuzon këtë ftesë, atëherë do të mbash përgjegjësi për gjynahet e popullit tënd zjarrputist.”

ETIKA DHE RREGULLAT QË E ZBUKUROJNË MYSLIMANIN

EDUKATA ISLAME

- ✿ *Edukata e vëllazërisë*
- ✿ *Respekti ndaj të mëdhenjve*
- ✿ *Edukata e hyrje-daljes në shtëpi*
- ✿ *Edukata e shkëmbimit të dhuratave*

EDUKATA E VËLLAZËRISË

Në të vërtetë, myslimanët janë vëllezër!

Njerëzit që jetonin në fise para Islamit, ishin në luftë të vazhdueshme me njëri-tjetrin. Luftërat që zhvilloheshin me pretekste të kota, bëheshin gjoja për nder të fisit.

Lidhja farefisnore ishte më e rëndësishme se lidhja e fesë dhe besimit. Pas ardhjes së Islamit, vëllazëria fetare mori përparësi mbi çdo gjë tjetër. Profeti ynë (salallahu alejhi ue selem), në përputhje me urdhrin e Allahut: “Në të vërtetë, besimtarët janë vëllezër, andaj pajtojini vëllezërit tuaj midis tyre dhe kijeni frikë Allahun, në mënyrë që ju të mëshiroheni.” (Huxhurat, 10.), i shpalli besimtarët vëllezër me njëri-tjetrin. Pas kësaj, ndjenja e vëllazërisë fetare ishte më e rëndësishme se lidhja farefisnore. Aq, sa në betejën e Bedrit, që ishte beteja e parë e myslimanëve, disa myslimanë luftuan kundër vëllezërve të tyre, disa të tjerë kundër baballarëve, e disa me të afërm të tyre. Kështu, atë ditë, Ebu Bekri (r.a.), luftoi me djalin e tij, Ebu Ubejde bin Xherrah (a.s.), me babanë e tij, ndërsa Hamzai (r.a.), luftoi kundër vëllait të tij.

Pas emigrimit (hixhretit), ensarët nga Medina u bënë vëllezër të atillë me muhaxhirët nga Meka, saqë u bënë ortakë në shtëpinë e tyre. Ensarët u ofruan vëllezërve të tyre muhaxhirë gjysmën e kopshteve dhe arave, duke treguar një shembull të paparë sakrifice dhe bujarie.

VËLLAI YNË ËSHTË PERSONI MË I DENJË PËR T’I SHËRBYER DHE T’U VLERËSUAR

Profeti e këshilloi një grup sahabësh të rinj ndërsa ata shkonin tek vëllezërit e tyre si mysafirë:

“Pas pak do të mbërrini te vëllezërit tuaj. Sistemojini kafshët ku hipni, rregulloni rrobat tuaja dhe bëhuni simbol i bukurisë, si nishani në fytyrën e njerëzve, sepse Allahu nuk i do njerëzit që e çrregullt dhe me fjalë të këqija.”

(Shih. Ebu Daud, Libas, 25.)

**NJERIU, PRANË NJERËZVE TË DASHUR
DUHET TË JETË NË ATMOSFERË FESTE.
TË MOS HARROJMË, MUSLIMANI ËSHTË
NJERI QË SJELL LUMTURI DHE GEZIM NË
RRETHIN E VET!**

**Vëllezërit janë përgjegjës ndaj njëri-tjetrit!
Myslimanët kanë të drejta ndaj njëri-tjetrit.**

- ✿ Myslimani i shkon në ndihmë vëllait të tij. Kush ia zgjidh një nevojë vëllait të tij mysliman Allahu ka për t'ia zgjidhur një nevojë në jetën e përditshme. Kush ia zgjidh një problem një myslimani, Allahu ka për t'ia zgjidhur edhe atij një problem në ditën e kiametit. (shih. Buhari, Madhalim, 3.)
- ✿ Vëllai nuk ia nxjerr të metat vëllait, sepse kush ia mbulon të metat një myslimani, Allahu ia mbulon të metat në Ditën e Gjykimit. (shih. Muslim, Birr, 58.)

Një person erdhi te Hasan Basriu dhe mes tyre u zhvillua kjo bisedë:

- Zotëri, shkova në shtëpinë e dikujt dhe ai tha gjëra të këqija për ju.
- Pse shkuat në shtëpinë e atij personi?
- Isha mysafir, më ftoi.
- E çfarë ju qerasi? Çfarë hëngrët?
- S'e di! Kam ngrënë shumë gjëra; supë, qebap, ëmbëlsirë, qumësht, çaj...
- Po mirë more i bekuar! Ti i mbajte në bark të gjitha këto që ke ngrënë... A dy llafe nuk i mbajte dot përbrenda!?

PRA EDHE NE DO TË SHOHIM ANËT E MIRA TË VËLLEZËRVE TANË, APO JO!

- ✿ Myslimanët i rregullojnë marrëdhëniet mes njëri-tjetrit, nuk i prishin. Ata nuk bartin fjalë, nuk bëjnë thashetheme dhe nuk përgojnë.
- ✿ Besimtarët vizitojnë njëri-tjetrin në ditët e mira dhe të këqija, vetëm për hir të Allahut.
- ✿ Besimtarët gjithmonë luten mirë për njëri-tjetrin.
- ✿ Vëllezërit e shprehin dashurinë për njëri-tjetrin.
- ✿ Nëse myslimani duhet patjetër t'ia bëjë të ditur vëllait të tij një gabim, ai ia thotë atë me qëllim të mirë dhe kur janë vetëm për vetëm.
- ✿ Vëllezërit gjithashtu i duan dhe i respektojnë të afërmit dhe të dashurit e njëri-tjetrit.
- ✿ Vëllezërit nuk e urrejnë kurrë njëri-tjetrin, nuk e kanë zili dhe nuk e mbajnë mëri. Prandaj, ata nuk qëndrojnë të zemëruar më shumë se tre ditë.
- ✿ Vëllai nuk e përbuz dhe nuk e shikon me përçmim vëllanë e tij. Ai lutet për vëllezërit e tij, të cilët kanë rënë në batakun e gjynaheve. Ai përpiqet t'i shpëtojë ata duke i mbajtur për dore.
- ✿ Vëllazëria fetare, ashtu si vëllazëria e atyre që janë lindur nga e njëjta nënë, vazhdon pafundësisht deri në vdekje, e deri në fund të botës.
- ✿ Besimtarët, në dhembshuri dhe mëshirë ndaj njëri-tjetrit janë si organet e një trupi. Kur një nga këto organe është i sëmurë, i gjithë trupi shqetësohet dhe mbetet pa gjumë. Për shembull, nëse kemi dhimbje dhëmbi, dora jonë shkon në faqe dhe pëllëmba jonë mban mjekrën. Këmbët tona e çojnë të gjithë trupin te mjeku për trajtimin e dhëmbit. Sytë nuk flenë dhe ndajnë dhimbjen e tij. I gjithë trupi mobilizohet për të lehtësuar dhimbjen e dhëmbit. Kështu pra edhe të gjithë myslimanët, kudo që janë në botë, janë si organet e një trupi.

KËSHTU ËSHTË VËLLAZËRIA!

Një mjek i ri që sapo kishte mbaruar shkollën e mjekësisë shkon në qendrën shëndetësore të një qyteze të largët të Konjës në Turqi për të kryer detyrën e tij të parë. Vendi ku ishte caktuar, ishte një qytezë e vogël. Natën e parë e presin si mysafir në një shtëpi.

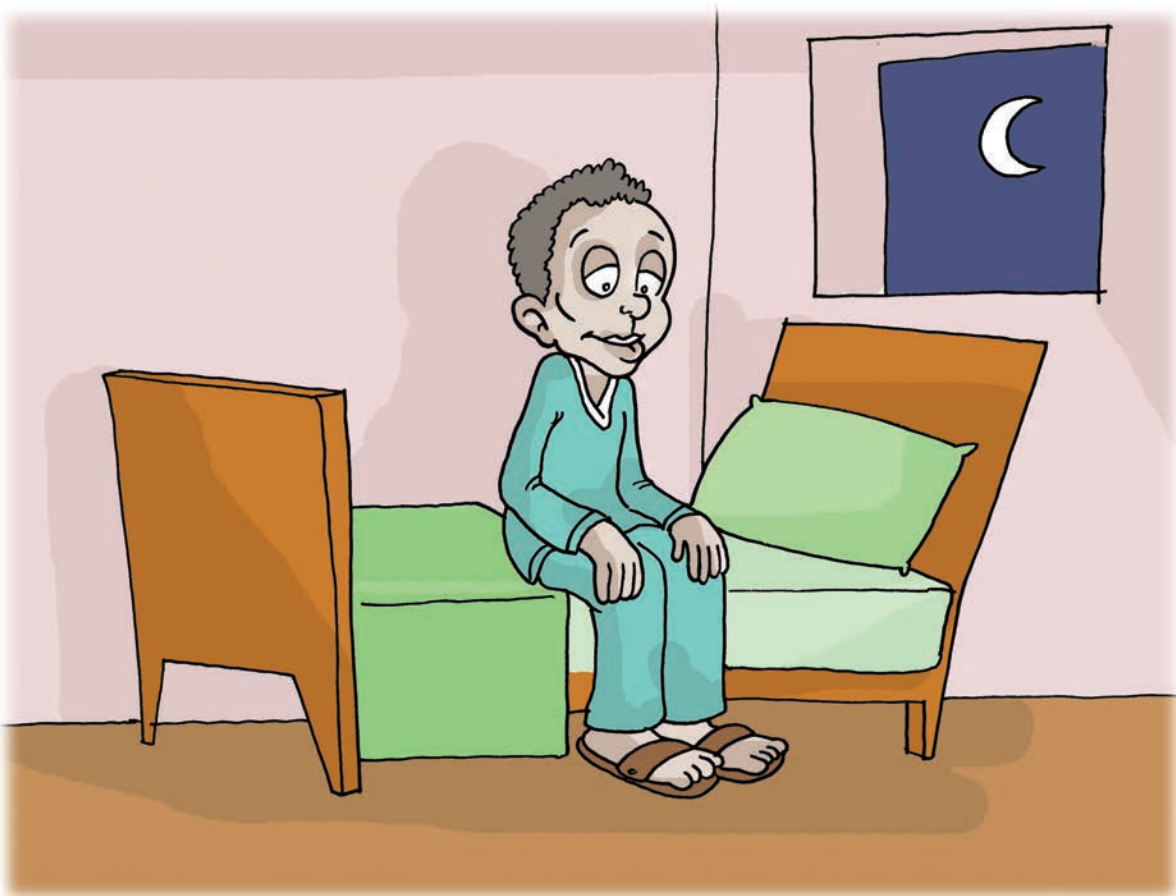
Shtëpia ishte afër stacionit të trenit. Pas ushqimit të darkës, vijnë çajrat dhe zhvillohen biseda të këndshme. Mirëpo, doktori i ri është i lodhur nga udhëtimi dhe ndihet i huaj në këtë qytet të vogël të Anadollit.

Orët kaluan dhe atë e kaploi një gjumë i rëndë. Nga turpi, ai s'mund as t'i thoshte mikpritësit se dëshironte të flinte herët. Koha kaloi shumë, por ende nuk kishte përgatitje për të fjetur. Mjeku i ri, ashtu si me turp, e pyet plakun e shtëpisë:

- ☀ Haxhi, në çfarë ore flihet këtej nga ju?
- ☀ Biri im, po presim trenin e fundit dhe ai do të vijë së shpejti.
- ☀ Po prisni dikë të afërt të zbrësë nga treni?

Por përgjigja e plakut e habiti jashtë mase të riun.

- ☀ Jo, biri im! Nuk kemi të njohur në trenin që presim. Mirëpo, kjo është një qytezë e largët; ndoshta ndonjë i huaj zbrët nga treni. Nëse nuk gjen ndonjë shtëpi me dritë të ndezur në këtë orë, do të mbetet në rrugë. Ne e presim trenin me qëllim që; nëse vjen ndonjë vëlla i huaj, ai të gjejë një shtëpi me dritë ndezur dhe ne ta presim si mysafir.

NJË HISTORI E PASHOQE

Beteja e Jermuk ishte një betejë shumë e vështirë, në të cilën u sprovuan me durim të gjithë sahabët. Përballë 240 mijë ushtarëve bizantinë, qëndronin vetëm 46 mijë ushtarë myslimanë. Ushtarët myslimanë, zemrat e të cilëve ishin plot dashuri për Allahun dhe Profetin (a.s.), luftuan heroikisht.

Myslimanët arritën një fitore të madhe nën komandën e Halid bin Velidit, i cili kishte merituar lavdërimin e Profetit tonë (a.s.). Rreth 100 mijë kryqtarë u vranë dhe 3 mijë myslimanë ranë dëshmorë. Kjo luftë ishte me të vërtetë një legjendë trimërie dhe vetëmohimi, që rrallëherë shihet në histori.

Ishin momentet e fundit të betejës së madhe të Jermukut. Pluhuri dhe balta ishin përzier së bashku nën diellin përvëlues. Besimtarët trima, të cilët kishin luftuar me orë të tëra pa pushim, ishin plagosur nga heshtat, shigjetat dhe shpatat e armikut. Ata nuk kishin pasur mundësi të pinin as një gllënjë ujë që ishte nxehur së tepërmi në kacekët e ujit.

Buzët e çara për një pikë ujë, po pinin një nga një me “kelime-i shehadet” dhe “teuhid” sherbetin e dëshmorit, i cili do t’i freskonte përgjithmonë.

Hudhejfe - Allahu qoftë i kënaqur prej tij -, këtë tablo shembullore, në të cilën shfaqet vetëmohimi i njerëzve që sakrifkuan jetën e tyre në rrugën e përhapjes së fesë së Allahut dhe lumturisë së ahiretit, e përshkruan kështu:

- Isha i plagosur dhe i rraskapitur. Me vështirësi e mblodha disi veten dhe fillova të kërkoja djalin e xhaxhait tim, Harithin. Po ecja mes vëllezërve të mi që po jetonin momentet e fundit, duke rënkuar nga dhimbja e plagëve. Pa kaluar shumë e gjeta...

Djali i xhaxhait ishte plagosur në shumë vende, ndaj mora menjëherë kacakun e ujit dhe

u përkula pranë tij. Ai nuk kishte fuqi as të fliste. Por, po përpiquej të thoshte diçka me sy.

Kur u përkula për të lagur sa më shpejt buzët e tij të plasaritura, dëgjova zërin e vëllait tim Ikrime, i cili ishte shtrirë i plagosur pak më tutje.

-Ujë! Ujë! Një pikë ujë! - Rënkonte ai. Kur djali i xhaxhait tim dëgjoi zërin e Ikrimes, hoqi dorë nga uji dhe po më bënte shenjë me sy që t’ia jepja Ikrimes.

Menjëherë vrapova drejt Ikrimes, i cili, trupin e tij të gjakosur nga goditjet e shpatës dhe shtizave e kishte lëshuar mbi rërën përvëluese. E zgjata kacakun deri te goja e tij. Teksa po përpiquej të mbante kacakun e ujit dhe ta sillte në gojë, nga një distancë e shkurtër u dëgjua rënkimi i vëllait tim Ijasit.

- Ju lutem pak ujë? Një pikë ujë për hir të Zotit!

Ikrime e hoqi kacakun nga goja para se ai t’i prekte buzët me ujin e nxehët dhe bëri shenjë me kokë, në kuptimin; çoja Ijasit.

Rënkimi zemërthyes i Ijasit, zgjoi ndjenjat e dhembshurisë së Ikrimes. Atij nuk i bëri zemra ta pinte vetë ujin, ndërkohë që vëllai i tij rënkonte për ujë.

Kur vrapova te Ijasi, e gjeta duke bërë shehadetin. Ai po jepte frymën e fundit. Allahu e kishte marrë në mëshirën e Tij të pafundme dhe e kishte bërë të shijonte ujin e burimeve të Xhenetit para ujit të kacekut që i ofroi Ikrimja. Menjëherë u drejtova drejt tij që t’i jepja ujë të paktën Ikrimes. Por atij tashmë i ishin ofruar sherbetet e qiellit, të cilat u ofroheshin dëshmorëve. Duke shpresuar se ndoshta mund ta arrij Harithin, shkova përsëri me vrap dhe i dhashë kacakun. Por as ai s’kishte më nevojë për ujë...

RESPEKTI NDAJ TË MËDHENJVE

Njeriu është një qenie e nderuar dhe madhështore.

Të moshuarit, falë dijes dhe jetës më të gjatë, janë më të ditur dhe më me përvojë se fëmijët dhe të rinjtë. Në një familje, të moshuarit si gjyshërit, xhaxhallarët, hallat dhe tezet janë gjithashtu njerëz që kanë kontribuar për ne. Ata janë më të denjë për shërbim dhe respekt se kushdo tjetër. Për këtë

arsye, në kulturën Islame, të rinjtë i respektojnë të moshuarit, u japin përparësi dhe e konsiderojnë si detyrë t'u shërbejnë. Të moshuarit gjithashtu i trajtojnë të rinjtë e tyre me dhembshuri, mëshirë dhe mirëkuptim. Kështu, midis të rriturve dhe fëmijëve krijohet një lidhje dashurie dhe respekti; lind një atmosferë paqeje dhe sigurie.

Si e tregojmë respektin tonë për të moshuarit?

- ✓ Kur në mjedisin ku ndodhemi vjen një më i moshuar se ne, ngrihemi në këmbë. Nëse është e nevojshme, i tregojmë një vend dhe presim që ai të ulet i pari.
- ✓ Ne e dimë që përparësia e të drejtës së fjalës i takon gjithmonë të moshuarve. Prandaj, ose flasim kur të kenë mbaruar, ose kërkojmë leje për të folur.

Ibn Omeri (Radiallahu anh) transmeton:

Unë isha ende fëmijë. Një ditë, në një tubim me të moshuarit, i Dërguari i Allahut (a.s.), pyeti:

“A mund të më thoni një pemë që i ngjan gjendjes së myslimanit? Kjo pemë jep gjithmonë fryte dhe nuk i lëshon gjethet. Cila është?”

Askush nuk iu përgjigj kësaj pyetjeje. Nga brenda më vinte dëshira të thosha; “Kjo është palma e hurmës!” Por, meqë aty kishte të mëdhenj, si Ebu Bekir dhe Omeri (RadijAllahu anhuma), nuk e pashë të përshtatshme të flisja në një vend ku ata heshtën.

Kur ata nuk u përgjigjën, i Dërguari i Allahut (a.s.), tha: “Ajo është pema e hurmës.”

Kur dolëm me babanë tim, i thashë:

— Baba i dashur! Unë e dija se përgjigja ishte pema e hurmës.

Babai më tha:

— Atëherë pse nuk tregove? Sa i lumtur do të isha nëse do t'i ishe përgjigjur saktë pyetjes atje!

— Kur ju pleqtë nuk flisnit, unë nuk e pashë të arsyeshme të flisja. - Thashë unë. (Mirëpo, përderisa nuk kishte përgjigje nga pleqtë, unë mund edhe të përgjigjesha) (Shih. Buhari, Ilm 4, Edeb 79.)

✿ Ne nuk e ngremë zërin kur flasim me më të moshuarit. Nuk tregohemi të llastuar dhe indiferentë.

✿ Nuk bëjmë sjellje të pahijshme me gjeste duarsh e këmbësh.

✿ Kur hamë me të rriturit, presim që ata të fillojnë të parët.

✿ Nëse po ecim rrugës me ta, nuk u dalim para; ecim pak mbrapa dhe majtas.

✿ Nëse gjatë ecjes në rrugë kanë një send të rëndë në duar, e marrim dhe e bartim vetë.

✿ Kur kanë nevojë për ndonjë ndihmë në pazar, në treg apo në rrugë, ne menjëherë u shkojmë në ndihmë.

✿ Nëse nuk gjejnë vend në transportin publik si autobusë dhe trena, ne u lirojmë vendin tonë.

✿ Kur ata largohen nga tubimi në të cilën gjendemi, ne ngrihemi dhe i përcjellim te dera.

Një ditë, Profeti (a.s.), ishte ulur me shokët e tij. Pranë tij ishin Ebu Bekri dhe Omeri (r.a.). Në atë kohë erdhi xhaxhai i Profetit tonë (a.s.), Abbasi (r.a.). Ebu Bekri i hapi Abbasit një vend pranë tij. Abbasi u ul midis Ebu Bekrit dhe të Dërguarit të Allahut (a.s.). Atëherë Profeti (a.s.), tha: “Vetëm njerëzit me moral të mirë dhe mirësjellje e dinë vlerën e njerëzve me moral të mirë dhe edukatë.”

Ndërsa Profeti (a.s.), po fliste me xhaxhain e tij, ai e uli zërin aq shumë, sa Ebu Bekri i tha Omerit:

— Mos vallë i ka ndodhur diçka të Dërguarit të Allahut!? Zëri i tij është shumë i ulët; jam i shqetësuar”. Pasi Abbasi (r.a.), mbaroi punë dhe u largua, Ebu Bekri (r.a.), pyeti:

— O i Dërguar i Allahut! Mos kishit ndonjë shqetësim pak më parë?

— Jo! - Tha ai.

Ebu Bekri tha:

— U shqetësova shumë kur zëri yt u ul shumë!

Pas kësaj, Profeti (a.s.), tha:

“Ashtu siç Xhibrili (a.s.), ju urdhëroi juve të flisni lehtë në praninë time, po ashtu më urdhëroi të flas me zë të ulët edhe para xhaxhait tim në shenjë respekti.” (Ali el-Muttaki, Kenzu'l-Ummal, vëll. XIII, 514/37321.)

KY ËSHTË RESPEKTI

Profeti ynë i dashur (a.s.), i dëgjonte të gjithë ata që ishin përballë tij derisa mbaronin së foluri. Nuk është parë kurrë që ai t'i ndërpresë fjalën ndokujt. Ai ia zgjaste dorën kujt do që vinte për t'i dhënë dorën dhe nuk e tërhiqte dorën pa e tërhequr tjetri. Për sa kohë flisnin, ai dëgjonte bashkëbiseduesin e tij duke e parë në fytyrë dhe nuk e kthente kokën pa e kthyer tjetri më parë. (shih. Tirmidhi, Kijamet, 46.)

Profeti ynë (a.s.), kënaqej tepër kur shihte të rinj që respektonin dhe u shërbenin të moshuarve. Profeti (a.s.), thoshte: “Të riut që tregon respekt për një të moshuar për shkak të moshës së tij, Allahu i dërgon njerëz që do t'i shërbejnë edhe atij në pleqëri.”

(Tirmidhi, Birr, 75)

Një ditë, sahabët e quajtur Abdullah bin Sehl dhe Muhajjisa bin Mes'ud, shkuan në Hajber. Atje u ndanë për të kryer secili punët e veta dhe lanë vendin dhe orën që do të takoheshin më pas. Kur Muhajjisa shkoi në vendin e takimit, nuk e gjeti

shokun. Për këtë arsye, ai filloi ta kërkonte dhe, më në fund, e gjeti në një gropë, të vdekur e të mbytur në gjak. Pasi e nxori që aty me ndihmën e njerëzve përreth dhe e varrosi, u kthye në Medinë.

Kur vëllai i Abdullahut, Abdurrahman bin Sehli e mësoi ç'kishte ndodhur, mori me vete të bijtë, Mes'udin, Muhajjisën dhe Huvajjisën dhe shkoi te Profeti. Më i vogli në moshë mes të pranishmëve, Abdurrahmani, filloi ta tregonte ngjarjen. Mirëpo, Profeti (a.s.), ia tërhoqi vëmendjen, duke e këshilluar: "Lërua fjalën të mëdhenjve, lërua fjalën të mëdhenjve!"

Kështu, Abdurrahmani heshti dhe ngjarjen e treguan të tjerët. (Buhari, Xhizje, 12.)

Profetit (a.s.), i pëlqente të fliste me zë të mesëm dhe të qartë. Atij nuk i dukej e drejtë të fliste sikur përpara kishte të shurdhër apo sikur ishte duke debatuar. Ai bëhej shembull i të folurit

me mirësjellje dhe edukatë edhe për nipërit e tij, edhe për fëmijët e tjerë. Ai i këshillonte ata të flisnin me një ton zëri mesatar dhe të butë, qoftë me të rriturit, e qoftë me të vegjlit. Si shembull për këtë, ai do t'i jepte këshillën e mëposhtme nga Kur'ani, që Lukmani i ka dhënë djalit të tij:

"Ec me kujdes e i përmbajtur dhe fol me zë të ulët; se zëri më i vrazhdë është zëri i gomarit" (Lokman, 19.)

Ai donte që të gjithë njerëzit të respektonin njëri-tjetrin. Ai dëshironte që ashtu siç të vegjlit respektojnë të moshuarit, ashtu edhe të moshuarit t'i vlerësojnë të vegjlit. Prandaj, për të na e treguar rëndësinë e kësaj, ka thënë: "Ai që nuk i do dhe nuk i vlerëson të vegjlit dhe ai që nuk i respekton të moshuarit, nuk është prej nesh!". (Tirmidhi, Birr, 15.)

SIKUR TË MERRNIN MËSIM

Sulltani i Perandorisë së Madhe Osmane, Murati II., tregon një kujtim:

Në shkatërruam ushtrinë e kryqëzatave në Betejën e Varnës. Ndërkohë, unë po inspektoja fushën e betejës dhe po shikoja të vranët e kryqtarëve. Më tërhoqi vëmendjen se shumica e ushtarëve të vranë ishin të rinj. U ktheva nga Azap Beu, një nga komandantët me përvojë shumë vjeçare që më shoqëronte, dhe e pyeta:

🌸 Azap! Mes kaq shumë të vranëve nuk ka asnjë të moshuar! Ç'është kjo punë? Mes tyre nuk shoh asnjë të thinjur!

Azap Beu, duke kuptuar detajin e hollë në të cilën aludoja unë, buzëqeshi dhe më tha:

Po sulltani im! Mes tyre nuk ka asnjë mjekërbardhë! Nëse do të kishte, a do të guxonin të luftonin kundër një ushtrie kaq madhështore dhe të fuqishme!? A do të kishin pësuar një fatkeqësi e tillë!? Më pas e përfundoi fjalën duke thënë:

Sulltani im! Me sa duket, të vjetrit e tyre kanë marrë një mësim të mirë nga gjyshi juaj i ndjerë, Sulltan Bejazidi. Me përvojën prej atij mësimi, ata nuk kanë guxuar të na luftojnë më dhe nuk kanë marrë pjesë në luftë!

EDUKATA E HYRJE-DALJES NË SHTËPI

Shtëpitë e Lumturisë, janë shtëpi ku të gjithë jetojnë në rehati dhe paqe. Pak apo shumë, vendi ku të gjithë ndihemi më rehat është shtëpia jonë. Njerëzit janë të lirë në shtëpitë e tyre; mund të hanë e të pinë, të flenë e të pushojnë ku dhe kur të duan. Ndonjëherë ka situata të veçanta, në të cilat nuk dëshiron t'i shohë askush. Këtu përfshihet privatësia e njerëzve, pra situatat private që ata nuk duan që askush t'i dijë apo t'i shohë. Prandaj, qoftë në shtëpinë tonë, në shtëpinë e një miku apo e një të panjohuri, ka disa rregulla që duhet t'u kushtojmë vëmendje kur hyjmë dhe dalim.

180

Allahu i madhëruar urdhëron:

“O besimtarë! Mos hyni në shtëpitë e huaja pa marrë leje e pa i përshëndetur banuesit e tyre. Kjo është më e mira për ju. Ndoshta do t'ia vini veshin!”

(Nur, 27)

Allahu i madhëruar urdhëron:

“Nëse atje nuk gjeni askënd, mos hyni derisa t'ju lejohet e, në qoftë se ju thuhet “Kthehuni”, atëherë kthehuni! Kjo është më e mirë për ju. Allahu e di se çfarë bëni ju.”

(Nur, 28)

Profeti ynë (a.s.), ka thënë:

“Kërkimi i lejes bëhet tre herë. Nëse jepet leje hyhet, nëse jo kthehesh pas.”

(Buhari, isti'dhan, 13)

Çfarë duhet të bëjmë kujdes kur hyjmë dhe dalim nga shtëpitë?

- ✿ Nuk bëjmë sjellje të pahijshme me gjeste dursh e këmbësh.
- ✿ Kur hyjmë në një shtëpi (edhe nëse është e jona), trokasim në derë dhe kërkojmë leje.
- ✿ Nëse shkojmë në një shtëpi të huaj, nuk trokasim më shumë se tre herë. Duke pritur para derës lejen për të hyrë, qëndrojmë pak anash, jo plotësisht përballë derës, në mënyrë që kur të hapet dera, të mos shohim se çfarë ka brenda.
- ✿ Kur na pyesin nga brenda “kush është?”, ne prezantohemi qartë duke thënë emrin ose emrin dhe mbiemrin tonë së bashku.
- ✿ Kur hyjmë nga një derë e hapur ose gjysmë e hapur, marrim leje duke thënë “Eselamu Alejkum”, “A mund të hyj” dhe hyjmë vetëm nëse na jepet leje.
- ✿ Kur hyjmë në shtëpi, flasim ëmbël dhe të buzëqeshur me njerëzit, qofshin familja jonë apo të huaj.
- ✿ Kur dalim nga shtëpia, i përshëndesim me selam dhe me dua ata që janë në shtëpi.

DUHET TË MARRËSH LEJE

Nëna e kishte lënë Enes bin Malikun (r.a.), t'i shërbente të Dërguarit të Allahut (a.s.), kur ai ishte rreth tetë vjeç. Kështu, Enesi i shërbeu të Dërguarit Allahut deri në moshën njëzet vjeç.

Enesi, i cili u edukua nga Profeti ynë (a.s.), deri në moshën 20-vjeçare, jetoi edhe 70 vjet pasi Profeti ynë (a.s.), emigroi në ahiret. Ai e donte aq shumë Profetin (a.s.), sa që nuk e harronte as për një çast. Enesi (r.a.), thoshte:

“Nuk ka pasur asnjë natë të vetme në jetën time që të kem parë ëndërr dhe të mos e kam parë të Dërguarin e Allahut. InshaAllah, kur ta takoj atë në Ditën e Gjykimit, do të them: “O i Dërguari i Allahut! Shiko, erdhi shërbyesi yt i vogël Enesi!” - dhe do t'i kërkoj shefat.

Ja pra, ky Enes, një nga hollësitë e mirësjelljes që mësoi nga i Dërguari i Allahut (a.s.), na e tregon kështu:

I Dërguari i Allahut (a.s.), i tha: “Biri im! Kur të hysh në shtëpi, tek familja jote, përshëndeti ata, që përshëndetja jote të jetë bekim për ty dhe për familjen tënde!” (Tirmidhi, Isti'dhan, 10.)

Një herë tjetër, dikush erdhi te Profeti (a.s.) dhe e pyeti:

- O i Dërguari i Allahut, a duhet të marr leje edhe nga nëna ime për të hyrë në shtëpi?

Profeti (a.s.), tha:

- Po!

- Por unë me të banoj! - tha personi. I Dërguari i Allahut -salAllahu alejhi ue selem- e urdhëroi:

- Prapëseprapë duhet të marrësh leje!

- Unë jam gjithmonë në shërbim të saj! - nguli këmbë ai përsëri.

- Duhet të marrësh leje! A dëshiron ta shohësh të zhveshur atë?” - ia ktheu Profeti (a.s.).

- Jo nuk dua! -tha personi i habitur.

- Atëherë merr leje prej saj dhe hyr! - urdhëroi Profeti (a.s.). (Muvatta, Isti'dhan, 1.)

**Gjërat që nuk duhet t'i bëjmë kurrë kur
hyjmë dhe dalim nga shtëpia!**

- ✓ Para se të hyni, shtëpia nuk spiunohet kurrë nga dritarja apo vrima e çelësit.
- ✓ Nëse nuk jemi në shtëpinë tonë, nuk prekim dhe nuk përdorim asnjë send pa leje.
- ✓ Po ashtu, në shtëpinë e tjetrit, ne nuk e kontrollojmë shtëpinë ose sendet në të - sikur do t'i blinim-.
- ✓ Nuk përpiqemi të vëzhgojmë njerëzit në dhomën tjetër nga dhoma ku ndodhemi.
- ✓ Po ashtu, nuk përpiqemi të dëgjojmë as fjalët e njerëzve që flasin në dhomën tjetër.
- ✓ Pasi trokasim në derë dhe kërkojmë leje, nuk futemi brenda pa na u dhënë leje.
- ✓ Kur dalim nga shtëpia, nuk dalim dhe nuk ikim pa lajmëruar.
- ✓ Edhe nëse duhet të dalim urgjent nga shtëpia, nuk dalim pa lënë një shënim.

Sehl bin Sa'd -radijallahu anh- transmeton se: Një burrë po përpiqej të shikonte brenda shtëpisë së Profetit (a.s.), nga një vrimë në derë. Atë moment, i Dërguari i Allahut (a.s.), kishte një krehër në dorë dhe, kur e pikasi këtë sjellje të shëmtuar, tha:

“Nëse do ta kisha ditur që po më spiunonit me qëllim të keq, do të kisha shpuar syrin me këtë krehër. E në fakt, urdhri për të kërkuar leje kur hyn në shtëpi, është ligjëruar që të mos shihet pjesa e brendshme (private) e shtëpisë.”

(Muslim, Adab, 40, 41)

EDUKATA E SHKËMBIMIT TË DHURATAVE

Shkëmbimi i dhuratave forcon lidhjet e dashurisë.

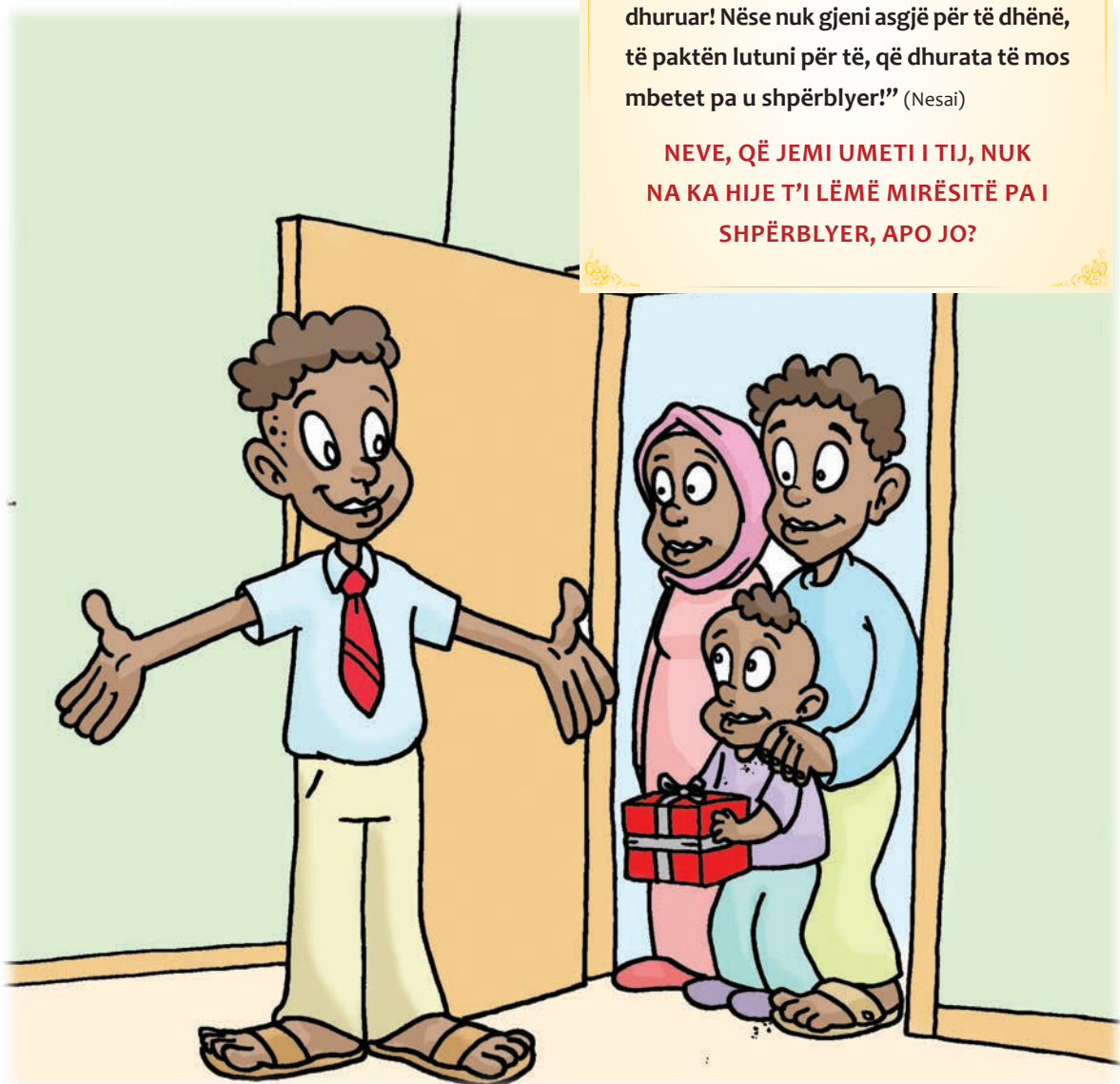
Dhuratat janë gjëra të bukura që ne u bëjmë të dashurve tanë pa pritur asgjë në këmbim. Dhënia e një dhurate largon ndjenjat e egoizmit, kopracisë dhe zilisë së atij që jep. Ajo gjallëron ndjenjat e dhembshurisë, mëshirës dhe besnikërisë të atij që e merr. E po ashtu, ajo shkatërron çdo ndjenjë urrejtjeje dhe zemërimi mes atyre dy njerëzve.

Profeti ynë (a.s.), na tregon se si dhurimi i afron besimtarët me njëri-tjetrin dhe i bën ata të dashur:

— “Jepni dhurata, sepse dhurata shkatërron mërinë dhe urrejtjen në zemër. Asnjë grua nuk duhet ta nënçmojë dhuratën që i bën fqinjës, qoftë edhe një copë këmbë deleje!” (Tirmidhi, Vela, 6.)

— “Bëjini edhe ju dhurata atij që ju ka dhuruar! Nëse nuk gjeni asgjë për të dhënë, të paktën lutuni për të, që dhurata të mos mbetet pa u shpërblyer!” (Nesai)

NEVE, QË JEMI UMETI I TIJ, NUK NA KA HIJE T’I LËMË MIRËSITË PA I SHPËRBLYER, APO JO?

Çfarë duhet të bëni kujdes kur bëni një dhuratë?

- ✓ Shkëmbimin e dhuratave duhet ta bëjmë me qëllim adhurimi, si një sunet të Profetit tonë të dashur (a.s).
- ✓ Gjatë dhënies ose marrjes së një dhurate, nuk merren parasysh çmimi, cilësia, madhësia dhe vogëlsia e saj. Gjëja më e bukur dhe më e vlefshme në dhënien e dhuratave është se dhuratëdhënësit e vlerësojnë dhe e duan njëri-tjetrin.
- ✓ Nëse gjatë dhënies së dhuratës, në zemër hyn mendimi për t'u dukur, për të përfituar dhe për të pritur diçka në këmbim, ajo dhuratë humbet kuptimin dhe rëndësinë e saj. Nga

ajo dhuratë nuk lindin ndjenjat e dashurisë, dhembshurisë dhe vëllazërisë.

- ✓ Dhënia e dhuratave nuk duhet të sforcojë buxhetin, sepse gjëja kryesore këtu është të kujtosh dashurinë ndaj tjetrit, e jo të viheni në vështirësi.
- ✓ Nëse është e mundur, dhuratën duhet ta përgatisim me mundësitë tona ose ta blejmë me kursimet tona.
- ✓ Po ashtu, një zakon dhe sunet i këndshëm i Profetit tonë (a.s.), është që të dhurojmë atë gjë që një i dashuri ynë e pëlqen tek ne.
- ✓ Personat që meritojnë dhurata prej nesh, janë familjarët, të afërmit, miqtë dhe fqinjët tanë. Në këtë pikë, përparësi ka nëna jonë, e cila ka edhe më shumë të drejta mbi ne.
- ✓ Dhurata duhet të paktohet në mënyrën më të bukur, dhe kur të jepet, duhet të ofrohet me fytyrë të qeshur dhe shprehje të sjellshme si, “ju lutem pranoni këtë dhuratë”.

Një grua i solli të Dërguarit të Allahut (a.s.), një triko që e kishte thurur me dorë dhe tha:

“E kam endur këtë me duart e mia, enkas për ju o i Dërguar i Allahu.”

I Dërguari i Allahut (a.s.), i cili kishte nevojë për një veshje të tillë, e mori atë, u vesh dhe pastaj erdhi tek ne. Një person që e pa këtë, i tha Profetit:

— Sa e bukur qenka! Ma jep ta vesh edhe unë!?

“Mirë!” – Tha i Dërguari i Allahut (a.s.), dhe pasi qëndroi pak aty, u kthye në shtëpi. Pastaj e palosi bukur trikon dhe ia dërgoi atij personit që e kërkoi. (Buhari, Libas, 18.)

**SI THONI, KUR NJË
SHOKUT TONË I PELQEN LAPSI YNË
APO LIBRI QË LEXOJMË,
A MUND T'IA DHUROJMË ATIJ?**

Cilat dhurata nuk pranohen?

- ✓ Gjërat që konsiderohen haram apo të shëmtuara në fenë tonë nuk jepen dhe nuk merren si dhuratë.
- ✓ Gjërat që të ngjallin frikë e shqetësim, ose bëjnë që marrësi të ndihet keq, nuk bëhen dhuratë.
- ✓ Nuk pranohen dhuratat e atyre që, pas dhënies së dhuratave si rryshfet do të na kërkojnë të bëjmë padrejtësi dhe gjëra në kundërshtim me fenë tonë.

KËMISHA E VETME

Profetit (a.s.), i pëlqente t'i dhuronte gjërat që kishte. Kur dikush i kërkonte diçka, ai patjetër do t'ia jepte atë. Madje, ndonjëherë jepte edhe ushqimin e fundit që kishte në shtëpinë e tij, apo edhe rrobën e vetme që kishte veshur.

Një ditë, një djalë i vogël erdhi tek ai dhe i tha:

“Nëna ime do një këmishë nga ju.”

Atë ditë, Profeti ynë nuk kishte këmishë tjetër për të veshur përveç saj. Për këtë arsye, i tha fëmijës:

“Do të ta jap këmishën; por eja pak më vonë!”

Djali iku, por pa kaluar shumë, erdhi përsëri e tha:

“Nëna ime ka nevojë urgjente për këmishën që do të më jepni!”

Pas kësaj, Profeti ynë i dashur (a.s.), hyri në dhomën e tij, hoqi këmishën dhe ia dha fëmijës.

Sahabët që erdhën në xhami për namaz mësuan se Profeti (a.s.), nuk mund të vinte në xhami për të falur namazin, sepse këmishën e vetme që kishte pasur ia kishte dhënë një gruaje në nevojë. Kështu që, menjëherë u gjet një këmishë dhe iu dha të Dërguarit të Allahut (a.s.).

Profeti ynë (a.s.), ishte një shembull i mrekullueshëm për mbarë njerëzimin me bujarinë dhe dhurimin e tij të pakrahasueshëm dhe të paarritshëm.

Měsoj feně time

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Handwriting practice area consisting of 25 horizontal dotted lines on a white background.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning most of the page width.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Handwriting practice area consisting of 25 horizontal dotted lines on a white background.

Měsoj feně time

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

